חדשות חוץ	5
כלכלה	8–6
עכשיו	13–11
כל דבר	14
ספורט	15

סופר כושל ואשתו המסתגרת בציוריה – בהצגה חדשה: "חברים". (עמ' 10)

יו"ר ועדת ההיגוי לאיידס ממליץ לדאוג למנת דם אישית לפני האיספה – לא רק בגלל העניף. (עמ' 11)

תל־אביב מתמודדת עם עצמה על הבנייה לגובה ובינתיים בונה בשיטת "החאפ", בלי תוכנית כוללת. (עמ' 13)

דבר

דבר יום רביעי י"ח באלול תשנ"ה 13.9.95 גליון 21658 16 עמודים, המחיר 3.50 ש"ח (כולל מע"מ) באילת 2.99 ש"ח

רבין: הרוצחים בוואדי קלט היו נשפטים בישראל רק ל־4 שנים

רה"מ: לא ניתן לומר שהפלסטינים נהגו שלא כחוק; ליבאי: הרשות ערכה משפטי סרק והפירה הסכם; רפאל איתן: הפלסטינים יורקים לממשלה בפרצוף; הרוצחים נדונו ביריחו ל־7 שנים על "פגיעה בבטחון, הסתה נגד השלום והפרת הסדר"

מאת מוטי בסוק, שליחנו לקייב
און לוי, נתן רוטי
ויוסי מרפשמיין

ראש הממשלה, יצחק רבין, סירב אתמול למתוח ביקורת על החלטת רשות האוטונומיה הפלסטינית, שלא להסגיר לישראל את החשודים ברצח שני הישראלים בוואדי קלט, אלא לערוך להם משפט בזק ביריחו, שבו נדונו לשבע שנות מאסר.

רבין הדגיש, כי אכן קיימת שאלה אם המהלך שבו נקטו הפלסטינים משקף את רוח ההסכם שנחתם עם ישראל, אולם לא ניתן לומר כי נהגו שלא כחוק: "האם אותו מחבל יישב שבע שנים? מה היה קורה אצלנו? אצלנו היה יושב ארבע שנים – ואני יכול לתת לכם דוגמאות."

ראש הממשלה אמר את הדברים בקייב בירת אוקראינה, שם הוא מבקר כעת.

שר המשפטים, דוד ליבאי, אמר אמש כי התייעצות הממשלה היום תוקדש, בין היתר, למשפטי הבזק שעורכת הרשות הפלסטינית לחשודים ברצח יהודים, כדי להימנע מהסגרתם.

בעקבות משפטם וכליאתם ביריחו של שני החשודים, תימנע הסגרתם לישראל בשבע השנים הקרובות. לפני כשבועיים עשתה הרשות הפלסטינית "תרגיל" דומה, כשהעמידה לדין את אחד המעורבים בתכנון הפיגוע בקו 26 בירושלים, ובכך נמנעה הסגרתו לישראל.

"בניגוד להסכמי קהיר"

לדברי השר ליבאי, התנהגות הפלסטינים מנוגדת להסכם שנחתם עמם בקהיר, ומציגה את הרשות הפלסטינית כמי שנותנת יד לאי־עשיית צדק על פי החוק.

דוד ליבאי גם אמר כי הפלסטינים אמורים להסגיר לידי ישראל חשודים עם הגשת בקשות הסגרה מצד ישראל. עם זאת ציין, כי אין התנייה בין הסגרת חשודים לשחרור אסירים פלסטינים.

דעה שונה השמיע אתמול באותו עניין שר המשטרה משה שחל, שגם הוא, כמו ליבאי, חבר בוועדה הדנה בשחרור אסירים פלסטינים. שחל אמר כי חייבת להיות זיקה בין שחרור האסירים הפלסטינים לבין העמידה של הפלסטינים בהסכם קהיר, שבו כלול סעיף של הסגרת חשודים ברצח ובטרור נגד יהודים. גם שר הבינוי והשיכון בנימין בן אליעזר אמר שאי הסגרת השניים מנוגדת להסכמי קהיר.

בית הדין הצבאי המיוחד באוטונומיה הפלסטינית ביריחו דן שלשום בלילה ל־7 שנות מאסר את שני פעילי החזית העממית, המבוקשים ע"י השב"כ הישראלי, יוסף מחמוד אחמד ראעי, בן 24 מקלקיליה, ושאקר עלי אחמד ראעי, בן 26, אף הוא מקלקיליה. השניים, יחד עם שותף שלישי לחוליה, ג'מאל אמין זיאד מקלקיליה, חשודים שרצחו ב־18 ביולי השנה את אורי שחור מרעננה ואת אוהד בכרך מבית אל, שטיילו בוואדי קלט. לפני כחודש נעצר זיאד, ושני האחרים נמלטו לתחום הרשות הפלסטינית ביריחו, שם נעצרו בידי כוחות הבטחון הפלסטינים.

שלשום נודע כי החוליה נחשפה בידי השב"כ הישראלי. כן ביום הודה תא"ל איסמעיל ג'אבר, המפקד הצבאי של אזור יריחו, לתובע הכללי של האזור, מחמוד בשתאווי, להעמיד את שני המבוקשים לדין, ככל הנראה כדי למנוע את הסגרתם לישראל. על פי הסכם קהיר, רשאית הרשות הפלסטינית לדחות בקשות הסגרה של ישראל, אם המבוקשים כבר נשפטו בתחומי האוטונומיה הפלסטינית. עד כה לא הסגירה הרשות הפלסטינית אף מבוקש שנדרש ע"י ישראל, למעט כמה מקרים פליליים.

13 מבוקשים שוהים ביריחו

שני החשודים ברצח בוואדי קלט נשפטו ביריחו בשעות הלילה, אך לא האשמו ברצח, אלא בפגיעה בבטחון הרשות הפלסטינית, בהסתה נגד תהליך השלום ובהפרת הסדר הציבורי. בסעיפי אישום אלה השתמשו הפלסטינים במקרים קודמים שבהם שפטו מבוקשים כדי למנוע את הסגרתם.

האלוף אל־קידרה, התובע הכללי של הרשות הפלסטינית, אמר אתמול בראיון לגלי צה"ל, כי לא הוגשו ע"י ישראל בקשות להסגרת שני המבוקשים בפיגוע בוואדי קלט, וכי משפטם התנהל על פי החוק הפלסטיני ועל פי סעיפי הסכם עזה־יריחו עם ישראל. לפני שבוע ציינה משטרת ישראל כי אין בידיה ראיות נגד

(המשך בעמוד 2)

הקונגרס האמריקני מתנה הסיוע לפלסטינים בתיקון האמנה

אישר "חוק הסיוע לפלסטינים", התובע מהרשות הפלסטינית פעילות נגד הטרור ותיקון האמנה הפלסטינית בתוך חצי שנה

מאת דבורה פריל, וושינגטון

חרף פעילות מוגברת של הימין היהודי בארה"ב נגד חוק הסיוע לפלסטינים, אישרה אתמול ועדת המשנה להקצבות של ועדת החוץ בסנאט האמריקני, בלא התנגדות, את החוק, המשעה את האיסור לסייע לאש"ף ולקיים עמו דיאלוג.

הוועדה, בראשות הסנטור הרפובליקני מיטש מקונל, אימצה את לשון ההצעה שהוכנה בלשכתו של יו"ר ועדת החוץ של הסנאט, ג'סי הלמס, בתיאום עם הממשל, ישראל, השדולה הישראלית איפא"ק והרשות הפלסטינית.

החוק מתנה את הסיוע לפלסטינים בפעילות נמרצת שלהם נגד הטרור, ביקורת על הניהול הכספי ותיקון האמנה הפלסטינית בתוך חצי שנה. מנהיגי החוק להגיע לוועדת ההקצבות, ועל פי המתוכנן, יונח בשבוע הבא על שולחן מליאת הסנאט. כמה סנאטורים, ובראשם אלפונס ד'אמאטו מניו־יורק, מבקשים לצרף תנאים מחמירים על אלה הכלולים בנוסח הלמס. גם בבית הנבחרים, הבית התחתון, מופעלים לחצים מצד גורמים יהודים להציב תנאים שהרשות הפלסטינית ואש"ף יתקשו לעמוד בהם.

גורמים ישראלים ואישים יהודים התומכים בתהליך השלום הביעו שביעות רצון מאישור החוק בוועדת המשנה, אך הוהירו כי ייתכנו קשיים בשלבי החקיקה הבאים. ראש הממשלה יצחק רבין עצמו היה מעורב במאמצים להסיר את התנגדותם של כמה חברי קונגרס לנוסח החדש של החוק, המסדיר את יחסי ארה"ב עם הפלסטינים.

יו"ר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת אורי אור, המבקר בארה"ב כאורח אגודת ידידי שלום עכשיו, נפגש אתמול בגבעת הקפיטול עם חברי קונגרס ובהם יו"ר ועדת החוץ של בית הנבחרים, בנג'מין גילמן. אור אמר למחוקקים האמריקנים כי אין בכוחן של ישראל וארה"ב לשנות את הפלסטינים, והציע שהקונגרס יסתפק במעקב אחרי ביצוע ההסכמים, ולא יעסוק לשם כך בשינוי מסגרת הסיוע.

בהתייחסו לסוגיית העברת השגרירות האמריקנית מתל אביב לירושלים, אמר אור למארחיו כי "כולם רוצים לראות את שגרירות ארה"ב בירושלים, ועליכם לשאול מדוע האדמיניסטרציה בישראל, שלא עשתה מאומה במשך 15 שנות היותה בשלטון, לוחצת לעשות זאת דווקא בשלב רגיש זה של תהליך השלום."

רבין מניח זר בבאבי יאר (צילום: צביקה ישראלי/ לע"מ) • ראה עמ' 2 •

ישראל ואוקראינה עשויות להשביח נשק רוסי

"אוקראינה לא מעורבת במכירת כורים גרעיניים לאיראן", אמר רה"מ

מאת מוטי בסוק, שליחנו לקייב

"בעקבות הביקור, יש לי יסוד להניח שאוקראינה אינה מעורבת במכירת כורים גרעיניים לאיראן". כך אמר אתמול ראש הממשלה, יצחק רבין, בתשובה לשאלה אם אוקראינה הוליכה ללכת בדרכי רוסיה בשיתוף פעולה עם איראן בנושא הגרעין.

לדברי ראש הממשלה, היו נסיונות איראנים לקשור את אוקראינה לנושא הכורים הגרעיניים באיראן, אולם אוקראינה סירבה.

ראש הממשלה סיכם בשיחתו עם שר ההגנה האוקראיני, ואלרי שמארוב, על שיתוף פעולה ישראלי־אוקראיני בתחום התעשיות הבטחוניות. המטרה היא לבצע פרויקטים משותפים, ייתכן גם בשיתוף מדינות שלישיות.

ישראל גם מעוניינת לשתף פעולה עם אוקראינה בהשבחת נשק רוסי, כולל מטוסי מיג 21 וטנקים.

ראש ממשלת אוקראינה, יבגני מרצ'וק, הדגיש בפגישתו עם רבין כי ארצו מעוניינת לחזק את קשריה עם ישראל בתחום הכלכלי והבטחוני. הוא ביקש שישראל תסייע לארצו להיכנס לקרן המטבע הבינלאומית, בעיקר בתחום יחסיה עם ארה"ב.

אוקראינה גם מעוניינת בשקעות ישראליות ויהודיות. אוקראינה רוצה להצטרף לנאט"ו, אולם היא מודאגת מהתנגדות התקיפה של נשיא רוסיה, בוריס ילצין, למהלך זה. מרצ'וק הביע תמיכה בעמדות ישראל בנושא הטרור.

אתמול חתמו ישראל ואוקראינה על שורה של הסכמים לשיתוף פעולה בתחומי המכס, החקלאות והמסחר.

היום יקיים ראש הממשלה פגישות מדיניות בקייב, כולל עם הנשיא ליאוניד קוצ'מה. ראש הממשלה גם ייפגש עם אנשי הקהילה היהודית של אוקראינה.

הלילה ימריא רבין למוסקבה, לביקור של 20 שעות. במהלך הביקור צפויה לו פגישה עם ראש ממשלת רוסיה צ'רנומירדין. ראש הממשלה אמר, כי הוליט לבקר במוסקבה, לאחר שקיבל מכתב מצ'רנומירדין על יחסי הגרעין של רוסיה עם איראן.

תבוסה קשה להפועל באר־שבע מול ברצלונה

מאת משה כהן

קבוצת הפאר הספרדית, ברצלונה, לימדה אמש פרק מאלף ברזי משחק הכדורגל את הפועל באר־שבע, כאשר הביסה אותה בביתה בתוצאה 0:7.

רק במחצית הראשונה עוד הצליחו הבאר־שבעים החלשים להחזיק מעמד מול ברצלונה, כאשר ירדו להפסקה בפיגור של שני שערים.

אבל במחצית השניה החלה ברצלונה להבקיע ללא הפסקה ורק התמצאות מסמרות שיער של חלוציה ויכולת טובה של השוער הבאר־שבעי מנעו תוצאה גבוהה עוד יותר.

בתום המשחק נראו הבאר־שבעים המומים. בעוד שבועיים יתקיים משחק הגומלין בברצלונה. • עמ' 15 •

שני מחבלים נהרגו בהתקלות עם כוח גולני בדרום לבנון

מאת און לוי

שני מחבלים נהרגו אתמול בהתקלות של כוח צה"ל בדרום לבנון עם חוליה פלסטינית, שחדרה לרצועת הביטחון, ונעזרה במחבלים מארגון חזבאללה.

לדברי אל"מ י', מפקד הגיזרה "שיתוף הפעולה בין חזבאללה לפלסטינים הוא הדוק. חזבאללה נותן לחוליות הפלסטיניות סיוע של ארטילריה וטילי סאגר, ובך כחות הילוך כשהם נתקלים בחיילי צה"ל. אנחנו עומדים למעשה מול שני איומים: מול חזבאללה מרחוק ומול הפלסטינים מקרוב."

מפקד הכוח, כחטיבת "גולני", תיאר את התקרית: "הלכנו לכיוון הוואדי. אחד החיילים זיהה מחבל מסווה של חמישה מטרים. המחבל ניסה בכל הנראה לברוח או לירות, הסתערנו עליו וחיסלנו אותו.

"בעוד אנחנו מסתערים, זיהה חייל נוסף עוד מחבל, שניסה גם הוא לברוח, ומייד הסתערנו גם עליו. אחר כך עוד ביצענו את נוהל סוף הסתערות וכל הדברים שאנחנו מכירים בתרגולות".

בימימה האחרונה נהרגו בדרום לבנון חמישה מחבלים. יתכן שמחבלים נוספים הצליחו להימלט אל מחוץ לרצועת הביטחון. בהתקלות שהיתה שלשום, ושבה נפצע קצין צה"ל פצעים בינוניים, נהרגו שלושה מחבלים.

(המשך בעמוד 2)

מאות עולים וחיילים שהועסקו בפרוייקט למניעת אבטלה יפוטרו אחרי החגים

על פי החלטת שרת העבודה והרווחה אורה נמיר, יקוצץ התקציב שאיפשר העסקתם של מובטלים מבוגרים בשכר מינימום, בניקוי כבישים ושיפור הנוף

מאת גונה קונן

הקק"ל עומדת להפסיק, לאחר החגים, את העסקתם של מאות עולים וחיילים משוחררים בעבודות יזומות, לאחר שמשרד האוצר החליט להפסיק להעביר לשירות התעסוקה את התקציב המיוחד שבו מומן שכרם.

גורמי עבודה בצפון אמרו אתמול כי הפיטורין יהיו בכל הארץ. בסך הכל יפוטרו כ־500 עובדים מתוך 1,500, שהקק"ל מעסיקה בשכר מינימום לניקוי שולי כבישים ושיפור הנוף.

האוצר יפסיק להעביר את התקציב שהקציבה לכך שרת העבודה, אורה נמיר, כשהכריזה לפני כשנתיים על "מתקפה לבעיית האבטלה" בקרב העולים החדשים. התקציב איפשר את העסקתם של עולים מבוגרים, חלקם הגדול נשים, אשר במקום לעמוד בתור בלשכת העבודה ולקבל דמי אבטלה, מעדיפים לעבוד בעבודה מפרכת, לעיתים בחום הגדול או בגשם, בניכוי גזם, ניקוי שולי הכבישים ושתילת עצים. כל אלה, אשר אינם יכולים לקבל עבודה במקום אחר עקב גילם או הכשרתם הבלתי מתאימה, יחזרו בקרוב לקבל דמי אבטלה.

דובר הקק"ל, משה פרל, אמר בתגובה כי "אכן אנו מעסיקים מובטלים, עולים חדשים וחיילים משוחררים, על פי הנחיות ורשימות עובדים שמספקים לנו משירות התעסוקה. לפיכך, כל הפיטורין של עובדים אלה נעשים על פי הנחיות של השירות, ואין לקק"ל עניין או החלטה בנושא זה".

הדובר גם ביקש להדגיש כי "לא מדובר על כך שהקק"ל מפטרת עובדים עולים חדשים", אלא שלשירות התעסוקה סדר עדיפויות משלו במלחמה באבטלה, והפיטורין הם הוראה משלהם. למרות זאת, הקק"ל פותחת שעריה לכל עובד ששירות התעסוקה ימצא לנכון להעסיק אצלה."

דדי משה, יועץ התקשורת של שרת העבודה והרווחה, לא הכחיש את הפיטורין הצפויים. בתשובה לשאלת "דבר" על הפיטורין המתוכננים בקק"ל לאחר החגים, שלח היועץ מלשכת שרת העבודה פקס בו הלשון: "העבודות המיוחדות ממשיכות להתבצע על פי הסכם בין שרת העבודה, אורה נמיר, לבין שר האוצר בייגה שוחט, בהיקף של אלפיים מועסקים בחודש.

"העבודות מתבצעות ברחבי המדינה באמצעות קק"ל, רשות העתיקות, רשות הגנים הלאומיים והחברה להגנת הטבע. מתוך מספר זה מועסקים בצפון הארץ 850 עובדי קק"ל, 270 עובדי רשות העתיקות ו־90 ברשות הגנים הלאומיים. לפי הערכות שרי העבודה והאוצר, מסגרת תקציבית זו עונה על צרכי התעסוקה המיידית".

פיני קבלו, מזכיר מועצת פועלי בית שאן, שבתחום שיפוטו יתבצעו רוב הפיטורין, מתכוון לארגן הפגנה של העובדים המועמדים לפיטורין מול משרד האוצר, כדי למחות על הפסקת הפרוייקט, שלדבריו הוא "מפעל שיקום שאין לו תחליף לעולים כאלה. אינני מבין את הממשלה ואת שרת העבודה, הנותנת שדובר כוח יקרה. מדובר באנשים מוגבלים, מבוגרים, שלא יתקבלו לעבודה באף מקום אחר. האם רוצים שהם יזרקו לדמי אבטלה? האם זה יהיה יותר טוב למשק?".

התאחדות הבנקים השוויצים: ערך הפקדונות מהשואה – רק כמה עשרות מיליוני דולרים

יו"ר הסוכנות בורג ינהל בשוויץ מו"מ על החזרת כספי היהודים שניספו בשואה

מאת ורדינה הילז ועזרא חן

סקר שערכה התאחדות הבנקים השוויצים מגלה, שערכו של "האוצר האבוד" השייך לניספים בשואה, קטן בהרבה מהערך המשוער בישראל, של כמה מיליארדי דולר. הם טוענים, שבדיקה חלקית בחשבונות 12 בנקים מקומיים מצביעה על כך שמדובר בסכום של 41 מיליון פרנקים שוויצים.

נשיא התאחדות הבנקים, גיאורג קרייר, אמר אתמול בברן, כי החשבונות נפתחו בשנת 1945, ועד 1985 לא היה להם דורש. עד עתה נבדקה מחצית מהבנקים שהיו פעילים באותה תקופה. הבנקים הנותרים שטרם נבדקו הם בחלקם בנקאיים קטנים, וההנחה היא שבהם לא הופקדו כספים בסכומים גבוהים.

עד כה סירבו השוויצים לחשוף את קיומו של האוצר, ושמרו על עקרון הסודיות הבנקאית.

העיתון "דיילי אקספרס" חשף לראשונה בסוף אוגוסט את העובדה שבכספות סודיות בבנקים בשוויץ נמצאים כספים, תכשיטים יקרי ערך ואוצרות אמנות, אותם הפקידו הנאצים.

בהתאם לאותם פרסומים, האוצר האבוד שהתגלה עקב חשיפת מסמכי השטאזי לאחר נפילת חומת ברלין, הוא המכונה "אוצר הימלר". האוצר הוחרם בתקופת השואה מיהודי הונגריה על ידי הנריך הימלר מפקד הס.ס., ותמורת הוויתור עליו חייהם ניצלו.

חבר בכיר של התאחדות הבנקים אמר, שטרם ברור למי שייכים החשבונות שנתגלו. ההתאחדות השוויצית טוענת, שהיא שילמה מרצונה 16 מיליון פרנק לניצולי שואה מיד לאחר המלחמה, כמתווה. עוד 10 מיליון פרנק הועברו אליהם בשנת 1962, בהתאם להחלטת ממשלה בברן.

ועדה מקצועית מיוחדת שתוקם בקרוב, תנסה לברר בתיאום עם נציגי הקונגרס היהודי העולמי, מי הם בעלי החשבונות שלהם שייכים האוצרות והכספים שנמצאו בבנקים בשוויץ.

יו"ר הסוכנות היהודית, אברהם בורג, ונשיא הקונגרס היהודי העולמי, אדגר ברונפמן, יוצאים היום מבריסל לשוויץ, להמשך המשא־ומתן על החזרת כספים וחפצי הערך של היהודים שניספו בשואה.

בורג וברונפמן מכהנים כנשיאי איל"ר – ארגון יהודי להחזרת רכוש היהודים שניספו בשואה.

בורג, ומנהל מחלקת הכספים בסוכנות, צבי ברק, יצאו שלשום לבריסל, לכינוס איל"ר שנערך שם אתמול, בהשתתפות נציגי ארגונים יהודיים שונים בעולם. כן התקיימו שיחות עם השגריר האמריקני לשוק האירופי המשותף, המעורב בנושא ומתן להחזרת הרכוש.

דובר הסוכנות מסר, כי הכספים וחפצי הערך המופקדים בשוויץ נאמדים במיליארדי דולרים. הדבר כולל כספי מזומן, זהב, חפצי אמנות ויודאיקה, שהוחרמו על ידי הנאצים. כן מקווים לאתר בכספות הבנקים, מסמכים המעידים על בעלות של יהודים שניספו בשואה על קרקעות ומבנים.

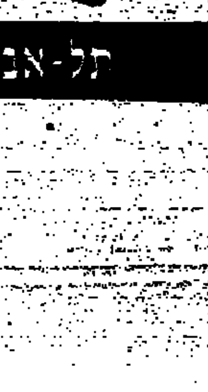

פלאפונים ומצלמות וידאו להשכרה ולמכירה

★ מכירת פלאפונים מכל הדגמים והסוגים.
★ מכירת דיבוריות, סוללות, נרתיקים ואביזרים
★ השכרת פלאפונים בארץ בכל כמות ולכל תקופה
★ השכרת פלאפונים לכל מקום בעולם
★ התקנת דיבוריות לכל סוגי המכשירים

וידאונית!

השכרת מצלמות וידאו לצילום הילדים והמשפחה

שירותי וידאו
★ צילום ארועים בוידאו, ללא כבלים
★ העברת קלטות וידאו משיטה אמריקאית לישראלית ולהיפך
★ שיכפול קלטות בכל שיטה וכמות
★ הקרנות על מסך ענק
★ העברה מ־8 מ"מ (פילם) לוידאו
★ עריכת סרטי וידאו
★ הוצאת תמונות מקלטות וידאו
★ מצלמות וידאו ואביזרים למכירה

להשכרה בוידאו
★ מצלמות וידאו קלות להפעלה.
★ להשכרה יומית לכל ארוע
★ השכרת מצלמות סופר V.H.S
★ השכרת מצלמות קטנות לחו"ל
★ השכרת מקרני וידאו סוני־ניידים!!!
★ השכרת טלויזיות ומכשירי וידאו
★ השכרת טלויזיות בגודל 53 אינטש
★ ציוד וידאו לצלילה
★ מצלמות נסתרות

תל־אביב: דרך פ"ת 92 טל. 56-10-110. רמת־גן: ז'בוטינסקי 108 טל. 61-33-762. אשקלון: 07-75-35-62. שירות לילה וסופי שבוע - 050"364629

תא"ל עמידרור: מי שהישלה עצמו שיוסגרו פלסטינים לישראל – שיתעורר

"הזהרנו מכך עוד לפני שנחתם ההסכם עם אש"ף", אמר ראש חטיבת המחקר באמ"ן בוועדת החוץ והביטחון; "זרועות המודיעין יודעות על ערפאת כל מה שצריך לדעת"

מאת דניאל בן־סימון

ראש חטיבת מחקר באמ"ן, תת־אלוף יעקב עמידרור, אמר אתמול בוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, שכל מי שטיפח אשליה שהרשות הפלסטינית תסגיר פלסטינים לידי ישראל, כדאי שיתעורר. "עוד לפני שנחתם ההסכם עם הרשות הפלסטינית, אמרנו שכך יהיה", הדגיש.

עמידרור סקר בפני חברי ועדת החוץ והביטחון את ההתפתחויות האחרונות באזור. הוא התייחס לאפשרות שהחמאס יקים מפלגה, ואישר שאכן הארגון נמצא בתהליך של פוליטיזציה ברצועת עזה.

עם זאת, הוציא מכלל אפשרות שהארגון האיסלאמי יתפרק מפעילות טרוריסטית. לדבריו, הקמת המפלגה תאפשר לחמאס לשמור על תמיכתו ברחוב הפלסטיני ובאותה מידה תעניק לו אפשרות להשתלב בפעילות הרשות הפלסטינית.

לדברי עמידרור, ראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, מעמיד כתנאי לשיתוף פעולה עם החמאס הפסקה מוחלטת של פעולות הטרור. "אם יהיה הסכם ביניהם, ייתכן שערפאת יסכים שאנשי החמאס יצטרפו לכוחות הביטחון הפלסטיניים ואף יישאו נשק", אמר.

הוא התייחס ל"קלטות ערפאת" המופצות בישראל ובארצות הברית. לדבריו, ערפאת נמנע מלהנחיל את השלום באופן חיובי. "הוא לא מאוהב בשלום עם ישראל, ופועל מתוך תחושה של אין ברירה", אמר. הוא הוסיף, שהשיקולים של יו"ר אש"ף אינם שונים מהשיקולים של ישראל.

עם זאת הדגיש, שערפאת משמש עדיין הסמכות העליונה בקרב הפלסטינים. "אין אדם כלשהו בתוכם שאפשר לשאת ולתת איתו, חוץ מערפאת", אמר.

בתחילת הישיבה הפיץ ח"כ בני בגין עותקים של הקלטות בהן נראה ערפאת משבח את המתאבדים ומהלל לג'יהאד. עמידרור לא ייחס חשיבות לקלטות, ואמר שאין ערך באיסוף קלטות כאלה לצרכים מודיעיניים. "מדובר בכלי ניגוח פוליטי", אמר.

הוא ציין, שכינוסי ערפאת מזכירים כינוסים של יוצאי מחתרות שבהם מתפארים הכל בפעולות העבר. "זרועות המודיעין יודעות על ערפאת כל מה שצריך לדעת", הדגיש.

סדאם לא נופל

סגן ראש אמ"ן ייחס חלק גדול מדבריו לעריקת בכירי הצבא העיראקי לירדן. הוא הציע להנמיך את הציפיות לפיהן העריקות יאיצו את נפילת משטרו של סדאם חוסיין. לדבריו, זו מכה קשה למעמדו של סדאם וליוקרתו, אך אין פירוש הדבר שהמהלך יביא להדחתו.

למרות זאת, קיים חשש בהנהגה הסורית ממשטר חדש בעיראק. זו הסיבה, לדבריו, שהנשיא אסד נועד לפני כמה ימים עם הנשיא מובארק. אסד חושש מיצירת ברית חדשה בין ישראל, ירדן ועיראק, תחת משטר חדש.

עמידרור הסביר, שמתן המקלט לגנרלים העיראקים איפשר לחוסיין מלך ירדן לשקם את מעמדו ולשפר היחסים בינו לבין ערב הסעודית ושכנותיה במפרץ.

שיחות אילת: אין התקדמות במו"מ – לא נקבע מועד לפגישת פרס־ערפאת

מאת יוסי מורפשטיין ודן אבידן

אחמד אקריע, המכונה "אבו עלא", הממונה על הכלכלה והמסחר ברשות הפלסטינית וראש המשלחת הפלסטינית לשיחות אילת, אמר אתמול כי הדיונים המתנהלים השבוע הם "מכריעים." לדבריו, עומדות בעינן המחלוקות בין הצדדים בסוגיות חברון, שחרור האסירים הפלסטינים, תכנון קרקעות, מים, חשמל וניסוח ההסכם הכולל.

מרואן כנפאני, היועץ לענייני תקשורת של יאסר ערפאת, ציין אף הוא כי תוצאות השיחות שהתנהלו עד כה השבוע "אינן מעודדות." לדבריו, בשל כך לא נקבע עדיין מועד לפגישת ערפאת־פרס. הוא ציין כי סוגיית חברון היא הקושי העיקרי, ואם תיושב מחלוקת זו, ניתן יהיה לסיים את המו"מ ולחתום על ההסכם.

נביל אבו רודינה, דוברו של יאסר ערפאת, הצהיר כי ההצעה הישראלית ליישוב המחלוקת על הפריסה מחדש בחברון אינה חדשה, והיא חוזרת על עמדות ישראליות קודמות. על פי ההצעה, ידולדלו כוחות צה"ל בעיר בשבעה שלבים, תוך שמירת האחריות הכוללת על הבטחון בידי צה"ל ושמירת הסטטוס קוו במערת המכפלה. לדברי אבו רודינה, פירוש ההצעה הוא דחיית נושא חברון לשלב הסדר הקבע, ולכך אין הרשות הפלסטינית מוכנה להסכים. הוא ציין כי הפלסטינים לא יסכימו לערוך את הבחירות הכלליות בנוכחות כוחות צה"ל בעיר.

עם זאת, חזר דוברו של ערפאת על העמדה הפלסטינית שהוצגה כבר במו"מ, ולפיה יהיו הפלסטינים מוכנים לנסיגה הדרגתית של צה"ל מהעיר, בתנאי שייקבע לכך לוח זמנים מוגדר על פני פרק זמן של 3 חודשים לכל היותר, ובתנאי שהנסיגה המלאה תסתיים לפני הבחירות.

לדבריו, עמדה זו של הפלסטינים מבוססת על הצעת פשרה אמריקנית. אבו רודינה אמר עוד כי שר החוץ, שמעון פרס, דחה לא מכבר הצעה פלסטינית לקבוע סידורי בטחון בחברון, שבהם יופעלו סיורים משותפים לצה"ל, לפלסטינים ולכוח בינלאומי. הוא הוסיף כי השיחות המתנהלות השבוע הן בבחינת הכנה לקראת הכרעות העתידות להתקבל בפגישה הקרובה בין ערפאת לפרס בסלעי המחלוקת שבין הצדדים.

גם בתחום העברת הסמכויות האזרחיות מהמינהל האזרחי לרשות הפלסטינית יש עדיין חילוקי דעות בכמה נושאים, למשל במו"מ על העברת הסמכויות בתחום הארכיאולוגיה. לדברי פלסטינים העוסקים במו"מ זה, כמו חמדאן טה, המופקד מטעם הרשות הפלסטינית על נושא הארכיאולוגיה, ומועין צאדק מרצועת עזה, המשתתף בשיחות אילת, מתמקדים חילוקי הדעות המהותיים בשאלת השליטה הפלסטינית על האתרים הארכיאולוגיים.

המשלחת הפלסטינית תובעת להעביר לידיה את מלוא הסמכויות לגבי כל האתרים בגדה, לרבות אלה המצויים באזור שהוגדר כ"אזור C" ואשר אמור להיות תחת שליטה ישראלית למשך תקופת הביניים. אזור זה כולל את כל השטחים שמחוץ לתחומי הערים והכפרים, הכוללים בו רוב האתרים הארכיאולוגיים החשובים בגדה כמו הרודיון, סבסטיה, הר גריזים ועוד. ישראל מתנגדת לדרישה זו והיא מבקשת לשמור בידיה את האתרים באזור C. הפלסטינים מתנגדים גם לניהול משותף של האתרים, ומוכנים רק לכינונה של ועדת תיאום משותפת, שבה יועלו הבעיות שיצוצו בתחום זה.

סלע מחלוקת נוסף הוא הדרישה הפלסטינית להעביר לידיהם את כל הממצאים הארכיאולוגיים שנמצאו בגדה, וביניהם ממצאים רבים הקשורים להסטוריה היהודית, וכן המידע והמפות שהצטברו בידי ישראל לגביהם. עוד דורשים הפלסטינים כי יופסקו לאלתר כל החפירות הארכיאולוגיות בגדה.

יאסר ערפאת נועד אמש באלכסנדריה עם נשיא מצרים חוסני מובארק. בפגישה השתתפו גם אוסאמה אל־באז, יועצו של מובארק, ונביל שעת' וזוהדי קודרה מהצד הפלסטיני. ערפאת אמר טרם צאתו מעזה לכתבים, כי מדובר בפגישה חשובה מאוד, שנועדה לסייע בהסרת הקשיים המעכבים לפי שעה השגת הסכם ישראלי־פלסטיני על הרחבת האוטונומיה הפלסטינית בגדה המערבית. הוא הביע תקוה כי פגישתו עם מובארק תזרז השגת הסכם.

ח"כ מחמיד הותקף בידי תומך ימין

מאת אורי דרודין־גרסיא

ח"כ האשם מחמיד הותקף אתמול בידי תומך ימין, סמוך למאהל המחאה של הימין במתחם האוריינט האוס. ממחמיד נגבתה עדות במשטרה, והוא יגיש תלונה על תקיפה.

ח"כ מחמיד הגיע למקום כדי לתמוך בבית הספר "דאר אר־טיפל", הטוען שמאהל המחאה, הסמוך אליו, מפריע ללימודים הסדירים. בצאתו מבית הספר התפתח בינו לבין תומכי הימין ויכוח. לטענת ח"כ מחמיד, קיללו אנשי הימין את הנביא מוחמד ואת המוסלמים, ואמרו לו שהוא גורם פרובוקציות בבואו למקום.

לאחר שח"כ מחמיד נכנס למכוניתו, ניגש אליו צעיר בן 18 שהשתתף במשמרת המחאה של הימין, ירק בפניו ו"הכניס לו בוקס בחזה".

מחמיד לא נשאר חייב. הוא יצא ממכוניתו, והיכה באגרופו את הצעיר התוקף.

חיילי מג"ב המוצבים במקום הפרידו במהירות בין הניצים, אולם בין השוטרים למחמיד התפתח ויכוח. לדברי דובר משטרת ירושלים, כינה מחמיד את חיילי מג"ב "נאצים, שקרנים וסרסורים", ואמר שהם "מביישים את המדינה".

את המהומה ניצל צעיר ערבי, שתקף חייל מג"ב.

ח"כ מחמיד הוזמן למתן עדות במטה הארצי של המשטרה. הצעיר היהודי שהתקיף אותו, והצעיר הערבי שהתקיף חייל מג"ב, עוכבו לחקירה.

"סכנת שפיכות דמים"

ד"ר פיליפ וידמן, מנכ"ל האגודה הבין לאומית לזכויות הילד (אב"י), שיגר מכתב לשר המשטרה משה שחל ולראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט, בו הוא מזהיר מפני "שפיכות דמים של תלמידי בתי הספר הסמוכים למקום בו שוהים המפגינים".

וידמן טוען, כי באזור נמצאים 7,000 תלמידים בכמה בתי ספר, השרויים בפחד מפני המתרחש באזור.

המשטרה הפלסטינית מקימה יחידת פרשים ללכידת מסתננים

מאת רמי שני

צה"ל וכוחות הביטחון מצליחים ללכוד כ־90 אחוז מהמסתננים מרצועת עזה לישראל דרך גדר הקו הירוק.

מאז הקמת הגדר, ירד מספר המצליחים לחדור לישראל בכשני שלישים.

גם המשטרה הפלסטינית משפרת מלחמתה במסתננים. היא מקימה יחידת פרשים, שתסייר במקומות הקשים לתנועה באזור הגבול, כמו בתוך פרדסים ובערוצי ואדיות, ותתפוס פלסטינים העומדים להסתנן לישראל.

פרשי יחידה זו, 18 במספר, נראו בימים האחרונים רכובים על סוסיהם. הם ישתייכו למשטרת הגבולות.

המסתננים לישראל נעזרים בסייענים, המתמחים ב"העברות גדר". הסייענים פועלים מדי לילה, ועוזרים למבקשי עבודה שאין ברשותם אישורי שהייה בישראל, לחצות את הקו הירוק.

הצלחת צה"ל בתפיסת המסתננים נובעת בעיקר מהפעלה משולבת של כוחות חיפוש קרקעיים ואוויריים, וכן משימוש באמצעים מתוחכמים, המאתרים בשטח ישראל בני אדם שהסתננו.

לוטו

7, 15, 21, 34, 44, 47 והמספר הנוסף: 14

צ'אנס

עלה 9; לב A; יהלום K; תלתן J

דבר DAVAR

מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עורך ראשי: רון בן־ישי

המו"ל: "דבר בע"מ"	
נדפס בדפוס "החדש" בע"מ.	רחוב חומה ומגדל 2, ת"א
המערכת והמנהלה תל־אביב	סניפים:
רחוב שינקין 45 ת.ד. 199, מיקוד 65233	ירושלים: רחוב הלל 16
טלפון: 03-5286141 (6 קווים)	טלפונים: 02-256873, 02-256589
פקסימיליה: 03-6294783	חיפה: רחוב הנביאים 27
מחלקת המנויים: 03-5281105	טלפון: 04-620111
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים	
5286156, 5281860, 6298032	
פקסימיליה מודעות: 03-6298032	
טלפון לפניות הציבור 22.00–07.00, 03-5286141	הפצה "נד" 03-377056

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד

פלסטינאי רעול פנים מצביע על גופות שלושת חבריו שניסו שלשום לחדור לאזור הביטחון בדרום לבנון (צילום: א.פ.)

ראש הממשלה בבאבי יאר:

"העם היהודי נורה ונהרג כאן, אך מתוך חפירות המוות נולדנו מחדש"

מאת מוטי בסוק, קייב

"בגיא ההריגה הזה, בצפון מערב קייב, כאן בבאבי יאר, גיפצו אנשי האיינזצקומנדו איי־4, את גולגולותיהם של ילדים קטנים, ואת ראשיהם של הוריהם שניסו לסוכך עליהם בגופם", אמר אתמול ראש הממשלה, יצחק רבין, בטקס מרגש בבאבי־יאר, ביום הראשון לביקורו באוקראינה. בטקס השתתף גם ראש ממשלת אוקראינה, יבגני מרצ'וק.

כ־400 איש השתתפו בטקס, ביניהם אנשי הקהילה היהודית בעיר, נציגים ישראלים של רשויות שונות הפעילות באוקראינה, והמשלחת הישראלית הגדולה הנילווית לראש הממשלה.

בסיום הטקס שר הקהל, ביחד עם החזן הראשי של צה"ל, סא"ל אריה בראון, את התקווה. בראון, שאמר קודם לכן "אל מלא רחמים" ו"קדיש", לא עצר בעד רגשותיו, ופרץ בבכי.

ראש הממשלה, כשלצידו האחד שגריר ישראל באוקראינה, צבי מגן, ולצידו השני מזכירו הצבאי, אלוף דני יתום, קרא בטקס: "כאן, בגיא המוות הזה, תמה ההסטוריה של יהדות מפוארת, יהדות אוקראינה, שהוציאה מתוכה את ראשוני חולמי ציון, את טובי המשוררים והסופרים היהודים, את גדולי המנהיגים ואת מובילי הדרך של הציונות. העם היהודי נורה ונהרג כאן, אך מתוך חפירות המוות נולדנו מחדש, ועלינו לומר היום לעולם כולו, יהיה אסוננו אות אזהרה לכל בראשנו, כי טרם חלפה סכנה מהארץ. בעצם ימים אלה, גם במדינות שהוציאו מתוכם את גדולי הרוצחים, קמים להם יורשים מתועבים. אם לא יתעורר העולם בזמן, אם לא ינפץ את ראשה המפלצתי של האנטישמיות הגזענית, נמצא עצמנו מופתעים, ולא נוכל לומר "לא ראינו, לא שמענו, לא ידענו".

בבאבי יאר רצחו הנאצים למעלה מ־100 אלף איש, רובם יהודים. בספטמבר 1991 הוצבה במקום מנורת שבעה קנים לזכר הקורבנות היהודים. מנורת שבעת הקנים הפכה למוקד מרכזי בפעילויות באתר באבי־יאר, ובמקום נערכים מדי שנה טקסי יום השואה, טקסים ליום השנה לטבח ועוד.

גיא ההריגה בבאבי־יאר הוא היום גן ענק, ירוק כולו, עטוף בצמחייה רבגונית. קשה להאמין כי בנוף פסטוראלי זה התרחשו מעשים מפלצתיים כל־כך. היום אין בנוף כל זכר, סימן או נקודת ציון לזוועות העבר. יתר על כן, ליד אתר ההנצחה היהודי הולך ומוקם אולם ספורט ענק. פעיל של הג'וינט סיפר כי הקהילה היהודית המקומית, בסיוע תורמים יהודים אחרים, מנסה לרכוש את הבניין כדי להקים בו מוזיאון לזכר השואה בכלל, ולזכר האירועים הטראגיים במקום בפרט.

ראש הממשלה רבין הגיע אתמול בבוקר לאוקראינה במטוס חיל האוויר מס' 1, כשהוא מלווה ברעייתו לאה, בפמלייה גדולה של עוזרים, באישים המטפלים בעלייה מאוקראינה ומרוסיה, בחברות העורכים, ובכתבים המדיניים של התקשורת הישראלית. יועצו הכלכלי של רבין, אילן פלטו, סיפר כי אישי הכלכלה שצורפו למשלחת באו מסקטורים ספציפיים, לבקשת שגרירות ישראל באוקראינה. לדבריו, הסכם הסחר שישראל חתמה עם קייב לא אושרר עדיין על ידי הפרלמנט האוקראיני, וישראל מצפה כי במהלך ביקור ראש הממשלה, יחתמו שתי המדינות על מיזכר הבנה שישווה את תנאי המכס המוטלים על היצוא הישראלי לאוקראינה למכס המוטל על סחורות של מדינות אחרות. מיזכר הבנה לא זקוק לאישור הפרלמנט.

שנתיים להסכם אוסלו: ארגון "זו ארצנו" עומד לחסום הערב כבישים בכל הארץ

מועצת יש"ע קיימה אמש 42 טקסי זכרון ל־157 נרצחי הטרור מאז חתימת ההסכם

מאת אלכס סטומכין, נתן רונר, יריב בן־יהודה ורמי שני

משטרת ישראל נערכת לאבטחת הסדר הציבורי במלאות שנתיים להסכם אוסלו. זאת, עקב ההפגנות הצפויות של תנועת "זו ארצנו". משטרת ירושלים תתוגבר, ובמקביל נערכת המשטרה בכוחות מוגברים גם בשאר חלקי הארץ, למניעת הפרות סדר.

במשטרה קראו אתמול לראשי זו ארצנו להמנע מהפרות סדר. בדיונים שנערכו במטה הארצי, קיבלו המפקדים בשטח הנחיות שלא להיגרר לפרובוקציות מצד המפגינים. עם זאת, קיבלו השוטרים הנחיה לגלות נחישות במקרה של סיכון נתיבי תחבורה. השוטרים יענדו תגי זיהוי.

משה פייגלין, יו"ר תנועת זו ארצנו, קרא אתמול "להקים ועדת חקירה לפשעי האחראים לחתימת הסכמי אוסלו ולהעמדתם לדין". פייגלין הציג במסיבת עיתונאים בירושלים את תוכנית פעולות המחאה של תנועתו: בשעה 17.30 היום יעצרו פעילי זו ארצנו את מכוניותיהם בכל רחבי הארץ, ויצפרו במשך שתי דקות לזכר 157 היהודים שנרצחו מאז חתימת הסכם אוסלו. אחר כך יתחילו בנסיעה איטית, במהירות של 30־40 קמ"ש, לכיוון ירושלים.

במקביל, באותה שעה, יחלו מפגינים בירושלים, ברגל וברכב, להגיע לבית ראש הממשלה. ידי חלק מהמפגינים ועיניהם ייקשרו במטפחת שחורה. המפגינים יישאו מסיכות אב"כ, למקרה שהמשטרה תפעיל גז מדמיע.

במועצת יש"ע סירבו ליטול חלק בהפגנה, מחשש לנזק שייגרם להם בדעת הקהל, כפי שאירע בחסימת הכבישים לפני כחודש.

עצרות זיכרון

מועצת יש"ע קיימה אמש 42 טקסי זכרון לזכר 157 הנרצחים בפיגועי טרור מאז הסכם אוסלו. הטקסים, תחת הסיסמאות "עוד אוסלו כזה ואבדנו" ו"השלום הזה הורג אותנו", התקיימו במקומות בהם אירעו פיגועי טרור. בכל אחד מהטקסים השתתף נואם מרכזי, הודלקו נרות לזכר הנרצחים והוקראו פרקי תהילים.

הטקס המרכזי בירושלים היה בנחלת שבעה, בה אירע פיגוע לפני כ־11 חודשים שגרם למותה של מעיין לוי, בת 19, ממושב בית זית. בטקס נכחו כמאה משתתפים, רובם בני נוער. מאיר אינדור, ראש מטה מתוקפי הטרור, נשא דברים בגנות הממשלה והסכמי אוסלו.

תושבי גוש קטיף קיימו עצרות בנווה דקלים, במורג ובכפר דרום. בעצרות השתתפו מאות מתושבי הגוש. העצרת המרכזית התקיימה בכפר דרום.

אמש בטלוויזיה / אלון גל

מי פה הלוזר?

הפועל באר־שבע נגד ברצלונה, 20.00, הערוץ הראשון

לא עזרו החליפות שמאיר איינשטיין ואבי רצון לבשו לכבוד הפריק. הם פשוט התפלשו בקרחנות שלום. האירוע של אתמול בטלוויזיה היה המשחק מול ברצלונה. הסדרן של המוניות בשינקין התלונן שכולם – כלומר, 60 נהגים – הלכו הביתה לראות את המשחק. אין מוניות. צפיית שיא.

כדורגלני באר־שבע, דווקא שיחקו לא רע. החולשה, שלא לומר פיק ברכיים, פקדה דווקא את השדרים המנוסים, שהספיקו כבר לשדר מכל מקום אפשרי באירופה. ההיערכות למשחק היתה מינימלית. כמוה גם מידת הפרשנות המקצועית שסופקה לאלה שנשארו בבית.

איינשטיין ורצון, כמו שתי תרנגולות זקנות, התלוננו על הקוון היווני שלא מפסיק לנופף בדגלונו נגדנו, התלוננו על השחקנים שלנו ש"לא מסוגלים", התבטלו בפני הברצלונאים בתיאור יכולתם האגדית, עשו תחרויות ב'ניחוש' שחקני הקבוצה היריבה, עשו "תחקירים", חיפשו אשמים ("איפה היה השוער?", "איפה היתה ההגנה?"), והפיקו משפטים כמו: "תרחיקו את הכדור עד קטלוניה!"; "למה הוא הוסיף זמן היווני הזה, היה יכול למנוע לנו את הגול"; "אני מפחד להגיד שבדקות האחרונות באר־שבע נראית יותר טוב". פרובינציאליות לשמה.

את המשפט היחיד שהיה יכול להצביע על תירגום נכון של המצב, ולהוקיע פרשנות למכה, לא אמרו בדקה התשעים: "ככה לא בונים חומה". רק אחר כך, כשהובקע שער, נזכר איינשטיין לשאול את רצון למה היו רק ארבעה שחקנים בחומה. ואם כבר לא בוצעו השניים באופציה המקצועית, הרצינית, אז למה לא סיפקו קצת צבע מסביב? על הקווים לא התרוצץ אף אחד (קולו החלוש של אמיר בר־שלום ותקלות קשר מביכות, לא נחשבים). במחצית שידרו שקופיות חסות ותשדירי שירות.

כל זה נכתב במהלך ההפסקה, אחרי מחצית ראשונה שקולה יחסית. במחצית השניה, נרמסו הבאר־שבעים האמיצים בחולשת השידור הטלוויזיוני והתמוטטו כליל. תוקם ועדת חקירה.

מעונן חלקית עד בהיר. חם ויבש בפנים הארץ ובהרים, והביל במישור החוף

בישיבה שנערכה ב־3.9.95 הוחלט ע"י בעלי המניות של חברת קרן גאמא בע"מ ושל ניגמה בע"מ להוסיף לתזכירי החברות את הסעיף הבא:

ג. החברות יעסקו בכל מטרה אשר תיראה בעיני מנהלי החברות מועילה לעסקי החברה.

יורם בסלו

שני מחבלים

(המשך מעמוד 1)

מצבו של הקצין שנפצע בהיתקלות שלשום עדיין מוגדר בינוני, והוא מאושפז בבית החולים רמב"ם בחיפה.

בתחקיר שהתקיים בעקבות ההיתקלות אתמול עם חיילי הכוח של חטיבת גולני, נמצא כי החיילים פעלו היטב ובהתאם להנחיות ולנהלים.

אמש בקונצרט / יצחק שור

אלגנטיות ללא קסם

פתיחת העונה של הסינפונייטה בניצוחו של אורי מאיר והשתתפות מקהלת הנשים המולה. בתוכנית: מיצירות מנדלסון. סולנים: הכנר מרק פסקבוב והסופרניות גלדיס מאיר ורות חלבני. אולם הנרי קראון, ירושלים.

המנצח אורי מאיר פתח את העונה החדשה של הסינפונייטה בהצגה אלגנטית של יצירות מנדלסון, אך מן המחצית השניה, שבה העלתה היצירה "חלום ליל קיץ" על תריסר פרקיה, נעדר הקסם המנדלסוני.

בציבור הרחב מוכרים שניים מפרקי היצירה, "מארש החתונה" המשופשף, והפתיחה. הפעם השתתפה בהעלאת היצירה מקהלת הנשים של מכללת לוינסקי, המולה, בהדרכת רחל כוכבי־לוונטר. זוהי מקהלה מקצועית, שופעת חיוניות וחן נשי, וגם הסולניות, גלדיס מאיר ורות חלבני, השתלבו יפה בשירתה. עלתה על כולן כרמית גיא, שקראה ברגישות ובאורח אינטליגנטי את הטקסט השקספירי, אשר תורגם לעברית פיוטית בידי המשורר ע. כרמי המנוח.

הצרה היתה, שפרקי הפתיחה והסיום נוגנו בכבדות, ולא באווריריות. האווריריות לכך מוטלת על הכינורות, ואילו כלי הנשיפה מעץ וממתכת מילאו את תפקידם כהלכה.

במחצית הראשונה ניגן מרק פסקבוב, אמריקני ממוצא רוסי, את הקונצ'רטו לכינור של מנדלסון. נגינתו מתאפיינת בצליל "נבון", לא גדול מדי ולא רזה מדי, והלירידיות שאינה גולשת לרגשנות. רמת התזמורת היתה טובה בדרך כלל, אך טעונה שיפור: ראוי לציין את אורך היצירה, לרענן את תמונות הסולנים אחת לעשר שנים, ולאזכר את השתתפות הקיינית.

רבין: מי שאמר "אחדות העם חשובה משלום" – לא קובע מדיניות

מאת מוטי בסוק, קייב

"אינני יודע אם מזכיר הממשלה, שמואל הולנדר, אכן אמר לרבנים בניו־יורק כי אחדות העם חשובה משלום. זה גם לא רלוונטי. הוא עובד מדינה ולא קובע מדיניות". דברים אלו אמר אתמול ראש הממשלה, יצחק רבין, בהתייחסו לפירסומים על דברים שאמר מזכיר הממשלה בביקורו האחרון בארה"ב.

לדברי רבין, יהדות ארה"ב, להוציא חלק מהיהדות האורתודוכסית, אינה מתנגדת לתהליך השלום. לדבריו, פעילות ישראלים ויהודים־אמריקנים בגבעת הקפיטול נגד תהליך השלום היא תופעה חמורה.

דיון בעקורי 67' ברבת עמון

(ע.י.א.א.פ.) – הוועדה המשותפת הישראלית־ערבית התכנסה אתמול ברבת עמון, כדי לנסות להגיע להסכם בעניין העקורים הפלסטינים ממלחמת 1967 – על כך מסרו מקורות רשמיים. המפגש יימשך גם היום.

בוועדה המשותפת הישראלית־ערבית חברים נציגים ממצרים, מירדן ומישראל, ופלסטינים. הוועדה הוקמה ב־7 במארס, על פי הצהרת העקרונות הישראלית־פלסטינית, שנחתמה בוושינגטון בספטמבר 1993. הוועדה התכנסה כבר ארבע פעמים, אולם חבריה לא הגיעו להסכמה.

לדברי ראש המשלחת הירדנית, מחמוד שאטארי, הגדרת העקורים שהציעה ירדן כוללת גם את מי שנמצא מחוץ לגדה המערבית ולרצועת עזה לפני תחילת מלחמת 1967. להגדרה זו הסכימו שאר מדינות ערב, אמר שאטארי, שלא ציין מה היתה עמדת ישראל בנדון.

רבין: הרוצחים

(המשך מעמוד 1)

החשודים בביצוע הרצח בוואדי קלט, ולכן לא הוגשה בקשת הסגרה לרשות הפלסטינית.

על "שהאל" דווח אתמול כי באזור יריחו שוהים 13 תושבי הגדה, המבוקשים ע"י ישראל בגין פיגועים, ובהם שני מבוקשים מהחמאס, שני מבוקשים מהחזית הדמוקרטית ועוד תשעה פעילי פת"ח, שהשתתפו ברצח משתפי פעולה עם ישראל. על פי ידיעה זו, כמה ממבוקשי הפת"ח השתלבו במנגנון הבטחון המסכל. אחד מהם, ג'מאל שהאענה, אף משמש כאחראי על החקירות במנגנון זה.

בלשכת ראש המנגנון המסכל ביריחו הכחישו אתמול ידיעה זו וטענו כי במנגנון מועסקים כמה פעילי פת"ח שהיו מבוקשים ע"י ישראל לפני הסכם עזה־יריחו והעברת הרשות הפלסטינית ליריחו. עמם נמנה גם ג'מאל שהאענה מקלקיליה, המשמש כקצין חקירות במנגנון. לגבי כל אלה, אמרו בלשכת ראש המנגנון, הוסכם עם ישראל כי יחדלו להיות מבוקשים לאחר שהתחייבו לתמוך בתהליך השלום. כן הכחישו כי ביריחו שוהים פעילי חמאס והחזית הדמוקרטית המבוקשים בידי ישראל.

"מטה מתוקפי הטרור" דרש אתמול מממשלת ישראל שלא להמשיך בתהליך השלום, עד להסגרת השניים. המטה הודיע כי יפתח במאבק, בשיתוף עם המשפחות השכולות, סביב העיר יריחו עד למילוי הדרישות.

יו"ר מפ"ם, חגי ארן, קרא אמש ליאסר ערפאת להסגיר לישראל את שני המחבלים החשודים ברצח אוהד בכרך ואורי שחור בוואדי קלט: "ערפאת חייב להבין, שלגבינו זהו מבחן אמינות לתקפותו של הסכם אוסלו המשכו של תהליך השלום," אמר.

ח"כ בני בגין (ליכוד) אמר, שאיתור הרוצחים מוואדי קלט מוכיח שוב את צדקת הליכוד בשנתיים האחרונות מאז חתימת הסכם אוסלו, בשני מובנים: עזה ויריחו הפכו ערי מקלט לטרור, ואש"ף אינו מסגיר ולא יסגיר רוצחי ישראלים.

ח"כ רפאל איתן אמר, כי "הרשות הפלשתינית מסבבת את ממשלת ישראל בכחש, יורקת על פרצוף שרי ממשלת ישראל והם אומרים: 'גשם'."

ח"כ איתן דרש מהממשלה להפסיק מיד את מו"מ עם הפלשתינים ולהטיל סגר מוחלט על יריחו עד שיוסגרו הרצחים. "שפת העוצמה היא השפה היחידה המשפיעה על הפלסטינים, אך ממשלת ישראל מפגינה חולשה מרהיבה והתרפסות", אמר רפול.

עימות חריף בין ח"כ פלד למנכ"ל לשעבר שמואלי בישיבת מרכז צומת

שמואלי: נהיה היפים של הימין; פלד: אם המתנחלים ימין קיצוני, כולנו ימין קיצוני

מאת אמיר גוימן

מרכז צומת החל אתמול בדיון נוקב וחריף סביב העימות האידאולוגי־אישי שבין ח"כ משה פלד ומקורביו, לבין המנכ"ל לשעבר דורון שמואלי ותומכיו בתנועה.

בישיבת המרכז, שהתקיימה אתמול אחר הצהריים בכפריאל, הטיח שמואלי בפלד ובחבריו כי בקיצוניותם הם מובילים את צומת, "כמו הלווייתנים מבאום רמון", הישר אל המדבר הפוליטי. הוא טען כי על צומת להצטייר בציבור כתנועה שפויה ואמינה, שאפשר למסור בידיה את השלטון. "בבוא נהיה היפים של הימין", אמר שמואלי.

פלד עצמו ציטט בפני חברי המרכז קטעי עיתונות, שבהם מאשים אותו המנכ"ל לשעבר בזיהויה של צומת עם המתנחלים הדתיים. "אם הם ימין קיצוני, אז כולנו ימין קיצוני", קרא פלד, וזכה בתשואות רמות של תומכיו.

העימות בין השניים, שהתנהל בחודשים האחרונים בחדרי חדרים סביב דימויה של צומת והקו האידאולוגי שעליה לאמץ, עבר זה מכבר לפסים אישיים, וקרבת הבחירות הפנימיות, שיתקיימו בחודשים הקרובים, תורמת להתלהטותו.

אמש, בכפריאל, התנהלו הוויכוחים הסוערים בפומבי, בתוך אולם האירועים של מלון אשל השומרון, ובלובי שמחוץ לאולם. במוקד הוויכוחים עמדה השאלה, איזה מקום תופסת צומת במחנה הימין, וכיצד היא מצטיירת בציבור. בנאום הפתיחה שלו קבע יו"ר התנועה רפאל איתן, כי על צומת להתייצב במרכז המחנה הלאומי. לדבריו, הוויכוח בין פלד לשמואלי, שאותו הגדיר כוויכוח אישי, מסב נזק לתנועה.

בישיבה נכחו רק כ־180 מ־470 חברי מרכז צומת. בעוד שפלד ותומכיו התארגנו ערב הכינוס וניסחו את הצעת ההחלטה שהביאו לדיון, הרי ששמואלי ותומכיו הגיעו לישיבה לא מאורגנים, בעיקר על רקע חוסר הודאות שלהם באשר ליחסי הכוחות של שני המחנות, וחששותיהם כי הזדהות עם שמואלי תסב נזק לסיכוייהם בבחירות הפנימיות.

ישיבת מרכז צומת נועדה אתמול בעיקר כדי לקבל החלטות אדמיניסטרטיביות באשר למתמודדים בבחירות הפנימיות, אולם רוב הדיון, שנמשך כארבע שעות, עסק בחשבון נפש נוקב באשר לדרכה של צומת.

בישיבה מתחו אחדים מחברי המרכז ביקורת על דרך ניהולה של התנועה בידי המנכ"ל לשעבר שמואלי, ואחרים הזהירו מפני הדרך שבה מוביל יו"ר צומת, רפאל איתן. אחד מהם, נתי צבירן, הודיע כי הוא פורש מצומת, משום שהיא איבדה את דרכה.

אחרים טענו כי ניכרת מגמת פרישה מצומת על רקע האכזבה מחוסר ההחלטות של דרכה ההוזרה, כי שיטת הבחירות תוביל לתופעות נוספות נוסח פרישת ח"כי יעוד.

בתום כארבע שעות דיון החליטה נשיאות המרכז להפסיק, ולהחזיר לאחר החגים. צומת החליטה אתמול, על פי הצעתו של איתן, לשוב ולקרוא למחנה הימין לקיים פריימריס משותפים, לבחירת מועמד המחנה לראשות הממשלה. כן קיבלה שורה של החלטות ההכרזתיות נגד מדיניות הממשלה ובעד הקדמת הבחירות לכנסת.

דיון דחוף בכנסת על הסכם הביניים

מאת דניאל בן־סימון

חברי הכנסת יקטעו את פגרת הקיץ כדי להשתתף בכינוס דחוף של הבית, שיתקיים ביום רביעי בשבוע הבא. את הדיון יזמו הסיעות הגדולות בכנסת, העבודה, הליכוד ומרצ.

ביום ראשון הודיעו סיעות העבודה ומרצ ליושב ראש הכנסת על רצונן לכנס את הכנסת בשבוע הבא, כדי לדון בהסכם הביניים הצפוי להיחתם בין ישראל לאש"ף. סיעת מרצ ביקשה להוסיף לסדר היום סעיף הנוגע לרצח הפלסטיני בחלחול ולפעילותם של ארגוני הימין הקיצוניים.

יושבי ראש סיעות העבודה ומרצ, חברי הכנסת רענן כהן ודן כהן, הסבירו ש"כל סיעות הבית חייבות לגנות את הרצח השפל בחלחול ולהוקיע את מבצעיו. יש לעקור מן השורש את הסכנה של הקמת מחתרת יהודית חדשה".

אתמול הגישה סיעת הליכוד 30 חתימות ליושב ראש הכנסת בבקשה לכנס את הבית. הליכוד מבקש לדון בוויתורים הנוספים, לדבריו, שעשה שר החוץ שמעון פרס לאיאסר ערפאת לקראת החתימה על הסכם הביניים.

סקר: ירידה ניכרת בשנה האחרונה בתמיכת יהודי ארה"ב בתהליך השלום

מאת אורי דרומי־נדריסיא

בשנה האחרונה חלה ירידה ניכרת בתמיכת יהודי ארה"ב בתהליך השלום בין ישראל לערבים – כך עולה ממצאי סקר דעת קהל שערך באחרונה "הוועד היהודי־אמריקני". עוד עולה מהסקר שפחות מ־50% אחוזים מהיהודים האמריקנים תומכים בהמשך הסיוע הכספי האמריקני לישראל. יותר מפחצית תומכים בהפסקת התמיכה.

"הוועד היהודי־אמריקני" מוגדר כארגון בלתי תלוי, שמטרתו לקרב בין יהדות ארה"ב לישראל והגנה על זכויות היהודים ברחבי העולם. מאז הסכם אוסלו עורך הארגון סקר שנתי בשאלת תהליך השלום. הסקר השנה הקיף כ־1,000 איש, מהם כשליש רפורמים, שליש קונסרבטיבים, 8 אחוזים אורתודוקסים ואילו היתר הגדירו עצמם כ"סתם יהודים".

לפי ממצאי הסקר, ליהדות האורתודוקסית בארה"ב מעורבות חזקה יותר בנושאים פוליטיים וקשר אמיץ יותר עם ישראל מאשר לקבוצות האחרות. הנתון הבולט ביותר שהעלה הסקר השנה הוא הכרסום בתמיכת הציבור היהודי־אמריקני בתהליך השלום. לעומת 84 אחוזים מהנשאלים היהודים, שהביעו תמיכה בתהליך השלום בשנה שעברה, תמכו השנה בתהליך רק 68 אחוזים מכלל היהודים האמריקנים.

לדעתו של יוסי אלפר, מנהל משרד המזרח התיכון של "הוועד היהודי־אמריקני" בירושלים, נובע הדבר כנראה מהתגברות הטרור המוסלמי בארץ, כמו גם מפעילות מוגברת של פעילי ימין יהודים בקרב הקהילה היהודית בארה"ב.

עוד מנתוני הסקר: יותר מ־50 אחוזים מן הנשאלים הביעו דעתם כי "ישראל צריכה להסתדר מבחינה כלכלית בכוחות עצמה," ותומכים בהפסקת הסיוע הכלכלי. רוב היהודים גם סבורו שעל ארה"ב לבטל את הסיוע למדינות הערביות במזרח־התיכון – חוץ מירדן.

כ־30 אחוזים מהמשיבים אמרו ש"אינם מכבדים את החלטות ממשלת ישראל באשר להקמת מדינה פלסטינית"; בעיני רוב הציבור היהודי אמריקני יש לאש"ף "דימוי שלילי".

באשר לרמת הגולן, סבורים יותר מחמישים אחוזים מיהודי ארה"ב, שיש להחזיר לסוריה "חלקים קטנים" מהגולן. שליש מהמשיבים סבורים שאין להחזיר "אף שעל" מהגולן, ורק כ־5 אחוזים סבורים ש"יש להחזיר את רוב רמת הגולן, או את כולה."

הסקר מלמד על מעורבות גוברת של יהודי ארה"ב בפעילות פוליטית הנוגעת לישראל ובהשפעה על החלטות הממשל האמריקני בענייני ישראל. מעורבותם של היהודים האורתודוקסים היא העמוקה ביותר מכלל יהודי ארצות־הברית. לבד מ"הצהרת הרבנים" נגד רבין וערפאת, מספר אלפר גם על הפגנות לא חוקיות רבות, שמארגנים האורתודוקסים נגד הממשל בעניין ישראל.

אלפר סבור שממצאי הסקר יחייבו את אנשי ישראל לשפר את הידע שלהם על היהדות האמריקנית, "כיוון שליהדות אמריקה תפקיד מפתח בתהליך השלום באזורנו."

יריב בן־אליעזר פורש ממטה לוי "עקב חילוקי דעות מקצועיים"

מאת אמיר גוימן

איש יחסי הציבור יריב בן־אליעזר הודיע אתמול, כי החליט לפרוש מעבודתו כאיש יחסי הציבור של המפלגה שבדרך של חבר הכנסת דוד לוי. בן־אליעזר אמר, כי "ההחלטה באה על רקע חילוקי דעות מקצועיים עם חלק מהעסקנים המקיפים את לוי".

לדבריו, בשלושת החודשים האחרונים הנחוקה אצלו ההערכה העמוקה להבנתו המדינית ולחושים הפוליטיים המחודדים של הח"כ לוי, "אבל בתוך חבורת האנשים שסביבו יש כמה אינטרסנטים כוחניים שמחפשים אך ורק את טובת עצמם".

בבחירות 1992 ניהל בן־אליעזר את מערכת יחסי הציבור של צומת ובשנה שעברה את מערכת ההסברה במסע הבחירות להסתדרות של רשימת רמון.

במטה לוי ביקשו אמש להמעיט מחשיבות הפרישה. לדברי פעילים במטה, בן־אליעזר עשה מקח טעות אם חשב שהוא ינהל את הסברת המפלגה. הם אמרו כי המינויים הבכירים של ראש מטה הארגון וראש מטה ההסברה ייעשו בקרוב, לאחר המעבר למשרדים החדשים של "המפלגה שבדרך".

נודע, כי בין השאר היו לבן־אליעזר "חיכוכים" עם מקורביו של לוי, אורי אורן ויעקב בלזגר, וכי חלק מהמתיחות במטה נוצרה במהלך הפקת מבצע רוכבי ההתנתמה לראשות הממשלה.

אריה בכרך: עם ישראל יושפל בשחרור האסירים הפלסטינים

מאת אורי דרומי־נדריסיא

"עם ישראל צריך להרגיש מושפל ומבוזה", כך אמר אמש אריה בכרך, אביו של אוהד בכרך ז"ל שנרצח בהאורי קלס, בעניין החלטת הממשלה לשחרר אסירים פלסטינים. הדברים נאמרו בכינוס של תנועת המפד"ל בירושלים לקראת מימוש הסכם אוסלו ב'.

חברי התנועה הביעו התנגדות חריפה למעולות הממשלה ולקיום ההסכם. ח"כ אבנר שאקי אמר: "נבלה נעשתה בירושה". ח"כ זבולון המר קרא שלא לשבור את הכלים, אך גם ביקש באותה נשימה מהממשלה "שלא לשבור את הכלים". לדברי המר, קיום בחירות הוא מחויב המציאות כעת, הברירה המציאותית היא משאל עם. המר הוסיף שהמפד"ל היא נגד מלחמת אחים, ותפעל כדי למנוע אותה.

אריה בכרך אמר שהוא "הפצע והכאב מבה שהתרחש בימים האחרונים". לדבריו, פנה אליו אלוף הפיקוד לאחר שנתפסו רוצחי בנו ושאל אותו אם הוא מאושר. "אינני מאושר כבר חודשים", אמר בכרך, "אך הייתי שמח אילו הייתה יוצאת בקשת הסגרה לפני שהגיעה לידי התקשורת". בכרך סבור שדם יהודי אינו יקר בעיני הממשלה כמו שדם פלסטיני יקר בעיני הפלסטינים. הוא קבל על התווה הגרוע מאוד, לדבריו, שעשה ע"ד זינגר ואמר: "לו היה זינגר רופא – היו שוללים ממנו את הרשיון לעסוק ברפואה".

בכרך אמר ל"דבר" כי הוא מרגיש פגיעה לאומית, ורק אחר כך אישית. בכרך אמר שהוא ואבין של אורי שחור, הבחור שנרצח עם בנו בהאורי קלס, מתכננים פעולה הסברתית נגד החלטת הממשלה.

ארגוני זכויות האדם לערפאת: הגן על חיי תחקירן "בצלם" באסם עיד

מאת כתב "דבר"

ארגונים לזכויות האדם מכל העולם פנו בימים האחרונים אל יו"ר הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, בדרישה להגן על חייו של התחקירן הפלסטיני של "בצלם", באסם עיד.

ביומיים האחרונים נשלחו עשרות מכתבים אל ערפאת, בין היתר מטעם הארגונים "אמנסטי", "הוועד הבינלאומי של משפטנים למען זכויות האדם" ו"עיתונאים ללא גבולות". ארגון "אמנסטי" החל במה שהוא מכנה "מבצע חירום בינלאומי", וקרא לחבריו בעולם לפעול למען ביטחונו של עיד.

הפניות הגיעו בעקבות האשמתו של הקולונל ג'יבריל רג'וב, ראש מנגנון הביטחון הפלסטיני, כי עיד הוא "סוכן של המשטרה הישראלית, המעוניין לפגוע בשירותי הביטחון הפלסטיניים". זאת, עקב דוח שפרסם עיד, עם חוקר נוסף של "בצלם", על הפרות זכויות האדם המבוצעות על ידי שירותי הביטחון הפלסטינים.

מנכ"ל "עיתונאים ללא גבולות", רובר מנאר, שיגר אתמול מכתב לערפאת, ובו דרש מהממשל הפלסטיני "שיורה לקולונל רג'וב לחזור בו מהאשמותיו החמורות נגד באסם עיד, שהוא הנציג הפלסטיני של 'עיתונאים ללא גבולות'. היעדר תגובה מצד הממשל הפלסטיני יהפוך אותו לאחראי לכל פגיעה בחבריגנו".

בשיחה עם כתב "דבר" אמש, אישר עיד שבעקבות פרסום הדוח הוא נתון ללחצים ולאיומים מצד גורמים בממשל הפלסטיני. "זיהרתי על תפקיד חשוב בלוגדון כדי שאיש – כולל הקולונל רג'וב – לא יטען שבאסם עיד ברח או שבאסם עיד מסתתר. אני לא בורח ואני לא מסתתר. יש לי עבודה לעשות ואני ממשיך בעבודתי", אמר.

בלשכתו של ערפאת, לא רצו להתייחס למסע הבינלאומי למען ביטחונו של עיד ולטענותיו נגד שירותי הביטחון הפלסטיניים.

ערפאת מבקש ממובארק לפעול להפסקת גירוש הפלסטינים מלוב

(עיר) – יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, נפגש אתמול עם נשיא מצרים, חוסני מובארק, באלכסנדריה, וביקש שילחץ על מנהיג לוב, מועמר קדאפי, להפסיק לגרש פלסטינים – כך מסרו מקורות פלסטיניים.

מאות פלסטינים גורשו החודש מלוב במטרה להעניש את מנהיגיהם שחתמו על הסכמי שלום עם ישראל. מגורשים אלה בעצרו על גבול מצרים־לוב, ולא נראה כי ימצא פתרון למצבם בימים הקרובים.

מאות פלסטינים נוספים ניסו להיכנס ללבנון בדרך הים, ובגר הוזהו לנמל בנגאזי שבלוב.

מובארק מקיים יחסים ידידותיים עם קדאפי, אולם התיווך שנעשה עד כה על ידי נציגי הליגה הערבית ובכירים מצרים, בניסיון להביא את מנהיגות לוב לשנות את החלטתה, לא הצליח.

איפה היית עד עכשיו?

...ממחר בבוקר אנחנו בקשר!

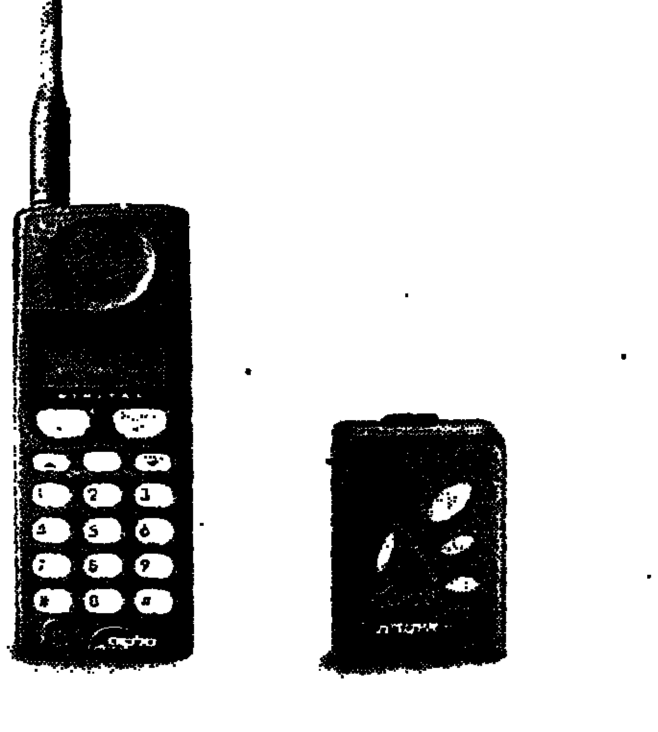

צלמני שמרדמות

עכשיו במבצע!

איתורית וטלפון סלולרי בתנאים מפתיעים*

כזה מבצע עוד לא נשמע! רוכשים טלפון סלולרי ואיתורית בעיסקת חבילה, מקדמים את העסק ושומרים על קשר הדוק עם המשפחה.

* לדוגמא: על בסיס חישוב חודשי של 194 ש"ח. כולל מע"מ, רוכשים טלפון סלולרי, מכשיר איתורית ושירות לאיתורית ל-24 חודשים.

כבונוס מקבלים 3 חודשי שרות חינם ל"איתורית" ותיבה קולית חינם ל"איתורית".

* המבצע עד גמר המלאי * תנאי התשלום, תקופת וסוג השירות, אופן ההשכרה הרכישה והנאים אחרים מופיעים בתקנון הנמצא במשרדי איתורית.

לפרטים נוספים פנה למשרדי איתורית

משרד ראשי: 03-6750177/133 נתניה: 09-829904 אשדוד: 08-566433

איתורית ITURIT

פרופ' יהודה דנון יעמוד בראש הוועדה לחקירת הסיליקון בחלב

מאת אורן סויארי ואפרים דוידי

דירקטוריון תנובה החליט אתמול על הקמת ועדת חקירה חיצונית לבדיקת נושא הפרשת הסיליקון לחלב. בראש הוועדה יעמוד הפרופ' יהודה דנון, מנהל בית החולים לילדים ומי שהיה קצין רפואה ראשי. הוועדה תהיה מוסמכת לבדוק את גם את דרכי הניהול בחברה.

אבשלום שמחון יו"ר מועצת המנהלים בתנובה, מסר כי אין בכוונת הדירקטוריון לחפות על הנהלת תנובה. "כל הולכה שהוועדה תגיע אליה, תתקבל ע"י חברי מועצת המנהלים של תנובה".

עדיין לא ברור אילו צעדים משפטיים יינקטו כנגד תנובה ומי יגיש נגדה תביעה משפטית, הפרקליטות או הלשכה המשפטית במשרד הבריאות. בתנובה חוששים מאוד מתגובת הציבור.

פרץ: על המנכ"ל להתפטר

"אנו תובעים ממנכ"ל תנובה יצחק לנדסמן לשאת באחריות, להסיק מסקנות ולהתפטר מיד", כך אמר אתמול יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, ח"כ עמיר פרץ.

פרץ אמר את הדברים במהלך סיור במחלבת החברה ברחובות. לדבריו, המשבר האמיתי בתנובה הוא משבר אמון שנוצר בשל תפקודו הלקוי של המנכ"ל בפרשה. "לא ניתן שיגרמו למלחמה פנימית בין העובדים ולמלחמות בין מחלבה למחלבה. אין סיבה שהעובדים ישאו בתוצאות".

לדברי ח"כ פרץ, לא תכריז ההסתדרות על מאבק ארגוני בפרשת הסיליקון בחלב: "נושא זה נמצא בטיפול משרד הבריאות וגורמים אחרים העוסקים בעניין זה והם יצטרכו לקבל את ההחלטות המתאימות". פרץ הוסיף כי, "הבהלה שנוצרה בציבור גרמה לחוסר אמון שעלול להביא לירידה בהיקף הייצור, ולפגוע ישירות בעובדים".

יו"ר תנובה, שלום שמחון דחה אתמול את הדרישה לפיטורי המנכ"ל. לדבריו, מונה בודק חיצוני שתפקידו לחקור את הפרשה והוא שימצא את האחראים למעשה.

מנהל האגף לחינוך דתי בעקבות הפרסום ב"דבר":

"החתמת ההורים על הצהרת הדתיות אינה חוקית"

מאת יעל פישביין

בעקבות הפרסום ב"דבר" על "הצהרת הדתיות" הנדרשת מהורים בבית הספר הממלכתי דתי "יבנה" בפתח־תקוה, הודיע אתמול מנהל האגף לחינוך דתי במשרד החינוך, מתתיהו דגן, כי ההצהרה אינה חוקית.

דגן אמר כי "הדבר נוגד את חוק הרישום, ואת ההוראות שלנו. אני מתחייב להגן על כל הורה שלא יחתום. אנו עומדים מאחורי תביעות הנוגעות לאורח החיים בבית הספר, לתוכניות הלימודים ולהופעה חיצונית, אך התנהגות מחוץ לבית הספר אינה יכולה להוות תנאי לקבלת תלמיד".

הוא הוסיף כי, רק במקרים קיצוניים בהם תלמיד מפגין חילוניות באופן תדיר, או פוגע במאבקים של בית הספר לחנך חינוך דתי, תוכל המועצה הפדגוגית להתערב.

"הודענו לבית הספר יבנה שדרישתם אינה חוקית ושיפסיקו את החתמת ההורים על הצהרת הדתיות", אמר דגן.

הורים מבית הספר "יבנה" קיבלו בברכה את הודעת מנהל האגף לחינוך דתי בדבר אי חוקיות הצהרת הדתיות שנדרשה מהם אולם לדבריהם, ההצהרה אושרה על ידי מפקח החינוך הדתי בפתח־תקוה, דוד שבים. את תגובת שבים לא ניתן היה לקבל אתמול.

חמד"ת - אגודה לחופש מדע דת ותרבות פנתה אתמול לשר החינוך בעקבות הידיעה ב"דבר" ודרשה ממנו לבטל את חובת החתימה על הצהרת הדתיות לה נדרשו הורים בבית ספר "יבנה". "מערכת החינוך הממלכתית דתית, הינה שרות הניתן מטעם המדינה, במסגרת חוק החינוך הממלכתי. על פי החוק רשאים הורים לרשום את ילדיהם לזרם החינוך ההולם את השקפת עולמם. לא יעלה על הדעת שהנהלת בית ספר תכתיב להורים איזה אורח חיים לנהל. חיוב הורים לחתום על הצהרה בדבר כשרותם הדתית, מהווה פגיעה חמורה בחופש הפרט, הדת והמצפון".

ועד העובדים ב"מכתשים" הכריז על סכסוך עבודה

מאת נתי קיי זילברמן ושמעון איפרגן

ועד העובדים של מפעל "מכתשים" בנגב הכריז אתמול על סכסוך עבודה. הוועד קבל על כך שהמפעל מעסיק חברות קבלניות ועובדים חיצוניים בניגוד להסכמים שהנהלת המפעל חתמה עם העובדים.

הוועד טען, כי ביקש מההנהלה להפסיק את העסקת העובדים האחרים, ונענה בשלילה. אתמול פנו נציגי הוועד למזכיר מועצת הפועלים בבאר־שבע, מאיר בביוף וביקשו להכריז על סכסוך עבודה.

בהנהלת המפעל טוענים, כי טרם קיבלו את בקשת העובדים להכריז על סכסוך עבודה.

בתוך כך נודע, כי המשא ומתן בין הנהלת מפעל "דשנים" לעיריית קריית אתא, בעניין חוב הארנונה של המפעל, נפסק אתמול והמפעל חוששים שבתוך יומיים ימונה לו כונס נכסים.

מנכ"ל המפעל ניסים קונפורטי כינס אתמול את 650 עובדי המפעל, והודיע להם על המשבר. בעקבות הודעתו החליט ועד העובדים לקיים הבוקר מספר צעדי מחאה. העובדים מתכוונים, בין השאר, לצעוד משערי המפעל עד לרחבת העירייה ולקיים במקום הפגנה.

יו"ר ועד העובדים חיים סלומון אמר, כי אל העובדים אמורים להצטרף 300 פנסיונרים של המפעל. הוא הוסיף, כי לעובדים אין מה להפסיד והם מתכוונים להחריף את מאבקם.

עצרת בב"ש לזכר הרוגי אסון ערד

מאת שמעון איפרגן

עצרת ענק בהשתתפות הורי שלושת ההרוגים באסון ערד תיערך מחר בצהריים ברחבת "יד לבנים" בבאר־שבע, כחלק מהמאבק להקים ועדת חקירה ממלכתית.

בעצרת ישתתפו תלמידים, אמנים, חברי כנסת וראשי ערים. הוריהם של ההרוגים ישאו דברים לזכרם ואישי ציבור ידברו על הצורך בהקמת ועדת חקירה ממלכתית. בעצרת אמורה להשתתף גם להקת משינה.

ח"כ שמואל אביטל תומך במאבק ההורים להקים ועדת חקירה ממלכתית, למרות התנגדות ראש הממשלה.

ועדת החקירה המשטרתית ממשיכה לחקור את אסון. קרוב ל־100 שוטרים ואישי ציבור תושאלו על חלקם באסון, אבל הוועדה מתקשה להצביע על האשמים.

אחרי 101 שנה: צבא צרפת מודה רשמית באחריותו לפרשת דרייפוס

מאת גדעון קוץ, פריס

צבא צרפת הכיר רשמית בחפותו של הקפיטן דרייפוס, ובאחריות הצבא לעלילה נגד הקצין היהודי שפילגה את החברה הצרפתית לפני מאה שנה.

אלפרד דרייפוס נעצר ב־1894, הואשם בבגידה, הורד בדרגה, וגורש לאי השדים. ב־1906 זיכה אותו בית משפט מכל אשמה, דרגותיו הוחזרו לו, ואף הוענק לו אות לגיון הכבוד. זכרו של קרבן העלילה האנטישמית המפורסמת ביותר בתולדות צרפת רדף במשך שנים את מסורות הצבא הצרפתי, שסירב להכיר בכך כי קצינים בכירים שלו רקמו עלילה נבזית.

בפברואר 1994 הדיח שר ההגנה אז, פרנסואה ליוטאר, את ראש ענף היסטוריה במטכ"ל הצרפתי, הקולונל גוז'אק, לאחר שבכתב רשמי של צבא היבשה פרסם מאמר המטיל ספקות בחפותו של דרייפוס.

ליוטאר הורה לאפשר לצלם בחצר בית הספר הצבאי שם הוסרו דרגותיו של הקפיטן, סרט על הפרשה. הסרט הוקרן בפני כ־2,000 נכבדים של הקהילה היהודית בארמון עיריית פריס, ובאותה הזדמנות הצהיר סוף סוף ראש ענף היסטוריה החדש, הגנראל ז'אן לואי מורי, כי פרשת דרייפוס היא תוצאה של "מזימה צבאית שהביאה להפללתו ולגירושו של חף מפשע, ושהתבססה בחלקה על מסמכים מזויפים".

השר לשעבר ליוטאר הצהיר כבר, כי אושוויץ היתה המשך של פרשת דרייפוס. ראש ענף היסטוריה אמר עוד, כי הצבא כמוסד אינו יכול להתנגד להחלטות בית המשפט, וכי הלקח של הפרשה הוא כי יש לעשות כל מה שאפשר למען יתר סובלנות והבנה.

בקהילה היהודית בירכו על דברי הגנראל מורי.

שר החוץ של דרום־אפריקה, אלפרד נזו, הגיע אמש ארצה לביקור רשמי בן ארבעה ימים, הוא התקבל בנמל התעופה בן־גוריון על ידי שר הכלכלה והתכנון, יוסי ביילין. השר נזו הוא השר הראשון בממשלתו של נלסון מנדלה המבקר בישראל. (צילום: קוקו)

שני משתפי פעולה תובעים 26 מיליון שקל – "הופקרנו על ידי המדינה"

יוסוף אבו־עלי משותק עקב ניסיון התנקשות בחייו, כשהתגלתה פעילותו; עבד אל־באסט עודה: הוצא נגדי פסק דין מוות, ביתי והנותי נשרפו, אחי נחטף ועונה

מאת אורי שדון, יוסי מורפשטיין ונתי קיי זילברמן

שני משתפי פעולה עם השב"כ תובעים 26 מיליון שקל מהשב"כ וממשרד הביטחון, בטענה שהם ומשפחותיהם הופקרו על ידי המדינה שלמען ביטחונה פעלו.

יוסוף אבו־עלי, אב ל־12 ילדים המתגורר בצפת, תובע 20 מיליון שקל. בתביעה שהגיש אתמול לבית המשפט המחוזי בחיפה הוא טוען, כי הוא משותק ומרותק לכסא גלגלים בעקבות ניסיון התנקשות של רעולי פנים מוסלמים, שבוצע בעת שכיהן כמוכתר הכפר סנור שבנפת ג'נין. אבו־עלי טוען כי נאלץ לברוח, לאחר שגורמים מוסלמיים קיצוניים בעזה ובירדן הוציאו נגדו פסק דין מוות. כתוצאה מכך הופקרו גם רכושו ואדמותיו, ששווים 6 מיליון שקלים.

לדבריו, הוא עובד למען ישראל מתחילת שנות ה־70. תחילה גייס משתפי פעולה וסייענים, תדרך והפעיל אותם בישראל ומחוצה לה לצרכים מודיעיניים, לשם סיכול פיגועים ותפיסת מחבלים לפני ביצועם.

אבו־עלי טוען עוד בתביעה, כי אנשי שב"כ והמושל הצבאי הבטיחו לו שיקבל תחנת דלק, "מספר ירוק" למונית והגנה על ביטחון משפחתו, אם יסייע לישראל. הוא פותה אישה לעזור לישראל, וחירף את נפשו למען ביטחונה. בתגובה, רכבו נשרף פעמים, עציו נכרתו, ביתו נרגם באבנים. מאות אנשי חמאס ופתח תקפו אותו ואת ילדיו, חטפו את בנו ואיימו שירצחוהו, אם לא יסגיר עצמו עם נשקו.

כשנתגלתה זהותו כסייען, נטען בתביעה, נעשו כמה ניסיונות לחסלו. רעולי פנים ירו בו בסתיו 1992, ומאז גופו משותק. גם לאחר שמשפחתו השתקעה בצפון הארץ, לא שפר מצבה. המדינה – כך טוען האיש – מגלה אדישות למצבו, ובין השאר נפגע חינוך ילדיו משום שחבריהם־ללימודים ומוריהם מתייחסים אליהם כאל ילדי בוגדים.

התובע השני, הדורש מהמדינה 6 מיליון שקלים, הוא עבד אל־באסט עודה, בן 28 מכפר טאמון, המתגורר כעת בחיפה. בתביעתו הוא טוען, בין השאר, כי החל לשתף פעולה עם השב"כ מתחילת האינתיפאדה. לדבריו, הוא סייע לחקור מחבלים במרתפי החקירות של השב"כ, וגם פעל ללכידתם ולהבאתם לדין של אנשי חמאס ופתח רבים, תוך סיכון חייו ו"חירוף נפשו למען המדינה", כלשונו.

פעילותו ומעלליו הרבים, בצד טעויות של השב"כ, הביאו לגילוי זהותו כמשתף פעולה. מאז החל במסע של לינץ' נגדו. הוצא נגדו פסק דין מוות, ביתו והנותו נשרפו, אחיו נחטף ועונה ומשפחתו נרדפה, בתוכה גם אביו, שהיה בורר בסכסוכים בגדה המערבית. ואם לא די בכך, נשקו נלקח ממנו ונפגם מאוד ביטחונו האישי. לטענתו, השב"כ ומינהלת שיקום סייענים אינם ממלאים את תפקידם ואינם מסייעים לו ולמשפחתו.

טרם הוגשו כתבי הגנה.

לדברי משתפי פעולה, כמה מחבריהם שהגיעו לסף יאוש בגלל מצבם הקשה בישראל, העדיפו להסגיר את עצמם לידי הרשות הפלסטינית בידיעה. שלשום הסגיר את עצמו ראיד אכמיל מהעיירה קבטיה שבשומרון לידי שירות הביטחון המסכל בידיהם. אכמיל התגורר בבית מלון בחיפה במימון השב"כ, אך באחרונה הופסק התשלום ואכמיל, שהינו מחוסר עבודה, נאלץ לישון בגנים ציבוריים. לפני כשלושה שבועות הסגיר את עצמו גם משתף פעולה מאזור בית לחם, לאחר שמינהלת משתפי הפעולה במשרד הביטחון סירבה לספק את צרכיו והוא נותר ללא אמצעי מחיה. שירות הביטחון המסכל עצר את השניים לחקירה.

תושבים בעכו נגד סייענים

תושבים בשכונת יוקרה בעכו זועמים על כך שבחודשים האחרונים מופנים אל שכונתם עשרות משתפי פעולה מהשטחים. בין החברים בועד פעולה, שהוקם בשכונה כדי לפעול נגד מגמה זו, נמצא גם שמריהו בירן, אחיו של אילן בירן, אלוף פיקוד המרכז. לדברי התושבים, גורם הדבר לירידה משמעותית בערך הדירות.

חברי הוועד סיפרו, כי ידוע להם שעוד 300 משפחות של משתפי פעולה מתוכננות להגיע לשכונה, ולדבריהם יביא הדבר לבריחת משפחות יהודיות. הם סיפרו כי בכוונתם להפעיל רשת מודיעין כדי לדעת מבעוד מועד על מכירת דירות למשתפי פעולה, ולנסות לשכנע את בעלי הבתים שלא למכור להם את דירותיהם.

חברי ועד הפעולה שבשכונה ערכו כבר כמה הפגנות נגד הנקלטות של משתפי הפעולה, אולם עד כה הרשויות לא שיתפו פעולה עמם. אחיו של אלוף בירן הסביר אתמול כי הוא בסך הכל דייר בשכונה שאכפת לו מהנעשה בה, והוא מארגן ולא יוזם את פעילויות הוועד.

מבצע נקיון משותף לישראל ירדן מצרים והרשות הפלסטינית

מאת דורון שרם

ישראלים, מצרים וירדנים ישתפו פעולה במבצע ניקיון מפרץ אילת־עקבה שיתקיים בסוף השבוע.

המבצע לניקיון החופים ושוניות האלמוגים יחל ביום ראשון ויסתיים ביום שישי.

המבצע ייערך במסגרת יום הניקיון העולמי שיתקיים ביותר מ־100 מדינות בעולם. במהלך המבצע ינוקו חופי אילת, עקבה ודרום סיני, ייערך ניקיון תת־ימי על־ידי צוללנים ישראלים וירדנים, וייערכו חילופי משלחות בין עקבה לאילת ובין דרום סיני ואילת.

את המבצע יזם אירגון "אקו־פיס", שהוא פורום משותף של ארגונים סביבתיים א־פוליטיים מישראל, ירדן, מצרים והרשות הפלסטינית.

בנוסף למבצע הניקיון, ייערך במוצאי שבת הפנינג בטיילת באילת שבו יהיו מופעי רחוב. שחקנים יתחפשו בקטע ויציגו דמויות מעולם הטבע, ויהיו פעילויות בנושאי טבע לילדים. כמו כן, ייערך שיט ראווה של מפרשיות וגלשנים.

ביום ראשון ייערכו חילופי משלחות נוער ומשלחות סטודנטים בין אילת ועקבה ובין אילת ודרום סיני.

גונזאלס נועד עם חאפז אל אסד

מאת דן אבידן

ראש ממשלת ספרד, פליפה גונזאלס, נועד אמש בדמשק עם הנשיא הסורי חאפז אל־אסד. בפגישה השתתפו גם ראש ממשלת סוריה מחמוד זועבי, שר החוץ פארוק א־שרע ועוזריו של גונזאלס.

לקראת פגישת שני המנהיגים אמרו פרשנים סורים, כי הנשיא אסד מקווה שהאיחוד האירופי, שספרד עומדת כרגע בראשו, יגביר את מעורבותו בתהליך השלום במזרח התיכון. קודם נועד גונזאלס לפגישה נפרדת עם ראש ממשלת סוריה ודן עמו בשאלות כלכליות לקראת כינוס הוועידה הכלכלית הים־תיכונית בברצלונה בנובמבר, שסוריה תיטול בה חלק, לצד ישראל.

ועידת רבת עמון הכלכלית והתהליך המדיני במזרח התיכון עמדו במוקד שיחתו של חוסיין עם ראש ממשלת ספרד, שארצו משמשת היו"ר התורן של האיחוד האירופי. גונזאלס אמר במסיבת העיתונאים כי המטרה המרכזית של סיורו במזה"ת היא לתמוך בפרוייקטים כלכליים הקשורים בתהליך השלום, ובתהליך עצמו, בשם האיחוד האירופי. הוא הוציא מכלל אפשרות שהאיחוד יתווך כרגע בין ישראל לסוריה.

מאות בדואים בנגב לא מוכרים על־ידי משרד הפנים כאזרחים

מאת שמעון איפרגן

מאות בדואים שנולדו בישראל לא מוכרים כאזרחי המדינה, ואינם יכולים לצאת לירדן לבקר את קרובי משפחותיהם כיוון שמשרד הפנים מסרב להנפיק להם דרכונים.

עבד אל דנפירי, משבט "אלעזאמה" שליד רמת חובב, פנה פעמים רבות למשרד הפנים ולגורמים האחראים, ונענה בשלילה. "מילאתי מספר פעמים את הטפסים במרשם האוכלוסין, וכבר שנה וחצי לא קיבלתי שום תשובה. האם זה מה שמגיע לנו? רבים מבני השבט נהרגו במלחמות ישראל, וחלקם קיבלו תעודות וצל"שים. אבל משרד הפנים לא מכיר בהם כאזרחים למרות שיש להם תעודות זהות. אנחנו מרגישים מופלים ביחס לאחרים".

לדברי אל־דנפירי 80 אחוזים מתושבי שבט אלעזאמה סובלים מהבעיה. "הופתעתי לגלות שאחי הבכור הוא אזרח ישראלי ואני לא. בעקבות הסכמי השלום עם ירדן תכננתי לבקר קרובי משפחה אבל עכשיו אינני יכול", קובל אל דנפירי.

ממשרד הפנים נמסר בתגובה, כי בדואים שנולדו בשטח שהיה בשליטת מצרים במלחמת השחרור, אינם אזרחי המדינה, וכך גם ילדיהם. עוד נמסר, כי בדואים שהגישו טפסים להנפקת דרכון ומחכים שנה וחצי מתבקשים לפנות ישירות למשרד והנושא יטופל.

לוטו צוחקים כל הדרך אל הבנק

מאז שנת 94 ועד 1.8.95 גדלה רשימת זוכי הלוטו ב-73 מיליונרים חדשים, שצוחקים וצוחקים, כל הדרך אל הבנק. לשיעור הפרסים שמחלק הלוטו, אין אח ורע במשחקי המזל בישראל. אם גם אתה לא מסתפק בחיוך קטן, אלא רוצה לצחוק צחוק גדול כל הדרך אל הבנק - מלא לוטו!

מפעל הפיס

ממשלת רוסיה מאשימה את נאט"ו ב"רצח עם" של הסרבים בבוסניה

מטוסי נאט"ו המשיכו לתקוף מטרות סרביות, והרסו מפעל לייצור תחמושת

פרייבו (א.ס.) – מטוסי נאט"ו המשיכו אמש להפציץ מטרות צבאיות של הסרבים, ורוסיה האשימה את הברית הצפון אטלנטית ברצח עם. איטליה הודיעה כי לא תאפשר למטוס החמקן של ארה"ב לצאת למשימות ביוגוסלביה מתחומה.

לדברי מקור בנאט"ו, שהתראיין בעילום שם, המטוסים הפציצו מטרות באזור סרייבו ובמזרח בוסניה. בין המטרות היו מחסני תחמושת, גשרים, אנטנות תקשורת, מפעלים לייצור תחמושת ותחנות פיקוד.

המבצע של נאט"ו, שזוכה לתמיכה אמריקאית של הכוח לתגובה מהירה של האו"ם בדרום מערב סרייבו, נועד להכריח את הסרבים להוציא את הנשק הכבד מאזור סרייבו, ולהסיר את המצור על העיר.

ההפצצות אתמול היו המסיביות ביותר באזור סרייבו מאז החלו התקיפות מן האוויר, לפני כשבועיים. "עדיין אין שום אינדיקציות לכך שהסרבים מוציאים את הנשק הכבד מהאזור", אמר דובר האו"ם כריס ורנון. "כתוצאה מכך, המבצע של נאט"ו נמשך, והוא ימשיך עד שנשיג את מטרותינו".

המבצע הצבאי של נאט"ו הביא למתח ניכר ביחסי המערב עם רוסיה. בהודעה החריפה ביותר שפירסמה מוסקבה בנושא עד היום, מאשימה רוסיה את נאט"ו ב"רצח עם" של הסרבים בבוסניה. בהודעת משרד החוץ הרוסי נאמר כי נאט"ו הפכה את בוסניה "לאזור ניסויים".

"כתוצאה מן הפעולה הזו נפגעים אזרחים תמימים, הסרי כל הגנה, ונהרגים ילדים", נאמר בהודעה של ממשלת רוסיה. "לכן, עתידם של הזרות הנבחרים של הסרבים הבוסנים עומד בסכנה".

פרשנים מעריכים כי עמדתה של רוסיה נובעת בחלקה מהצורך להרגיע את השמרנים, המותחים ביקורת קשה על אוזלת ידה של רוסיה, ועל אובדן השפעתה.

מקור בבריסל אמר אמש, כי ארה"ב רוצה לשלוח לאזור את המטוס החמקן, ולהציבו בשדה התעופה אביאנו שבאיטליה, אולם האיטלקים אינם ששים להיענות לבקשה.

הכוונות להשתמש במטוסי אף־117 – אחד ממטוסי התקיפה המתקדמים בעולם – מרמזות על כוונתה של נאט"ו להסלים את התקיפות בבוסניה אם לא תהיה התקדמות במשא ומתן לשלום.

לאחר השתלטות הסרבים על "האזורים המוגנים" סרברניצה וז'פה, ביולי האחרון, הסכימו האו"ם ונאט"ו להגן על ארבעת "האזורים המוגנים" האחרים באמצעות תקיפות מן האוויר. ההפגזה על השוק בסרייבו, בסוף חודש אוגוסט, בה נהרגו 38 בני אדם, הביאה את האו"ם ונאט"ו לפתוח במבצע צבאי.

אתמול שבו מטוסי האו"ם ותקפו מפעל תחמושת בווגוסקו, בחלק הצפוני של הבירה הבוסנית. המפעל הותקף כבר בשבוע שעבר, אולם מתצלומי האו"ם עלה כי במקום נשארו יחידות פעילות, ולכן הותקף האתר שוב.

מקורות בפאלה, בירת הסרבים, אמרו כי מפעל התחמושת והמחסן הצמוד לו "נהרסו לחלוטין" בהתקפות אתמול.

למרות שהסרבים אינם מוציאים את הנשק הכבד מאזור סרייבו, פקידים באו"ם ניסו להרגיש אתמול את הצלחת המבצע הצבאי.

"העיר סרייבו הפכה למקום הרבה יותר בטוח מכפי שהייתה לפני שבועיים", אמר דובר האו"ם אלכסנדר איוונקו. "הכוונות הסרבית להפגיז את סרייבו ירדה פלאים", הוסיף.

בסרייבו מורגשת הקלה משמעותית בשבועיים האחרונים, ואתמול נהרו מאות אזרחים לחנות הדרשה של בנטון. החנות הפכה לאתר תיירות, אולם רוב המבקרים לא יכלו לשלם את המחירים הגבוהים, ונאלצו להסתפק בחזיה ויזואלית של המצרכים הצבעוניים.

מאות קרובי משפחה של הנרצחים בהתגוששות בית הכלבי "סמבסרטנג" במשל שודרים בובות של האחראים להתמוטטות, ובינהם בעל בית הכלבו, לי גזן. בני המשפחה והרשים עונש מוות לאחראים לאסון, שאירע בחודש יוני האחרון (צילום: א.פ.)

14 קיצונים נהרגו במבצע של כוחות הביטחון האלג'יריים לשחרור בני ערובה

אלג'יר (א.פ.). 14 קיצונים מוסלמים נהרגו אמש מאש כוחות הביטחון האלג'יריים, במהלך מבצע לשחרור בני משפחה שהוחזקו על ידי הקיצונים כבני ערובה.

עד לשעת סגירת העיתון לא ידוע כמה מאנשי כוחות הביטחון נפצעו ונהרגו בהתקלות.

בהודעת כוחות הביטחון נאמר כי שישה מחברי "קבוצת השחור המסוכנת" זוהו. בחודש שעבר הרגו כוחות הביטחון 13 קיצונים חמושים, שתפסו מחסה בקאסבה של אלג'יר, אולם לא ידוע האם חברי הקבוצה שנהרגו אתמול שייכים לאותו ארגון טרור.

אש כוחות הביטחון, שנורתה בהיים שמסביב לאלג'יר, נשמעה לסירוגין בבירה במהלך רוב היום. חלק מהתושבים אמרו כי בנוסף לאש מנשק אוטומטי נשמעו גם רעמי התפוצצות של רימוני יד.

טרגדיה בבולטימור

מסע הרצח של מר קלרק: הסיע משפחתו לקניות – ופוצץ בכוונה את המכונית

הבעל, אשתו בנפרד, ושלושת הילדים – בני 11, 6, ו־4 נהרגו בפיצוץ

אוסקס (א.פ.). – בטרגדיה בפרבר של בולטימור נהרגו בעל, אשה ושלושה ילדים, לאחר שהבעל, הזר בנפרד מאשתו, הסיע את המשפחה למרכז קניות, ומיד לאחר שהחנה את המכונית פוצץ אותה והרג את כל נוסעיה.

ההתפוצצות העזה הרסה להלוטין את מכוניתה המסחרית של המשפחה, וזעזעה בתים סמוכים, הועיפה שיירים, וכל חלקי גופות למרחק גדול.

ההרוגים הם מרק קלרק, בן 32, ואשתו בנפרד בטי לואיס קלרק, אף היא בת 32. בתם קריסטה, בת הארבע, נהרגה אף היא, כמו גם שני ילדיה של בטי קלרק – מליסה ריי (11) וריקרדו האלדר (6).

לדברי המשטרה אין רשומות על אלימות במשפחה, אולם חבריהם של בני הזוג אמרו למשטרה כי קלרק איים על משפחתו. המשטרה סירבה להוסיף פרטים.

"אנו חושדים שהוא הביא את המשפחה בתוך המכונית עם חומרי הנפץ מתוך כוונה להרוג את כולם", אמר דובר המשטרה סטיב דורנברגר.

המשטרה חושדת כי מר קלרק השתמש בדינמיט מסוג סלארי, שקרע לגזרים את מכוניתה של המשפחה, פורד טאורוס.

אתמול חיפשו חוקרי המשטרה אחר רמזים נוספים באתר ההתפוצצות. סוכנים של הסוכנות הפדראלית לאלכוהול וטבק הסתובבו אף הם באזור.

ההתפוצצות במגרש החניה של מרכז הקניות מידלסקס, בפרבר של בולטימור, פיזרה שיירים, אשפה וחלקי גופות בקוטר של מאות מטרים. תא הכפפות של המכונית נמצא במרחק של כקילומטר ממרכז הקניות.

דובר משטרה אחר, בראיין אופריקה, אמר כי בשעת התפוצצות המכונית הגתה כ־20 מטר מהכניסה לכלבו ניובר. אחד מהאזרחים שהיו במקום, סם קבנין, אמר כי "הרגשתי התפוצצות חזקה, ואז לחץ שהדף אותי. מייד לאחר מכן ראיתי חלקים ונשים עפים באוויר לעברי".

ירדן ועיראק יקימו בית זיקוק משותף בעקבה

מאת דן אבידן

המלך חוסיין של ירדן אמר אתמול כי הוא לא יסגור את הגבול בין ירדן לעיראק. כמו כן אמר המלך כי ארצו תמשיך לייבא נפט מעיראק. חוסיין דיבר במסיבת עיתונאים ברבת־עמון שערך יחד עם ראש ממשלת ספרד, פליפה גונזאלס, בתום שיחותיהם.

עיתוני בגדאד מסרו בתוך כך, כי בתום ביקורו של שר האנרגיה הירדני בבגדאד, הוחלט על דעת שתי המדינות להקים בית זיקוק נפט משותף בנמל עקבה הירדני. בבית הזיקוק יזוקק הנפט שירדן מייבאת מעיראק. לדברי מקורות ירדניים, שוקלת ירדן גם הנחת צינור נפט מעיראק לתחומיה.

המועצה לביטחון לאומי בסודאן התכנסה לישיבת חרום לדיון בגלל הפגנות הסטודנטים

מאת דן אבידן

המועצה לביטחון לאומי בסודאן התכנסה אמש לישיבת חרום, כדי לדון בגל ההפגנות של סטודנטים ואזרחים שפקד את עירה הראשית של המדינה בימים האחרונים. לפי גירסה אחרת, החלו ההפגנות כבר ביום שבת האחרון באוניברסיטת חארטום.

לדברי מקורות בלתי תלויים, פרצו ההפגנות שלשום באוניברסיטת חארטום, כאשר קבוצת סטודנטים, הנמנית על מפלגת האופוזיציה "האיחוד הלאומי הדמוקרטי", ניהלה קרב סכינים בקמפוס עם קבוצת סטודנטים נאמני המנהיג האיסלאמי חסן אל־תורבאני, עקב מעצר שלושה מחבריהם על־ידי השלטונות.

התהגשות הפכה במהרה להפגנה של אלפי סטודנטים, שיצאו את תחומי הקאמפוס, וקראו קריאות להפלת משטרו הצבאי של הגנרל עומר אל־באשיר ובן בריתו חסן אל־תורבאני. כוחות המשטרה פיזרו את המפגינים בגז מדמיע וביריות באוויר, לאחר שהמפגינים שברו חלונות ראווה של בנקים וחנויות ושרפו אוטובוסים משטרתיים. לפי אותן הגירסאות, נעצרו בהפגנה 20 סטודנטים.

אתמול התחדשו ההפגנות בחארטום והתרחבו לערים אום דורמאן, ואדי מדני ופורט סודאן, כך עולה מדיווחי גורמי האופוזיציה הסודאנית. מאות סטודנטים נעצרו, והממשלה האשימה את המפלגה הקומוניסטית בליבוי המהומות. בשעות הערב נמסר כי המהומות שככו.

משקיפים מציינים כי אלו המהומות הקשות ביותר הפוקדות את סודאן מאז תפסו את השלטון במדינה, לפני שש שנים, הגנרל עומר אל־באשיר והמנהיג האיסלאמי הקנאי חסן אל־תורבאני.

הסיבה הבסיסית למהומות היא ההתדרדרות העיקבית במצבה הכלכלי של סודאן תחת המשטר הצבאי. לא מכבר נאלצה הממשלה להכפיל את מחיר הלחם, הדבר הגביר את התיסכול במדינה. האופוזיציה העיקרית, מפלגת אל־אומה, מנצלת את המצב הכלכלי הקשה ואת ריבוי העדויות כדי ללבות תסיסה נגד המשטר, בעיקר מצד ציבור הסטודנטים שרבים ממנו נימנים על תומכיה.

יותר מ־100 בני אדם נהרגו בשלוש פשיטות על כפרים בגבול רואנדה־זאיר

קיגאלי (רויטר). – למעלה מ־100 בני אדם נהרגו אתמול בפשיטות על כפרים בצפון מערב רואנדה, בקרבת הגבול עם זאיר, כך עולה מדיווחים של עובדי סוכנויות סיוע ומשקיפי זכויות האדם באזור.

בארגון אוקספאם, רופא בארגון הצרפתי רופאים ללא גבולות, אמר אתמול בקיגאלי כי אנשי הסוכנות שבהם במקום ספרו 101 גופות. תחנת הרדיו של האו"ם ברואנדה דיווחה על 105 הרוגים, אולם דובר צבאי של האו"ם, קנט פיינג', אמר כי המספר טרם אושר.

קנט אמר עוד, כי "מספר גדול של בני אדם" נורה למוות באזור קנמה, ליד עיירת הגבול גיסני, בשלוש התקפות נפרדות. קנט ציין כי לא ברור מי ביצע את ההתקפות, ואמר כי "יש לנו כרגע מעט מאוד נתונים על מה שקרה".

20 פצועים נלקחו לגיסני ולעיר רוהנגרי, ואחד מהפצועים מת בדרך, אמר אוסטין. הוא לא ידע לציין האם ההרוגים שייכים לבני החוטו או הטוטסי, שני השבטים היריבים במדינה.

באזור הגבול היו בעבר התגששויות בין חיילי הצבא הפטריוטי של רואנדה – צבא הטוטסים, לבין חיילים משבט החוטו שהודחו מהצבא וחיילי מיליציות מעבר לגבול.

במהלך חודש אוגוסט שרדה באזור מתיחות רבה, עקב התגששויות בין חיילי צבא הטוטסים לבין לוחמים בני שבט החוטו.

משקיפי או"ם ציינו אתמול כי למעלה מ־300 מורדים משבט החוטו מסתתרים ביערות באזור, כשהם חמושים בבלי נשק קל המוקשים נגד טנקים.

במחנות הפליטים, הנמצאים מהצד האחר של הגבול, חיים כמיליון בני שבט החוטו. חלקם של הפליטים השתתפו ברצח העם של מיליון בני שבט הטוטסי בשנה שעברה, וברחו מרואנדה לאחר שהובסו.

זאיר החלה בחודש שעבר בגירוש הפליטים מתחומה, אולם הפסיקה את הגירוש לבקשת האו"ם. הארגון הבטיח לזאיר להתחיל בפינוי מרצון של הפליטים, אולם המבצע נכשל משום שהפליטים סירבו להתפנות מרצון. האו"ם הודה בכישלון המבצע, אך ביקש מזאיר ארכה. ממשלת זאיר הסכימה להמתין עם גירוש הפליטים עד סוף השנה האחרונה.

עוד ציון דרך

הבחירות הדמוקרטיות הראשונות לשלטון המקומי ייערכו בדרום אפריקה בנובמבר

ההחלטה התקבלה בפרלמנט בניגוד לדעתה של מפלגת האופוזיציה אינקאתה

דרום אפריקה (רויטר). – הפרלמנט של דרום אפריקה קיבל אתמול החלטה שתאפשר לקיים את הבחירות המקומיות הדמוקרטיות הראשונות במדינה ב־1 בנובמבר.

ההחלטה על התיקון החוקתי, שהתקבלה רק בניסיון השני, הכעיסה מאוד את אנשי מפלגת אינקאתה, יריבתה העיקרית של מפלגת השלטון. דובריה טענו כי ההחלטה אינה חוקית, ויצאו מהישיבה בזעם.

הבחירות, שייערכו מעט למעלה משנה לאחר מות האפרטהייד וקיום הבחירות הדמוקרטיות הראשונות במדינה, יהיו הבחירות המקומיות הראשונות בהן ישתתפו גם השחורים.

ההחלטה משנה את חוקת הביניים, בת 15 החודשים, על מנת לאפשר את קיום הבחירות בחלק מאזורי הבחירה ב־1 בנובמבר. זו הפעם הרביעית בה נערכים שינויים בחוקת הביניים של דרום אפריקה.

החוקה קובעת כי הבחירות המקומיות צריכות להתקיים בכל רחבי המדינה באותו היום, אולם בשתי פרובינציות שאינן בשליטת הקונגרס הלאומי האפריקני ישנן מחלוקות לגבי גבולות האזורים המוניציפליים, המעכבות את קיום הבחירות. על פי התיקון החדש, ניתן יהיה לקיים את הבחירות בשלבים, הזל מהנובמבר הקרוב וכלה במארס 1996.

הקונגרס הלאומי האפריקני והמפלגה הלאומית, שותפתו לקואליציה, ספגו מכה קשה ביום חמישי האחרון, כאשר לא הצליחו להעביר את התיקון לחוקה. לקואליציה חסרו 20 קולות על מנת להגיע לרוב הדרוש, שני שלישים מן הפרלמנט.

אתמול, לאחר שולק מהמחוקקים הוזו מסיורים בחו"ל, מחופשות ומחופשת מחלה, הועבר התיקון ברוב של 376 תומכים מול 30 מתנגדים. בהצבעה השתתף גם המחוקק רייך ראליגג, שהגיע לפרלמנט על כיסא גלגלים, לאחר שעבר לאחרונה ניתוח.

מפלגת אינקאתה גורסת כי ההצבעה אינה חוקית, משום שאסור להגיש חוק לפרלמנט זמן קצר כל כך לאחר הגשתו הראשונה. כאשר ההצבעה נרשמה, יצאו חברי הפרלמנט של אינקאתה מהפרלמנט.

"אם הקונגרס הלאומי והמפלגה הלאומית רוצים לבטל את עריצות הרוב, אז הם יעשו זאת ללא השתתפותנו", אמר מחוקק בכיר מאינקאתה.

לארה מ"דר' ז'יוואגו" מתה בגיל 83

מוסקווה (עיד). – אולגה איווינסקאיה, האישה ששימשה מקור השראה לציירת דמותה של "לארה", גיבורת הרומן הרוסי "דוקטור ז'יוואגו", מתה בגיל 83. כך נודע אתמול העיתון סיבוריניה.

היא של אולגה איווינסקאיה, פילגשו של מחבר הספר בוריס פסטרנק, אופיינו בדרמה, סבל וטרגדיות, כמו אלה של גיבורתה הפיקטיבית. המשוררת זכתה לאגדה, ושמה שגילמה בסרט הקולנוע המשרד השחקנית ג'ולי כריסטי.

איווינסקאיה והמשורר פסטרנק, שהיה נתון רוב ימי חייו למעקב עיין מאחר וכתיבתו לא היתה לטעמה של המבורה הסטליניסטית, קיימו במשך שנים פגישות חשאיות בכפר פרדלקינו, עיירה ליד מוסקווה.

איווינסקאיה, שהייתה ידועה ביופיה יוצא הדופן, נישאה פעמיים לפני שהכירה את פסטרנק ב־1946.

בספר "בשבויות", "שבויה בזמן", היא תיארה כיצד בעצת נבגדה ב־1949 למחנה שבה מאסר, ואיך זכתה לשחרור בעבור ארבע שנים, לאחר מותו של הרודן יוסף סטלין.

לאחר מותו של פסטרנק ב־1960 נעצרה שוב איווינסקאיה, הפעם יחד עם בתה, והוחזקה במחנה עבודה עד 1964. שמה טוהר סופית רק ב־1988.

בשנותיה האחרונות התגוננה איווינסקאיה עם ילדיו של פסטרנק סביב הבעלות על מכתבי האהבה והשירים שהוא כתב לה, שהיו בידיה והוחרמו על ידי המשטרה החשאית בעת מעצרה האחרון.

לאחר סיכוך שמה ביקשה להשיב אליה את המכתבים והשירים, אולם קרובי משפחה אחרים של פסטרנק, האוצרי המוזיאון ע"ש פסטרנק בפרדלקינו, דרשו אותם כחלק ממורשתו הספרותית של המשורר.

בתמונה, כשמאל לימין: אולגה איווינסקאיה, בוריס פסטרנק ובתה של אולגה. בתמונה הקטנה מימין: ג'ולי כריסטי, שגילמה את לארה בסרט "דר' ז'יוואגו" (צילומי ארכיון)

המלחמה בטרור

יהודי ליון: תוכנית החרום אינה נאכפת

מאת גדעון קוץ, פריס

15 מעצורי פשיטות המשטרה על ריכוזי מוסלמים קיצוניים בפריס, גרנובל וליון, נותרו במאסר, ונגד חלק מהם יוגש כתב אישום בעוון התארגנות בלתי חוקית. עם זאת, המשטרה לא הצליחה ללכוד את החשוד העיקרי בפרשת הפיגועים, חאלד קלקאל, שנראה לאחרונה במעון מהגרים בגרנובל. לפי מספר ידיעות, ניסה קלקאל לחצות את תעלת למאנש לבריטניה או אירלנד.

שרי ההגנה והפנים ערכו אתמול סיור משותף בעמדות שבהם מתמקבים חיילים ושוטרים במקומות מרכזיים בפריס ובנקודות בגבול, כדי להפגין כי יש תיאום בין זרועות הביטחון השונות, לאחר נחיתתו של הנשיא שיראק בברשא. כ־5,000 חיילים עוסקים עתה במשימות אבטחה נוספות.

בוילרבאן שבפרברי ליון חודשו אתמול הלימודים בבית הספר גולת משה, שהיה קורבן לפיגוע ביום חמישי שעבר. ראש הקהילה היהודית, מארק לוי, כתה על כך כי במקום לא הייתה נוכחות משטרתית, וכי מכוניות חנו ליד הבניין, למרות שהדבר נאסר בתוכנית החרום הרשמית.

המשטרה טענה כי במקום היו בלשים בלבושים מדים, אך מאוחר יותר נשלחו למקום שוטרים במדים, שפיקחו גם על יציאת התלמידים מבית הספר.

בפריס נפתח אתמול כנס שליחי עליה, בראשותו של ראש מחלקת העליה בסוכנות היהודית, אורי גורדון. השליחים דיווחו על עניין מוגבר של יהודי צרפת בעליה, בעיקר בקרב צעירים ואקדמאים. כ־2,000 יהודים מצרפת יעלו עד סוף השנה ארצה, וכ־80 אחוזים מהם הם מתחת לגיל 40.

גלן מלאכה מחשבת (1977) בע"מ
("החברה")
הודעה
בדבר כינוס אסיפה כללית שלא מן המניין

נמסרת בזה הודעה על כינוס אסיפה כללית שלא מהמניין של בעלי המניות בחברה ביום 17 באוקטובר 1995, בשעה 17:00, במשרדי החברה ברחוב ברוך הירש 3, בני ברק.

על סדר היום:
1. קבלת החלטה מיוחדת להחלפת תקנון החברה בתקנון חדש. בין השינויים המוצעים לנוסח התקנון:
- בחירת דירקטוריון החברה על ידי האסיפה הכללית של החברה (במקום נוסח התקנון הקיים לפיו רשאי כל המחזיק ב־13% מתוך מניות החברה למנות דירקטור).
- המנין החוקי הנדרש לצורך כינוס אסיפה כללית יתמלא כאשר יהיו נוכחים המחזיקים בשליש מהמניות המקנות זכות השתתפות והצבעה באסיפה (במקום נוסח התקנון הקיים לפיו המנין החוקי הינו המחזיקים במחצית מהמניות).
2. בחירת דירקטוריון החברה.

נוסח התקנון המוצע עומד לעיון במשרדי החברה, בשעות העבודה הרגילות. בעל מניות רשאי להשתתף בעצמו או באמצעות מיופה כוח. ייפוי כוח יש להפקיד במשרדיה הרשום של החברה 48 שעות לפחות לפני מועד האסיפה.

אם לא יהיה נוכח מנין חוקי תוך חצי שעה מהמועד שנקבע לכינוס האסיפה, תדחה האסיפה לשבוע לאחר מכן ותתקיים באותו יום, שעה ומקום. אם לא יהיה נוכח מנין חוקי באסיפה הנדחית כאמור תוך חצי שעה מהמועד שנקבע, יהוו שני מחזיקי מניות הנוכחים בעצמם או באמצעות מיופה כוח, מנין חוקי.

בכבוד רב,
גלן מלאכה מחשבת (1977) בע"מ

הודעות בעניין חוק תכנון ובנייה

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבנייה חולון בקשה לתיתן היתר בניה לתוספת בניה ע"פ מתכסים משה ברחוב השיטה מס' 22 גוש 6021 חלקה 313 תיק בניין 1987 בקשה מס' 95/173 הכוללת את ההקלות הבאות.

בנייה בחזית הבניין לפי הקו בו בנויים רוב הבניינים באותו הרחוב (3.50 מ' במקום 5.00 מ'). בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה, יוכל לעיין בבקשה הנמצאת במדור רישוי בנייה, רח' וייצמן 58, בשעות קבלת קהל ימים א',ג',ה' 09.00–12.30 ויום ב' 16.00–18.30. בנוסף יש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבנייה חולון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פירסום הודעה זו והתשובה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

משה רינה, ממלא מקום ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבנייה חולון

חוק התכנון והבניה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה "לודים"
רחוב מושבים בע"מ ת.ד. 89 רמלה

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק, ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש 4252 חלקה 264 ר', ישוב גיר צבי, ע"י צוקר זבית המועל.

מהות הבקשה: ליתן אישור/הקלה בשטח הכללי של בית המגורים 245.46 מ"ר במקום 220 מ"ר המותרים, וכן הקלה בקו בנין אחורי 4.50 מ' במקום 5 מ' מותרים.

כל בעל קרקע או בנין או מחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע מתוצאה מאישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש את התנגדותו המנומקת תוך שבועיים מיום פרסום זה, לועדה המקומית "לודים" בציון כתובתו המדויקת.

את תוכן הבקשה אפשר לראות במשרדי הועדה ברמלה.

בכבוד רב,
ע. לאלו, יו"ר הועדה המקומית "לודים"

עיריית חיפה – משרדי מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר – 04-356807

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי שבירה בע"מ לאשר הקמת בנין בן 7 יח"ד ברחוב שבטי ישראל 23, קרית חיים, בגוש 11559 חלקה 66.

הבקשה כרוכה במתן הקלות הבאות:
1. קווי שטח בניה מעל למותר.
2. בליטה למרווח צדדי.
3. תוספת קומה מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה תיק בנין, שמספרו 735/35/05 במבנן העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים: יום ב' – 15.00–17.00, 08.00–11.30; יום ד' – 15.00–17.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יגישה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

דר' י. וחם, מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן היתר בניה על רחוב קריית יפתח מס' 5 גוש 6133 חלקה 758 תיק בניין 1076־005 בקשה מס' 95־1304 הכוללת את ההקלות הבאות:

תוספת 10% משטח הבניה כעל האחוזים המותרים עבור שיפור תנאי דיור.

הקלה בקו שטח הקלה עבור בנייה בקצה הקרקע בלבד.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם, אשר עלול להיפגע מאישור הבקשה, יוכל לעיין בבקשה הנמצאת במדור רישוי בניה רח' בן גוריון 68 בשעות קבלת קהל ימים א'–ה' 08:00–11:00. בנוסף יש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב־יפו, שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין את כתובתו המדויקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פירסום הודעה זו והתשובה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

אדריכל דן דריק, יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה תל אביב־יפו

אוצר אג"ח מדינה קרן נאמנות
אוצר גמישה קרן נאמנות
הודעה על שינוי בשכר מנהל הקרן

ניתנת בזה הודעה, כי ביום 13.9.95 יחול שינוי בשעור השכר השנתי שמקבל מנהל הקרן בקרנות הנ"ל, וזאת כדלקמן:

באוצר אג"ח מדינה קרן נאמנות – 1.4% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן בניכוי ההתחייבויות, וזאת במקום 1.2% מהשווי האמור.

באוצר גמישה קרן נאמנות – 2% מהשווי האמור, וזאת במקום 1.5% מהשווי האמור.

מנהל הקרן: אוצריות – חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ.

אוצריות
חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ
חברה בת של בנק אוצר החייל

חברת החשמל לישראל בע"מ
חי"א חשמל – שירות טלפוני להודעות על תקלות
24 שעות ביממה

ירושלים	02-580666	נהריה	04-923436
תל־אביב	03-5633777	נתניה	053-621222
חיפה	04-647647	עפולה	06-592511
אילת	07-372191	פתח־תקוה	03-9394488
אשדוד	08-561411	צפת	06-970211
אשקלון	07-736741	ראשון־לציון	03-9632488
באר־שבע	057-462666	רחובות	08-459991
טבריה	06-792275	רמלה	08-221313
חדרה	06-324791	רעננה	052-911111
כרמיאל	04-881731		

מצבי: מן העיתון

נמשך המעבר מתוכניות חיסכון דולריות לתוכניות צמודות למדד

מאת אמנון אמר

מעבר הכספים מתוכניות החיסכון הדולריות לתוכניות צמודות למדד נמשך גם בחודש שעבר, זה החודש השמיני ברציפות. באוגוסט נמשכו מהתוכניות הצמודות לדולר כ־360 מיליון דולר, ובמקביל הופקדו כ־600 מיליון ש"ח בתוכניות הצמודות למדד.

המשיכות הגדולות מהתוכניות הדולריות מוסברות בתיסוף המתמשך של השקל ביחס לדולר. מתחילת השנה נמשך כבר מתוכניות אלה סכום כולל של למעלה מ־1.7 מיליארד ש"ח.

הצבירה החיובית (הפער בין סך ההפקדות למשיכות) בתוכניות החיסכון המדדיות התייצבה בארבעת החודשים האחרונים על רמה ממוצעת של כ־600 מיליון ש"ח בחודש. מתחילת השנה גדלו ההפקדות בתוכניות אלה בכ־6.2 מיליארד ש"ח.

בקיזוז המשיכות מהתוכניות הדולריות, מסתכמת השנה הצבירה החיובית בכלל תוכניות החיסכון בכ־4.5 מיליארד ש"ח. סכום זה נמוך בחצי מיליארד ש"ח מהכספים שנמשכו בתקופה זו מקופות הגמל. ככל הנראה, שימשו תוכניות החיסכון מקום מפלט לחלק גדול מהכספים שנמשכו השנה מקופות הגמל.

חברת "אינטרפארם" חנכה בשבוע הראשונה את אחד ממתקני הייצור המתקדמים בהנדסה גנטית. בצילום: נשיא החברה אלכס קיצר, מציג את המתקן בפני המדען הראשי ד"ר שוקי גלייטמן.

היחלשות הדולר הגדילה את הייצוא התעשייתי לאירופה

מאת אמנון אמר

בשמונת החודשים הראשונים של השנה גדל הייצוא התעשייתי ללא יהלומים ב־9.8 אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, והסתכם בכ־7.9 מיליארד דולר. כך עולה מנתונים שפרסם אתמול המינהל לתכנון ולכלכלה במשרד התעשייה והמסחר. בתקופה זאת נרשמה התאוששות בייצוא (במונחי דולרים) למדינות מערב אירופה, והיא מוסברת בהיחלשות הדולר ביחס למרבית המטבעות האירופיים.

הייצוא לבריטניה גדל בכ־36 אחוז, לגרמניה בכ־31 אחוז ולצרפת בכ־25 אחוז. עליות חדות נרשמו בייצוא ליוון (כ־87 אחוז) ולתורכיה (68 אחוז). עלייה גדולה נרשמה בתקופה הנסקרת גם בייצוא התעשייתי לארצות המזרח הרחוק.

הייצוא ליפן גדל בכ־39 אחוז וגם כאן מוסבר חלק מהגידול בהתחזקות הין היפני ביחס לדולר. הייצוא התעשייתי לדרום קוריאה הוכפל בתקופה זאת ואילו בייצוא להונג־קונג נרשמה עלייה של כ־72 אחוז.

הייצוא לארצות הברית, לעומת זאת, גדל בשמונת החודשים הראשונים של השנה בשיעור מתון יחסית של כ־13 אחוז. עיקר התוספת לכלל הייצוא התעשייתי נובעת מעליות בייצוא כימיקלים ודלק ובמידה קטנה יותר גם מהגידול בייצוא מוצרי גומי ופלסטיקה.

נשיא התאחדות התעשיינים: צפוי גירעון של 5 מיליארד דולר בחשבון השוטף

"נתוני סחר החוץ לאוגוסט מפריכים את תקוות האוצר שהמגמות במאזן המסחרי במחצית השנייה של 1995 ישתנו לטובה"

מאת כתבנו הכלכלי

נתוני סחר החוץ לחודש אוגוסט שפורסמו אתמול, מחזקים את ההערכה שהגירעון המסחרי יגיע השנה ל־10 מיליארד דולר ויותר, ועודף היבוא האזרחי בכללו לכ־11 מיליארד דולר. משמעות הדבר – גירעון בחשבון השוטף של 5 מיליארד דולר לפחות. כך אומר דן פרופר נשיא התאחדות התעשיינים.

לדעתו, הנתונים שפורסמו מפריכים את התקווה ששררה באוצר, שבמחצית השנייה של שנת 1995 ישתנו המגמות לטובה במאזן המסחרי.

הוא הוסיף, כי לא מתממשת גם התקווה שנתוני הייצוא ישתפרו במהלך השנה. מסתבר שהייצוא דורך במקום ונראה האטה ברורה בקצב גידולו לעומת השנה שעברה. להערכתו, נתוני הצמיחה בייצוא יהיו השנה נמוכים בהרבה מאלו של השנה שעברה, ונמוכים במידה ניכרת מההערכות ששררו בממשלה עד לאחרונה לגבי 1995.

פרופר סבור, כי אומדני מאזן התשלומים לשנת 1995 האופטימיים יחסית, שעל בסיסם גובש תקציב המדינה לשנת 1996 ועל בסיסם הולכת ומתגבשת המדיניות הכלכלית הכוללת, יהיו חייבים להשתנות, ולכן גם בתקציב ובמדיניות הכלכלית יצטרכו לעשות שינויים.

התמורה בנתוני המאזן המסחרי, אומר נשיא התעשיינים, עומדת בניגוד משווע להתנהגות שער החליפין. לכולם ברור, שמצב כזה הוא מצב מובהק של חוסר שיווי משקל המזמין זעזועים ומשברים. לכן, סבור פרופר, בנק ישראל והממשלה חייבים להקדים רפואה למכה ולפעול בנחישות להפסקת התנהגות מוזרה זו של שער החליפין לעומת הגירעון במאזן התשלומים, בטרם יפרוץ המשבר.

הלוואות בריבית מופחתת: 4.25% ב"בנק המזרחי"

מאת חני פורשנר

הנהלת בנק המזרחי מציעה ללקוחותיה הלוואות בריבית מופחתת: 4.25 אחוזים בחישוב שנתי.

ההלוואות צמודות למדד – על בסיס המדד של חודש יולי – וניתנות לתקופה של שישה חודשים. הקרן מיועדת להחזרה בסוף ששת החודשים – והלקוח הוא שיקבע את מועד החזרת הריבית (שגם היא צמודה למדד). לא תיגבה עמלת סילוקין.

סכום ההלוואה המינימאלי הוא 25 אלף שקל, והסכום המירבי הוא 1.5 מיליון שקל. הנהלת הבנק תדרוש מן הלווים להשביע את רצונה מבחינת הבטוחות.

ייתכן שהלוואה זו, בתנאים המיוחדים שלה, יכולה לממן פעילות פיננסית גרידא: ניצול של הפרשי שער או הפרשי ריבית (ארביטראז'), או פעילות אחרת בשוק ההון, מתוך כוונה להחזיר את הקרן (והריבית) מתוך פירותיה של פעילות זו: כמו כן יכולה הלוואה כזו לשמש "הלוואת גישור" למי שנזקק לבצע תשלום מסוים בזמן הקרוב ומצפה לקבל כסף ממקור אחר כעבור חודשים ספורים.

ההצעה תהיה תקפה לזמן מוגבל, וייתכן שיופסק בכל מועד (גם ללא הודעה מוקדמת).

ברבע השני של השנה ירד שיעור האבטלה ל־6.2% מכוח העבודה

מאת אמנון אמר

שיעור האבטלה במשק ממשיך לרדת, וברבע השני של השנה הגיע שיעורו ל־6.2 אחוזים מכוח העבודה האזרחי. זאת לעומת 6.8 אחוזים ברבע הראשון של השנה ו־7.9 אחוזים בתקופה המקבילה בשנה שעברה.

מנתונים שפרסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה עוד, כי הירידה באבטלה (בניכוי גורמים עונתיים) נמשכת למעשה כבר שנתיים רצופות. בששת החודשים הראשונים של השנה הסתכם שיעור האבטלה בכ־6.5 אחוזים, לעומת 7.7 אחוזים בששת החודשים הקודמים ושמונה אחוזים בתקופה המקבילה בשנה שעברה.

הירידה באבטלה בולטת במיוחד על רקע הגידול הרב שנרשם לאחרונה בכוח העבודה האזרחי בישראל. ברבע השני של השנה גדל כוח העבודה (מנוכה גורמים עונתיים) ב־3.4 אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, והסתכם בממוצע בכשני מיליון ו־91 אלף נפש.

מספר המועסקים ללא תושבי ישראל העובדים הזרים, גדל בתקופה זאת בקרוב ל־100 אלף נפש והגיע לכמיליון ו־960 אלף נפש. מספר המובטלים (בניכוי הגורמים העונתיים) הגיע ברבע השני של השנה לכ־130 אלף נפש, ירידה של 7.8 אחוזים בהשוואה לרבע הקודם ושל 18.2 אחוז לעומת התקופה המקבילה בשנה שעברה.

מנתוני הלשכה לסטטיסטיקה מתברר עוד, כי ברבע השני של השנה נרשמו כיוונים מנוגדים בהתפתחות התעסוקה בקרב גברים ונשים. בקרב הגברים נרשמה עלייה קלה בשיעור האבטלה (5.3 אחוזים לעומת 5.1 אחוזים ברבע הראשון של השנה). בקרב הנשים, לעומת זאת, ירד אחוז הבלתי מועסקות מתשעה אחוזים ברבע הראשון ל־7.5 אחוזים ברבע השני.

ריכוז תוצאות המסחר במניות

שם הענף	עליה	ירידה	בלי שינוי	סה"כ	תמורה באלפי ש"ח	תמורה באלפי $	סה"כ ב־%
מניות רשומות	266	420	369	1055	102932	33848	100
בנקים וחברות אחזקה	7	4	6	17	7469	2456	7.3
בנקים למשכנתאות	4	13	3	20	1082	356	1.1
חברות וסוכנויות ביטוח	5	18	6	29	2587	851	2.5
מסחר ושירותים	54	96	65	215	17508	5757	17
נדל"ן, בינוי, פיתוח וחקלאות	64	71	90	225	10572	3477	10.3
חברות תעשיה	88	147	138	373	46085	15154	44.8
חברות להשקעה ולאחזקות	42	65	48	155	16036	5273	15.6
חברות חיפושי נפט וגז	2	6	13	21	1593	524	1.5
רשימה מקבילה	102	133	145	380	9679	3183	9.4
כ"ס	245	360	350	955	31673	10415	—
מ.ר.צ + משתנים	21	60	19	100	71259	23433	
מ.ר.צ.	28	43	29	100	29376	9660	
משתנים	18	55	8	81	41883	13773	

המניות הבולטות במשתנים

הטובות		הגרועות	
תאת 5	+4.0	נסיול	−10.0
פריקלאס 1	+3.0	יואל 1	−4.0
פורמולה 1	+1.5	אוורגרין	−4.0
ממן 1	+1.5	משכן ב 1	−3.2
פועלים השק' 1	+1.0	מבני תעשיה	−2.7
אידיבי אחזקות	+1.0	חנל 1	−2.7
תאפ 10	+1.0	רוגוזין 1	−2.7
פטרוכימיים	+1.0	בנין 1	−2.7
ספנות 1	+0.8	כור 1	−2.5
תדיראן	+0.8	אסיף	−2.5

המניות הבולטות בכ.ר.מ.

הטובות		הגרועות	
באומל	+10.0	כפריס	−20.0
תום	+10.0	יתניבאר 1	−10.0
בר	+10.0	פולק	−10.0
אליטק תעש' 77	+10.0	יוזמה	−10.0
מן 1	+10.0	כין תעשיות	−10.0
קו מנחה 1	+10.0	אשד רוב' 0.5	−10.0
גולד בונד	+10.0	גרינברג	−10.0
במעסף	+10.0	ח אלקטרוניקה	−10.0
ילד	+9.5	קלדור	−10.0
בהן פיתוח 1	+9.0	מנאסון	−10.0

האופציות הבולטות

הטובות		הגרועות	
קינד אופ 1	+53.0	כמיטל אופ 1	−70.0
פרג אופ 1	+30.8	נפטא חפוש אופ' ב'	−30.8
אדגר אלבני אופ א'	+30.0	ח אלקטרוניקה אופ	−27.0
אוליצקי אופ' 1	+21.0	עמינר אופ 1	−20.3
שיא אופ' 2	+17.8	מלונות אפר' אופ	−20.0
נביגטור אופ 1	+17.8	כפרית אופ א	−20.0
אל איי אמ אס אופ	+16.5	ידע מחשבים אופ 1	−18.5
כדורי אופ 1	+16.0	לוי אופ' 1	−17.3
בן יקר גת אופ' 2	+13.8	קונהל אופ' 1	−13.0
אפליקום אופ 1	+12.0	אדשה אפי' 1	−11.2

המניות בעלות המחזור הגבוה ביותר

המניה	מחזור באלפי $	המניה	מחזור באלפי $
טבע 1	1584.85	פועלים	567.22
בזק 1	1519.35	כלל תעשיות 1	521.82
פריקלאס 1	1131.91	דלק 0.1	477.81
אפריקה ישראל 0.1	940.06	אסם	476.88
לאומי	882.26	מבני תעשיה	456.36
כור 1	872.49	דיסקונט השקעות	455.07
כימיקלים לישראל	777.76	תאת 5	418.10
אידיבי אחזקות	735.79	אלרון 3	389.24
עלית 5	687.38	אפריקה ישראל 1	375.55
שקם	608.07	פטרוכימיים	367.32

המסחר במדד המשתנים

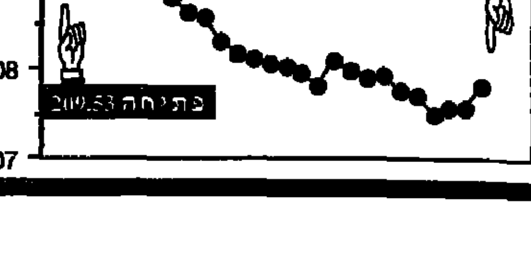

המשתנים ליום 12.9.95

המניה	שער בנקודות	שינוי נקוב	שינוי ב־%	שער יומי נמוך ב־%	שער יומי גבוה ב־%	שער מרץ	מחזור באלפי $ ת.ב.
אוס	2489.0 בז			100.00	100.25	2489.0	85.2
אבן	5109.0	−118.0	−2.2	97.50	98.00	5136.0	108.9
אוניון	2159.0	−90.0	−4.0	96.00	96.00	2159.0	12.9
אסיף	8667.0	−207.0	−2.5	97.25	97.25	8109.0	60.0
אורדן 0.1	499.0	−6.0	−1.2	98.00	99.00	499.0	99.0
ארותם 1	567.0	−9.0	−1.5	98.25	99.00	567.0	179.3
אזורים 1	4130.0	−63.0	−1.5	98.50	98.50	4193.0	209.4
אידיבי אחזקות	1079.0	+11.0	+1.0	100.50	101.50	1081.0	735.8
אידיבי פיתוח	5423.0	−27.0	−0.5	98.50	100.00	5450.0	300.8
איטונג 1	1008.0	−21.0	−2.0	98.00	98.00	1008.0	65.2
אלביט 3	23019.0	−351.0	−1.5	97.00	98.00	23136.0	214.9
אלקו החזקות	13065.0	−132.0	−1.0	98.50	98.50	13065.0	66.0
אלקטרה צריכה	3603.0	−74.0	−2.0	98.50	98.50	3640.0	215.6
אלרון 3	12033.0	−214.0	−1.7	98.00	99.00	12125.0	389.2
אמפ	2339.0			99.75	101.50	2368.0	476.9
אפריקה אג"ח 4	107.0					107.0	46.5
אפריקה ישראל 1	391111.0	−2955.0	−0.7	99.25	100.50	396036.0	375.6
אפריקה ישראל 0.1	439127.0			99.58	100.75	441323.0	940.1
אקסטיין תעש'	519.0					519.0	60.7
בזק 1	914.0	+5.0	+0.5	100.25	100.50	914.0	1519.4
בילאומי 1	37143.0					37143.0	42.3
בילאומי 5	37134.0	−93.0	−0.2	99.00	99.00	37127.0	218.8
בזום	2284.0	−6.0	−0.2	98.00	100.00	2313.0	105.6
בנין 1	2341.0	−66.0	−2.7	97.00	97.80	2347.0	42.4
גזית 1	510.0	+1.0	+0.3			510.0	18.1
גזית אג"ח 2	114.0	−0.5	−0.5			114.0	35.6
דנס 1	1114.0	+6.0	+0.5	101.00	101.00	1114.0	45.1
דיסקונט השקעות	19809.0	−200.0	−1.0	98.75	99.75	20009.0	455.1
דיסקונט מסח'	20862.0 בז	−105.0	−0.5	99.00	99.00	20967.0	11.6
דלק 0.1	9191.0	−69.0	−0.7	99.00	100.25	9191.0	477.8
דנבור 5	2692.0	+7.0	+0.3			2692.0	14.1
הכשרת הישוב	953.0	−10.0	−1.0	98.00	99.00	958.0	303.6
חברה לישראל 1	24026.0	−121.0	−0.5	98.80	98.75	24147.0	269.2
חברה לישראל 5	23055.0	−116.0	−0.5			23055.0	53.5
חנל 1	5.2	−0.1	−2.7	97.00	98.50	5.1	48.5
טבע 1	113641.0	−185.0	−0.2	99.00	102.00	116205.0	1584.9
טמפו 1	1327.0	−3.0	−0.2	100.80	100.00	1317.0	33.3
טפחות רגיל 1	179847.0	−451.0	−0.2	99.80	99.00	179867.0	85.2
יואל 1	87.0	−3.5	−4.0	95.00	96.00	87.0	91.4
ים המלח 0.1	837.0	−8.0	−1.0	99.00	101.00	845.0	253.6
יצוא השק' 1	1432.0	−14.0	−1.0	98.75	99.00	1432.0	88.2
ישראמקו	2.6			98.25	101.00	2.6	34.4
כללים 0.25	2071.0	+10.0	+0.5	100.80	101.00	2071.0	243.9
כור 1	28142.0	−722.0	−2.5	97.00	98.25	28575.0	872.5
כור אג"ח ר'	116.5	−1.0	−1.0	99.00	99.00	116.5	139.2
כור אפ' 2	7186.0	−319.0	−4.2	95.00	96.00	7224.0	91.5
כימיקלים לישראל	234.0			99.75	100.75	236.0	777.8
כיתן	821.0 בז					821.0	32.4
כלכלית ירושלים	1176.0	−15.0	−1.2	97.50	98.00	1185.0	83.7
כלל אלקטרוניקה	36502.0	−745.0	−2.0	98.00	100.00	37247.0	352.2
כלל ביטוח	1545.0	−16.0	−1.0	98.75	99.00	1553.0	215.5
כלל ישראל 10	8270.0	−169.0	−2.0	97.00	98.00	8270.0	48.4
כלל סחר 1	780.0	+4.0	+0.5	100.00	101.25	780.0	121.5
כלל תעשיות 1	1853.0	−19.0	−1.0	98.75	99.75	1872.0	521.8
כללי 1	9350.0					9350.0	36.2
לאומי	440.0	−6.0	−1.2	98.25	100.00	446.0	882.3
ליבפיר	251.0	−1.0	−0.2	99.50	101.50	249.0	95.6
מאיר עזרא 1	1385.0	−7.0	−0.5	99.00	99.25	1395.0	35.0
מבטח שמיר 1	1575.0	+8.0	+0.5	101.00	101.50	1567.0	148.5
מבני תעשיה	410.0	−12.0	−2.7	97.00	98.75	416.0	456.4
מהדרין 1	8068.0					8068.0	29.8
[illegible]	1717.0	−4.0	−0.2	98.50	100.50	1725.0	171.9
מליס 5	876.0					876.0	47.3
ממן 1	786.0	+12.0	+1.5	101.25	101.50	782.0	318.4
מפעלי פלדה	328.0	−6.0	−1.7	98.00	99.00	327.0	141.9
משוב מחש' 1	424.0	−2.0	−0.5			424.0	45.0
משכן ב 1	32271.0 בז	−1084.0	−3.2	97.25	97.25	32271.0	35.2
נייר חדרה	16603.0					16603.0	48.3
נכסים ובנין	21172.0	−268.0	−1.2	99.25	99.25	21718.0	154.0
נסיול	374.0 בז	−42.0	−10.0	90.00	90.00	374.0	82.2
נפטא	466.0	−11.0	−2.2	96.50	97.50	471.0	46.6
נפטא בזק אג"ח 5	113.0	+0.5	+0.5	100.50	100.50	113.0	80.8
ספנות 1	1653.0	+12.0	+0.8	100.75	101.50	1645.0	131.8
סקום	347.0			99.50	99.50	347.0	32.3
עלית 5	1332.0	−7.0	−0.5	99.50	100.75	1339.0	697.4
פרוכטמר 5	6844.0	−69.0	−1.0			6844.0	91.7
פלנת 2	285.0	+1.0	+0.3	100.00	100.75	285.0	106.2
פועלים השק' 1	9479.0	+94.0	+1.0	100.75	100.75	9479.0	83.9
פועלים	522.0	−11.0	−2.0	98.00	99.00	532.0	567.2
פורמולה 1	1563.0	+23.0	+1.5	101.00	102.00	1571.0	156.0
פטרוכימיים	1831.0	+18.0	+1.0	100.25	101.50	1818.0	367.3
פרכי	46260.0			99.75	100.00	46491.0	318.4
פמטרים	669.0					669.0	158.4
פקר פלדה 1	15196.0	−233.0	−1.5			15196.0	54.2
פריון 0.2	10316.0					10316.0	75.1
פריקלאס 1	2450.0	+71.0	+3.0	101.00	103.00	2403.0	1131.9
ציונות	766.0	+4.0	+0.5			766.0	32.3
קוי אשראי	91.0		−0.2	99.50	99.75	91.0	33.3
קרדן השקעות 5	376.0	−1.0	−0.2	97.50	100.25	377.0	313.3
קרדן הנפקה	2058.0	+10.0	+0.5	100.00	100.50	2058.0	88.9
רב בריח	1199.0			100.00	100.00	1199.0	122.8
רוגוזין 1	3150.0	−89.0	−2.7	96.50	99.00	3223.0	149.3
רשת הרבוע הכחול	1938.0	−40.0	−2.0	97.75	99.00	1943.0	86.5
שופרסל ב'	6285.0	−63.0	−1.0	99.00	99.00	6285.0	113.6
שלמון א 1	11909.0					11909.0	62.6
שקם	210.0	−5.0	−2.2	97.75	98.50	213.0	608.1
שטם בזק אג"ח 4	139.5	−1.5	−1.0	99.00	99.00	139.5	175.0
תאפ 10	1212.0	+12.0	+1.0	100.25	101.00	1200.0	337.8
תאת 5	371.0	+14.0	+4.0	101.00	104.25	360.0	418.1
תדיראן	1188.0	+9.0	+0.8	100.25	100.50	1191.0	162.8

כמות הכסף במשק ממשיכה לעלות

גדלה באוגוסט ב־3.2% ● הערכה באוצר: גם בחודש הבא לא תהיה הפחתה בריבית

מאת אמנון אמר

גם בחודש שעבר נמשכה העלייה בשני הנתונים הכלכליים המרכזיים, שעל פיהם מחליט נגיד בנק ישראל בעניין הריבית. אמצעי התשלום (סך המזומנים וחשבונות העובר ושב שבידי הציבור) גדלו באוגוסט ב־3.2 אחוזים נוספים, לאחר עלייה של 4.1 אחוזים ביולי.

מתחילת השנה גדלו כבר אמצעי התשלום ב־14.7 אחוז, לאחר שבכל שנת 1994 נרשמה בהם עלייה של 5.1 אחוזים בלבד. בחודש שעבר הסתכמה הרמה הממוצעת של אמצעי התשלום בקרוב ל־15 מיליארד ש"ח, בשני מיליארד ש"ח יותר מאשר בחודש דצמבר 1994.

עלייה נוספת נרשמה בחודש שעבר בהיקף האשראי במשק. למרות הריבית הגבוהה גדל סך האשראי באוגוסט באחוז אחד והסתכם בכ־196 מיליארד ש"ח. מתחילת השנה גדל האשראי ברציפות מדי חודש ובשמונת החודשים הראשונים נרשם בו גידול מצטבר של למעלה מ־13 אחוז.

במקביל, נרשמה ירידה בהיקפי האשראי השקלי הלא צמוד, והמשמעות היא שהציבור מעדיף לעבור לאשראי במטבע חוץ, שבו הריבית הכוללת נמוכה יותר בשל התיסוף המתמשך בשער השקל.

בחודש שעבר ירד היקף האשראי השקלי הלא צמוד בקרוב לאחוז אחד ומתחילת השנה הוא עלה בשיעור מתון של 4.7 אחוזים בלבד. בעקבות פרסום נתונים אלה העריכו אתמול באוצר, כי גם בחודש הבא יימנע נגיד בנק ישראל מהורדת הריבית. חיזוק להערכה זאת ניתן לקבל גם מהתבטאויותיו האחרונות של הנגיד ומהחלפה המכוונת של המלצות קרן המטבע הבינלאומית, שהציעה לא להוריד בשלב זה את הריבית. גם מדד חודש אוגוסט שיפורסם בסוף השבוע ישפיע ככל הנראה על הנגיד להשאיר את הריבית הגבוהה ללא שינוי.

על פי הערכות מוקדמות, עלה מדד אוגוסט בכאחוז אחד, וגם המדדים של החודשים הבאים צפויים להיות גבוהים יחסית. במשרד האוצר, לעומת זאת, ממשיכים לדרוש מבנק ישראל להוריד את הריבית בשיעור משמעותי, כדי לאזן את חוסר שיווי המשקל שנוצר בשוקי הכספים ומטבע החוץ.

ברבע השני של השנה גדלה מכירת הדירות בחמישה אחוזים

מאת אמנון אמר

ברבע השני של השנה נמכרו 4,930 דירות חדשות שנבנו על ידי הסקטור הפרטי. מספר זה גדול בחמישה אחוזים מהיקף מכירת הדירות ברבע הקודם ובכ־33 אחוז מבתקופה המקבילה בשנה שעברה.

במקביל לעלייה במכירות, חלה ברבע השני של השנה עלייה קטנה יותר במספר הדירות שהוצעו למכירה. כתוצאה מכך נרשמה בסוף חודש יוני השנה ירידה קלה במלאי הדירות הלא מכורות.

את הנתונים פרסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על פי סקר תלת חודשי שהיא עורכת ב־24 ערים גדולות. העלייה במכירת דירות חדשות לא הקיפה את כלל הערים והתמקדה בערים ירושלים, באר שבע, חיפה והקריות, אשקלון, חדרה, כפר סבא, ראשון לציון ורחובות.

לעומת זאת, נרשמה ירידה במכירת דירות בתל אביב, רעננה, רמת גן, נתניה, פתח תקוה, אשדוד, בני ברק והרצליה. העלייה במכירות היתה בדירות מכל הגדלים, פרט לדירות קטנות בנות 1־2 חדרים שבהן נרשמה ירידה במכירות.

עוד עולה מהנתונים, כי כשלושה רבעים מכלל הדירות הלא מכורות בסוף חודש יוני היו בשלבי בנייה התחלתיים.

מגדלי הירקות מבקשים לשווק גם ללא סיטונאי מורשה

מאת כתבנו הכלכלי

בוועידה ה־12 של מגדלי הירקות שהתקיימה אתמול במכללת "אוהלו" בבארשוביה, הוכרז – בעקבות השינוי בחוק ההיטלים – על מהפך בשיטת תשלום ההיטלים עבור תוצרת הירקות: עד עתה שילמו המגדלים היטלים על תוצרתם לפי מחיר המכירה, ואילו מעתה ישלם המגדל לפי משקל, כל גידול לפי ההיטל שייקבע לו לטון.

בעקבות השינוי בחוק, מבקשים מגדלי הירקות לחולל שינוי מהפכני נוסף בדרך שיווק הירקות. כיום צריך כל מגדל שרוצה לשווק את תוצרתו, להתקשר עם סיטונאי מורשה שבידיו היו התעודות שמאפשרות לו לשווק.

לדברי יוסקה בלייר יו"ר ארגון מגדלי ירקות, השינוי בחוק מאפשר דרך שיווק נוספת: כל רכז ועדה חקלאית אזורית יוכל לקבל תעודת שיווק מהמועצה, והמגדל יוכל לשווק באמצעותן למי שירצה, כולל ישירות לקימעונאים.

בארגון מגדלי הירקות ובמועצת הירקות מקווים, כי השינויים הללו יקלו על שיטות השיווק ויוזילו עלויות מיותרות למגדלים.

שר החקלאות יעקב צור, שבירך את באי הוועידה, הכריז במעמד זה כי מגדלי העגבניות יפוצו על הפסדים של החודשים האחרונים. צור מסר, כי כבר קיבל לכך את הסכמתו של שר האוצר, ובימים הקרובים יגובשו הסכומים והקריטריונים במו"מ בין מנכ"ל משרד החקלאות לבין אנשי אגף התקציבים.

תעשייני ירושלים מזהירים מפני בניית שכונת מגורים ליד הר חוצבים

מאת אמנון אמר

תעשייני ירושלים מתנגדים לכוונה להרחיב את שכונת המגורים סנהדריה עד סמוך מאוד לאזור התעשייה בהר חוצבים.

אתמול נפגשה משלחת של כעשרים תעשיינים עם ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט, כדי להתריע בפניו על הסכנה של רחיקת רגלי התעשייה מהאזור.

יו"ר התאחדות התעשיינים בירושלים שייקה אלטוביה, אמר בפגישה כי הרחבת שכונת המגורים תבוא על חשבון אי התרחבות של מפעלי התעשייה באזור ואף תגרום לנטישה של מפעלים רבים.

הר חוצבים הינו אזור תעשיית עתירת הידע של ירושלים, ופועלים בו למעלה מארבעים מפעלים, בהם מפעלים גדולים במיוחד כמו אינטל וטבע. לטענת התעשיינים, מתכוונת עיריית ירושלים להרחיב את השכונה החרדית סנהדריה עד למרחק של כשישים מטר מגבול אזור התעשייה.

לדבריהם, הרחבת השכונה תאותת ליזמים פוטנציאלים מהארץ ומחו"ל כי בטווח הארוך לא כדאי להשקיע בירושלים ובעקבות כך תפסיד העיר השקעות בהיקפים גדולים. בתגובה לדברים אמר אולמרט, כי הוא תומך בפיתוח התעשייה בירושלים ובהמשך פיתוחו של אזור הר חוצבים.

"אוליצקי" ומחצבות כפר גלעדי יקימו את מחלף בן־שמן בכביש חוצה ישראל

מאת כתבנו הכלכלי

דירקטוריון חברת כביש חוצה ישראל אישר לחברה את ההתקשרות עם חברת אוליצקי וכפר גלעדי, שהגישו במשותף את ההצעה הזולה ביותר לבניית השלב הראשון של מחלף בן שמן בהיקף של כ־67 מיליון ש"ח.

למכרז נגשו – לאחר מיון מוקדם – עוד ארבע חברות: נריה, קל־בנין והצעה משותפת לסולל־בונה והאחים רויכמן.

השלב הראשון של המחלף יאפשר חיבור ישיר בין כביש מס' 1 (ירושלים־ת"א) עם ישובי אזור מודיעין, וכן הפיכת כביש 444 (בן־שמן–ראש העין) לכביש דו מסלולי בתוואי חדש.

כדי לאפשר את התחלת העבודות ביצעה החברה עבודות ארכיאולוגיות מקדימות והפקיעה את השטחים שעליהם אמור לקום המחלף.

החברה נערכת להוצאת מכרז קבלני למחלף קסם ולמכרז בינלאומי לכביש אגרה בקטע בן 90 ק"מ שבין יד בנימין לנחל עירון (בין גדרה לחדרה).

בעוד שבועיים ייאסר ייבוא וייצור מקררים עם גז פריאון

מאת אמנון אמר

החל מערב ראש השנה ה־24 בספטמבר, ייאסר על ייבוא וייצור מקררים המכילים את הגז פריאון 12, הגורם לפגיעה בשכבת האוזון. אתמול החליט משרד התעשייה והמסחר לא לשנות את התיקון לתקן הרשמי למקררים שפורסם לפני כחודש וחצי.

עם זאת, יותר לשווק מקררים מהסוג הישן הנמצאים עדיין בשוק עד ל־1 בינואר בשנה הבאה. במקביל נשקלת האפשרות לחייב את משווקי המקררים הישנים לציין עליהם בצורה בולטת את העובדה שהם מכילים גז פריאון.

במשרד התעשייה והמסחר נמסר אתמול, כי בשנה שעברה נמכרו בישראל כ־105 אלף מקררים ביתיים והשנה עשוי היקף המכירות לגדול לכ־115 אלף מקררים.

עובדי פולקסווגן יכולים להתחיל לפרוק את הדגם החדשני של החברה. העיצומים בחברה המעסיקה כ-100 אלף עובדים בגרמניה, הסתיימו בעקבות הסכם בין ההנהלה לאיגוד עובדי המתכת ולפיו, העובדים יקבלו בשנה הקרובה תוספת של 4% וכ-400 מרק לחודש בין אוגוסט לדצמבר. העובדים ויתרו על חלק מהתשלום בגין שעות נוספות בשבת. (כתב: אפרים דוידי, צילום: איי.פי.)

ראשי "אל על" בוחנים אפשרות לרכישתם של מטוסי "אירבוס"

נפתחה מלחמת מחירים בקו הישראלי הטרנס-אטלנטי בין "אל על" ל"טאואר איר"

מאת אריה ארד

יו"ר מועצת המנהלים של אל על יוסי צ'חנובר, והמנכ"ל רפאל הרלב, יבקרו היום במרכז יצרן המטוסים האירופי אירבוס בטולוז שבצרפת. הם יבחנו אפשרויות של הצטיידות במטוסי אירבוס.

מדובר בעיקר של דבר במטוס ארוך הטווח הארבע-מנועי א-340, ובו כ-300 מושבים. מטוס זה מתחרה בבואינג-777 ובמ.ד.-11 בני אותה קיבולת. לופטהנזה הגרמנית היתה הלקוח המשיק של הא-340, אולם לעיקר פירסומו זכה המטוס בזכות חברת התעופה הסינגפורית, שהשתמשה בו לצורך טיסותיה הישירות בין סינגפור ופאריס, טיסה שרק הבואינג 400-747 היקר בהרבה מסוגל לבצע.

אל על זקוקה למטוס ארוך טווח שיוכל לטוס מנמל בן-גוריון לניו-יורק ובחזרה, ושיהיו בו כ-300 מושבים. הכוונה לסתום את הפער בין הבואינג 767 בעל הקיבולת של כ-220 נוסעים, ובין הג'מבו בעל הקיבולת של כ-450 נוסעים.

בנמל התעופה בן-גוריון מייחסים סבירות נמוכה לאפשרות שאל על תבחר באירבוס. ראשית, מניחים שראש הממשלה יצחק רבין, לא יתיר לאל על להצטייד במטוס שלא מתוצרת ארה"ב. הנשיא קלינטון מייחס לנושא חשיבות רבה, ובשנה שעברה טילפן אישית למלך פאהד כדי שסעודיה תצטייד במטוסים אמריקאיים. כאשר היא נענתה, כינס קלינטון מסיבת עיתונאים מיוחדת כדי להודיע על כך.

אולם גם מבחינה מבצעית אין הא-340 מתאים לתפיסה של אל על. המוביל הישראלי מייחס חשיבות רבה ליכולת מטוסי הנוסעים לשאת גם מטענים בשעת הצורך. מטוסי אירבוס מתאימים פחות לתפיסה המבצעית הזאת ממטוסי בואינג.

המ.ד.-11 עשוי להתאים לדרישות אל על מכל הבחינות, אולם הצי של אל על הוא כעת על טהרת תוצרת בואינג, והדבר מקנה למוביל הישראלי כמה יתרונות חשובים מבחינה לוגיסטית-תחזוקתית. מעריכים, שבואינג תהיה מוכנה למאמץ גדול, כדי לשמור על בלבדיותה בצי של אל על.

ההערכה המקובלת ביותר היא, שאל על תבחר בבואינג 300-767 הדו-מנועי ארוך הטווח בעל הקיבולת של כ-250 נוסעים. באל על רגילים ל-767 והמטוס המוצע מסוגל לבצע את הטיסה הישירה בין נמל בן-גוריון וניו-יורק.

ההערכה היא, שאל על לא תרכוש עוד מטוסים חדשים, אלא תחכור אותם. בכך מקבלת התחזקה את עמדת היו"ר צ'חנובר מול גישת המנכ"ל הרלב. יתרונה של חכירת המטוס הוא בהקטנת הרווח התפעולי תוך הגדלת הרווח הנקי בטווח המיידי בשל החיסכון בהוצאות המימון. חסרונה של החכירה הוא בכך, שבסופו של דבר היא עולה יותר.

בינתיים נפתחה מלחמת מחירים בקו הישראלי הטרנס-אטלנטי. על המחיר של 499 דולר לניו-יורק וחזרה שהכריזה אל על בשיתוף עם חברת כרטיסי האשראי ויזה, עונה טאואר איר במחיר של 498 דולר הלוך וחזור ללא שיתופה של חברת כרטיסי אשראי כלשהי. בכך נחסכת עמלה של 3 אחוזים שגובה ויזה. שתי החברות האמריקאיות האחרות המתחרות בקו, פי.וו.איי והדלתא, עדיין לא נתנו מענה על ההוזלות של אל על ושל טאואר.

ההערכה היא, שאם ייוותר לחברת התעופה 400 דולר נטו לכרטיס ובתנאי שהתפוסה תהיה מלאה, יתכסו ההוצאות המשתנות של אל על והעלות כולה של טאואר. תפוסה לא מלאה עלולה להביא להפסד. אולם המחיר המיוחד ניתן רק לטיסות באוקטובר ובנובמבר בתנאי שהתשלום נעשה עוד השבוע. הריבית על הכסף ברכישה המוקדמת מפצה גם היא על המחיר הנמוך.

היו"ר צ'חנובר מגיע לטולוז הבוקר מארה"ב, ואילו המנכ"ל הרלב מגיע לאירבוס מלונדון, שם הוא היה אמור להשתתף אמש במסיבת הפרידה מנציג אל על בבריטניה יעקב ירון, המסיים את תפקידו. את ירון יחליף אברהם חומבצי, שהיה עד כה ראש האגף הבינלאומי של אל על בנמל בן-גוריון.

משק עולמי / ביל בספי

הונג קונג: האם '97 כבר הגיעה?

מאת ביל בספי

הונג קונג של ספטמבר '95 היא הונג קונג שונה משהיתה לפני שנה. הכלכלה במשבר עקב ירידה גדולה באמינות הצרכנים ובאמינות הסקטור העסקי. למשקיפים כלכליים מהצד נראה כאילו כבר הגיע היום שבו המושבה הבריטית ה'מזרחה' באסיה תעבור לשלטון סיני, ובכך יושם קץ לקרוב ל-156 שנות קפיטליזם פרוע וסחר חופשי פרוע עוד יותר – במלים אחרות שנת '97 כבר הגיע להונג קונג.

יסוד הונג קונג הוא בצער של פוליטיקה מסחר, שהיום היה זוכה בוודאי לתואר מלוכלך. בשנת 1841 זה היה עוד פרק מפואר בדברי הימים של האימפריה הבריטית. הבריטים אילצו את הקיסר הסיני להעביר את האי לכתר הבריטי לצמיתות, ובעבור 55 שנה הבריטים את יורשו להעביר לידי הכתר הבריטי בחכירה לעוד 99 שנים את הטריטוריות החדשות – איים נוספים וחלק מחצי-האי המקורי.

הבריטים קיבלו את הונג קונג כחלק מהסכם שלום אחרי נצחונם במה שמכונה מלחמת האופיום.

באותם שנים היתה סין המתנוונת פוליטית אחת המדינות העשירות בעולם. היה לה הכל, ומשום כך לא היתה זקוקה לייבא ממדינות אחרות. המערב, ובמיוחד הבריטים, היו זקוקים לייצא סיני, ובמיוחד למוצר אחד שהביקוש אליו בבריטניה גדל בצורה דרמטית – תה. הסינים לא היו מעוניינים במוצרים הבריטיים ומשום כך בריטניה נאלצה לשלם במתכות יקרות, בעיקר כסף.

המוצר היחיד שבריטניה יכולה היתה למכור לסין היה האופיום – סם משכר שגדל בטריטוריות הבריטיות בהודו. הסוחרים הבריטים ראו באופיום את האפשרות האידיאלית למניעת זרימת כסף לסין. באותה תקופה, עבדו הבריטים על פי תיאוריה כלכלית המכונה מרקנטיליסטית, שראתה בשלילה ייצוא מתכות יקרות למדינות זרות.

הבריטים יכלו לייצא אופיום לסין, אך הסינים לא התלהבו מכך ובעצם אסרו את היבוא. הבריטים הגיבו במלחמה קטנה ומהירה, ניצחו ובהסכמי השלום קיבלו אישור לייבא אופיום וגם את האי הונג קונג כבסיס לניהול סחר האופיום שלהם.

במושגים של ימינו היה זה צעד של שודדים מתחזי מוסר. אך על עקרונות אלו גדלה הונג קונג, ועד לעצם היום הזה הסחר שם הוא חופשי לחלוטין. זו כנראה הסיבה שהונג קונג שגשגה כל כך – כנראה שגם בכלכלה ידו של הרשע על העליונה.

אך בשנת '95 – 154 שנה אחרי שהדגל הבריטי הונף לראשונה באי השומם והבוזזי ששמו הונג קונג – יש התעוררות בבטחון העצמי של התושבים ושל הסקטור העסקי, שבאה לידי ביטוי בירידה באמינות הצרכנים, העשויה להביא להאטה משמעותית בקצב הפעילות הכלכלית של הונג קונג.

כלכלתה של הונג קונג היתה מבוססת על סחר חוץ, ומשום כך הביקושים המקומיים לא השפיעו רבות על כלכלתה. כיום המצב שונה: כלכלת המושבה עדיין מבוססת על סחר חוץ, אך העלייה המהירה ברמת החיים של 6 מיליון תושבי האי הפכה את הביקושים המקומיים לגורם כלכלי רב חשיבות – 60 אחוזים מהתל"ג מבוסס על הביקושים הצרכניים.

לדעת מומחים, הירידה בביקוש הצרכני הנמשך במשך כחצי שנה, עשויה לפגוע בקצב הצמיחה שהגיעה ב-'94 לכ-5.5 אחוזים ובשני הרבעונים הראשונים של השנה לשיעור של 5.75 אחוזים.

הירידה בביקושים הצרכניים עשויה להוריד את הצמיחה במחצית השנייה של השנה לכשלושה אחוזים ואף פחות.

תושביה של הונג קונג הם ברובם הגדול סינים שברחו מהשלטון הקומוניסטי, ומשום כך ניתן להבין את גישתם החששנית למעבר השילטון. אולם הירידה באמינות הסקטור העסקי מתקבלת בפליאה, משום שההבטחות הסיניות לשלטון מיוחד בהונג קונג ב-50 השנים הבאות, וההשקעות הסיניות הגדולות בהונג קונג, ואינטרס המובהק של סין לשמור על הונג קונג כפי שהיא, תרמו לא מעט לאווירה רגועה רווחה.

עם כל הדיבור, מה בעצם קרה מדוע יש ירידה גדולה באמינות הצרכנים? ממה הם מפחדים?

את השאלות האלה יש להפנות לפסיכולוג ולא לכלכלן, אך השפעתן על כלכלת הונג קונג מכרעת.

במשך 50 השנים האחרונות חיים תושבי האי בפחד. חולשתה של בריטניה אפשרה לסינים ל"קחת" את הונג קונג בכל רגע נתון, שכן ספק אם לבריטניה היה הכוח למנוע זאת בדרך אחרת משימוש בנשק גרעיני.

משום חוסר היציבות הזה נתונים תושבי הונג קונג למצבי רוח יותר מכל מדינה אחרת בעולם.

ומצב הרוח ירוד, משום שלמרות שבייג'ין מצהירה חזרות ומצהירה שהיא לא תפגע בהונג קונג – התרנגולת המטילה ביצי זהב – מבשרים הארועים הפוליטיים האחרונים בבירת סין התרחקות מליברליזם פוליטי וכלכלי.

הדבר בא לידי ביטוי בהתפתחויות מעניינות.

למרות שסין העממית הצליחה לקשור, באמצעות נציגיה במושבה, יחסים טובים עם אנשי עסקים מובילים במושבה, אלו מעבירים אט אט את מרכז עסקיהם, את רישום החברות ואפילו את הפעילות עצמה, לחלקים אחרים של האימפריה הבריטית המצטמקת – לבריטניה עצמה, לאיי הבתולה, לגיברלטר ולאיי קיימאן.

הירידה בביקוש הצרכני לא פגעה בינתיים בייצוא – ההיפך הוא הנכון: במהלך המחצית הראשונה של השנה עלה הייצוא ב-17 אחוזים, אך הפחד בהונג קונג הוא שהירידה באמינות הצרכנים ובאמינות המערכת העיסקית תביא לצמצום הייצור, העברת עסקים למקומות אחרים ופגיעה במעמדה של הונג קונג.

למרות אזהרת הדיכאון ולמרות שאנשי עסקים בכירים עוזבים למקומות אחרים, רוב המומחים טוענים שהגל העכור יעבור, שכן חשיבותה של הונג קונג לכלכלת סין כה עצומה, שקברניטי בייג'ין לא יעיזו לפגוע במעמד האי.

שיתוף פעולה מסחרי עם הנציבות האירופית לצרכנות

מאת אילה זמרוני

סגנית שר התעשיה והמסחר, ח"כ מאשה לובלסקי, סיכמה בביקורה האחרון בבריסל על שיתוף פעולה בין משרדה עם הנציבות האירופית בנושא צרכנות.

לובלסקי הרצתה בפני משתתפי סמינר בינ"ל מ-35 ארצות, על הצרכנות בישראל.

אמה בונינו, ראש הנציבות האירופית בנושא צרכנות, מכינה תוכנית עבודה בנושאים צרכניים לארבע השנים הקרובות, ומסתייעת בפרופ' בורג'ני מאוניברסיטת בריסל, מומחה עולמי בנושאי צרכנות משפטיים, שיבוא לארץ כמרצה אורח בחודש פברואר הקרוב.

לראשונה: יצרן יפאני רוכש חלקי חילוף מאמריקה

מאת כתבנו הכלכלי

יצרן בולמי הזעזועים האמריקני מונרו, הנחשב לגדול ולמוביל בעולם בתחומו, חתם על עסקת ענק עם יצרן הרכב היפאני טויוטה, לפיו ישמשו בולמי הזעזועים האמריקניים כחלקי החילוף המקוריים הבלעדיים עבור מכוניות טויוטה ביפאן.

במסיבת עיתונאים שנערכה בוושינגטון לכבוד חתימת החוזה, מסר מנכ"ל מונרו פול היל, כי בולמי הזעזועים ייוצרו בארצות-הברית ויישלחו ישירות לכ-5,000 סוכנויות טויוטה ברחבי יפאן.

"החוזה בין מונרו וטויוטה הוא הראשון מסוגו מאז הסכם הסחר בין שתי המדינות שנחתם ביוני השנה, והוא מהווה הוכחה לכך ששוק הרכב היפאני נפתח לראשונה לחלקי חילוף מתוצרת אמריקנית", אמר מנכ"ל מונרו.

מונרו שייך לתאגיד טנקו (TENNECO), שהוא אחד התאגידים הגדולים בעולם. אשתקד הסתכם המחזור השנתי של טנקו בכ-12 מיליארד דולר. "20 שנה אנו מנסים לחדור לשוק היפאני, ואני שמח לבשר שהשנה מהווה עבורנו נקודת מפנה", אמר נשיא טנקו במסיבת העיתונאים.

שיתוף פעולה תעשייתי בין ישראל ואוסטרליה

מאת אילה זמרוני

הסכם לשיתוף פעולה תעשייתי נחתם השבוע בתל-אביב בין התאחדויות התעשיינים של ישראל ושל אוסטרליה.

על ההסכם חתמו יורם בליזובסקי מנכ"ל ההתאחדות של ישראל, ועמיתו האוסטרלי אלן הגרבנ"ג. שני הארגונים יקימו קשר קבוע במטרה לקדם את יחסי הכלכלה והסחר בין אוסטרליה לישראל, תוך שיתוף פעולה טכנולוגי וכלכלי.

התאחדויות התעשיינים יחליפו מידע בנושאי כלכלה, מסחר, השקעות, מדע וטכנולוגיה ויעודדו חברות לקיים תערוכות בישראל ובאוסטרליה, שבה חברים בהתאחדות התעשיינים 6,000 חברים.

הייצוא התעשייתי של ישראל לאוסטרליה הסתכם בשנת 1994 ב-199 מיליון דולר וכלל בעיקר ציוד תעשייתי אלקטרוני, פלסטיק וגומי, מוצרים כימיים, יהלומים, מוצרי מזון וחקלאות.

היבוא מאוסטרליה לישראל הסתכם באותה שנה ב-60 מיליון דולר וכלל בעיקר פחם, צמר, מוצרי חקלאות, מזון, מכונות ומכשירים מכניים וכימיקלים.

במחצית הראשונה של '95 הסתכם הייצוא לאוסטרליה ב-97.8 מיליון דולר לעומת 71.7 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

היבוא מאוסטרליה לישראל הסתכם ב-35.8 מיליון דולר, לעומת 23.3 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

עסקת מולטימדיה יפאנית-ישראלית

מאת אילה זמרוני

חברת SEA מולטימדיה חתמה על הסכם שיווק משותף בהיקף של כמיליון דולר עם שתי חברות יפאניות: טוקיו ברודקסטינג סיסטמס (TBS) וסופטבנק. על פי החוזה, יפיצו TBS וסופטבנק את תקליטור המולטימדיה של SEA הסוקר את מאה שנות ההיסטוריה האולימפית.

רשת השידור היפאנית TBS, ומפיץ התוכנה היפאני סופטבנק, התחייבו לרכוש מחברת SEA תקליטורים במיליון דולר במהלך השנתיים הקרובות.

SEA השקיעה יותר ממיליון וחצי דולר ושנתיים של עבודות פיתוח, כדי לזכות בזיכיון הבינלאומי להפקת תקליטור הסוקר את מאה שנות ההיסטוריה האולימפית, וכן גרסת עדכון הכוללת את משחקי אטלנטה.

חברת פריאגנל טכנולוגיות מרמת גן המתמחה בפיתוח עסקי לשוק היפאני – קישרה וניהלה את המו"מ בין החברות.

שערי קרנות הנאמנות ליום 12.9.95

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
מניות							
אוונדי מניות*	121.63	119.04	-0.06	+0.05	+3.39	+19.34	+2.13
אגד מניות	84.63	83.12	-0.55	-0.66	+2.03	+11.89	+1.35
אחריות מניות	276.66	271.46	-1.50	-0.55	+2.02	+2.28	+0.27
איל מניות המדיקי*	112.64	112.15	-0.84	-0.74	+2.32	+12.43	+1.40
אילנות שוקים	55.68	54.66	-0.42	-0.76	+4.04	+7.47	+0.86
אליסט מניות	924.13	902.09	-3.78	-0.42	+3.25	+16.67	+1.85
אמה	236.54	232.19	-0.66	-0.29	+3.20	+10.26	+1.17
אמקור	675.34	659.11	-3.22	-0.49	+2.24	+8.10	+0.93
אפיקים מניות	223.14	220.03	-0.33	-0.15	+3.19	+7.91	+0.91
אפסילון 36	74.24	73.26	-0.71	-0.96	+2.88	+3.74	+0.44
אפסילון מניות	149.64	147.54	-1.04	-0.70	+3.86	-1.37	-0.16
ארז	263.83	260.77	-2.06	-0.78	+1.70	+10.81	+1.23
אש	656.16	643.02	-3.49	-0.54	+1.51	+9.90	+1.13
אתגר	125.15	122.84	-0.84	-0.68	+2.13	+14.43	+1.62
בקופה מניות	3857.05	3805.33	-22.38	-0.58	+2.90	+9.94	+1.13
בדיל	164.38	161.27	-0.70	-0.43	+2.30	+6.60	+0.76
דנבית פרס מניות	83.90	82.12	-0.37	-0.45	+2.86	+14.60	+1.64
הראשון-לביא מניות והמ'	106.23	104.16	-0.65	-0.62	+1.25	+4.42	+0.52
זמיר	653.04	645.77	-4.88	-0.75	+1.51	+7.28	+0.84
יעד	63.23	63.01	-0.28	-0.44	+1.03	-9.26	-1.15
כוכב	133.59	131.06	-0.91	-0.69	+1.74	+7.07	+0.82
כללי מניות המדים	131.16	129.41	-0.65	-0.50	+2.42	+26.14	+2.80
מברק	241.47	236.98	-0.74	-0.31	+2.70	+12.64	+1.43
מיטב אופציות	47.83	47.04	-0.48	-1.01	+2.42	+4.02	+0.47
מיטב מניות	168.36	166.38	-0.78	-0.47	+2.12	+8.30	+0.95
מגנל	76.54	75.85	-0.52	-0.68	+3.03	+18.83	+2.08
מפתח	99.31	98.49	-0.62	-0.63	+3.18	+14.75	+1.65
מרכזית מניות והבדים	60.90	60.34	-0.05	-0.08	+4.27	+3.71	+0.43
נילי	797.63	786.35	-4.46	-0.56	+2.08	+7.03	+0.81
נסיכה	70.44	69.11	-0.47	-0.68	+2.25	+14.50	+1.62
נסיכה קפיטל	52.89	51.89	-0.35	-0.67	+3.16	+0.39	+0.05
עשואה מניות	320.27	318.15	-1.62	-0.51	+1.74	+11.21	+1.27
עימוד מניות והמיזוגים	111.39	109.81	+8.94	+8.84	+0.64	–	–
ספנות מניות	68.65	68.36	-0.35	-0.51	+3.59	+6.93	+0.80
עדיף	111.32	109.32	-1.17	-1.06	+1.31	+8.81	+1.01
עוצמה מ	139.07	137.49	-0.88	-0.64	+2.11	+11.63	+1.32
עמודה שלהבת	174.82	173.52	-1.33	-0.76	+3.08	-0.18	-0.02
עמודה שני	81.98	81.49	-0.62	-0.76	+2.46	+8.83	+1.01
פיא אירום	892.05	886.74	-7.60	-0.85	+2.33	+12.25	+1.39
פיא דינק	56.83	55.80	-0.33	-0.59	+1.12	+5.86	+0.68
פיא יה"ום	862.16	856.93	-7.40	-0.86	+1.93	+9.20	+1.05
פיא מכלול	578.97	568.53	-4.60	-0.80	+2.29	+13.29	+1.50
פיא מגף	126.20	123.86	-0.87	-0.70	+2.31	+3.70	+0.43
פסגות כבש לטלוב	95.18	93.40	-0.39	-0.42	+3.93	+13.58	+1.53
פסגה מניות	614.39	602.81	-2.13	-0.35	+3.51	+13.31	+1.50
פסגת על	71.70	70.36	+0.05	+0.07	+5.41	+18.45	+2.04
ציון משאבים מניות והמ'	137.96	127.03	-1.17	-0.91	+1.09	+14.50	+1.63
צמיחה מניות	493.93	490.79	-2.68	-0.54	+2.08	+13.50	+1.52
קפיטל מניות	77.69	76.64	-0.39	-0.51	+1.98	+8.03	+0.92
קרן זהב מניות	48.16	47.09	-0.86	-1.79	+3.40	-14.51	-1.85
רסם 90	221.60	218.81	-2.02	-0.91	+3.31	-0.44	-0.05
שקד	721.12	716.63	-5.23	-0.72	+3.09	+13.66	+1.54
תשואה-סוקה	117.93	115.19	-1.25	-1.07	+0.16	+15.19	+1.70
מניות לפי שיטת מסחר							
אמנה	100.31	99.44	-0.34	-0.34	+0.68	-12.11	-1.53
אמנה *	105.78	105.38	-0.56	-0.53	+0.99	+5.64	+0.66
אילנות כר"ם	153.52	152.58	-1.11	-0.72	+3.34	+10.91	+1.24
אליסט מוגנים	118.76	117.91	-0.48	-0.34	+3.11	+17.50	+1.94
גל	84.25	83.09	-0.49	-0.59	+0.84	+12.00	+1.36
דיבדנן	2031.99	1994.72	-10.91	-0.54	+2.34	+13.12	+1.48
דובית פרס כר"ם	105.35	103.16	-0.76	-0.73	+2.51	+12.69	+1.43
זיו	354.26	346.00	-2.05	-0.59	+1.88	+7.51	+0.87
מיטב כר"ם *	102.45	101.55	-0.70	-0.68	+2.05	+1.80	+0.21
מרכזית משתנים	219.73	219.01	-1.07	-0.49	+2.91	+0.25	+0.03
מודע	391.09	387.79	-2.85	-0.73	+2.58	+16.22	+1.81
ספנות כר"ם	101.52	101.18	-0.56	-0.55	+1.43	+1.43	+0.17
עמודה כר"ם	1737.15	1717.61	-11.86	-0.69	+2.88	+8.19	+0.94
עמודה משתנים	1567.43	1549.35	-9.11	-0.58	+2.50	+15.56	+1.74
פיא בדולח	731.97	716.64	-5.27	-0.73	+2.19	+16.34	+1.82
פסגות ליסינג	243.53	240.19	-1.61	-0.67	+2.94	+17.07	+1.89
ציון משאבים - כר"ם	102.95	102.25	-0.61	-0.59	+1.74	+12.45	+1.41
תהי	323.47	319.84	-1.78	-0.55	+2.27	+11.16	+1.27
מניות ענפי							
אודית חו"ל	76.72	74.99	–	–	+1.26	+2.95	+0.35
אחזות נדל"ן	209.78	205.31	-1.23	-0.60	+1.55	+3.95	+0.46
אחזות נפט ומי'	121.78	119.24	-1.10	-0.91	-1.08	-26.26	-3.56
אילנות פיננסים	69.43	68.99	-0.25	-0.36	+2.31	+9.01	+1.03
אילנות תקשורת ומ'	69.35	68.06	-0.10	-0.15	+3.29	+20.42	+2.24
אליסט תעשיות	286.21	279.35	-1.21	-0.43	+3.37	+16.48	+1.83
בריאות	63.33	62.42	-1.02	-1.61	+1.18	+12.06	+1.37
דקל	2342.15	2298.99	-12.54	-0.54	+2.63	+16.91	+1.88
הון סקרד	73.94	72.58	-0.33	-0.45	+1.90	+6.10	+0.71
וינגר ברוק פיננשל	85.41	83.84	-0.45	-0.53	+1.72	+0.05	+0.01
כימיקל בניין	89.81	88.17	-0.75	-0.84	+0.98	+15.13	+1.69
להב טלקום	113.82	111.72	-0.74	-0.66	+3.72	+5.07	+0.59
להב פנסוע	77.59	76.73	-0.53	-0.69	+1.99	+9.91	+1.13
להב תיירות	56.28	55.24	-0.39	-0.70	+1.96	-1.92	-0.23
מבנה	306.69	304.05	-1.81	-0.59	+2.53	+9.21	+1.05
מגן מימסי	82.07	81.37	-0.64	-0.78	+1.69	+11.07	+1.26
מחר	1248.99	1237.86	-7.17	-0.58	+2.72	+14.25	+1.60
מזון	95.98	94.70	-0.60	-0.63	+1.60	+7.83	+0.90
משאבי טבע	56.03	55.02	-0.34	-0.61	+0.59	-6.46	-0.79
עמודה יצוא	69.30	68.46	-0.48	-0.70	+2.03	+12.17	+1.38
פיא 2000	69.20	67.94	-0.19	-0.28	+1.71	+19.19	+2.11
פסגות פקוס	74.40	73.61	+0.85	+0.87	+3.91	+16.71	+1.86
צמיחה תעשיה	207.26	204.97	-0.92	-0.45	+2.90	+17.82	+1.97
מניות המעו"ף							
אילנות מעוף	148.06	147.34	-1.21	-0.81	+1.63	+18.17	+2.01
כללי-מעו"ף	176.66	175.98	-1.43	-0.81	+1.58	+21.37	+2.33
מד מעוף	151.38	150.44	-1.20	-0.79	+1.68	+18.07	+2.00
מעלה מעו"ף	142.75	140.11	-0.99	-0.70	+1.49	+17.23	+1.91
מרכזית מעו"ף	149.54	149.19	-1.25	-0.83	+1.43	+22.90	+2.49
עמודה מעוף	156.63	156.03	-1.30	-0.83	+1.63	+17.95	+1.99
פיא מעוף	145.76	143.07	-1.05	-0.73	+1.50	+16.87	+1.87
גמישות							
אבוקה	1647.61	1617.46	-10.70	-0.66	+1.17	+6.09	+0.71
אביר	164.41	161.36	-0.35	-0.22	+1.40	+5.95	+0.69
אוונדי גמישה	84.94	83.16	+0.18	+0.22	+2.30	-3.05	-0.37
אוצר גמישה	74.52	73.30	-0.37	-0.50	+1.64	+9.32	+1.07
אחריות גמישה	407.79	400.08	-1.61	-0.40	+1.80	+0.40	+0.05
אילנות 90	194.08	190.48	-0.83	-0.43	+2.44	+13.69	+1.54
איפקס גמישה	115.44	113.44	-0.22	-0.19	+1.58	+17.20	+1.91
אליסט גמישה	583.99	569.89	-0.53	-0.09	+2.57	+14.63	+1.64
אפק	177.87	175.56	-0.41	-0.23	+1.85	+3.01	+0.35
אפיקים גמישה	144.09	142.16	-0.32	-0.15	+2.82	+11.35	+1.29
אפסילון גמישה *	108.37	107.80	-0.30	-0.28	+1.82	+8.07	+0.93
בורסה גמישה	70.37	70.02	+0.02	+0.03	-0.01	+4.09	+0.48
בזק גמישה	199.38	197.76	-0.51	-0.26	+0.46	+3.41	+0.40
בטוחה 30 פלוס	145.89	143.93	-1.06	-0.73	+2.93	+11.56	+1.31
בטוחה גמישה	2143.90	2114.70	-6.66	-0.31	+1.67	+6.28	+0.73
בלוך-דולר גמישה	136.62	133.78	-0.47	-0.35	+3.00	+22.93	+2.49
דובית פרס גמישה	136.68	133.76	-0.10	-0.07	+2.75	+16.11	+1.79
דוכיפת	580.53	569.81	-2.49	-0.44	+1.68	+6.76	+0.78
זהב אבלגן גמישה	100.79	99.64	-0.65	-0.65	+1.22	+5.65	+0.66
יסודות	2581.36	2533.68	-10.22	-0.40	+2.21	+11.37	+1.29
יעד גמישה	85.46	84.55	-0.28	-0.33	+1.37	+16.19	+1.80
יתרון גמישה	107.71	105.56	-0.26	-0.25	+0.78	+5.56	+0.65
כללי גמישה	1039.56	1020.48	-3.57	-0.35	+2.45	+12.70	+1.43
לבונטין	445.07	439.67	-1.15	-0.26	+1.27	+13.50	+1.52
לפיד	1375.30	1350.10	-12.09	-0.89	+0.47	+4.71	+0.55
מגדל	1521.04	1508.16	-0.93	-0.06	+1.64	+9.00	+1.03
מד דהלה	113.86	112.87	-0.48	-0.42	+1.83	+9.91	+1.13
מהוד	2615.24	2593.47	-7.82	-0.30	+2.02	+12.77	+1.44
מיטב גמישה	1760.24	1740.57	-9.76	-0.56	+1.93	+10.11	+1.15
מיתר	126.53	125.67	-0.27	-0.21	+2.66	+15.53	+1.73
מכון	215.00	213.10	-0.46	-0.22	+2.05	+13.91	+1.56
מנופים גמישה 50	111.89	109.89	-0.29	-0.26	+1.46	+7.82	+0.90
מגה	615.71	607.03	-1.36	-0.22	+1.58	+8.84	+1.01
נץ	179.60	177.26	+0.44	+0.15	+1.48	-7.68	-0.95
נשואה גמישה	2020.66	2007.58	-5.88	-0.29	+2.05	+11.08	+1.26
סיגמא גמישה	93.67	92.03	-0.55	-0.59	+1.95	+17.34	+1.92
[illegible]	174.16	171.77	-0.51	-0.47	+2.21	+21.02	+2.30
עשר	151.76	150.01	-0.62	-0.41	+1.43	+10.46	+1.19
ספנות גמישה *	107.22	106.81	-0.47	-0.44	+3.44	+7.08	+0.82
עוצר פקן	170.19	166.99	-0.50	-0.30	+0.96	+9.92	+1.13
עידית	3171.62	3158.79	-16.91	-0.53	+2.13	+7.13	+0.82
פיא היובל	170.59	169.65	-0.44	-0.26	+1.82	+10.41	+1.19
פיא קלע	667.62	664.30	-3.38	-0.51	+1.33	+11.36	+1.29
פמר	414.17	410.51	-1.88	-0.46	+3.45	+3.23	+0.38
פסגות 100	235.32	233.22	-0.66	-0.28	+3.61	+17.72	+1.96
פסגות גמישה	466.67	458.02	-1.78	-0.39	+2.83	+16.95	+1.88
ציון משאבים גמישה	12607.27	12507.20	-66.61	-0.53	+1.14	+3.17	+0.37
צמיחה	2414.82	2381.22	-9.82	-0.41	+2.00	+10.71	+1.22
רמקו גמישה	164.35	162.14	-1.25	-0.77	+3.71	+15.73	+1.75
שקמאי	145.77	143.07	-0.89	-0.62	+2.88	+4.55	+0.53
תדהר	2420.25	2407.96	-8.64	-0.36	+1.63	+10.47	+1.19
ני"ע ישראליים נסחרים בחו"ל							
אטלס	116.17	114.27	+1.14	+1.01	+3.47	+29.05	+3.08
אילנות גלובוס	102.87	100.76	–	–	–	+31.97	+3.36
ישראל אמריקה	144.67	142.95	–	–	+4.05	+17.78	+1.97
כלל חו"ל	98.97	88.88	+8.94	+1.87	+3.27	+26.26	+2.62
מודיעל	137.45	135.84	–	–	+2.01	+19.63	+2.16
עמודה בנס	81.96	80.64	–	–	+2.54	+28.08	+2.99
פיא עלמית	90.48	89.57	–	–	+1.96	+28.67	+3.05
פריגה	106.38	103.60	+0.24	+0.23	+2.23	+26.06	+2.80
ניירות ערך זרים							
אילן $	178.06	173.16	–	–	–	+14.95	+1.67
אליסט אירופה	128.52	125.55	+0.64	+0.51	+1.65	+11.69	+1.32
אפיקים חו"ל	167.60	163.96	–	–	+0.13	+35.99	+3.73
בטוחה חו"ל	152.93	150.47	+1.17	+0.78	+7.14	+36.68	+3.79
דולר	191.74	189.19	–	–	+1.30	+4.58	+0.53
חו"ל	232.51	226.85	–	–	–	+20.52	+2.25
כלל	321.62	320.20	-0.74	-0.23	+0.92	+6.74	+0.78
להב קוסמוס $	111.68	111.33	+0.08	+0.07	+0.62	+10.60	+1.21
מודה $	147.68	146.77	+0.32	+0.22	+1.45	+19.20	+2.11
מט"ח	195.83	193.02	+0.26	+0.13	+0.23	+14.67	+1.64
ספנות נדל"ן חו"ל	89.00	87.41	–	–	+2.59	+6.02	+0.70
פיא חול	349.87	347.32	–	–	+1.75	+13.73	+1.54
פיא סדוס $	144.40	142.32	–	–	+1.14	+8.65	+0.99
פיא פרוים $	105.49	104.08	–	–	+0.46	+9.60	+1.10
פסגות חו"ל	125.19	124.12	–	–	+5.43	+35.30	+3.66
קפיטל חו"ל	105.29	103.94	+0.16	+0.15	+1.05	+10.06	+1.15
רגון קונטיננטל	158.33	155.27	+0.58	+0.37	+0.81	+11.08	+1.26
רשף	438.12	429.00	+0.78	+0.18	+0.82	+10.85	+1.23
תבל	996.61	983.13	–	–	+1.16	+11.72	+1.33
מט"ח							
אוצר יונייטד *	106.97	104.99	+0.21	+0.20	+0.31	+5.25	+0.61
דולב	711.64	707.11	+0.07	+0.01	+0.55	+6.48	+0.75
חוזית	466.61	457.98	+0.17	+0.04	+0.34	+4.48	+0.52
מבר	732.47	726.19	-0.20	-0.03	+0.18	+6.46	+0.75
מיטב מטח	226.12	224.12	-0.30	-0.13	+0.99	+5.15	+0.60
מבל פקן	140.56	140.56	+0.22	+0.16	+0.39	+6.04	+0.70
פיא קובר	126.68	124.32	+0.11	+0.09	-0.77	-4.47	-0.54
פסגות מט"ח	400.75	398.16	+0.12	+0.03	+1.24	+7.59	+0.87
פסגות קולם	141.85	140.97	-0.06	-0.04	+3.46	+20.58	+2.25
צבר	250.58	245.83	+0.54	+0.21	+0.67	+8.77	+1.81
מעורבות							
ברק	2015.42	2003.24	-7.89	-0.39	+1.69	+9.77	+1.12
עמיר	1088.51	1080.25	+8.29	+0.83	-0.05	-1.51	-0.18
עמודה בוללת	172.63	170.68	-0.53	-0.31	+1.28	+7.22	+0.83
פיא	5991.72	5881.96	-18.44	-0.31	+1.01	+8.56	+0.98
פסגות יצירה	433.12	430.53	-1.31	-0.30	+1.43	+7.90	+0.91
פסגות משולבת	474.92	466.31	-1.95	-0.42	+1.73	+12.29	+1.39
צומת	551.99	541.83	-0.90	-0.17	+1.26	+6.94	+0.80
תמריץ ס.ק.ו	75.43	74.04	-0.43	-0.58	+2.04	+7.66	+0.88
מדד ומניות							
ספון	3317.23	3259.65	-8.63	-0.87	+1.45	+7.57	+0.87
פרנס	2469.33	2423.75	-7.45	-0.31	+1.60	+9.98	+1.14
תאומה	1160.26	1138.71	-5.63	-0.49	+1.93	+10.16	+1.16
אג"ח קונצרני							
אגס	338.93	332.74	+0.18	+0.05	+1.01	+8.11	+0.93
אחזוית אג"ח	141.85	139.21	-0.25	-0.18	+1.41	+5.86	+0.68
אייל אגח חברתי	105.60	105.24	+0.01	+0.01	+1.38	+5.50	+0.64
אמירים	95.14	94.37	+0.08	+0.08	+0.63	+4.45	+0.52
אליסט חברות	216.57	212.50	+0.02	+0.01	+1.64	+6.91	+0.80
אפסילון אגח חברה	95.86	94.61	-0.16	-0.17	+1.65	-4.95	-0.60
הפנה	884.66	874.71	-2.68	-0.31	+1.40	+4.94	+0.58
זולד אבלגן אג"ח סיכני	105.52	104.95	+0.02	+0.02	+1.60	+5.21	+0.61
כללי אגח ח	156.63	155.38	-0.25	-0.16	+1.13	+10.01	+1.14
מיטב אגח המרה/חברות	108.45	107.50	-0.26	-0.24	+1.03	+7.77	+0.89
עמודה אג"ח להמרה	102.24	101.35	-0.12	-0.12	+1.53	+5.72	+0.66
פדוים	464.61	460.67	+0.78	+0.17	+1.89	+4.39	+0.51
פלמרה אגח חברות	129.40	128.59	-0.04	-0.03	+1.48	+5.07	+0.59
עמודה שקב	75.80	75.33	-0.11	-0.15	+1.10	-0.84	-0.10
פיא אור	834.16	818.92	-1.15	-0.14	+1.15	+7.72	+0.89
פיא חממה	291.47	286.09	+0.05	+0.02	+1.20	+6.89	+0.80
קשת	329.33	325.61	-0.16	-0.05	+1.41	+5.47	+0.64
שלדג	176.99	176.99	+0.16	+0.09	+1.39	+2.42	+0.29
אג"ח							
אודנרין שקולה	108.17	107.51	–	–	+0.88	+5.14	+0.60
איתן	261.34	256.42	-0.79	-0.31	+1.21	+10.25	+1.17
אפיקים אג"ח	222.26	219.30	+0.26	+0.12	+1.21	+14.43	+1.64
אמנון	761.61	757.02	+0.21	+0.03	+1.32	+3.90	+0.46
בונד	138.10	136.25	-0.07	-0.05	+1.38	+4.37	+0.51
בטוחה אג"ח	2307.84	2276.80	-3.79	-0.17	+1.38	+4.48	+0.52
בלוך-רוטשטיין אג"ח	116.02	114.27	-0.28	-0.24	-0.09	+9.94	+1.13
גורא	497.52	490.72	-0.07	-0.01	+1.45	+7.67	+0.88
הילה	407.07	405.45	+0.13	+0.03	+0.80	+7.51	+0.87
הראשון לביא	172.37	169.70	-0.49	-0.29	+2.08	+3.80	+0.45
חלמיש	222.84	220.36	+0.05	+0.02	-0.17	-6.93	-0.85
יעד	203.64	201.84	+0.01	–	+1.04	+7.44	+0.86
מיטודן אג"ח	123.94	121.71	-0.36	-0.29	+1.53	+4.71	+0.55
עמיר אג"ח	99.41	98.60	+0.02	+0.02	+1.68	+5.41	+0.63
פיא אמיר	443.55	441.00	–	–	+0.85	+7.05	+0.81
פיא יוזמה	176.81	173.61	-0.12	-0.07	+1.25	+6.01	+0.70
פיא שמיר	1070.96	1051.47	-0.61	-0.06	+1.21	+1.45	+0.17
פיל	216.87	214.77	+0.02	+0.01	+1.73	+3.48	+0.41
צוק	263.65	262.34	-0.12	-0.05	+0.91	+0.92	+0.11
ציון משאבים אגח המקס	1490.28	1476.83	-1.96	-0.13	+0.70	+5.00	+0.58
קפיטל אג"ח	111.42	110.58	-0.04	-0.04	+0.59	+11.09	+1.26
שחר	176.10	172.90	+0.14	+0.08	+1.02	+7.56	+0.87
שקולה	117.57	116.84	-0.05	-0.04	+0.35	+10.39	+1.18
תשואה-תו	113.12	112.23	+0.07	+0.06	+1.95	–	–
מדד ומט"ח							
אודין	158.92	156.00	+0.11	+0.07	+0.81	+0.68	+0.08
אלון	1605.56	1576.35	+0.94	+0.06	+1.03	+4.22	+0.49
אשל	573.66	563.04	–	–	+1.32	+8.02	+0.92
גורן	550.45	540.11	-0.91	-0.17	+0.98	+9.38	+1.07
דנבית פרס אג"ח	120.44	118.49	+0.07	+0.06	+1.80	+8.89	+1.02
מבחר	426.68	423.22	+0.34	+0.08	+0.87	+7.23	+0.83
מימד	334.49	331.71	+0.07	+0.02	+0.83	+7.23	+0.83
מלכית	234.44	230.11	-0.69	-0.30	+0.93	+11.22	+1.27
ערמון	148.94	146.22	+0.01	+0.01	+1.26	-1.52	-0.18
פיא גביש	5058.77	4965.95	-8.01	-0.16	+0.97	+7.42	+0.86
פיא שגלה	154.79	158.69	+0.19	+0.08	+0.81	-8.41	-0.85
פסגות כל חודש	104.02	102.16	+0.01	+0.01	+0.58	+0.96	+0.11
שקד	245.95	241.47	+0.09	+0.04	+1.08	-1.83	-0.22
75% אג"ח מדינה							
אגם	863.55	847.71	+0.39	+0.05	+0.72	+8.56	+0.98
אוצר אג"ח מדינה	117.66	115.49	+0.02	+0.02	+0.91	+7.78	+0.90
אחדות אג' מד'	325.40	321.14	-0.15	-0.05	+0.71	+6.80	+0.79
אימון	311.95	306.12	+0.06	+0.02	+1.59	+5.98	+0.69
אליסט אג"ח	314.93	310.61	+0.06	+0.02	+1.46	+6.98	+0.81
אפסילון אג"ח	147.46	145.68	-0.09	-0.06	+1.22	+2.82	+0.33
בטוחה אג"ח מדינה	1801.51	1776.72	-0.19	-0.01	+1.08	+6.73	+0.78
בנק	318.83	314.48	+0.06	+0.02	+1.20	+6.02	+0.70
חלב	183.56	181.47	+0.19	+0.10	+0.76	+7.54	+0.87
הוק אג"ח מדינה	100.88	99.43	–	–	+0.71	-10.42	-1.30
זוהר	380.97	375.82	+0.12	+0.03	+1.19	+7.91	+0.91
זיו	466.39	460.05	+0.15	+0.03	+1.22	+7.14	+0.82
י.ל.ר אג"ח מדינה	111.50	109.59	+0.06	+0.05	+0.86	+7.07	+0.82
יובל	564.84	554.28	-0.13	-0.02	+1.02	+8.02	+0.92
יקירה	445.50	440.49	+0.40	+0.09	+1.25	+8.82	+1.01
כללי אג"ח מדינה	373.54	366.97	-0.19	-0.05	+1.07	+9.38	+1.07
כללי דוחן	930.68	914.50	-0.91	-0.10	+0.88	+15.36	+1.72
לשם	1148.41	1135.50	-0.12	-0.01	+1.29	+7.26	+0.84
מבטח	1298.97	1288.25	-0.02	–	+1.38	+7.30	+0.84
מיטב אג"ח	3736.86	3704.34	-4.79	-0.13	+1.23	+7.42	+0.86
מירום	4624.00	4585.27	+1.60	+0.06	+1.08	+7.06	+0.82
מרכזית אג"ח מדינה	105.79	105.03	+0.08	+0.08	+1.83	+9.52	+1.09
נשואה אג"ח מדינה	1041.13	1034.70	+0.40	+0.04	+1.16	+8.72	+1.00
סיגמא אג"ח מדינה *	110.38	108.96	-0.09	-0.08	+1.11	+9.24	+1.06
סלע	1061.51	1052.35	-0.35	-0.03	+0.99	+6.20	+0.72
סמוית	506.08	496.86	+0.45	+0.09	+1.01	+8.25	+0.95
ספנות אג"ח מדינה	113.76	113.31	–	–	+1.13	+6.90	+0.80
עמודה אג"ח מדינה	911.55	903.69	+0.33	+0.04	+1.04	+4.42	+0.52
עצמוני	429.09	421.17	-0.12	+0.03	+1.88	+1.48	+0.18
פיא גביר	3521.07	3456.30	-1.04	-0.03	+1.05	+6.69	+0.77
פיא שחר	199.26	197.55	-0.08	-0.04	+2.92	+8.13	+0.94
פיא תרשיש	145.16	142.50	+0.09	+0.06	-0.08	-3.34	-0.40
פסגות מדד	417.95	410.27	-0.02	–	+1.30	+8.76	+1.00
פיננסה מכליר	340.13	337.21	+0.19	+0.06	+1.04	+5.60	+0.65
פסגה תאגידים	406.98	399.69	+0.06	+0.02	+1.11	+8.64	+0.99
צמיחה אג מד'	1526.19	1506.95	-1.36	-0.09	+0.90	+6.80	+0.79
שביל	539.03	529.88	+0.45	+0.18	+1.25	+8.48	+0.97
שחף	151.58	148.80	-0.02	-0.01	+1.18	+8.04	+0.92
תמון	819.32	804.14	+0.28	+0.03	+1.35	+6.47	+0.75
תפנית	543.79	540.58	-0.19	-0.04	+0.94	+6.76	+0.78
שיקלית							
אילנות דיזון	391.50	391.50	+0.03	+0.01	+0.27	+10.98	+1.25
אנקור בקפים	110.37	110.09	-0.01	-0.01	+0.28	+10.08	+1.15
אפסילון בקפים *	101.32	101.32	+0.02	+0.02	-0.36	+1.57	+0.19
בטוחה בקפים	–	99.75	–	–	–	–	–
חץ	415.88	415.88	+0.19	+0.05	+0.42	+10.43	+1.19
כללי זמינה	121.95	121.95	-0.21	-0.17	+0.17	+12.34	+1.40
להב יסקל	128.76	128.42	-0.03	-0.02	+0.45	+11.05	+1.26
מקבוצת פלס	100.64	100.60	–	–	+0.30	+0.85	+0.10
פימרון דיבידני	102.30	102.30	+0.01	+0.01	+0.43	+2.56	+0.30
פיא חליפין	367.91	367.91	–	–	+0.30	+10.45	+1.19

מדענים נאבקים נגד סגירת המכון למחקר של "כימיקלים לישראל"

מאת אורי שורין

300 מדענים פתחו במאבק נגד הכוונה, לדבריהם, לסגור את "תמי" – המכון למחקר ולפיתוח של כימיקלים לישראל.

העובדים, בהם 70 בעלי תואר דוקטור, ביקשו משרים ומחברי כנסת לעכב את תהליך הצמצום בכוח האדם ובמשאבים שחל ב"תמי". לדבריהם, מדובר במכון הלאומי החשוב ביותר בישראל למחקר ולפיתוח בתחום הכימיה התעשייתית, והוא עלול להיעלם בגלל תהליך ההפרטה שחל על חברות שבבעלות הממשלה.

לדברי העובדים, שאלת עתידו של המכון התעוררה מאז רכשה קבוצת אייזנברג את קונצרן כי"ל, כאשר במסגרת הארגון מחדש של "תמי" לא הוסף לאף אחת מן החטיבות החדשות שהוקמו.

העובדים טוענים, כי הממשלה שלה מניית זהב בקונצרן, חייבת לבלום את סגירת המכון. עוד הם תובעים להפוך את "תמי" לחברה בע"מ, לכונן בה מועצת מנהלים חדשה שבה יהיה רוב לממשלה, וכן להבטיח אספקת פרויקטים תוך הענקת מימון לתקופת המעבר.

هكذا من الاصل

ועדים ועובדים / אפרים דוידי

בעיריית אור־יהודה מחריפים את המאבק

עובדי עיריית אור־יהודה מתכוונים היום להחריף את צעדיהם. "מטה המאבק" בהשתתפות אנשי מועצת הפועלים וועד העובדים, החליט אתמול לקיים אסיפה של מאות עובדים הבוקר, ברחבת המתנ"ס שבמרכז היישוב.

באסיפה ישתתפו כל עובדי העירייה, כולל אלה העובדים בגני הילדים ובבתי הספר. העובדים דורשים להפסיק את הלנת השכר ולהוריד מן הפרק את כוונות ההנהלה לפטר כ־20 אחוז מהם. מדובר על פיטורי כ־70 מתוך כ־350 עובדי העירייה.

אתמול פנתה מזכירת מועצת הפועלים אורה חכם, אל שר הפנים אהוד ברק, וביקשה את התערבותו בסכסוך. עוד היא דורשת לשריין את הכספים המיועדים לתשלום שכר העובדים מהקצבות של משרד הפנים לעיריות ולרשויות המקומיות.

"לא ייתכן שעובדי הרשויות המקומיות יהיו בני ערובה של הגרעונות. בעיריות סבורים שכאשר נוצר גירעון תקציבי, גם בגלל מחדלי ההנהלה, היחידים שצריכים לשלם הם העובדים".

חברות כוח אדם: עסקים פורחים

ביום ראשון שעבר נערך דיון בהשתתפות חבר הנהגת ההסתדרות בנימין גונן, ואחד מראשי הסתדרות עובדי הבניין ג'יהד עקל, במועדון "הגדה השמאלית" בתל־אביב. במפגש לקחו חלק אנשי ועדים שהתלוננו מרות על הגידול בחוזים האישיים במקומות העבודה, ועל חלקן הגדל של חברות כוח האדם בהעסקת עובדים במשק.

לחששותיהם של אנשי הוועדים יש רגליים. אתמול מסרה חברת או.אר.אס (מהגדולות בענף) כי השנה נרשם גידול של 25 אחוז בהיקף פעילותה לעומת השנה שעברה. צפי המחזור השנתי על בסיס נתונים חצי־שנתיים, הוא כ־220 מיליון ש"ח.

החברה מעסיקה כ־20 אלף עובדים ו־200 עובדים מומחים נוספים במטה הניהולי של החברה בתל־אביב. לחברה עוד 20 סניפים בארץ, מנצרת בצפון ועד באר־שבע.

רמון ופרץ ייפגשו עם ראשי ועדים

בפרוס השנה החדשה ייפגשו יו"ר ההסתדרות ח"כ חיים רמון, ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי ח"כ עמיר פרץ, עם יושבי ראש ועדי עובדים במקומות עבודה רבים במשק. המפגש ייערך הערב בבית ההייל בתל־אביב. רמון ופרץ ישאו דברים בנושא "תמורות ומגמות במציאות משתנה".

מעמד הנשים ביבשת האסייתית

בקצה אסיה, בסין העממית, התקיימה ועידת נשים ובה השתתפו אלפי נשים החברות בארגונים לא ממשלתיים בכל העולם. עתה מתקיימת ועידה נוספת בשאלת הנשים: בבייג'ין, בהשתתפות נציגי ממשלות.

בקצה זה של אסיה מנסים לקדם ולשפר את מעמד האשה. בקיצור: שוויון של אמת בין נשים וגברים. סוגיית הנשים העובדות (ר' דיווח של כתב סוכנות "רויטרס" בעמוד 9) תופסת מקום מרכזי בדיונים.

הוועידות הנערכות בסין העממית הן האור שבקצה המנהרה. אך בקצה השני של אסיה שורר החושך. אנשי המיליציות האיסלמיות באפגניסטן, ה"טאליבן", שהשתלטו בשבוע שעבר על העיר הראט שבמערב אפגניסטאן, אסרו על נשים לעבוד בשרותים הציבוריים ועל הבנות ללכת לבית הספר. כך נמסר אתמול במטה יוניצ"ף – קרן האו"ם למען הילד בז'נבה.

דובר הסוכנות דיווח לעיתונות, כי המצב בעיר שקט יחסית. אולם הוסיף, כי השלטון המקומי החדש אינו מאפשר לנשים לעבוד בשרות הציבורי, מלבד בתחום הבריאות. בתי הספר נפתחו מחדש, אולם הכניסה אליהם נאסרה בפני תלמידות ומורות – הוסיף הדובר, שציטט את נציגי יוניצ"ף באפגניסטאן.

הארגון ציין, כי צעדים דומים ננקטו ע"י לוחמי ה"טאליבן" שהשתלטו על העיר קאנדאהאר לפני כמה חודשים. הארגון הבינלאומי יצר קשר עם המיליציות בניסיון להביא לביטול האיסורים. הטאליבן ("תלמידי תאולוגיה") הם פונדמנטליסטים קיצונים שהוכשרו במדרשות איסלאמיות בפקיסטאן, הכריזו על כוונתם ליישם את חוקי הקוראן באפגניסטאן כ"לשונם".

המועצה למפעלים קטנים ובינוניים בהתאחדות התעשיינים בשיתוף המרכז הישראלי לניהול והמרכז השלום, קיימה במלון אמבסדור בירושלים מפגש בין תעשיינים ישראלים ואנשי עסקים פלסטינים. בצילום מימין לשמאל: עופר ברונשטיין מנכ"ל המרכז הבין לאומי לשלום, יורם בליזובסקי מנכ"ל התאחדות התעשיינים, מאגב באומיה מנכ"ל משרד התעשייה הפלסטיני, והנא סניורה יו"ר לשכת המסחר האירופית־פלסטינית. (צילום: ישראל סאן)

מנכ"ל "חיפה כימיקלים" הבטיח למצוא פתרון לסילוק הפסולת ממפעלו

"החנקות המוזרמות לים עשויות להועיל לדגים, לא לפגוע בהם" • תחזית המכירות של המפעל השנה: 220 מיליון דולר

מאת אודי שרון

מנכ"ל חיפה כימיקלים עמי כהן, טוען כי החנקות המוזרמות לים כפסולת ממפעלו עשויות להועיל לדגים ולא לפגוע בהם. הוא הבטיח שהמפעל יישא באחריות למצוא פתרון אפשרי לסילוק הפסולת המצטברת במפעל.

תחזית המכירות השנה של "חיפה כימיקלים" עומדת על 220 מיליון דולר, כאשר 90% מהם נועדו לייצוא לכ־80 מדינות. המוצר העיקרי הוא דשן חנקת האשלגן כאשר 420 אלף טון מיוצרים מדי שנה.

מתהליכי הייצור נוצרת פסולת בוצה שרובה גבס ושפכים נוזליים. המנכ"ל ציין, שברשותו היתר של המשרד לאיכות הסביבה, המתחדש כל שנה, לפיו מסולקת הבוצה בספינה למרחק של יותר מ־30 ק"מ מן החוף.

תהליך זה מתקיים כבר תשע שנים, והכמות השנתית המסולקת בדרך זו היא 20 אלף טון. ואולם, כיום בודקים אפשרות לייבש את הבוצה ולהחזירה במשאיות אל הנגב, משם הובאה כחומר גלם של סלע הפוספט.

באשר לשפכים הנוזליים: אלה מופקים בכמות של 200 קוב לשעה. במקום להזרימם לנחל הקישון הסמוך, הכינו מומחים סקר, לפיו ניתן להזרים את השפכים לים בצינור בעל קוטר של 14 אינץ' המונח על קרקעית הים ואורכו שניים וחצי ק"מ מן החוף.

חמישה מומחים מהטכניון ומארה"ב, קבעו כי לא יהיה זיהום מעבר ל־200 מטרים מפתח הצינור בים. "אם יתברר שקיים בכל זאת זיהום, אנחנו אחראים לסלקו", אמר מנכ"ל המפעל.

מי שפועל נגד זיהום הים התיכון הוא ארגון "גרינפיס" ואנשיו מאשימים את "חיפה כימיקלים" בזיהום הים.

מחקר של כלכלני "בנק המזרחי" קובע:

חל שיפור ניכר בהיקף המכירות והרווחים של החברות הבורסאיות

מאת חגי פורשנר

החברות הבורסאיות שיפרו מאוד את היקף מכירותיהן (כמעט בכל הענפים) ואת הרווחים – בעיקר בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. כך מתחוור מסיכום מחקר לגבי הדוחות הכספיים שהחברות הללו הגישו ביחס למחצית הראשונה של השנה, שפרסמו כלכלני בנק המזרחי.

מן הנתונים המצרפיים מתחוור, בהשוואה לתקופה המקבילה (ינואר עד יוני) אשתקד, כי המכירות (של כל החברות גם יחד) הוגדלו כ־18.5 אחוז; ברביע השני (אפריל–יוני) נרשם קצב יותר מהיר בשיעור של כ־20 אחוז.

עוד מתחוור, כי שיעורי הרווח הגולמי והתפעולי (של המחצית הראשונה) היו דומים לאלה שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד; זו הפעם הראשונה מאז 1993 שנרשמה יציבות כזו. שיפור ניכר (53 אחוז יותר מאשר בתקופה המקבילה אשתקד) נרשם ברווח הנקי; במיוחד אמורים הדברים ברביע השני.

"ההבדל העיקרי נעוץ בסעיף 'הוצאות מימון'" – הסביר אתמול מנהל מחלקת המחקר (שוק ההון) של בנק המזרחי (ב"מ) הכלכלן עזרא שעיה: "הוצאות אלה הוקטנו בכ־29 אחוז, משום שלא היו (בניגוד לתקופה המקבילה אשתקד) הפסדים על תיק המניות שמחזיקות החברות הבורסאיות".

הוא ציין, כי הירידה בהוצאות המימון נרשמה אף על פי שהיתה "הגדלה משמעותית בעלויות הבנקאיות: אלה הועלו מ־0.5 אחוז (ריבית ריאלית שנתית על אשראי לזמן קצר) אשתקד ל־15 אחוז במחצית הראשונה השנה; וזוהי הכפלה פי שלושים".

הצמיחה של החברות הבורסאיות – אשר כלכלני ב"מ מציינים את התאמתה לנתונים על הגידול בתוצר המקומי הגולמי (תמ"ג) ובתוצר העסקי – בולטת במיוחד בענפים הבאים:

חשמל ואלקטרוניקה (כ־40 אחוז גידול במכירות בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד), מתכת (כ־35 אחוז גידול), מחשבים (כ־31 אחוז), מוצרי בנייה (כ־29 אחוז), מוצרים כימיים (כ־20 אחוז), עץ ומוצריו (19 אחוז) ונדל"ן (כמעט 19 אחוז).

אבל שניים מתוך תת ענפים אלה – עץ ומוצריו, וכימייה – ראויים להיבדק בנפרד, משום שמסתמנת בהם נסיגה (ברביע השני לעומת הראשון) בהיקף המכירות ובשיעורי הרווחיות.

שיעור גידול פחות משמעותי נרשם בהיקף המכירות של הענפים הבאים: השקעות בתעשייה (גידול של 16 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד), שרותים (14 אחוז גידול), מסחר (כ־11 אחוז) מזון וטבק (גידול של כמעט 11 אחוז). שיעורי גידול נמוכים במיוחד נרשמו בשני ענפים, שהם השקעה (8 אחוזים) וטכסטיל (כ־5 אחוזים) – ושיעור שלילי, כלומר הפחתה במחזור המכירות, נרשם במלונאות ותיירות: 4.6– אחוזים.

בחישוב לפי הגידול ברווחיות (בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד), המקומות הראשונים בטבלה תפוסים כמובן בידי ענף הנדל"ן (כ־630 אחוז גידול) ומוצרי בנייה (506 אחוז גידול).

תוצאות בולטות בתחום זה נרשמו בענף העץ (כ־238 אחוז), בענף המתכת (כ־185 אחוז) ובענף השירותים (168 אחוז) – ואילו ענף המוצרים הכימיים רשם היפוך כיוון (בערך 38– אחוז), כמוהו בענף המלונאות שהרווח הנקי שלו במחצית הראשונה של 1995 היה קטן בכ־74 אחוז בהשוואה לרווח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

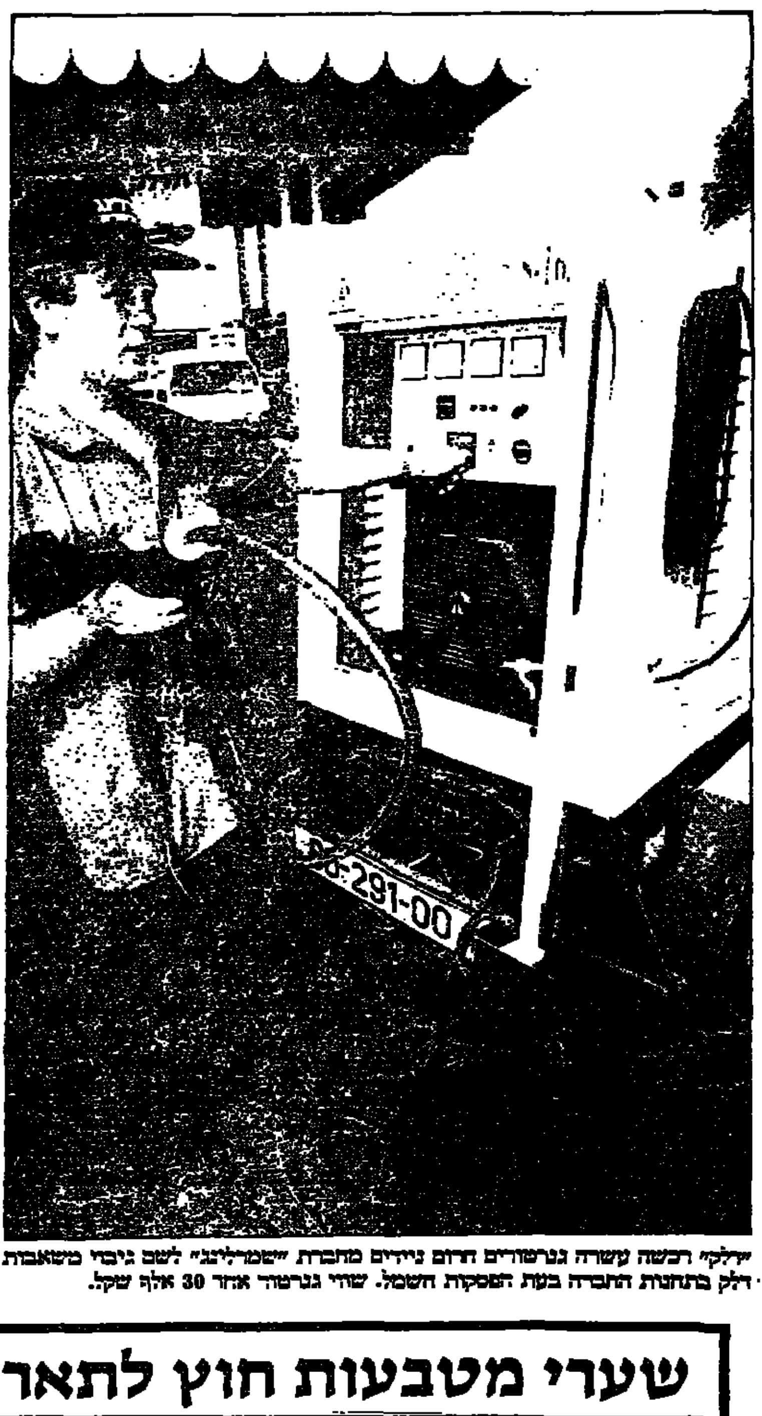

ילקי רכשה עשרה גנרטורים חרום ניידים מחברת "שמרלינג" לשם גיבוי משאבות דלק בתחנות החברה בעת הפסקות חשמל. שווי גנרטור אחד 30 אלף שקל.

מלונאי טבריה מתכננים מרד מיסים נגד העירייה

מאת נוגה קונן

אם עיריית טבריה לא תגדיל את תקציבה לעידוד התיירות, יכריזו מלונאי טבריה על מרד מיסים אשר יפגע אנושות בהכנסות העירייה הנתונה ממילא בקשיים כספיים. עקב כך מונה חשב מלווה מטעם משרד הפנים.

המלונאים כועסים על העירייה, שבעבר נתנה שקל על כל שקל שתרם ענף התיירות בעיר לעידודו, ואילו עכשיו היא הקציבה למטרה זו רק 200 אלף שקל.

לפני שנה, כאשר תגיעת הגירעון של העירייה היתה בעיצומה, הוציאה העירייה כ־600 אלף ש"ח לעידוד התיירות. אך החשב המלווה שמונה ע"י משרד הפנים שם קץ להשתוללות, פיטר 120 עובדי עירייה, והוא זה שגם הקציב את 200 אלף השקלים שעליהם יצא הקצף.

יו"ר בתי המלון בטבריה אבי הרברג, סירב להגיב ולאשר את דבר התוכנית למרד מיסים נגד העירייה. הוא רק אישר כי אכן קיים כעס גדול על העירייה בעניין התקציב לעידוד התיירות "שהיא נשמת אפה של העיר ובלעדיה הכל עלול לקרוס".

אולם למרות היעדר התגובה ידוע כי אכן זו התוכנית.

דובר עיריית טבריה שמואל גיסלר, אישר כי העירייה קיצצה בתקציב לעידוד התיירות אך הוסיף, כי "בכל תחום נאלצנו לקצץ ע"י החשב המלווה, בחינוך, בניקיון, בפיטורי עובדים וגם בתיירות. כולם שילמו את המחיר. אמנם התיירות נפגעה, אך הפעם זה לא היה בידינו אלא בידי משרד הפנים".

לדעתו, אם אכן יפרוץ מרד מיסים מאורגן ע"י המלונאים, "גוף כזה עלול לגרום לאנדרלמוסיה ולפיגוע רציני בהכנסות העירייה. אך המלונאים צריכים לקחת בחשבון כי פגיעה ברשות תהיה בסופו של דבר, פגיעה בעצמם".

בורסה / איתן יעקבסון

ירידות במניות בעקבות מימוש רווחים וחשש מפני מדד גבוה

אתמול נרשמה מגמה של ירידות שערים במניות המשתנים. הירידות הוסברו בהמשכו של מהלך מימוש הרווחים והחששות מפני מדד גבוה אשר עלול להצית ציפיות לעליית הריבית.

בין המניות הכבדות המשיכו לבלוט אתמול בירידה מניות קונצרן כור שירדו ב־2.5% ומניות בנק הפועלים שירדו ב־2%. שתי החברות הללו פירסמו דו"חות מצוינים למחצית הראשונה של 1995, אולם בימים האחרונים הן יורדות.

כן נרשמו ירידות במניות מבטשים, שופרסל, ים המלח, הדיבנק הבינלאומי וכלל אלקטרוניקה. מניות אמבס הגיל נסגרו ביציבות. מבע שרשמה בבוקר בשלב הטרף עלייה של 2% בתגובה לעלייה בניו־יורק ביום שני בלילה לרמה של 38 דולר, סיימה את היום בירידה מתונה של רבע אחוז.

בניגוד למגמה הכללית, נסגרו בעלייה מתונה מניות בזק ותדיראן. עלייה משמעותית יותר נרשמה במניות תאיא 5. ירידה חדה במיוחד בלטה במניות לדר בטיחול. מדד המשתנים נקבע על 207.83 בירידה של 0.8%. מדד המעו"ף נקבע על 210.88 בירידה של 0.85%. מחזור המסחר הכולל במניות ירד לכ־103 מיליון ש"ח.

בשוק ההון מתקשים להעריך את התנהגות פודי תוכניות הדולר־מדד ב־20 לחודש זה (ביום רביעי הבא). האופטימיסטים מקווים, שכספים מסוימים יוזרמו גם לשוק המניות במישרין ו/או בעקיפין, דרך רכישת תעודות השתתפות בקרנות נאמנות. אולם לנוכח התשואות הגבוהות מאד באפיקים השקליים והתשואות המשופרות בתוכניות הצמודות למדד, ההערכה היא שמרבית הכסף הפנוי יופנה לאפיקים אלה. כן סביר להניח שחלק מהכספים יופנה לצריכה או להחזר חובות לנוכח העלייה המסתמנת ברמת המחירים בארץ.

בשוק צמודי המדד נמשכה גם אתמול הזחילה כלפי מעלה במחירים וכלפי מטה בתשואות לפדיון. אג"ח שחר המשיכה לרדת בכ־0.2%. בשוק ההון מעריכים, שתשואות ה"שחר" יעלו לרמה של עד 16% עקב הגיוסים המוגברים באפיק השקלי הצפויים בשבועות ובחודשים הקרובים.

במקביל יש הערכות שמדברות על עליית התשואה במק"מים לרמות גבוהות של 14.5%־15%. מנתחים מעריכים, שהאפיק השקלי הוא אחד מאפיקי ההשקעה שיכולים לעניין את פודי תוכניות הדיסקונט ומשקיעים אחרים שמעוניינים באפיק סולידי.

האפיק השקלי הופך להיות מעניין יותר גם לנוכח הידיעות על צמצום האשראי לנדל"ן, החששות מפני ירידה בערך הנדל"ן לאחר עלייה חדה במונחים ריאליים בשנים האחרונות, ממתנים את הציפיות האינפלציוניות – משום שהדיור מהווה מרכיב של כ־20% במדד המחירים לצרכן.

אם אכן תתחזה התמתנות בעליית הנדל"ן, קיפאון או ירידה, הדבר עשוי למתן את שיעור עליית המדד ובמקרה כזה התשואה הריאלית למשקיעים באפיקים השקליים תגדל.

בשוק האופציות על מדד המעו"ף נמשכה העלייה במחירי אופציות ה"פוט" בתגובה לירידה במדד המעו"ף. אופציות ה"פוט" נרכשות להגנה על פוזיציות קיימות במניות מעו"ף, או בניסיון להפיק רווחים מהירים מירידות השוק, או לצורך סגירת "פוזיציות פתוחות" של מי שכתב אופציות "פוט" בציפייה להרוויח מעליית השוק.

צמצום בהיקף הפעילות של משרד החקלאות בשל ירידה במספר המגדלים

מאת רמי שני

"משרד החקלאות נמצא היום במצב מיוחד של ירידה בהיקף עבודתו". כך אמר אתמול שר החקלאות יעקב צור, בעת הנחת אבן הפינה לבניין החדש של המשרד בבית דגן. השר נימק את צמצום הפעילות בשל ירידה במספר החקלאים, ובכך שפחות מהם נזקקים לשירותי המשרד בעקבות ביטול מכסות הייצור ומדיניות הליברליזציה.

"שתי התופעות הן טבעיות וחיוביות, אולם מחייבות את עובדי המשרד להתאים את עצמם לצרכי החקלאים", אמר צור. לדבריו, מצב זה היה סיבה להרחבת תחומי הפעילות של המשרד כך שיקבל אחריות כוללת על כל תחומי הכפר בישראל.

המשרד החדש נבנה באזור בית דגן לא הרחק ממתחם הוולקני. העברתו לשם תיצור קריה חקלאית שתאפשר מגע הדוק בין דרג קובעי המדיניות ונותני השירותים. יעבדו בו 550 עובדים והתקווה היא שגם אגרקסקו ומועצות הייצור יעברו לקריה החדשה.

רובו של מימון הפרויקט, בסך 60 מיליון שקל, יתקבל ממכירות הקרקעות בקריה בתל אביב, שם ממוקם המשרד היום. הוא יושלם עד קיץ 1997 ובמקביל ייבנה גשר עילי מעל כביש ראשון לציון שיקל על התנועה במקום ויבטל את הרמזורים בכניסה לעיר. העברת המשרד הינו חלק מפרויקט ארצי להעברת משרדי הממשלה מהקריה בתל אביב.

רשת "הומסנטר המרכזי" יבאה לקראת ראש השנה עשרות אלפי כלי בית, פריטי נוי ומתנות מתאילנד, איטליה, מצרים, הודו וקוריאה. בצילום: אגרטלים מוזהבים בשילוב של קש ומתכת.

750 אלף ש"ח מענק של משרד התיירות למושבים בצפון

מאת אבשלום קווה

חמישה מושבים בגבול הצפון הסובלים ממצוקה תעסוקתית, יקבלו בקרוב מענק בסך 750 אלף ש"ח לפיתוח חדרי אירוח כפריים. היישובים הם שתולה, זרעית, צוריאל, זוסן ומגות. על כך מסר אתמול שר התיירות עוזי ברעם, במפגש עם נציגי המועצה האזורית מעלה יוסף.

לדברי השר, יש להוסיף 2,300 חדרים בגליל כדי לעמוד בגידול הצפוי בתיירות הנכנסת ובתיירות הפנים לגליל העליון והמערבי.

מספר חדרי האיכסון בגליל מגיע כיום ל־2,500. בשנת 1994 נרשמו בגליל 660 אלף לינות, מתוכם 200 אלף של תיירות נכנסת. הצפי לקראת תחילת שנות האלפיים הוא של 1.8 מיליון לינות של תיירים ישראלים וזרים.

לדברי השר, בכוונת משרד התיירות לסייע בהמשך הבנייה של חדרי האירוח הכפריים, של אטרקציות תיירותיות ולהמשיך בסיוע לשיפור התיירות בגליל.

מפעל "תנור גז" בטבריה עוסק בימים אלה בייצור דגמים המיועדים ליצוא לוייטנאם.

ישי פרי, מנכ"ל מפעל "תנור גז", מסר כי המפעל, המעסיק 30 עובדים ומייצר ציוד מטבחים, בעיקר לשוק המוסדי והצבאי, ביקש לפרוץ לשווקים בחו"ל ולשוק האזורי.

לאחר משא ומתן עם ויטנאם על הקמת מפעל משותף בעיר הוצ'ימין (סייגון לשעבר), שולח המפעל בטבריה בימים אלה דוגמאות ממוצריו.

במקביל מספק המפעל את מוצריו לכוחות האו"ם המוצבים בגולן, ומשם גם למספר מדינות שכנות.

שערי מטבעות חוץ לתאריך 12.09.95

המטבע	שער יציג	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה
1 סל	3.4454	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר	3.0410	2.96	3.12	3.0196	3.0684	2.97	3.12	3.0198	3.0686	2.97	3.11	3.0152	3.0641
1 ליש"ט	4.7251	4.60	4.84	4.6898	4.7655	–	4.86	4.6973	4.7731	4.61	4.83	4.6834	4.7595
1 מארק גרמני	2.0640	2.01	2.11	2.0464	2.0795	2.02	2.12	2.0499	2.0830	2.03	2.13	2.0443	2.0775
1 פרנק צרפתי	0.5973	0.58	0.62	0.5921	0.6017	0.58	0.61	0.5917	0.6014	0.58	0.61	0.5913	0.6009
1 גולדן הולנדי	1.8426	1.79	1.89	1.8275	1.8570	1.80	1.89	1.8293	1.8589	1.79	1.88	1.8248	1.8545
1 פרנק שווצרי	2.5204	2.45	2.58	2.4995	2.5399	2.47	2.59	2.5022	2.5427	2.48	2.60	2.4967	2.5373
1 כתר שוודי	0.4276	0.41	0.44	0.4257	0.4326	0.42	0.44	0.4249	0.4318	0.42	0.44	0.4253	0.4327
1 כתר נורבגי	0.4726	0.46	0.49	0.4688	0.4764	0.46	0.49	0.4690	0.4767	0.46	0.49	0.4682	0.4758
1 כתר דני	0.5334	0.52	0.55	0.5295	0.5381	0.52	0.55	0.5294	0.5380	0.52	0.55	0.5287	0.5373
1 מרק פיני	0.6958	0.67	0.72	0.6911	0.7023	–	0.71	–	0.7024	0.68	0.71	0.6900	0.7019
1 דולר קנדי	2.2570	2.20	2.32	2.2422	2.2784	2.21	2.31	2.2431	2.2794	2.20	2.31	2.2389	2.2752
1 דולר אוסטרלי	2.3101	2.25	2.37	2.2914	2.3284	2.21	2.38	2.2915	2.3286	2.23	2.36	2.2891	2.3262
1 ראנד דרא"פ	0.8303	0.74	0.84	0.8245	0.8378	0.66	0.86	0.8245	0.8378	0.70	0.82	0.8234	0.8370
10 פרנקים בלגיים	1.0033	0.97	1.03	0.9950	1.0111	0.97	1.03	0.9956	1.0117	0.97	1.02	0.9933	1.0095
10 שילינג אוסטריים	2.9348	2.86	3.00	2.9109	2.9579	2.87	3.00	2.9121	2.9591	2.89	3.03	2.9052	2.9524
1000 לירטות איטלקיות	1.8856	1.83	1.93	1.8694	1.8996	1.84	1.96	1.8733	1.9036	1.86	1.95	1.8699	1.9003
100 ינים יפנים	3.0191	2.94	3.09	2.9982	3.0466	2.95	3.10	3.0017	3.0502	2.95	3.09	2.9919	3.0404
1 דינר ירדני	4.2726	4.11	4.40	–	–	4.11	4.39	–	–	–	–	–	–
1 לירה מצרית	0.9579	0.86	0.93	–	–	0.86	0.92	–	–	–	–	–	–
אקו	3.8593	–	–	3.8286	3.8904	–	–	3.8267	3.8885	–	–	3.8228	3.8848
1 פאונד אירלנד	–	4.69	4.93	4.7802	4.8573	–	–	4.7823	4.8595	4.70	4.92	4.7730	4.8506
100 פסטה ספרד	2.4135	2.35	2.47	2.3956	2.4343	2.37	2.53	2.3958	2.4345	2.38	2.49	2.3937	2.4325
1 ניו זילנד	–	1.93	2.04	1.9723	2.0042	–	–	1.9730	2.0049	–	–	–	–
100 דרכמה יוונית	–	–	–	–	–	–	1.39	1.2645	1.2850	–	–	–	–
100 לירות לבנוניות	0.1870	–	–	–	–	0.20	0.30	–	–	–	–	–	–
1 דולר הונג קונג	–	–	–	0.3902	0.3965	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר סינגפור	–	–	–	2.1094	2.1435	–	–	2.1092	2.1433	–	–	–	–
1000 לירה טורקית	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 לירה קפריסין	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

דבר היום

מסע לסיכול האיום הגרעיני

בתקופת המלחמה הקרה, היתה ברית־המועצות פטרוניתן של התוקפות באייבותיה של ישראל, מצרים וסוריה. היא סיפקה להן נשק, הדריכה בשימושו ואף כוח־אדם מיומן להפעלתו בקרב (צוותי אויר וסוללות טילי קרקע־אויר, במלחמת ההתשה ב־1970). המשענת האסטרטגית הסובייטית איפשרה לנאצר – ולאחריו לאסד – להשתעשע באשליית איזון העוצמה הישראלית. היא אילצה את ישראל לחפש הגנה מעצמתית משל עצמה; מטריה אמריקאית שתסוכך עליה ביום־סגריר, כמו למשל באותו יום לפני 39 שנה, שבו איים ראש הממשלה הסובייטי בולגנין להמטיר על ישראל טילים גרעיניים.

מבחינה זו אמנם היה היבט גרעיני ליחסים הסובייטיים־ישראליים, אבל כמו היבטים אחרים היה גם הוא כפוף לשיקול המכריע של מעצמות־העל, להימנע מהסלמה בלתי־מבוקרת ביחסיהן. שיקול זה הדריך אותן להתנגד לתפוצה גרעינית. הסובייטים לא שבעו נחת מהצלחת סין להשיג יכולת גרעינית – הצלחה שהאמריקאים איחרו להבין את משמעותה להרחבת הקרע בגוש ה"סינו־סובייטי" – ופעלו למניעת תפוצה נוספת בגבולותיהם, כולל באיראן, תלויה תחת השאה ואחר־כך תחת חומייני.

התפוררות ברית־המועצות שינתה את המשוואה. העוצמה הגרעינית הסובייטית התפצלה בין רוסיה לבין אוקראינה, בלורוסיה וקזחסטאן. שלוש האחרונות אמנם התחייבו להתפרק מיכולתן הגרעינית, אבל העובדה שבפני מוסקווה היא שבלאו הכי נמצא עדיין נשק גרעיני בסמוך לה, כך שתפוצה נוספת תהווה שינוי כמותי אך לא איכותי. והתרוששות הרוסית הגבירה את הלחץ על התעשיה הגרעינית, למציאת פרנסה למפעלים, מכונים ומדענים – גם אם הלקוח הוא איראני. השלטון המרכזי במוסקווה נחלש; במסגרת התרופפות זו, אין משרד האטום נשלט בידי הנשיא ילצין, שמעמדו מעורער, אלא בידי ראש־הממשלה צ'רנומירדין, אחד המועמדים לכתרו.

באווירה זו מתנהל המאמץ הישראלי לעקר מסכנותיה את ההחלטה הרוסית למכור לאיראן ידע גרעיני. אחד המהלכים במאמץ זה הוא ביקור ראש־הממשלה רבין ברוסיה, אבל ראוי שלא לתלות בו תקוות מופרזות – ולא רק מפני התחמקותו של ילצין מפגישה עם רבין. עם כל היראה והכבוד לישראל ברוסיה, חשובה ממנה ארצות־הברית – וגם היא טרם הצליחה להניא את ילצין מהעיסקה האיראנית. ועדה משותפת, בראשות צ'רנומירדין וסגן־הנשיא גור, אמורה לפעול בכיוון זה, אך הצלחתה עד כה מפוקפקת – ומה שלא ישיגו האמריקאים, לא ישיגו הישראלים.

התגרענות איראנית מסכנת את ישראל, אפילו מטרתה הראשונית היא הפחדת מדינות המפרץ, תוקפת כעיראק וחולשת בסעודיה. סיכול התגרענות כזו באמצעים מדיניים ואחרים הוא יעד חשוב. רוסיה העכשווית אינה נראית תחנה מתבקשת בדרך להשגת היעד. אם בזמן לנין שלטה הסיסמה "ככל שיהיה רע יותר, יהיה טוב יותר", תחת ילצין ככל שיהיה רע יותר, יהיה רע יותר.

יחסי ארה"ב מצרים

עיון מחדש

שמואל שגב, טורונטו

ארה"ב מקיימת עתה התייעצויות במסגרת המועצה לביטחון לאומי, במטרה לגבש תוכנית פעולה חדשה השואפת להגביר את הלחץ על עיראק, אך מבלי שארה"ב תיראה כמי שזנחה את המאמץ להחיות את המו"מ הישראלי־סורי.

עיון מחדש זה מתחייב נוכח מה שנראה כהקשחה מצרית־סורית בנושא הסיכסוך עם ישראל ו"סתגמול" על מה שנראה כזילזול בחשיבותן האזורית של שתי המדינות עקב שינוי אפשרי במשטר העיראקי. ההקשחה בעמדה המצרית באה לידי ביטוי בעידוד הניתן לאסד עראפאת לגלות יתר־נוקשות בנושא הפריסה מחדש בחברון ובנושאים אחרים הקשורים בהיבטים השונים של הסכם אוסלו ב'. ההקשחה הסורית באה לידי ביטוי בהתייחסות אל מימשל קלינטון כאל המימשל הפרו־ישראלי ביותר מאז מימשל טרומן, ולכן מוטב שלא להוריד במו"מ על עתיד רמת־הגולן, בתקווה שבכל נשיא שייבחר בארה"ב לאחר קלינטון – יהיה טוב יותר. לערבים מהמימשל הנוכחי בוושינגטון.

ואכן, מאז בריחתם לירדן של שני חתניו של סדאם חוסיין, התחזקה בדמשק ההרגשה שהמאמץ האמריקאי למגר את המשטר העיראקי בא על חשבונה של סוריה. אסד סבור כי בדומה לרבין, שאינו מעוניין לטפל בו־זמנית במו"מ עם אש"ף ובמו"מ עם סוריה – כך גם ארה"ב אינה מסוגלת לפצל את מאמציה בין המשבר העיראקי לבין הסיכסוך הישראלי־ערבי, ועל כן היא נותנת עדיפות להפלתו של סדאם חוסיין.

כניסתה של ירדן כגורם פעיל במאמץ לשינוי המשטר העיראקי, הביאה לשינוי דרמטי במאזן הכוחות האזורי ודחקה את סוריה לאווירה של מצור, כפי שלא היתה בה מאז מלחמת לבנון ביוני 1982. אסד חושש פן במקום משטר עיראקי מובס, ללא יכולת צבאית ועם תשתית כלכלית הרוסה – יקום בבגדאד משטר פרו־מערבי, שיתמיד באיבתו לאיראן וינתק את סוריה מכל שכנותיה הערביות, ובעיקר ממצרים. משטר עיראקי כזה, הנשען על ארה"ב, ירדן וסעודיה ונתמך, באופן לא גלוי, גם על־ידי ישראל ותורכיה, ישים לאל את תקוותה של דמשק להשיג עמדת־השפעה בבגדאד, כדוגמת ההשפעה שאסד נהנה ממנה בלבנון. בכל שהרבים בשמעיים היום דימשגיים, אסד לא ויתר עדיין על חלום "סוריה רבתי" ופקידים אמריקאים מגלים ששמעו לא פעם בדמשק על תקוותו של אסד ליהפך ל"מנהיג אזורי" על־ידי יכולת השפעה בבגדאד. הידועה האמריקאית בעיראק הסיוע שנותן המלך חוסיין לידומה זו, מרפה את קלפיו של אסד והעמידו אותו בעמדה נחותה גם בנושא המו"מ על עתיד רמת־הגולן. כמה מהלכים אמריקאים בשבועות האחרונים, חיזקו את חששותיו של הנשיא הסורי.

באיגרת חריפה מה־11 באוגוסט, הזהירה ארה"ב את סוריה מפני מימוש איומים של ארגונים פלסטיניים רדיקאליים, הסמוכים על שולחנה של דמשק, לפגוע באינטרסים ובאזרחים אמריקאים, אם יוסגר מוסא אבו־מרזוק, מנהיג חמאס, לישראל. זו האיגרת החריפה ביותר שקיבל אסד מכריסטופר מאז מלחמת המפרץ, ואסד ראה בה מעין מהפך בעמדה האמריקאית כלפיו ואישור מחודש לכך שארה"ב רואה עדיין, בסוריה מדינה המסייעת לטרור הבינלאומי.

שלושה ימים לאחר איגרת זו, יצא עוזר שר החוץ האמריקאי לענייני המזרח התיכון, רוברט פלטרו, לדיון עם ראשי ירדן, מצרים, סעודיה וכוויית על המשבר העיראקי. דילוגו על סוריה התפרש כזילזול במעמדה האזורי של דמשק וביכולתה להשפיע על ההתפתחויות הפנימיות בבגדאד.

הקיפאון במו"מ עם ישראל שיכנע את אסד כי קלינטון לא יהיה מוכן ללחוץ על רבין בעניין תחנות ההתרעה הקרקעיות והסדרי הביטחון ברמת־הגולן.

בהתאם לכך, נקט אסד יוזמה דו־ראשית לסיכול כוונתיה של וושינגטון במזרח התיכון. הוא יצא לפיסגה תמוהה עם הנשיא מובארק, במגמה לתת תוקף מחודש ל"הצהרת אלכסנדריה" מדצמבר 1994, שהיתה מכוונת בעיקר נגד מדיניותו המזרח־תיכונית של מימשל קלינטון ובמקביל – הוא שיגר לטהראן את סגנו, עבד אל־חלים חדאם כדי להשיג תיאום איראני־סורי נגד המאמץ האמריקאי בבגדאד.

אסד נראה גם כמי שהשלים עם כך שלא תושג פריצת־דרך במו"מ עם ישראל, לפני הבחירות בארה"ב ובישראל בנובמבר 1996. בהתאם לכך, ובניגוד לעמדה האמריקאית המצדדת בבחירות חופשיות לנשיאות לבנון, בנובמבר השנה חיזק אסד את רמזיו כי הוא מעוניין בהארכת כהונתו של הנשיא אליאס הראווי לשלוש שנים נוספות. הנאמנות של הראווי לסוריה מבטיחה שכל עוד הוא יושב בארמון בעבדה – אין סיכוי להסכם נפרד בין ישראל ללבנון. אסד יודע שנשיא חדש, עצמאי יותר, עשוי להיות מושפע מחזונה של ישראל ומשידוליה של ארה"ב ועלול להגיע להסדר עם ישראל, דבר שיחליש עוד יותר את מעמדה של סוריה. התפתחות מעין זו עשויה למוטט את טענתו של אסד כי הוא שמחזיק במפתח לשלום במזרח התיכון וכי ללא הסדר עימו יתמוטטו גם ההסכמים עם אש"ף וירדן.

למותר לציין כי ארה"ב וישראל אינן מעוניינות ב"שבירת הכלים" עם אסד, ומכאן המאמץ האמריקאי להרגיע את חששותיו כי הטיפול במשבר העיראקי אינו על חשבון המאמץ לפתור את הסיכסוך הישראלי־סורי. מיד לאחר תום חופשת הקיץ, הצהיר כריסטופר, כי השגת הסכם ישראלי־סורי עודנה בראש סדר עדיפויותיו של מימשל קלינטון, ואילו דניס רוס חידש את מגעיו עם הצדדים, כדי לברר אם ניתן לחדש את "שיחות השגרירים" – לפני שיחות הקצינים, כפי שסוכם בעבר.

אבל השאלה המעניינת ביותר את וושינגטון עתה היא, עד כמה ירחיק הנשיא מובארק לכת, בתמיכתו בנשיא אסד ובמגמותיו האנטי־אמריקאיות מבלי להעלות עליו את חמת הקונגרס ומבלי להסתכן ב"אתגתים תקציביים" מצד מימשל קלינטון. באווירה זו של עימות יומיומי עם הקיצונים המוסלמים – הדבר האחרון שמובארק זקוק לו היום הוא עימות מקביל עם ארה"ב.

הכנסת הי"3

נקודות זכות

הציפייה מחברי הכנסת שיהיו נחבאים אל הכלים היא צבועה ומתחסדת. אנשי ציבור עשו בעבר הכל כדי להתפרסם – גם מבלי שהונעו על־ידי מניעים פריימריסטיים

שבח וייס

את הכנסת הי"13 נוהגים לתאר כפריימריסטית, הומה, רועשת ושוברת כלים. להוי פולקלוריסטי השפעה מאגית, כמעט מיתולוגית על דעת הקהל וקשה, אולי בלתי אפשרי, לעקור אותו מן התודעה הציבורית. באופן פרדוקסלי, דווקא כנסת שנבחרה, בחלקה לפחות, בבחירות מקדימות (במפלגת העבודה, 44 מנדטים, יותר משליש הבית) ולקראת הבחירות לכנסת הי"14, שתיבחר ברובה בבחירות מקדימות (שכן גם הליכוד ובמידה מסויימת גם מרצ אימצו את רעיון הפריימריס), סובלת מדימוי עממי נמוך יותר מקודמותיה. יתכן שהדימוי אינו נמוך יותר, אלא שהזיכרון הציבורי והאישי קצר וכי לכל הכנסות, בעת כהונתן, נתלווה פולקלור ארצי־באנקרי דומה.

כי הרי, כמעט מכל זווית ראייה, אין הבדל של ממש בין הכנסות. כולן נבחרו על־ידי כ־80% אחוז מבעלי זכות הבחירה וזו השתתפות גבוהה מאוד יחסית לדמוקרטיות אחרות; כמעט כולן נקלעו למשברים קואליציוניים תכופים; בכל הכנסות התעוררו שאלות של טוהר מידות ושל מאבקים על הסרה או אי־הסרה של חסינות. לא היתה כנסת שלא נתגלעו בה תופעות חמורות של שוטטות מסיעה לסיעה.

לא היתה כנסת שלא מעדה למהומות רעשניות. כך למשל, ב־1979, כאשר ראש הממשלה דאז מנחם בגין הציג בפני הכנסת את הסכמי קמפ־דיוויד, נאלץ היושב־ראש דאז, יצחק שמיר, להפסיק פעמיים את הדיונים מפאת המהומה שעוררו כמה חברי־כנסת. גם האגדות בקשר ל"נפילים" של ראשית המדינה אינן אלא מיתולוגיות פוליטיות. אמנם נכון, בכנסות הראשונות כיהנו עדיין מייסדי המדינה, מייסדי המפלגות וראשי ציבור, שהפעימו את דמיון הציבור, אך מאז שנות ה־60 המאוחרות, פחת מספרם בדרך הטבע ובדור האחרון אנו מונהגים על־ידי אליטות פוליטיות חדשות.

אבל גם בכנסות הראשונות לא נפקד מקומם של עסקנים חרוצים, מתוך "צבא הקבע" של מנגנוני המפלגות. עסקנים אלה עשו בדרך־כלל עבודה פרלמנטרית חשובה, בכל תחום, וייצגו את האינטרסים של שולחיהם לא פחות מגדולי הדור.

אם נערוך השוואה בין הכנסת הי"13 (ובמידה מסויימת גם הי"12) לבין קודמותיה נוכל בהחלט להעניק לה לא מעט נקודות זכות.

בכנסת הי"13 נטלו הח"כים מקום מרכזי ביוזמת החקיקה ובחקיקה. יותר ממחצית החוקים שנחקקו הם פרי יוזמה פרטית, אישית וקבוצתית. חוקים חשובים למדי ולאו דווקא "פופוליסטיים", כפי שהממשלה נוהגת לתאר אותם. הפיקוח על הממשלה גבר גם על־ידי הפעלה יותר אפקטיבית של הוועדות וגם על־ידי ההודה, והתחדשותו של מוסד השאילתא לגוונה. הכנסת מעורבת יותר בתהליכים המדיניים והממשלה מביאה יותר הסכמים מדיניים לאישור הבית, אף שהדבר אינו מתחייב משפטית. הכנסת גזרה על עצמה יותר גזרות אתיקה מקודמותיה, הרבה יותר.

גם הטענה לנטייה לחשיפת יתר, על רקע הפריימריס, היא יותר ממגוחכת. החשיפה היא חלק בלתי־נפרד מן הדחף לפעילות ציבורית, ממש כפי שהיא המניע החשוב של מלאכת העיתונות, של פעילות האמנים, הספורטאים ושל כל פעילות ציבורית, בשם הציבור ולמען הציבור. הציפייה להתנהגות בנוסח שאול המלך, הנחבא אל הכלים, זה שהטילו עליו את "דין התנועה" ונסלוהו אל השררה מאחורי האתונות, היא ציפייה צבועה ומתחסדת. אנשי ציבור עשו בעבר הכל כדי להתפרסם גם מבלי שהונעו על־ידי מניעים פריימריסטיים. כל איש ציבור נושא בנרתיקו את להט החשיפה, כך היה, כזה המצב היום וכך יהיה.

פה ושם יש צנועים מקצועיים, שהצטנעותם היא חלק מרפטואר הפירסום שלהם, בבחינת צנוע־ידוע. יתכן שטכניקות החשיפה השתכללו אבל מה לעשות, הכל השתכלל. אגב, כמעט בכל הכנסות בעבר היה גם ארסיסט תורן קבוע ורק מפאת כבודם האבוד איני קורא בשמם.

הכנסת הי"13 היא כנסת אידיאולוגית מאוד מכיוון שהנושאים הנערמים על סדר היום הלאומי יורדים לשורשי האידיאולוגיות של הציבור. עובדה זו מחריפה מאוד את הדיון ומעוררת לא פעם מהומה רבתי. אין ספק שהתרבות הפוליטית בישראל, על סף סוף המאה, השתנתה מאוד ושינויים אלה מקרינים על הכנסת, המקרינה החוצה. אבל הטיפול בשינויים אלה רק דרך צליבת הכנסת, לא רק שאיננו נכון, הוא מטעה.

לקראת סוף כהונתה, לקראת המושב האחרון שלה, לקראת תשנ"ו, אנו צפויים בכנסת, לצד המשך עיסוק בתהליך השלום, גם לאווירת בחירות. אין ספק שחברי הכנסת יגבירו את הפעילות בכיוונים של נשיאת חן בעיני ציבוריהם, אך גם זה לא חדש ובוודאי לא מפתיע. לא רק ממשלות פועלות אחרת בשנת בחירות, גם פרלמנטים. כל ראשי הגופים הנבחרים, פועלים אחרת לקראת הבחירות הפנימיות שלהם: ראשי ועדים, ראשי לשכת עורכי הדין, ראשי אירגונים חברתיים, ראשי המוסדות להשכלה גבוהה. בהקשר הזה, של הרצון לשוב ולהיבחר, הכל פוליטיקה וכולם פוליטיקאים.

התהליך הקשה והמתמשך של השתחררות מן המיתוסים ההיסטוריים, שגברו ושיגשגו אחרי מלחמת ששת הימים, ההתמודדות על שלמות הארץ, המאבק בין "זאת־ארצנו" לבין חלק גדול מעמנו, ההתמודדות הקבועה בין המשתיתים את כוח הזכות גם על זכות הכוח, לבין המשוכנעים שיש לנסות דרכים פתוח כחוניות; המערכה בין המעניקים למונח "רצון־העם" משמעות משיחית שאינה תלויה בתוצאות הבחירות, לבין מי שרצון־העם נמדד אצלם על־פי תוצאות הבחירות, ההתנגשות הזאת בין דמוקרטיה מערבית לבין הנטייה לדמוקרטיה־טוטליטרית – כל אלה הם מסממני חיינו הציבוריים בעת הזאת, הם ישתקפו בכנסת וגם יצאו ממנה, אך בין זה לבין הקלות הבלתי נסבלת של זילות הכנסת – המרחק רב.

נהפוך הוא: הכפשה גורפת וסטריאוטיפית של הכנסת מסייעת מאוד לכוחות הציבוריים האנטי־דמוקרטיים. גם מתוך הבית פנימה יש מי שלא פעם מנמיכים באופן גורף את חשיבותו והם עושים זאת ביודעין ובכוונת המכוון ולעתים כדי לשאת חן בעיני מפיצי הפולקלור האנטי פרלמנטרי מחוץ לכנסת. עליהם ייאמר, מחריבי השיטה הפרלמנטרית ומהרסיה ממנה יצאו.

למה רע לנו

סבלו של המבקר

גם בפוליטיקה, ממש כמו בעיתונות, יש מי שעושה ויש מי שאומר אם זה טוב או אם זה רע. וכמו בעיתונות, כך גם בפוליטיקה, רייטינג גבוה מקבל זה שאומר שזה רע

אהרן שמי

דברים גם טובים מרבים להתלונן על מה שקורה היום לעיתונות ולעיתונאים. איך הצטהבנו, איך התדרדרנו, איך פושה בנו תרבות הכסאח וכמה קשה להשוות את העיתונות של היום לעיתונאים של אתמול. ואכן, לא אחת ולא שתיים ניסו כבר לטפל בשאלה המטרידה, מה בדיוק גורם לכך שרוב העיתונאים המבקרים את שידורי הטלוויזיה יורדים, ולפעמים במלוא הגסות וההתלגריות, על מנחים, במאים מנהלי שידורים ומגישים?

ומה בדיוק גורם לכך שמבקרי המוסיקה של העיתון הולך לשמוע רק תזמורות שמצלצלות כמו פח, מבצעים שאין להם מושג בשום דבר, וסוליסטים שלא מסוגלים להפיק צליל שאינו מזכיר מה קרה? אין כבר בארץ מוסיקאים ותזמורות שיודעים לנגן?

לאו לפחות לא לפי דעתו המלומדת של המבקר.

וזה לא נגמר. כל מי שהעותק הטיל עליו, כאילו במקרה, לכתוב על מסעדות, ממש ראוי לרחמים, מפני שרוב המסעדות שהוא אוכל בהן או שהן "מפליצות לו בפנים" (וזה לא אני המצאתי), או שהן מגישות לו אוכל שאינו ראוי למאכל כלבים.

וכך אפשר להמשיך ולמצוא שאותו הסגנון ואותה הגישה נהוגים גם אצל מבקרי ספרים, מבקרי תיאטרון ואפילו עד מבקרי הרעש הזה שנקרא מוסיקת פופ, כאילו שבפופ לא כמאה הוא שם המשחק.

זה המצב, וכולם שואלים למה. התשובה היא מאוד פשוטה – רייטינג.

שנאה ורוע, כידוע, נמכרים הרבה יותר טוב מאהדה ושבחים וכל עורך, מתחיל או ותיק במקצוע יודע מניסיון שהקוראים שלו אוהבים לקרוא איך העיתונאי קורע למישהו את הצורה, בעיקר אם הוא מה שקוראים סלבריטי, או שפניו מופיעים על מסך הטלוויזיה. בעולם של "מה שנמכר טוב – סימן שהוא הכי טוב" כל היתר, כולל האמת, לא כליבך חשוב.

ופה אנחנו מגיעים לעיקר. והעיקר הוא איך מהעיתונות ובעיות הרייטינג שלה עברה התופעה הזו גם לפוליטיקה. כי גם בפוליטיקה ממש כמו בעיתונות יש מי שעושה ויש מי שאומר אם זה טוב או אם זה רע. וכמו בעיתונות כך גם בפוליטיקה, רייטינג גבוה מקבל זה שאומר שזה רע; כי רע נמכר הרבה יותר טוב.

ואם תשימו לב, אז זה בדיוק מה שעושה היום הליכוד ומנהיגו בנימין נתניהו. הם יושבים ואומרים שכל מה שהעבודה עושה – זה רע; לא מה צריך לעשות, לא מה הם היו עושים אם הם היו בשלטון, שום דבר כזה. רק, מה שהמערך עושה זה רע.

עכשיו, אילו "הליכוד" היתה מפלגה חדשה, ללא רקורד, עוד אפשר היה לקבל את זה, אבל לליכוד, המפלגה עם הגירבנת של מלחמת לבנון וההתפוצצות של 500 אחוז אינפלציה, זה כבר לא מספיק שתקרקר כל הזמן: רק רע, רק רע, ואם אנטול פרנס אמר פעם ש"מבקר דומה לסריס, הוא יודע איך עושים את זה אבל הוא לא יכול לעשות את זה", אז הליכוד הוא אפילו לא סריס שיודע לפחות איך עושים את זה אנשים שיש להם את הכלים.

והצנע לכת

פוליטיקה בשירות הכלכלה

הישגי המשק הם בעיקרם תוצאה של גורמים פוליטיים ולא של מדיניות כלכלית נועזת וחכמה

לוי מורב

בתחילת השבוע ביקרה משלחת של איגוד לשכות המסחר של ישראל בעזה כאורחת רשמית של האירגון המקביל ברשות הפלסטינית. החודש (ספטמבר) יימלאו שנתיים להסכם אוסלו א'. אפשר להניח שעוד החודש, ואולי אפילו כבר לפני ראש השנה, ייחתם, בוושינגטון כמובן, הסכם אוסלו ב'.

לפני ימים אחדים התראיין שר האוצר בעיתונות וברדיו והתגאה בהצלחה של המדיניות הכלכלית. למרות העתונים המראיינים בתחום המאזן המסחרי, הרי בכל הפרמטרים הכלכליים החשובים הנתונים מצביעים על הצלחה ברורה ולעתים גם סוחפת.

התוצר עולה זו השנה הרביעית ברציפות ברמות של 6־5 אחוזים בשנה. השבוע תיקנו כלכלני בנק הפועלים את תחזית צמיחת המשק ל־95' והם מעריכים שהיא תסתכם ב־6.5 אחוזים. האבטלה נמצאת בנסיגה מתמשכת והיא ירדה כבר מתחת לרף של 7 אחוזים.

ניתוח מדוקדק של האבטלה מגלה שעיקר הבעיה היא בגלל הצטרפות נשים למבקשי העבודה ושבקרב העולים החדשים הנמצאים בארץ יותר משנה ושנתיים, האבטלה יורדת באורח דרמטי. אצל הגברים הוותיקים האבטלה נמוכה עוד יותר. רק הנשים "מקלקלות" את הנתונים.

היצוא, למרות הקפאת שער החליפין והריבית השקלית הגבוהה, ממשיך לגדול באורח רצוף ומרשים. חלק ניכר מהיבוא הוא יבוא נכסי השקעה ואלה יגדילו את היצוא בעתיד. גם השנה, מעריכים כבר היום במשרד התמ"ס, יגדל היצוא בכ־10 אחוזים. הצריכה הפרטית ורמת החיים עולים בהתמדה, והאינפלציה, שהדהימה ראש אשתקד, מתכנסת אל עבר רמה נסבלת של 8־7 אחוזים, שהיא, ללא ספק, הישג יפה לממשלה.

השאלה הגדולה העולה על הפרק היא, האם באמת באו לנו כל הדברים הטובים האלה בזכות תבונתה, כושרה וחושיה של המדיניות הכלכלית של הממשלה בראשותו של שר האוצר אברהם בייגה שוחט? אם לשפוט על־פי ההתבטאויות של שוחט, הוא משוכנע שאמנם ההצלחה היא פרי המדיניות שלו, שאומצה על־ידי הממשלה כולה.

בחינה מקצועית והסרת פניות של המציאות הכלכלית והפוליטית מגלה פנים קצת אחרות. שני אירועים חיצוניים, ולא המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית, אחראים לשיגשוג המרשים של המשק הישראלי מאז תחילת שנות ה־90.

הראשון הוא פתיחת שערי ברית־המועצות לשעבר, לעלייתם של היהודים. קרוב ל־700 אלף עולים חדשים, חסרי רכוש, אך בעלי השכלה גבוהה באחוזים וברמה גבוהה גבוהים במיוחד (הון אנושי), יצרו פה שני תהליכים מבורכים: הראשון הגדלה ניכרת של השוק הפנימי לצורך יצירת מקומות עבודה חדשים, דירות מגורים ומוצרים בני קיימא. השני – קליטת העולים בעבודה ובענפים עתירי ידע ומדע, המביאה לנו כבר היום תשואה ניכרת בתחום היצוא.

אם עליית היהודים היתה כולה פרי של הבשלת תהליכים סובייטיים פנימיים ובין־לאומיים חיצוניים, הרי התהליך השני – הסדרי השלום בין ישראל לאש"ף ואחר־כך עם ממלכת ירדן, הוא כולו תוצאה של חילופי השלטון בקיץ 1992.

הסכם אוסלו א' ואחר־כך הסכמי קהיר שינו כמעט בן־לילה את המפה הפוליטית והכלכלית של המשק הישראלי. שווקים עצומים בדרום מזרח אסיה, שהיו סגורים בפנינו בגלל החרם הערבי, נפתחו לסחר, שירותים ומוצרים מישראל. נשיא התאחדות התעשיינים העריך את המסע המפורסם של ראש הממשלה לסין ואינדונזיה כשווה־ערך לפיחות ריאלי של 10 אחוזים. חברות ענק מארצות האיחוד האירופי (צרפת, בריטניה וגרמניה) ומיפאן החלו מחזרות על פתחי הפקידות הבכירה של ישראל כדי ליצור מיזמים משותפים, לקחת חלק בהקמת התשתית של הרשות הפלסטינית ולצורך עשיית עסקים נוספים. ישראל מעולם לא היתה כל־כך פופולרית כמו בימים אלה.

המדיניות הכלכלית של האוצר ושל בנק ישראל במקרה הטוב לא הזיקה. יש פרשנים כלכליים הטוענים שהמדיניות האטה את קצב הצמיחה ושאילו ננקטה מדיניות מסודרת היה התוצר גדל עוד יותר באורח משמעותי.

בכל מקרה כדאי למעצבי המדיניות הכלכלית לנקוט לשון יותר רפה ביחס להישגים ולהעדיף הצנעת חלקם בהצלחה הגדולה. זו בעיקרה היתה תוצאה של גורמים פוליטיים ולא של מדיניות כלכלית נועזת, אמיצה וחכמה. קצת צניעות לא תזיק לקברניטי המשק.

ועידת הנשים בבייג'ין

עבודה ללא תמורה

על־פי הערכת מומחי האו"ם, אילו היו משלמים לנשים שכר על העבודה במשק הבית ובשדה, היה מדובר על הוצאה עולמית של 33,000 מיליארד ש"ח בשנה

ג'פרי פארקר (רויטרס)

המפגינות עמדו בפתח הבניין, אבל הוויכוח בתוך הבניין שבו מתקיימת ועידת הנשים בבייג'ין היה קשה. נציגות ונציגי ממשלות מכל העולם התפלמסו במשך שעות בסוגיית ה"עבודה ללא תמורה". מדובר על עבודת נשים במשק ביתן או בשדה – עבודה שעליה הן לא מקבלות כל תמורה, אבל מהווה תרומה חשובה למשק הלאומי. אף־על־פי שתוכנית הפעולה בוועידת הפיתוח העולמית, שנערכה באפריל השנה, החליטה שיש למצוא את הדרך כדי לחשב את התרומה של העבודה ללא תמורה, הנציגים בוועידת בייג'ין לא הגיעו לכלל הסכמה על כך. זאת אף־על־פי שבוועידה המקדימה (שבה לקחו חלק נציגות של האירגונים הלא־ממשלתיים) הוצגה דרך לחשב תמורה זו.

בוועידה מקדימה זו אמרה נציגה של אחד האירגונים: "אנו חשות שהגיעה העת שהממשלות יעשו כל שביכולתן כדי לחשב את תרומת הנשים. אילו ממשלות אלה היו רוצות, היו יכולות להשיג נתונים שלמים על עבודתן של כל הנשים, כולל העובדות בשדה או במשק ביתן, בין תשע בבוקר לחמש אחרי הצהריים ולחשב בדיוק מהי תרומתן למשק". עוד הוסיפה, שעל־פי מחקרים של אירגון העבודה העולמי, שמקום מושבו בז'נבה, שכר הנשים בעולם מהווה אך ורק כ־10 אחוז מכלל הכנסות העובדים. נשים הן גם בעלות אחוז אחד מכלל הרכוש בעולם. "נתונים חשובים אלה יכולים ללמד אותנו רבות על סקסיזם וגם משהו על גזענות", אמרה הנציגה והוסיפה, שרוב הנשים העובדות בעולם השלישי אינן מקבלות כלל שכר או מקבלות שכר שהוא סמלי.

הפעילות באירגונים הלא־ממשלתיים טענו שאין זה מקרה שפוליטיקאים אינם מעוניינים לחשב את תרומת הנשים למשק וזה גם לא מקרי שאין הם מוכנים לפתח כלים חשבונאיים כדי לגלות תרומה זו ולכמת אותה. על־פי הערכת מומחי האו"ם, אילו הנשים היו צריכות לקבל שכר תמורת העבודה, שהן מבצעות עתה ללא תמורה – היה מדובר על הוצאה עולמית של 33,000 מיליארד ש"ח בשנה.

נראה שהסוגיה המרכזית בפולמוס בוועידת הנשים, המתקיימת בימים אלה בסין העממית, אינה ההסכמה שקיימת תרומה שאינה נלקחת בחשבון מצד נשים שעובדות ללא תמורה. על כך, הרוב המסכימים. השאלות שבמחלוקת הן, מהו היקף העבודה ללא תמורה, עד כמה התופעה נפוצה בכל הארצות וכמה היא תורמת למשק.

אחת הסוגיות שהועלו לדיון היא לכלול עבודת נשים במשק ביתן או בחקלאות במסגרת החשבונות הלאומיים, בייחוד בחישוב התוצר הלאומי הגולמי. מדינות תעשייתיות נוטות לקבל הנחה זו, אם כי יש מחסומים תקציביים ואף התנגדות פוליטית לביצוע המהלך. בארצות המתפתחות הבעיה מורכבת יותר. יש בהן מדינאים הטוענים, כי הכללת עבודת הנשים בתוצר הלאומי הגולמי יכול לגרום לאנדרלמוסיה. ארצות־הברית ומדינות האיחוד האירופי סבורות שניתן לחשב תרומה זו בנפרד מהחשבונות הלאומיים. קוראים לזה "חשבון מקביל" או "חשבונות מקבילים". "אנו חוששים שלא ניתן לחשב במדוייק תרומה זו", אמרה נציגת שוודיה בוועידה. לדבריה, "יתכן שלא נוכל לתרגם תרומה זו למונחים מוניטאריים". הנציגה מצדדת בגישת "החשבון המקביל", אך דוחה את האשמות שלפיהן ממשלות לא מעוניינות לחשב את תרומת הנשים – כי הדבר יחייב תוספת תקציבית או תשלומים שונים.

לדעת הנציגה השוודית, ההיפך הוא הנכון. "העבודה ללא תמורה היא חשובה, מבחינה כלכלית, בכל העולם. דווקא, יש להוציא אותה מהצל", אמרה. "אנו מקצצים בתקציבי הרווחה. לכן, חשוב שנאמץ מדיניות, כולל בחשבונות הלאומיים, המשקפת את הנעשה בחברה ואת תרומתם של גברים ונשים למשק". אבל היא הדגישה שממשלתה סבורה, שלא ניתן לתרגם עבודה זו למונחים דולריים. "יעלה לנו מאוד ביוקר לחשב את תרומת עבודת הנשים ללא שכר למשק הלאומי. זה גם לא נחוץ לאף אחד". לדעתה, יש לפתח מחקרים העוסקים בחלוקת העמל בעבודה בין גברים לנשים, ובחלוקה זו, איזה חלק מהעבודה (כולל עבודות בבית ועבודות במשק הבית) נעשית בידי הגבר ואיזה על־ידי האשה. לאחר מכן לראות שהחלוקה ביניהם, תהיה חלוקה צודקת.

דבר יום רביעי י"ח באלול תשנ"ה 13.9.95

חגיגה ופגם בה

בעיתונות פורסם התיאור הבא על פתיחת "חגיגות ירושלים": "החגיגות נפתחו תחת אבטחה משטרתית כבדה. מאות שוטרים ושוטרי מג"ב התפרסו בעוז מועד ברחובות סילוואן שבמזרח ירושלים, סגרו אותם לתנועה, ואסרו על התושבים הערבים להתקרב לאיזור בו התקיים טכס פתיחת החגיגות".

עכשיו, שהזיקוקין די־נור נגמרו, ברצוני לשאול שאלת תם את ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט: אם ירושלים באמת מאוחדת, מדוע צריכים מאות שוטרים להרחיק את תושבי ירושלים הערבים מן החגיגות? ואם העיר לא מאוחדת, מה בעצם יש לחגוג?

כרמלה עובדיה, בת־ים

יו"ר מחנה ההון הגדול

בכתבתו של אפרים דוידי על כנס "הבמה הרעיונית של מועצת הפועלים" ("דבר" ה־9 בספטמבר), שהשתתפתי בו, יוחסה לי האמירה כי "יצחק רבין איננו יו"ר מפלגת העבודה, אלא הוא יו"ר מפלגת ההון".

למעשה, אמרתי משהו דומה מאד לכך, אך בכל זאת קצת שונה, ויחי ההבדל הקטן. אמרתי כי "למעשה יצחק רבין איננו מתפקד כיו"ר תנועת העבודה, אלא ממלא באופן נלהב תפקיד של יו"ר מחנה ההון הגדול בישראל".

מאחורי ניסוח זה אני ניצב בכל מאודי. יצחק רבין הוא מנהיג נכבד ורב־זכויות בתחומים בטחוניים ומדיניים. אבל בתחום החברתי הוא דומה לאריה השואג תמיד שאגות בזכות בעלי־ההון, ונוהם נהמות רשינה נוראיות נגד העובדים ומאבקיהם.

פרופ' גבריאל מוקד, תל־אביב

נתניהו, במקום לבקר בחברון, בקר בשכונות מצוקה

מדוע צריך מנהיג הליכוד – מפלגה השואפת לאחד מאחוריה את מרבית העם – לקיים ביקור פרובוקטיבי במובלעת ההתנחלותית בלב חברון הערבית?

הרי נתניהו יודע כי תושבי המובלעת הזו הם הקיצונים שבקיצונים, מעריצי הרוצח גולדשטיין, המתנכלים יום־יום לא רק לערבים, אלא גם לחיילי צה"ל ושוטרי משטרת ישראל, אשר הוצבו להגן עליהם.

האם לא עדיף על נתניהו לבקר תחילה בעיירות הפיתוח ושכונות המצוקה, שם יושבים מרבית הבוחרים ששלחו אותו לכנסת? ובכלל, האם לביבי נתניהו וחבריו יש מנדט מבוחרי הליכוד לנקוט במדיניות קיצונית וחסרת אחריות, ולהתבל בלי הרף בתהליך השלום?

משאל דעת קהל שהתפרסם ברדיו, מראה כי מרבית בוחרי הימין סוברים שנתניהו, אם ייבחר לראש ממשלה, צריך לדבר עם יאסר עראפת ולהמשיך בתהליך השלום בו התחילה הממשלה הנוכחית.

אם רוצה נתניהו להחזיר את מפלגתו לשלטון אי־פעם, כדאי שישים לב לקולות אלה בקרב בוחריו, ויחדל להתרגב אחר קיצוני המתנחלים.

דני בן־שושן, ירושלים

מתפקדים־אינסטנט

"עושים מפקד" – שתי מילים מרובות ביותר. מפה לאוזן עובר מתכון הפלא, לרכישת השפעה ומקומות בטוחים באמצע.

אומרים הפעילים זה לזה: "תתפקד ותיבחר בפריימריס", "תתפקד ותסלול לעצמך את הדרך למרכז המפלגה, לוועידה, ואולי אף ללשכה".

אינני יודע אם המתכון נכון, ויביא לתוצאות המקוות. בדבר אחד אני בטוח: למפלגת העבודה המפקד לא יביא את הישועה, כי בעקבות המפקד יצטרפו אליה מתפקדים שאינם חדורי הכרה תנועתית, ללא התלהבות ורצון כן.

זוהי הצטרפות אינסטנט. לא ירחק היום ואותם מצטרפים יחדלו לשלם מס, ושמם לא יופיע ברשימת חברי המפלגה, והם יוגדרו כ"נגרעים", בשפת המפלגה. אך הנגרעים הם בעיה אקוטית ביותר: הם ממשיכים לכהן בתפקידים ציבוריים כנציגי מפלגת העבודה.

מי שעובר על רשימת הדירקטורים מטעם מפלגת העבודה בחברות העירוניות, במועצת פועלי תל־אביב ועוד, יגלה כי חלק מהנציגים חדל לשלם מס חבר, ונגרע מרשימת חברי המפלגה. מזכ"ל המפלגה שוגה בראותו המפקד את חזות הכל.

דביר כצמן, תל־אביב

"הריגת גוי" על־פי ערוץ 7

ביום חמישי האחרון האזנתי לערוץ 7, להרצאה על מצוות הריגת גוי. לפי היהדות של ערוץ 7, מצווה להרוג ערבי משום "הבא להרגך השכם להרגו", או משום "ונשמרתם לנפשותיכם מאד". אך גם אם אין מדובר במקרה של סכנת נפשות, הרי שנצטווינו בהשמדת עמלק. בכל מקרה, לפי היהדות של ערוץ 7, מצווה להרוג ערבי.

למחרת נרצח הערבי סלמאן חסן חוסיין מן הכפר חלחול. זהותם של הרוצחים לא ידועה עדיין, אבל זהותם של תושבי בית אל, המנהלים דרך תחנת שידור פיראטית מסע של לאומנות גזענית, וגיבוי דתי מוסרי לרצח, ידועה בהחלט. אם הדמוקרטיה לכאורה, תמשיך ותגן עליהם, הרי שהיא עשויה לאבד את משמעותה הגינה.

יצחק חסון, תל־אביב

עוד זכרונות על ד"ר יוסף קרוק

קראתי בעניין רב במדור זה את רשימתה של ד"ר מרים הלוי, על המידע שמסר ד"ר יוסף קרוק אודות "השואה המתקרבת". מכיוון ששמו של יוסף קרוק, שהיה אישיות רבת־פעלים בתנועת הפועלים בפולין וברוסיה, כמעט ולא ידוע, ומכיוון שהכרתיו מקרוב בפולין ובארץ, הנני מבקש למסור כאן כמה פרטים ביוגראפיים על האיש.

יוסף קרוק נולד בשלהי המאה הקודמת, במשפחה אמידה ומתבוללת בעיר צ'נסטוחוב, פולין. יידיש למד בהיותו סטודנט, כאשר הצטרף למפלגה הסוציאליסטית הטריטוריאליסטית ס.ס. ונעשה אחד ממנהיגיה. המפלגה, שראשיתה ציונית, ושנעשתה לאחר מכן טריטוריאליסטית, היתה רבת השפעה בקרב תנועת הפועלים היהודית ברוסיה, והתאחדה עם ה"בונד" ועם "פועלי ציון". סמוך למלחמת העולם השניה התאחדה עם ה"סיימיסטים" ונוצרה המפלגה "פאריייניקטע", שבראשה עמד יוסף קרוק.

בראשית שנות העשרים הלכה להתפורר, ורוב חבריה עברו לבונד ולקומוניסטים. ב־1922 הקים קרוק ושארית חבריו, יחד עם ד"ר דוזובנר, (יהודי מתבולל) שעזב את פ.פ.ס (המפלגה הסוציאליסטית הפולנית), את המפלגה הסוציאליסטית הבלתי תלויה (אומאפהעניקע), שאמורה היתה להיות מפלגה פולנית־יהודית. מפלגה זו לא היכתה שורשים, לא ברחוב היהודי ולא ברחוב הפולני. תשארה כשולי תנועת הפועלים בפולין. סמוך לפרוץ מלחמת העולם השניה, ב־1938, התפרקה המפלגה, וד"ר קרוק, עם שארית חבריו הנאמנים, הצטרף לפועלי ציון ימין (ולא לפועלי ציון שמאל, כפי שסברה ד"ר מרים הלוי). בעת מלחמת העולם השניה הגיע לארץ ישראל.

למרות ההשפעה הזעירה שהיתה למפלגתו של קרוק, הוא היה פופולרי מאד בקרב הציבור היהודי בפולין. הוא היה נואם מבריק, ולהרצאותיו, ביידיש ובפולנית, באו המונים. אני זוכר את ביקורו (1934) בחווה החקלאית בצ'נסטוחוב, שהיה בה קיבוץ הכשרה של השומר הצעיר. בשיחה עם חברי הקיבוץ, לאחר סיור בחווה, הביע הערצתו לנוער החלוצי (ואז הוא עוד היה מנהיג מפלגה ששללה את הציונות).

היכרותי עם קרוק התחדשה בארץ בתחילת 44. ביקרתי פעמים אחדות בדירתו בירושלים. דירת חדר אחד, ובאמצע החדר עמדה קערה שספגה את טיפות הגשם שדלפו מהתקרה. קרוק השתנה מאד, הזדקן, נעשה כבד שמיעה, אבל עוד היה בו הלהט הסוציאליסטי. תמהתי שהוא, השולט יפה בשפות, לא למד עברית. הוא הסביר זאת בכך, שבהיותו עצור במחנה הריכוז הפולני בקארטוז ברזו, התחרש מהמכות והעינויים.

לא נכונה הסברה של ד"ר הלוי, שקרוק מת בעת מלחמת השחרור. הוא זכה לחיות במדינת ישראל. פגשתי אותו בספריה בכנסת, בבנין הקודם. ליום הולדתו ה־75 נערכה לו מסיבה ב"בית חבורי" בתל־אביב, ובין הנואמים והמברכים היתה גולדה מאיר.

לצערי איני זוכר את שנת מותו של יוסף קרוק. ליום השלושים נערך ערב לזכרו בבית ברנר בתל־אביב. ישבתי ראש באותו ערב זכרון, ומלבדי דיברו עוד יונה כסה, ד"ר הורוביץ, ואיש מערכת "די גאלדענע קייט", שאת שמו איני זוכר. לאחר מותו הוציאו מוקירי זכרו את הספר האוטוביוגראפי "מתחת דגלי שלוש מהפכות" בתרגום לעברית.

חיים לבראו, מסילות

★ מכתבים למדור ניתן לשלוח לפקס' 03־6294783, או לת"ד 199 תל־אביב (מיקוד 61001).

המלצה

קונצרט ברדיו

המלחין ינעם ליף

שידור ישיר של קונצרט פתיחת העונה ה־58 של התזמורת הסימפונית ירושלים־רשות השידור, קול המוסיקה, מחר

שעה שהבדלינאים שוטטו להצאתם ברחובות ירושלים וסמטאותיה, פקדו את יד ושם, וכיוונו את כליהם לקראת שני קונצרטים ואופרה אחת שהביאו לחגיגות 3,000 שנות העיר, שהתה התזמורת המקומית בוורוצלאב, פולין, ובפראג, צ'כיה. שם היא השמיעה בבכורה עולמית יצירה ישראלית חדשה שהוזמנה לרגל המאורע – "חזיונות מעיר האבן" מאת ינעם ליף (42), יליד ירושלים. בפולין ובצ'כיה קיבלו את היצירה בהתלהבות, והערב היא תושמע לראשונה בארץ, בפתח הקונצרט החגיגי.

היצירה נמשכת 18 דקות, כתובה בשני פרקים המנוגנים ברציפות, והיא שואבת השראתה משני שירים של זלדה – "פרחתי בבית אבן" ו"עמדתי בירושלים". בשניהם מוצגת ירושלים כעיר של ניגודים: חיי יום־יום וחיי נצח, זיכרון ואושר, אובדן והתחדשות. הפרק השני הושפע, לדברי המלחין, מפיוטים של יהודי אתיופיה. ינעם ליף הוא כיום אחד המלחינים המרכזיים במוסיקה הישראלית וזכה בפרס אקו"ם (1992) ובפרס ראש הממשלה (1993).

על הקונצרט ינצח מנהלה המוסיקלי של התזמורת, דוד שלון. הישראלי השלישי בקונצרט הוא הבכור גיל שוהם (24), הנחשב לממשיך השושלת הישראלית הבינלאומית פרלמן־צוקרמן־מינץ. שוהם יהיה הסולן בקונצ'רטו לכינור של בטהובן, שיחתום את הקונצרט. ובתווך, הפואמה התזמורתית "דון ז'ואן" מאת ריכרד שטראוס, המלחין הגרמני שהוחרם אצלנו חמישים שנה, ועתה הוא כבר בן בית ברפרטואר של כל התזמורות בארץ.

שימו לב – התחלת הקונצרט המבטיח הזה בשעה שמונה בערב.

צבי גורן

הצגה חדשה / שי שטיינברג

לאן נעלם נחל אלכסנדר

החברים. התיאטרון העירוני חיפה, בימת ואדי סאליב. במאי: אהרן אלמוג. הצגות ראשונות השבוע

אילן תורן וגליה בסר, "החברים"

"אני צריכה לעשות משהו עם החיים שלי", אומרת סימה, אחת הדמויות בהצגה "חברים", שעלתה שלשום לראשונה בתיאטרון חיפה. צודקת סימה. היא כבר לא צעירה, באמצע שנות הארבעים שלה, ולמרות שויתרה על קריירה המנטית למען קריירה אוניברסיטאית, גם את הדוקטורט שלה בספרות עברית טרם סיימה.

כך גם הדמויות האחרות במחזה שגיבוריו הם דורון ועדנה (גדליה בסר וליאורה ריבלין), מצאצאי הביל"ויים. הוא סופר כושל המנסה במשך שנים לכתוב רומן והיא מציירת להנאתה את נופי נחל אלכסנדר. כמו שהנחל היה לאגדה, כך גם סגנון הציור של עדנה: אבסטרקט לירי. מעטים הציירים שממשיכים לצייר בסגנון זה היום.

לעדנה ודורון יש שני ילדים, ילדים מרדניים. הבת הבכורה שונאת את הוריה ה"אמנים" הבוז לעשייה שלהם, והבן מזייף את שירי "החיפושיות" ו"הדלתות" ורוצה להיות ג'ים מדיסון כשיהיה גדול.

כמתחייב משמה של ההצגה יש גם לא מעט חברים. חלקם קרובים וחלקם קרובים מדי, כאלה שמתפרצים מבעד לדלת בדיוק בשעת המריבות המשפחתיות. למשל, עדה ואלי. הוא פיסיקאי והיא מתווכת דירות. כסף יש להם, אבל הם שונאים אחד את השני ומבקרים את חבריהם רק כדי שיוכלו להוציא את הריבים החוצה ולהציגם בפני כל. בעייה נוספת: עדה לא השתחררה מאהבת הנעורים שלה לדורון, מה שהופך אותה למרירה ועירונית עד כדי רעידות בלתי פוסקות.

יש גם איש עסקים, אלכס (מבחם חורי). אלכסים הם קוראים לו. למה? כי הוא הצליח. יש לו שתי חברות ופלפון, ולכן הוא הופך מייד לאאוטסיידר של ההצגה. ויש עוד כמה דמויות משניות, כמו האבא של דורון שאמור למות במהלך ההצגה, וזה אכן קורה לו. ועתונאית צעירה.

יתריו הקבוצה הזו אוהבת ושונאת חליפות. באופן כללי כבר נמאס להם אחד מהשני. המסגרת החברתית הזאת שהחזיקה יפה בשנות השבעים נסדקה ונבקעת בשנות התשעים. חברי הקבוצה הזאת עוסקים רק בחוסר ההצלחה העקבי שלהם. הם מרירים ובשל כך נטפלים אחד לשני. אירית, למשל, בתם של עדנה ודורון, מנסה להגיע להגשמה עצמית באמצעות הריון. אבל הוריה לא מתרשמים מכך. עדנה ממשיכה להסתגר בציוריה ודורון נוסע לחפש את דרכו בארה"ב, תוך משם כפריק סקסי עם רומן גמור שלא יצא לאור לעולם.

שום דבר לא קרה להם, ושום דבר לא ממש משתנה בחייהם. השינוי היחידי הוא נסיעתם של כל החברים, בתמונה האחרונה, לתל אביב – התחליף האפשרי לנחל אלכסנדר המיתולוגי.

לבסוף נשארים רק דורון ועדנה, עייפים, לא מרוצים ותקועים אחד עם השני. הם ימשיכו להיות את העבר הנוסטלגי של שנות השבעים. "מחר אתה תמשיך לכתוב, ואני אמשיך לצייר אבסטרקט לירי", כפי שאומרת עדנה.

הכל בגלל תקליט חורק ושרוט

מאת רות חפץ

על פייר שפר, אבי "המוסיקה הקונקרטית", שנפטר בפאריס

בפריס הלך לעולמו המלחין פייר שפר, חלוץ "המוסיקה הקונקרטית" שהיתה, למעשה, תחילתה של המוסיקה האלקטרונית. שפר, יליד 1910, החל את דרכו כטכנאי ברדיו פריס ומספרים שתקליט חורק ושרוט מונח ביסוד נסיונותיו הראשונים להקליט כל מיני רעשים וצלילים מן הסביבה, ולנסות לארגן אותם ליצירות. את נסיונותיו הראשונים ערך ב־1942, בימים שהקלטה נערכה על תקליט. הוא ניסה לשנות את הצלילים על ידי נגינה במהירות רבה יותר, אך האמצעים היו מאוד מוגבלים. ב־1948 נוצרו האטיודים הראשונים, כפי שכינה את יצירותיו, "אטיוד לרכבת", בו הריץ הקלטה של 78 במהירות 33, וצלילי שיעול תמים הפכו לצלילי קטר נושף, כאשר הוסיף שפר צלילי מנוע של סירה, צלילי אקורדיאון ותפילת נזיר מבאלי. "כך נולדה המוסיקה החדשה", כפי שאמר שפר.

כאשר הגיע הסרט המגנטי ב־1950 נפתחו אפשרויות חדשות, שכן את הסרט אפשר לחתוך ולהרכיב מחדש, אפשר להריץ אותו לאחור ולקבל מיגוון צלילים חדש, ואפשר לחלק אפילו צליל אחד לחלקים קטנים יותר. "ההבדל בין מוסיקה מסורתית למוסיקה הקונקרטית, הוא שהמוסיקה המסורתית נוצרת במוחו של המלחין, נכתבת ומבוצעת על ידי כלים ואילו המוסיקה הקונקרטית מתחילה בצלילים קיימים, העוברים תהליך של הרכבה", אמר שפר.

במשך השנים שימשה מעבדתו של שפר אבן שואבת לכל מלחיני הדור שבגר לאחר מלחמת העולם השניה: בולז, שטוקהאוזן, בריו וקסנאקיס וגם מלחינים בוגרים יותר כמסיאן, דאריוס מיו ואדגר וארז באו כדי להתנסות בזוויות החדשות.

ב־1950 נערכו הנסיונות הראשונים באולפני הרדיו בקלן, גרמניה, בראשותו של הרברט איימרט. הגרמנים השתמשו רק בצלילים אלקטרוניים וויתרו לחלוטין על הקלטת רעשי סביבה. עד מהרה פרצה יריבות גדולה בין באמני הדרך הצרפתית לבאמני הדרך הגרמנית, אך בסופו של דבר התברר הכל שההבדלים אינם כה גדולים והיום כוללת המוסיקה האלקטרונית את שתי הדרכים.

אחד החידושים שנבעו מן המוסיקה האלקטרונית הוא הוויתור על המבצע, שכן התוצאות מוקלטות ושוב לא ניתן לשנותן, מה שהדאיג מאוד את המבצעים. אך עד מהרה השתלבו גם הכלים המסורתיים במוסיקה האלקטרונית, כפי שקרה באופרה "אורפיאוס", שיצרו שפר ואנרי ב־1953, בה משולבות גם זמרות. ב־1954 בוצעה יצירתו של אדגר וארז "מידבריות", המשלבת מוסיקה אלקטרונית ונגנים במסגרת קונצרט בו הושמעו גם יצירותיהם של מוצרט וצ'ייקובסקי. ה"מידבריות", שבאו לאחר מוצרט, גרמו לשערורייה רבתי, שהזכירה לרבים את השערורייה שפרצה עם ביצוע "פולחן האביב" של סטרווינסקי, בראשית המאה.

יחד עם עמיתו פייר אנרי, יצר שפר את "סימפוניה לאדם הבודד", ששימשה את הכוריאוגרף מוריס בז'אר באחת מיצירותיו הנודעות. וכיום משולבת המוסיקה האלקטרונית בסרטים, משמשת יצירות בלט ומשולבת ביצירות יחד עם כלים מסורתיים.

שפר רשם את כל שלבי ההתפתחות ביומן מרתק. הוא ביקר בארץ וקיים סדרת הרצאות מרתקות באוניברסיטת תל אביב. אדם מקסים, צנוע וכן שהאמין מאוד במוסיקה החדשה.

פה אחד: "משינה" היא להקת השנה

להקת "משינה" נבחרה פה אחד, ללהקת השנה בתכניות סיכום השנה שישודרו בערוצי הטלוויזיה 1 וגם 2. הלהקה גם תשתתף בתכניות הסיכום הללו ששידורן מתוכנן כבר בשישי הקרוב, בערוץ הראשון, במקום יומן השבוע ולאחר מכן, ביום ראשון בערוץ 2, ב"ספיישל אנשי השנה", וגם בערב ראש השנה. האלבום הכפול של הלהקה יצא לחנויות ב־20 לחודש זה, והוא ילווה בקליפ חדש שהוקלט בהופעות ויכלול צילומים של חברי הלהקה מאחורי הקלעים. הקרנת הבכורה של הקליפ תהיה ב"ספיישל אנשי השנה".

"ילדי הפלא" חוזרים

"ילדי הפלא" של יאמהה חוזרים לישראל לשני קונצרטים, ב־2 וב־4 בנובמבר. בין שבעת המנגנים נמצאים חמישה צעירים מיפן, אחת מקנדה ואחד מישראל (דביר דורון בן ה־13). הצעיר מביניהם הוא יוסקה סאסאגו בן ה־10 והמבוגרת ביותר היא מלי דביר בת 16 מקנדה. הם ינגנו, במשכן לאמנויות הבמה, יצירות שכתבו בעצמם. הקונצרטים נערכים ביוזמת אלו"ט ההכנסות מיועדות לפעילות הארגון.

"משחקים בחצר האחורית" באיטליה

תיאטרון חיפה הוזמן להופיע ב"פסטיבל דיוניסה" באיטליה עם ההצגה "משחקים בחצר האחורית". הפסטיבל מתמקד במחזאות בת זמננו. גם תיאטרון "אל קסבה" יופיע שם, יחד עם קבוצות תיאטרון מבוסניה, קובה, ויטנאם, ואיטליה.

גמר תחרות רובינשטיין עם שלושה ישראלים

שלבי הגמר בתחרות לאונרד רובינשטיין למנצחים יתקיימו בתיאטרון ירושלים בין ה־5 ל־12 באוקטובר. ב־14 באוקטובר יתקיים הקונצרט החגיגי עם זוכי הפרס.

לגמר הגיעו 17 מתמודדים מאוסטריה, ארה"ב, סין, אנגליה, הולנד, בולגריה, יפן, פולין, אנגליה, גרמניה וישראל. הנציגות הישראלית כוללת שלושה מנצחים: נועם ייני, איתי טלגם וג'יול בן דוד. שלב הגמר יהיה פתוח לקהל. תשתתף בו תזמורת ירושלים רשות השידור. ב־16 באוקטובר יתקיים קונצרט חגיגי נוסף בהיכל התרבות בתל אביב עם התזמורת הפילהרמונית.

רות חפץ

חירום

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
בן־יהודה – בן־יהודה 142 – 5223535 (עד 03.00)
סופרפארם – איינשטיין 40 רמת־אביב – 6413730 (עד 24.00)
אפרסמון – יהודה הלוי 110 – 5613010
ברק – ז'בוטינסקי 109 – 6046682
ירושלים
סופר פארם גילה – מ. מ. גילה – 761873
חיפה
הנשיא דניה – אבא חושי 99 – 341115
רמת־גן
קופ"ח כללית – הרא"ה 8 – 6752918
בני־ברק
מכבי – רבי עקיבא 130 – 6195688
בת־ים
קופ"ח – קדושי קהיר 20 – 5004141
חולון
אהרון – [illegible] 52 – 889153
רחובות
הנגב – הרצל 196 – 473956

טיפול נמרץ לב

• לב 1 – שירות 24 שעות – 03־5618791
• שח"ל – 03־5625555
• נטל"י – 03־5757788, 177־022־4224

ניידת טיפול נמרץ

• אשדוד 08־551333
• בית־שאן 06־587223
• בת־ים 03־5511111
• הרצליה 09־541333
• חדרה 06־322333
• חיפה 04־512233/4
• טבריה 06־790111

• ירושלים 02־523133
• כפר־סבא 09־33222
• כרמיאל 04־988555
• מגדל העמק 06־540062
• מעלות 04־979333
• נהריה 04־823333
• נצרת 06־573335
• נתניה 09־623333
• עכו 04־912333
• עפולה 06־593334
• פתח־תקוה 03־9311111
• קראון 03־344442
• קרית־ביאליק 04־761062
• קרית־שמונה 06־944333
• ר"ג, ב"ב, גבעתיים 5793335
• רחובות 08־451333
• שדרות 051־897074
• תל־אביב 03־5460111

מרפאות שיניים

תל־אביב
• דיזנגוף סנטר שער 3 או 5 טל' 294869, 03־285822
• טיפולי חירום בבי"ח אסותא – טל' 5201515־03, 5201432/1. 24 ש'. גם בשבת וחג.
• טיפולי חירום, בי"ח איכילוב, תל־אביב. עד חצות (כולל שישי־שבת). 03־5436696
• תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (כבר המדינה) טל' 254397, 03־452173; יהודה המכבי, איזורית 03־5449911, מנוי 4318.
יפו: יפת 99, 09.00־13.00, 16.00־02.00, טל' 86425.
גבעתיים: וייצמן 12, טל' 324547 איזורית 5195193 מנוי 3748.
ירושלים: צפת 23, טל' 251794, 02־258767.
בי"ח משגב לדך – טל' 02־635708, 08.00־16.00, ד' 08.00־19.00.
בת־ים: מרפאת שיניים לטיפולי חרום – קניון בת־ים רח' יוספטל טל' 5551505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

• סיוע לקורבנות אונס: ת"א (24 שעות) 234819־03, ים 02־514455, חיפה 04־382611, אילת 059־31977
• ויצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461133: טל' 08־550506 – 24 שעות – 02־514111 – 07־376310.
• מסל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 08.30־12.00, 16.00־19.00, טל' 057־74907
• אור אדום – למען נפגעי אלימות שוטרים התעסוקתית, בתוך האגודה לזכויות האזרח בישראל. טל' 03־663162/3
• נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'־ה', 9־16, 03־231675, 03־235922
• מכונים אזוריים (ת.א.ו.י), מידע תמיכה וסיוע 24 ש'. 03־5131046
• זכויות הגבר במשפחה. 24 ש'. 04־322003, 04־256417, 03־378572
• האגודה להגנת הילד: 03־6961070, 03־6956763
• האגודה לנפגעי תקיפה מינית. טל' – קו חירום 6850041, קו גברים 6850036

תחבורה

• קווי אוטובוס "דן" טל': 5614444
• "אגד" – טל': 03־5375555

• זמני נחיתות מטוסים, תקליט: 03־9731111
• מודיעין נמל התעופה 03־9712484
• רכבת זמני נסיעה ותעריפים באמצעות "טלטקסט" מלפנים: 03־5652200, 04־303133

עזרה רפואית ונפשית

• ער"ן, עזרה ראשונה נפשית. ת"א 03־5461111, לילדים ולנוער 03־6961113, ים 02־610303. קו ברוסית 02־661122. חיפה 04־672222/3 קו ברוסית 04־672223. כרמיאל 04־9888770 קו ברוסית 04־9889499. נתניה 09־625110 קו ברוסית 09־828755. ב"ש 07־281128: קו ברוסית 07־275871. מגדל הגליל 04־9988410. כ"ס, 09־974555. חדרה 06־346789 קו ברוסית 06־343269
• המרכז להתנדבות בישראל, 03־5614144 לפונים למתנדבים ולמבקשים להתנדב.
• מגן, יעוץ למשפחות נפגעות סמים. א'־ה' 09.00־14.00, 03־829970
• אנוש – יעוץ למשפחות נפגעי נפש, 5400474־03, 03־5400672
• יד ביד, אוזן קשבת לילדים לנוער ולהורים 24 ש'. 03־226027, 04־229488, 04־922222, 02־243358, אילת 09־76366, לחיפה 222732, מ־17 עד 24.
• "אוזן קשבת" לנוער ולהורים. מרכז עזרה ר"ג, 6728697, 6734752, ב' 8.00־13.00, ד' ה' 16.30־19.00.
• "אל־סם" – חוף פקיעין ג', ימים א'־ה' 16.00־20.00. טל' 5463587, 54620276, 02־663902, 02־663828.
• הועד למלחמה באיידס, מידע וסיוע לחולים. טל' 03־614576, 03־566380. ת.ד. 33602 ת"א.

• אלי, אלימות כלפי ילדים. 03־...879, 03־261070. מ־08.00 עד 22.00.
• "הקו הלבן", אוזן קשבת להומוסקסואלים ולסביות. 03־6292797. ימי א', ג', ה' מ־19.30 עד 23.30.
• קופת חולים – מוקד מידע ושאל. א'־ה': 08.00־19.00, ו': 08.00־12.00. טל' 03־6393355
• מד"א – שירות רופאים לביקורי בית, ובתחנות מד"א, שעות: 19.00 עד 07.00. טלפון חירום 101.
• חדר מיון פרטי תורן, מר"מ. קהילת סלוניקי 9 (ליד כיכר) ת"א, 499978.
• אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה לפגישות: 03־319845, 03־202951, 03־319281
• אלכוהוליסט (24 שעות) 03־721161
• אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים. 02־830092, 02־630524
• "קשב לקשיש", א.ג.ל.י, 03־299089, א'־ה' 09.00־14.00.
• אוזן קשבת לגיל המבוגר ימים א'־ה' 16.00־20.00, טל' 5493244.
• נשים במצוקה, קו אדום 09־585720.
• איגוד הדים ארצי, אוזן קשבת לילדים ונוער. 24 שעות ביממה. 03־621815.
• "יד שרה" – ים 02־244242 ת"א 03־812304; חיפה 04־381704.
• התה"ה – תמיכה בהורים של לסביות והומוסקסואלים טל'. 09־587779.
• תמיכה נפשית לחולי סרטן. 02־435516
• שירותי חירום פסיכיאטריים כולל ביקורי בית. טל' 03־6750750, 09־344615, מינוי 55888

אלמ"ן (עזרה לנער)

• ארגון למען נערים ונערות הגינה בירושלים, רח' פרומקין 4 ת"א טל' 03־6850450 24 שעות ביממה.

יריק אחרי כמה פרופסורים וגנרלים, אורן ולוי (תצלום: יצחק הררי)

ההמונים לא באו לכיכר

גונה קונן

פרופסור אורן רץ עכשיו עם דוד לוי. בעצרת־עם שהתקיימה בקריית שמונה הוא הצהיר שיתמודד על המקום השני ברשימה לכנסת. בקהל לא נרשמו התלהבויות

אם לשפוט לפי מספר האנשים שנכחו בעצרת העם הראשונה שקיים דוד לוי בקריית שמונה לפני שבוע, יש לו, לאיש הרוצה להקים מפלגה חברתית, בעייה רצינית בבירת אצבע הגליל. ראש העיר, פרופסור אורן, שבאותו ערב הצהיר כי יתמודד על המקום השני ברשימה, לא הביא את ההמונים לכיכר. כאשר נסחף בהתלהבות הנאום שנשא מעל הבמה, הוא הכריז: "אני מוכן לשרת אתכם, תושבי קריית שמונה, לא רק כח"כ אלא גם כשר בממשלתו של דוד לוי". מעל בימת הכבוד היו כאלה שהריעו נבוך, כמו מקסים לוי למשל, אך לא אמרו דבר. מעטים מאוד מחאו כפיים לאחר ההכרזה, ולא נרשמו התלהבויות בקהל.

אורן, אגב, לא יזם את ההצהרה שהוא שואף להיות מספר שתיים של דוד לוי. היה זה ירון דקל, הכתב לענייני מפלגות של "קול ישראל", שהביא את ההכרזה הזאת בדרך מאוד אקראית. לאחר מכן צברה ההכרזה תנופה בדיון, בעיקר בגלל מיעוט העניין בעצרת עצמה. דקל ניגש לאורן, לאחר שראיין את לוי. הוא שאל אותו אם הוא מתכוון להשתלב בצמרת המפלגה. זה השיב לו בחיוב, ואז שאל אותו דקל אם מדובר במקום השני. תשובת אורן היתה: "למה לא", וכך התחיל להתגבש הבלון.

פרופסור אורן הוא דמות מאוד שנויה במחלוקת בקריית שמונה היום, בלשון המעטה. הצטרפותו לרשימת לוי, לאחר שעזב פעמיים את הליכוד, בבחירות לראשות העיר ועכשיו, מרתיעה רבים בעיר מלהתמך בדוד לוי, למרות שלכאורה הוא מייצגם האותנטי. התדמית הזאת בלטה מאוד באותה עצרת.

אורן הגיש לדוד לוי על בימת העצרת חוברות התמנה עם שמות של 4,000 מתפקדים למפלגה החדשה. בפועל הקהל מנה בקושי 600 איש, כולל נציגים מכל מיני יישובים בצפון וכולל משלחת נכבדים דרוזים שבאו מהכרמל. היתה שם גם נציגות דלה של תושבי רמת הגולן. תושבי קריית שמונה העדיפו להישאר בבית. עשרות האוטובוסים שהיו צריכים להביא את האלפים מכל הצפון לא אותרו במגרש החניה מסביב לכיכר. מארגני העצרת התרוצצו כמו עכברים ולא ידעו כיצד תיפתח העצרת עם מיעוט מאזינים כזה. היה זה מפח נפש, שדוד לוי ופרופסור אורן יתקשו לשכוח.

המארגנים בישרו במשך כמה ימים לפני העצרת, כי עומדת להתחדש מסורת העצרות נוסח בגין. המציאות טפחה בפניהם – תמה תקופת העצרות. אך למיעוט הנוכחים היתה גם סיבה אחרת, מוחשית יותר. ראש עיר המתואר כבאריזמטי או כ"מר קריית־שמונה" בכלי התקשורת, לא "הביא את הסחורה" לכיכר. לפי הבעת פניו של מקסים לוי, שישב זעוף על הבמה, הביט בקהל ועישן בשרשרת, יש מקום לספקות אם שאיפתו של אורן תתגשם.

מה שיתרחש בקריית שמונה באותו ערב, [illegible] תקשורתי סביב אורן והכרזתו, צריך לבדוק על־פי האירועים בשטח. אורן הוא תוצר מובהק של התקשורת. בכל מטח קטיושות הוא נקרא לספק כותרת, אך לא תמיד טורחים לבדוק מה עשה האיש למען עירו, בעיקר בקדנציה האחרונה שלו. הוא עצמו תפס מהר מאוד את הטריק. אורן תמיד ידע להרשים בעלילות הקיפוח של קריית שמונה ובתיאורי מאבקו האישי נגד עסקני הממשלה, שלא נותנים לעיר המופגזת מקטיושות את המגיע לה.

במוקדי התקשורת במרכז הארץ לא מכירים את הכרזותיו של אורן, שעוד מעט הוא יביא למקום מפעלים והעיר תתפתח. במציאות, המפעלים נסגרים. מפעלים שבכל זאת התמקמו בעיר מעסיקים מעט אנשים. בקריית שמונה אין הרבה אבטלה, אבל הסיבה אינה עבודה בשפע לכל דורש. מובטליה פשוט עוזבים אותה.

להכרזה התקשורתית של אורן אין כנראה סיכוי גדול במפלגה החדשה. לאחר המפלה בשביעיות בליכוד, טרם הבחירות, סבר אורן שדוד לוי לא עזר לו כפי שהיה צריך, ולכן לא הצליח להתברג במקום ריאלי לכנסת, משאת נפשו. כאשר הגיעו הבחירות לראשות השלטון המקומי, חבר אורן לאלי לנדאו במקום לתמוך במקסים לוי. מקסים לוי הפסיד את הכסא לטובת עדי אלדד מכרמיאל. "בגידה כזאת מקסים לא ישכח בחיים", אומרים מקורביו. "משום כך, הוא לא יתן לאורן לתפוש מקום גבוה ברשימה, מקסימום רביעי או חמישי. רק אחרי כמה פרופסורים וגנרלים שלוי צריך אותם יותר מאשר את אורן".

בכיר בליכוד, שפעיל בקריית שמונה, אומר שישנם שיקולים נוספים לא לתת לאורן מקום שני ברשימה: "הצבתו של ראש העיר במקום השני יתן לרשימת לוי צביון סקטוריאלי ודוד לוי מעוניין להיתפס כפלורליסט. בנוסף לכך, יש מי שחושש כי אורן, בגלל האמביציות הגדולות, עלול לברוח עם המגרש". כמה מתומכי לוי בעצרת אמרו על אורן בפיכחון: נצביע בשבילו, העיקר שילך לכנסת ויעזוב אותנו מניהול העיר.

לא רק בגלל האיידס

הילה קומם

יש סיכון קלוש להידבק באיידס כתוצאה מעירויי דם במהלך ניתוח. יו"ר ועדת ההיגוי לאיידס, ד"ר צבי בן־ישי, ממליץ לדאוג למנת דם אישית לפני אישפוז, ויש לכך כמה סיבות טובות

ישראל מוגדרת על ידי ארגון הבריאות העולמי כמדינה בעלת שכיחות איידס נמוכה ביותר. כל מנות הדם שנתרמות למגן דוד אדום נבדקות ומנה שנגועה באיידס (אחת ל־220 אלף) מושמדת. עם זאת, הווירולוג, ד"ר צבי בן־ישי, יו"ר ועדת ההיגוי לאיידס במשרד הבריאות, צוטט השבוע בעיתונות כמי שאמר שאדם הנכנס לאישפוז לצורך ניתוח, שבמהלכו הוא עשוי להזדקק לעירויי דם, חשוף לסכנת הידבקות באיידס.

ד"ר בן־ישי, אם מנות נגועות באיידס מושמדות, איך נדבק הילד מבית־גאלה?

הילד נדבק באיידס ממנת דם נגועה, כביכול. אני לא בטוח שמנת הדם שהוא קיבל אכן התקבלה ממד"א. אך גם אם היא התקבלה ממד"א ואכן היתה נגועה, מדובר במקרה נדיר של מנת דם שהתקבלה בתקופת ה"חלון". תורם הדם נדבק באיידס בתקופה הקרובה למועד התרמת הדם (עד חצי שנה) וגופו לא הספיק לפתח נוגדנים לנגיף. לכן לא התגלו נוגדני איידס בבדיקה. בחישוב סטטיסטי, מקרה כזה יכול לקרות פעם ב־11־14 שנה.

האם בגלל סיכון כה קלוש צריך מנותח לתרום לעצמו דם לפני ניתוח?

אני לא מדבר על מקרה בו אדם נפגע בתאונה והגיע באמבולנס לחדר הטיפולים. מדובר בניתוח מתוכנן, שאדם יודע עליו מראש. הסיכון לכך שעירוי דם יהיה נגוע באיידס הוא כמעט אפסי, אבל קיימים בדם גם נגיפים אחרים, כגון הפטיטיס B ו־C (שכמו איידס נבדקים לאחר ההתרמה) או זנים נוספים של נגיפים שעדיין לא זוהו וגורמים לדלקות כבד. בכל עירוי דם יכולים להיות נגיפים מסוגים שונים, התאמת הדם היא הכי מושלמת כשאדם תורם דם לעצמו. לכן מומלץ, אם אפשר, שאדם ייצר לעצמו מנות דם לפני ניתוח.

האם אפשר ליצור מעין "בנק דם פרטי" לכל אדם?

מנות דם מוחזקות מעמד במשך 30 יום בלבד. לאחר מכן, כדוריות הדם האדומות מתפרקות. לכן מומלץ לתרום את הדם בשלושה שבועות לפני הניתוח.

האם אין תהליך שניתן באמצעותו לחסל נגיפי איידס פוטנציאליים בכל תרומות הדם?

עד היום לא נמצאה דרך לעשות זאת. נגיפי האיידס נמצאים בתוך תאי דם לבנים מטיפוס T וכדי להיפטר מהם, צריך להרוג את התאים עצמם.

ידוע שנגיף האיידס מת כאשר הוא בא במגע עם האוויר. האם יציאתו מהגוף במהלך התרמת הדם לא גורמת ממילא להחלשתו?

קיימת בציבור דעה מוטעית, שהחמצן הוא שהורג את נגיף האיידס. אם זה היה נכון, הנגיף לא היה מחזיק מעמד בדם, שדרכו עובר החמצן לתאים בגוף (באמצעות כדוריות הדם האדומות). למעשה, נגיף האיידס רגיש לטמפרטורה גבוהה ויובש, ולכן הוא נהרס לאחר כחצי שעה של חשיפה לשמש. גם תאי הדם נהרסים באותם תנאים.

חלק ממנות הדם אינן נתרמות בעירוי, אלא מופרדות למוצרי דם שונים. האם במקרה זה, חלקים מהדם הנגוע מסוכנים פחות?

נגיף האיידס נמצא בתוך התאים, לכן אסור להשתמש בעירויי דם מאיידס או במוצרים שהופרדו מדם נגוע באיידס.

התמותה מאיידס בישראל נמוכה. האם ההתעסקות הרבה במחלה אינה מעוררת חרדה שלא לצורך? מסוכן יותר לנסוע היום בכבישים.

גם אם הסיכון הוא קטן מאוד, עדיין צריך להזהיר את האנשים. משרד הבריאות משקיע הרבה משאבים בפעילות הסברתית למניעת הידבקות באיידס, כי זו מחלה שלא יודעים עדיין לרפא, אך יודעים למנוע. נכון שהסיכוי הסטטיסטי לחלות באיידס קטן בהרבה מהסיכון להיהרג על הכביש, אך כל מקרה הדבקה שנמנע הוא הצלת חיי אדם. בישראל יש מודעות גבוהה גם לסכנת ההידבקות באיידס וגם לתאונות הדרכים, אך ההכחשה שכיחה בשני המקרים. הרבה אנשים חושבים "לי זה לא יקרה".

בן־ישי מספר, שבימים אלו נאספים באוניברסיטת חיפה נתונים על התנהגות של מניעת הידבקות באיידס בקרב בני נוער. כשיסתיים שלב עיבוד נתוני הסקר, ניתן יהיה לדעת האם הפעילות ההסברתית אכן השפיעה על התנהגות הנוער. כלומר, האם היא גרמה להם רק לדבר על קונדומים (כובעונים) או שהם גם טורחים לקנות אותם ואפילו להשתמש בהם.

תורמים דם. החוסן לא משמיד את נגיף האיידס (המצולמים אינם קשורים לכתבה)

השירות הבסיסי ● כתבה שנייה בסדרה

סל מחורר

סל שירותי הבריאות במתכונתו הנוכחית מקפח נשים, גימלאים וילדים – טוענים האירגונים המייצגים מיגזורים אלה. מעצבי הסל התעלמו מטיפולים גניקולוגיים שעשויים להציל את חייהן של אלפי נשים בשנה, אומרת יו"ר נעמ"ת. "אנחנו משלמות יותר ומקבלות פחות"

אורן סווידי ועוזי דיין

חוק ביטוח בריאות ממלכתי

על פי חוק הבריאות, נלקח סל הבריאות המינימלי שהיה במשק, סל הבריאות של קופת־חולים הכללית, ויושם בכל הקופות האחרות. כך קרה ששירותים שהיו קיימים ערב החוק בקופות החולים הוצאו מתוך השירות הבסיסי והועברו אל סל הבריאות המשלים. עבור התשלומה נדרש המבוטח לשלם בנפרד ויותר.

למעשה יצר החוק שני סוגי מבוטחים רפואיים: כאלו שיש להם יכולת ומודעות לדאוג לבריאותם במסגרות הביטוח המשלים, וכאלה שלא. המגמה המסתמנת של משרד הבריאות, להפריט את כלל השירותים ולהכניס רפואה פרטית אל בתי החולים, עלולה אף להחמיר את בעיית ההפליה בין מבוטחים בקבלת שירותים.

סל שירותי הבריאות במתכונתו הנוכחית מנוקב במקומות רבים. מיגזורים נרחבים באוכלוסיה סובלים מכך, בעיקר נשים, ילדים, חריגים וגימלאים. לטענת אירגוני הנשים ובראשם נעמ"ת, ואירגון הגימלאים, הם התריעו על כך בעבר בפני משרד הבריאות ובפני הוועדה שעסקה בבדיקת החוק, אך דבר לא שונה. אין התייחסות רצינית לטענותיהם.

נקודת דיכוי

סל הבריאות הוא "אנטי נשי", אומרים בנעמ"ת. לדברי עופרה פרידמן, יו"ר נעמ"ת, ההתייחסות לנשים בסל הבריאות המוצע היא מזלזלת ומעליבה. הביקורת שלה על החוק החדש מתמקדת בשני מישורים. האחד הוא העלות הכלכלית של סל הבריאות המוצע לנשים. "כל התחשיבים הכלכליים מוכיחים, כי חוק הבריאות פוגע בהכנסתן של מאות אלפי נשים נשואות ועובדות. במסגרת החוק החדש משלמת כל אשה נשואה ועובדת מאות ואף אלפי שקלים יותר בשנה", טוענת פרידמן. את הבעיה הזאת פתרו חלקית על־ידי מתן נקודת זיכוי ממס לנשים, שמאוחר יותר הפכה ליעד ראשון לקיצוץ של משרד האוצר. "רק לאחרונה היה נסיון לבטל את נקודת הזיכוי. רק הרעש שהקמנו מנע ביטול ההקלה והיום עומד הזיכוי על חצי אחוז בלבד", מבקשת פרידמן להזכיר.

המישור האחר, הבעייתי במיוחד, הוא המישור הרפואי. "סל שירותי הבריאות שמציע החוק לנשים לוקה בחוסר ומתעלם מטיפולים גניקולוגיים ומבדיקות סגוליות, שעשויים להציל את חייהן של אלפי נשים מדי שנה", טוענים בנעמ"ת.

שירותים ייחודיים שניתנו בעבר לנשים על ידי קופות חולים אחרות, לא נכללים בסל החדש. הכוונה לטיפולים כמו בדיקת חלבון עוברי, המתבצעת היום בתשלום על־פי סעיף 3 א' של החוק, ולבדיקת הדרך (GCHB) עתה, רק הבדיקה הראשונה היא בחינם ואף היא נעשית רק בהוראת רופא.

לדברי פרידמן, טיפולים אחרים החיוניים לנשים, כמו רפואה מונעת, שירותי סיעוד, טיפולי פריון ולידה וטיפולים הקשורים בגיל המעבר, ניתנים חלקית ובעיקר במסגרת הביטוח המשלים של הקופות. לטענתה, היא התריעה לפני החלת החוק כי טיפולים אלו חיוניים ביותר לנשים והם חייבים לבוא לידי ביטוי בסל הבריאות הבסיסי ללא שיקולים כלכליים או אחרים. פרידמן: "מאז ומתמיד התייחסו לטענות הנשים בזלזול. בעבר טענו כי מחלות לב הן נחלתם של גברים בלבד, והתקציבים לנשים בתחום זה היו מוגבלים. היום אנחנו יודעים כי הטענה הזו לא נכונה. למעשה, אנחנו משלמות יותר ומקבלות הרבה פחות".

עפרה פרידמן: טיפולים חיוניים לנשים, כמו רפואה מונעת, טיפולי פריון ולידה וטיפולים הקשורים בגיל המעבר, ניתנים חלקית ובעיקר במסגרת הביטוח המשלים של הקופות

אליהו רייף: בהעדר מוסדות המתאימים לטיפול בחולים קשישים שזקוקים לטיפול סיעודי, נאלצים החולים לחזור שוב ושוב אל בתי החולים, שלא מסוגלים לתת מענה הולם לבעיה

קופות החולים ומשרד הבריאות טענו בתגובה, כי אין שום בסיס לטענות נעמ"ת. לדבריהם, אין שום קיפוח בסל הבריאות הבסיסי לנשים, והטיפולים הניתנים היום בהוראה או בהמלצת הרופא המטפל עונים בהחלט על הצרכים.

תחום בעייתי נוסף, שבו מעורבת גם המועצה לשלום הילד, הוא עניין ההפלות לקטינות. במסגרת סל הבריאות הנוכחי מחויבות הקופות לאפשר ביצוע הפלה רק במקרים של סיכון רפואי לקטינה, בעוד שבעבר עשו זאת הקופות כמחווה של רצון טוב. לדעת ד"ר יצחק קדמן, יו"ר המועצה לשלום הילד, חייבת קופת החולים לאשר הפלות גם מטעמי גיל ורקע סוציאלי.

היום נתונות קטינות בהריון לחסדי הקופות. הקופות פועלות לפי הספר והן לא חורגות ממנו, אלא אם כן מדובר בשיקולים רפואיים. במכתב שהעביר ד"ר אריה סרנה מקופת חולים לאומית, הוא מסביר את מדיניות הקופה: "קופ"ח לאומית מממנת הפסקת הריון רק לאחר מתן עילה של ועדה רפואית – סעיפים 3 ו־4".

ילדים בין הכיסאות

ד"ר יצחק קדמן, יו"ר המועצה לשלום הילד סבור שבעיקרו החוק הוא חיובי, כי בזכותו כל הילדים מבוטחים, אך ישנם תחומים שבהם עדיין קיימת אי בהירות. מדובר בשירותים הנפשיים והשירותים הפרארפואיים לילדים ובני נוער המשתייכים למערכת החינוך. שייכותם לשתי מערכות, מערכת החינוך ומערכת הבריאות, יוצרת לא פעם מצב של נפילה בין הכיסאות. ד"ר קדמן מביא כדוגמה מקרה של ילד בגיל שלוש אשר נזקק לעזרה נפשית, נדחה על־ידי קופת החולים בטענה כי מעתה הוא שייך למערכת החינוך והטיפול בו אמור להיעשות במסגרתה. מערכת החינוך, מצדה, דחתה את הפנייה אליה בטענה כי קופות החולים ומשרד הבריאות הם האחראים למתן טיפול. במקרה זה, החוק היבש שקובע מתן שירותים לילדים עד גיל שש במסגרת קופות החולים לא יושם, ונדרשה התערבותו של קדמן כדי להסדיר את העניין.

טענה נוספת שמעלה קדמן נוגעת למרכיביו של סל הבריאות הנוכחי. לטענתו, הסל מורכב מטיפולים המוגדרים כ"יוקרתיים" בעוד טיפולים כגון בריאות הנפש וטיפולי שיניים לא נכללים בו בצורה החלטית. קדמן מציין כי גם במסגרת הטיפול במערכת הבריאות הנפשית ישנה הפלייה הנובעת מתימחור הדרגתי. הטיפול הראשוני כולל מספר מוגבל של מפגשים וטיפולים נפשיים. מעבר לזה, נדרשת השתתפות כספית של המבוטחים. סידור זה פוגע במתן שירות יעיל והוגן למבוטח, בעיקר כאשר מדובר בילדים ממשפחות חסרות אמצעים.

מקרה חריג אחר שמביא קדמן ושלא נמצא לו פיתרון במסגרת החוק, הוא של ילדה בעלת פגם גנטי שגרם לנשירת שיניה. מאז היא נאלצת להחליף תותבות בתדירות גבוהה, ללא עזרת שירותי הבריאות. כל הנסיונות לפתור בעיה זו נכשלו.

"המגמה המסתמנת היום במשרד הבריאות תביא לכך ששירותים קהילתיים כמו טיפת חלב ובריאות המשפחה, שניתנים היום על־ידי המשרד, יועברו לידי קופות החולים. אלה פועלות היום משיקולים כלכליים", אומר קדמן וגם הוא התריע על כך בפני משרד הבריאות.

הסיעודיים נשארו בחוץ

עיקר הטענות של הסתדרות הגימלאים כלפי החוק החדש הוא בנושא הסיעודי. לדברי אליהו רייף, יו"ר הסתדרות הגימלאים, החוק לא נתן פיתרון לבעיית החולים הסיעודיים. "בהעדר מוסדות המתאימים לטיפול בחולים קשישים שזקוקים לטיפול סיעודי, נאלצים החולים לחזור שוב ושוב אל בתי החולים. אלה אינם מסוגלים לתת מענה הולם לבעיה".

קושי נוסף יוצר הסדר הגבייה דרך הביטוח הלאומי. הסדר זה גרם לבילבול רב אצל הקשישים ואף בהלה מסוימת אצל חלקם. למרות טענות אלה, בהסתדרות מרוצים מן החוק החדש, שבמסגרתו מבוטח כל ציבור הגימלאים בארץ.

בימים אלה מגבש משרד הבריאות, יחד עם הסתדרות הגימלאים, תוכנית לפיה הקשישים יבוטחו במסגרת ביטוח סיעודי משלים, בעלות של עשרים וחמישה שקלים לחודש. השאיפה היא להגיע למצב שבו יוקם סל בריאות ו[illegible] ייחודי, שיענה על הצרכים המיוחדים של קהילה זו.

מקום

לפתן מפירות שבעת המינים

אבשלום קווה

נאות קדומים, שבחבל מודיעין, נמצאת באמצע הדרך בין ירושלים לתל־אביב לא רק מהבחינה הגיאוגרפית. השמורה היא ניסיון לשמש גשר של חי וצומח בין המקרא והתלמוד ובין ימינו אלה, תוך מתן פירוש מחודש לאמיתות, תפיסות וביטויים שגורים ונדושים

בהיותו ילד בן 12 עשה נגה הראובני, לימים מבכירי חוקרי ארץ ישראל, עם הוריו בלבנון. בשובו הביא עימו זרע של ארז הלבנון. הארז גדל וצמח לאיטו וכיום הוא נטוע בשמורת נאות קדומים. באחת משבע ברכות המים הנמצאות במקום הוא משתקף במלוא הדרו האצילי הירוק, בצוותא עם כמה עצי תמר.

הארז הצפוני והתמר הדרומי היו שתולים, על פי המקרא, בבית המקדש הראשון. מעין מיזוג של האפשרי והבלתי אפשרי, הקרוב והרחוק, המאפיין את נאות קדומים המשקפת בזעיר אנפין נופים, צמחיה חי ומשאירה מקום לדימיון באשר לאוכלוסיות שגרשו את ארץ ישראל במרוצת הדורות. אך השמורה, ההלכת ונבנית, מבקשת לא רק להציג את אשר היה, אלא אף ובעיקר להבין בדרך הבוטניקה והזואולוגיה עולם שלם של תפיסות, אמיתות, דימויים הכלולים במקרא, במשנה ובתלמוד.

בנאות קדומים מתגשמת תוכניתם הרעיונית של הורי הראובני, אפרים וחנה, להקמת "גן הנביאים וחז"ל" (רבותינו זכרונם לברכה). תוכנית זו עובדה על ידם בראשית שנות ה־20, כאשר יסדו את המוזיאון לצמחי התנ"ך והספרות התלמודית עבור האוניברסיטה העברית בירושלים, עוד טרם קמה על הר הצופים. פיתוח המקום החל בתחילת שנות ה־70 אף שהשטח לכך הוקצה כבר ב־1965. הראובני הלך ומגשים את חלום הוריו, שנפטרו בטרם החל האתר לקרום חי וצומח תנכ"י.

השמורה פרוסה על פני שטח של 2,500 דונם והיא נמצאת קילומטרים ספורים מזרחית למחלף בן־שמן, בסמיכות למצפה מודיעים. נאות קדומים היא גוף עצמאי, ללא מטרות רווח. הנשיא החמישי, יצחק נבון, הוא יו"ר מועצת המנהלים של החברה המפעילה את המקום.

אשתקד פקדו את השמורה כ־120 אלף אנשים. שליש מתוכם תלמידי בתי־ספר, שליש תיירי חוץ והשאר תיירי פנים. מצבת העובדים מקיפה 85 איש, מתוכם 45 מדריכים. ההדרכה ניתנת בארבע שפות: אנגלית, גרמנית, רוסית ועברית. מתקיימים בה סיורים על פי עונות השנה וכן תוכניות לבתי־ספר ולקייטנות הכוללות הפעלות כאריגה, בציר, דיש, מסיק, עצירת שמן, בניית גדרות עם סירה קוצנית וכן ניווט ברחבי השמורה על פי רמזים ומשפטים מהתנ"ך.

המדריך שליווה את כותב שורות אלה, אורי מילוא, "יצא לשטח" בלווית בקבוק מים מינרליים וספר תנ"ך. אך לא היה לו צורך לפתוח אותו כלל. המשפטים הקשורים לצמחים, לאירועים ולמקומות כמו נבעו ממנו באופן טבעי. המקום רווי ברוח מקראית ולא צריך להיות דתי או "שומר מסורת" כדי לחוש זאת.

בדרכי השמורה ניתן לנוע בעזרת חוברות. אורך כל מסלול נע בין שניים לשלושה קילומטרים. המסלול הראשון עובר את אזורי "ספרות החכמה", "יער השרון" ו"גיא שיר השירים". המסלול השני עובר דרך "גבעת המנורה" אל "מעלה הבשמים" ומשם אל "גיא שיר השירים". השלישי מתחיל ב"זמרת הארץ", דרך "שבעת המינים" וכלה ב"ארבעת המינים". האחרון מתחיל "בבקעת יריחו־עיר התמרים", עובר ב"גאון הירדן" ומשם ל"יער חלב ודבש" ומסתיים ב"כרם ישעיהו".

המשורר והאדריכל הגנים המנוח, ע. הלל, עסק בתכנון השמורה המשקיפה על הבסיס הצבאי, מתקן אדם. בפינת החי המגודרת בקצה השמורה, באזור, האמור לשחזר מבחינה חקלאית את אזור עין־גדי וסביבותיה, מצויים אנטילופות, יעלים וראם לבן. היעלים והראם הובאו זה לא מכבר מהחי־בר של יוטבתה.

על פי מילוא, הרעיון הבסיסי של השמורה הוא לא רק לאסוף ולגדל צמחים ובעלי חי המוזכרים במקרא, אלא להעניק פירושים והגדרות חדשים ומדויקים יותר לתפיסות ולדימויים שהיו לנכס צאן ברזל במהלך הדורות. מילוא היה במשך שנים רבות מדריך טיולים בחברות נסיעות העוסקות בטיולי עומק ועתה הוא חי את השמורה. לדבריו: "אין לקחת את הדברים כמובנים מאליהם. אנחנו מנסים ליצור פה זעיר אנפין של ארץ ישראל כדי ללמוד מה אכן התרחש לפני אלפי שנים".

בניסיון לשחזר את אזור עין גדי הובא עפר "אותנטי" ממדבר יהודה בכמות אדירה. שש מאות משאיות עשו את דרכם לשמורה, כדי לאפשר גידול של צמחי מלוחים ושל אפרסמון, אשר שימש, ככל הנראה, לתעשיית הבשמים.

במקרא מצויים דימויים רבים הספוגים מעולם הטבע של ארץ ישראל. אחד הביטויים היותר מובהקים הוא "ארץ זבת חלב ודבש", שהביאו עימם המרגלים. לדברי מילוא מנסים בשמורה להקים דגם של "חלב ודבש" על־ידי שתילה של עצים ושיחים המוזכרים במקורות, כאלונים, קידה שעירה, קטלבים, חרובים, אשחר ארצישראלי, עוזרדים ועוד רבים אחרים. הביטוי שהפך נרדף לגן עדן עלי אדמות אינו עומד במבחן המציאות. "הבדיקה" מורה כי המרגלים שחזרו מהתום הביאו דוגמאות ודגמים של ארץ מרעה.

משקל מרכזי מוענק בשמורה ל"כרם ישעיהו הנביא". פרק ה' בספר ישעיהו נפתח כך: "אשירה נא לידידי שירת דודי לכרמו. כרם היה לידידי בקרן בן־שמן". ואכן בקרן בן שמן בשמורה נבנתה סוכת גפנים מקורה, הנשקפת על נוף פסטורלי, אף כי שומם ברובו. לא מן הנמנע כי באזור זה למדו פעם הכפריים, כהם החכמים והנביאים, את חיי הגפנים.

המשל העוסק ביחסים המתוחים בין האל לבין צאן מרעיתו קשי העורף, אף המשל הוא פרק חקלאי. "מה לעשות עוד לכרמי ולא עשיתי בו מדוע קיויתי לעשות ענבים ויעש באושים", נאמר בהמשך, ועל פירוש המונח־מושג באושים חלוקות הדעות. על פי מילוא לא מן הנמנע כי מדובר במחלת הוטורה, הפוגעת בעגבים כך שהיא משאירה אותם בשלב ביניים, לא חיים ולא מתים.

מכל מקום, אתר הכרם שבשמורה מנסה להמחיש את הדברים שנאמרו בהמשך כי: "הסר משוכתו והיה לבער פרוץ גדרו והיה למרמס. ואשיתהו בתה ולא יזמר ולא יעדר ועלה שמיר ושית ועל העבים אצוה מהמטיר עליו מטר". ואכן בסמוך נמצא כרם מדולדל, הממחיש את השיממון וההזנחה, וליד כרם שופע חיים.

שבע בריכות מלאכותיות מצויות בשמורה, אך הן כיום כה טבעיות עד כי קשה להבחין בכך. הן נושאות שמות מקראיים כשיר השירים, שלמה, התמרים, הערבות, השקמים, האתרוגים וכן גאון הירדן שהוא למעשה תעלה. ליד פינה המכונה "בימת יותם" נמצא, כמובן, עץ אטד. הבימה אינה נטולת שימוש. בזמן פסטיבלים כ"עת הזמיר" מופיעים שם זמרים.

בתת־האזור המבקש להציג ולהמחיש את אזור השרון נמצאת פינה שהיא המקום היחידי בעולם בו נשתלו קוצים. בכוונת השתלנים, אנשי השמורה, להבין את הביטוי הלקוח משיר השירים "כשושנה בין החוחים, כן רעייתי בין הבנות". ובין כל אלה מצויים צמחים רבים אחרים כאזוב, שקמה וצלף, זית, אגוזי מלך ("אל גינת אגוז ירדתי")

וכן שפע של גתות, בתי־בד ומרסות, חלקן מקוריות, חלקן מלאכותיות.

ובלי ארכיאולוגיה אי אפשר: בגבעה הנושאת את השם חורבת חרמשית מצויים שרידים מהתקופה היוונית ומהתקופה הביזנטית. בין השאר יש במקום מערות תת־קרקעיות אשר שימשו את המורדים בתקופת בר־כוכבא וכן שרידים של בית אחוזה מפואר.

המבקרים הסקרניים יוכלו לברר סוף סוף מדוע נטש לוט האומלל את אברהם וירד לכיכר הירדן ומהם אותם "מאה שערים" המופיעים בסיפורו של יצחק. ניתן להכיר מקרוב את הלבנה, הלוז והערמון המתוארים בפרקים העוסקים ביעקב ומהי למעשה "זמרת הארץ" אשר שלח יעקב כשי לפרעה בזמן הרעב הכבד. כאן אף ניתן למצוא את אותם עצי ערבה עליהם תלו גולי בבל את הכנורות שלהם ולגלות שהיו אלו צפצפות הפרת המתהיבות. ניתן אף להכין סלי נצרים מן הערבה ולעסוק בשימושים של הקנה והסוף.

בשנים האחרונות התפתחה בנאות קדומים מעין תיירות של בוקר. קבוצות תיירים הנוחתות בשדה התעופה לוד בשעות הבוקר המוקדמות מגיעות, כחלק מתכולת התיור, לשמורה. מדובר בעיקר בקבוצות תיירים מרוסיה ומחבר העמים. הפגישה הראשונה שלהם עם ארץ הקודש היא באמצעות ארוחה תנכ"ית הניתנת להם. תפריט הארוחה הוא זה: יוגורט לבן בקיץ, ריסת דגנים חמה בחורף, דבש תמרים, אגוזים הנקטפים בגינת האגוז המקומית, גבינת רועים, וסוגר את הרשימה המפוארת לפתן מפירות "שבעת המינים". מה כבר צריך יותר?

נאות קדומים, מראה כללי. מיניאטורה של ארץ ישראל

אישי

מזכרת של קיץ

שרה ת. כץ

לפני שהגשם הראשון יורד עלינו ומוחק, עם האבק, הזיעה והזהב הלוהט של הקיץ, גם כמה שמחות, אני רוצה להזכיר את פסטיבל "ניגונים". כדי להגיע אליו היה עלי להעפיל למרום הגליל (שזו בדיחה מקומית) – מקום שהרוחות שולטות בו ביום והקרירות בלילה.

אנשי קיבוץ עבבר, מזרחית לכרמיאל, עשרה חברים עם מרץ האידיאלים של 1,000 חלוצים, קיבלו את פני בלבביות. מכל חלון ודלת בחדר המרווח שבבית־ההארחה, רואים פיסות של הרים ופינות של עמק, וממש ליד המפתן נמצאים פרחים שאינם נכנעים לרזות החוקה ונאחזים בעקשות באדמה הטרשית.

את יומו הראשון של הפסטיבל אירח הכפר הדרוזי עין אל־אסד – מעיין האריה בעברית. בגובה של 600 מטרים מעל פני הים, מול נוף עוצר נשימה שלמרגלות גוש הרי מירון, טעמתי את כל סוגי המאכלים שנשות הכפר טרחו והכינו למען הבאים.

התוודענו לאלעמישה – בורגול דקיק עם קישק (לבן מיובש) ובצל קלוי; שיש בריק – מאפה בצורת כובע ממולא בשר, צנובר ובצל; אלמנסף – כבש מתובלן; אלמקצבה – עדשים בבצק, עם שום ולימון, ועוד. אחרי זה לא נותר אלא לשבת בכיכר הקטנה ולצפות (עם כתפיים מרעידות, כי הערב כבר החל לרדת) בילדי הכפר הקטן שהופיעו בפני הקהל.

הכפר הצ'רקסי ריחניה, השוכן בצפון הנישא, הלך בגדולות. על במה גבוהה, שהוקמה במגרש רחב מוקף בתים, מתחת לירח ענקי, הופיעה הלהקה הצ'רקסית "נלמס", שהגיעה במיוחד מהרי הקווקז. בימים שקדמו להופעה נלחשו שמועות מפה לאוזן, שזו להקת הפולקלור הטובה בעולם.

אבל הרקדניות נענו להוראות הכוריאוגרף בצייתנות מרגיזה, ורוב הזמן ריחפו מולי בפנים מחייכות נשיים מתנצנצות חרוזות מרשטות קדימה ולמעלה. למראה הגברים שהתפרצו שוב ושוב, ללא לאות, אל הבמה במשך שעתיים הבנתי כי מרגע שעמדו על דעתם הם ידעו שעליהם לרקוד או ליהרג בקרב אכזר. האלימות העולה מכל תנועה שלהם לא עברה את התמורה המתבקשת כדי שאפשר יהיה לכלול את הריקוד הזה בהגדרה הרחבה של "אמנות".

"ראית את ריקוד הסכינים?" ניסתה גורה חברתי להלהיב אותי.

"ראיתי גם ראיתי", הספקתי לענות, לפני שהותקפתי על־ידי פיהוק בלתי נמנע.

גורה המתינה בסבלנות שכושר הדיבור יחזור אלי.

"ראית את הירח?" שאלתי לבסוף.

גורה העיפה מבט חטוף במכר הוותיק. מתברר שטעמינו שונים.

בכוונה דילגתי על היום השני, כדי לסיים בשבת.

ההופעה המפתיעה, המרגשת, המשמחת ביותר בפסטיבל התקיימה באולם האירועים של קיבוץ ברעם. רינה שרת הנחתה מופע מענג של להקות פולקלור יהודיות – שתי להקות תימניות, "עמקה" ו"מורשה", וכן להקת בני נוער מחיפה הנושאת את השם הבנאלי "צעירי חיפה", כולם בנים לעולים חדשים ממזרח־אירופה וכולם רוקדים פשוט נפלא.

אחרונה חביבה היא משפחת אקילב, שהגיעה מבוכרה. ההתרגשות שאחזה בי למראה "ריקוד החתן הנאה" שביצע אחד מצעירי המשפחה חוזרת אלי גם עכשיו, כשאני מביטה בצילום המשפחתי ורואה אותו רוכן למרגלות אביו, בצדה הימני של התמונה, ליד קטון הרקדנים.

בני משפחת אקילב מבוכרה. ריקוד לא נשכח

כפרי נופש

רובינזון בדרך לישראל

אבשלום קווה

ראשי משרד התיירות שואפים להגיע בשנים הקרובות למיליון נופשים בשנה. נופשים ולא תיירים. ללא כפרי נופש, ענף תיירותי משגשג ברחבי העולם, תיוותר השאיפה בגדר חלום בלבד

רובינזון – הקלאב, לא הקרוזו – בדרך לישראל. מנכ"ל קונצרן התיירות הגרמנית TUI, מרק פסטר, הודיע כי חברתו, בעלת הקלאב, קיבלה החלטה אסטרטגית להשקיע בישראל. פסטר, מהאורחים המרכזיים בוועידת ראש הממשלה לתיירות השלום, נטש בוקר אחד את הלובי החגיגי של מלון הילטון התל־אביבי, עלה על הליקופטר וטס מעלי חופי הארץ, כדי לעמוד ממעוף הציפור על הפוטנציאל הגלום בחופים, שחלקם עדיין בני־תיירות.

קלאב־רובינזון הוא מועדון חופשה, המצוי, כמועדונים אחרים – הקלאב־מד, למשל – לחופי ים או הרחק בהרים. יעד ההשקעה של קונצרן הענק הגרמני הוא בניצנים ובנחשולים. החברה אף מתעתדת לבנות כפרי נופש בחוף ים־סוף, אם וכאשר תהליך השלום יעלה על דרך המלך. "אנחנו מאמינים בישראל", אמר פסטר לאחר ששב מהסיור, בו גם נהג על טרקטורון בחוף ניצנים. דרך הפעילות אמורה להיות באמצעות חברות ניהול כדוגמת שיתוף הפעולה שיש ל־TUI עם כמה רשתות של בתי־מלון ספרדיים.

בשנת 1994 עברו תחת ידיו של הקונצרן, העוסק בתחומי תעופה, מלונאות ונסיעות כ־5.5 מיליון נוסעים. מחזור העסקים של החברה הסתכם ב־6.5 מיליארד מארקים. לחברה 8,550 סוכנויות נסיעות בגרמניה. היא מעסיקה כ־1,600 עובדים, מהם כ־1,300 במרכז החברה בהנובר והיתר פזורים בערי גרמניה המרכזיות.

קבוצת TUI מקיימת קשרים עם ישראל כבר 15 שנה. נציגתה בארץ היא סיטונאית התיירות הנכנסת "עמיאל טורס". יותר מ־15 אלף ישראלים עשו בקיץ הנוכחי בכפרי הנופש של קלאב־רובינזון בטורכיה, באיי יוון, בדרום איטליה ובמכסיקו. בראש השנה ובסוכות ינפשו בטורכיה 1,000 ישראלים, שכבר הבטיחו את טיסתם.

בקיץ הבא יתוסף מועדון נוסף לקונצרן, בתוניס. כדי לקבל מושג על כפרי הנופש של החברה אפשר להרחיק אל מכסיקו, אל מועדון הנושא את השם טולום. המועדון נמצא על חוף ים, מוקף יער טרופי. נמל התעופה הקרוב נמצא במרחק של 100 קילומטר.

במועדון של טולום יש 300 חדרים. בנוסף לשירותים ולמקלחת זוכים הנופשים למיזוג־אוויר, מטהר מים, טלוויזיות לווין, טלפון בחיוג ישיר, רדיו, כספת לחפצים ומרפסת. האירוח בטולום הוא על בסיס של "הכל כלול" במחיר. השירותים הניתנים כוללים בריכת שחיה למבוגרים ולילדים, מגרשי טניס, גלשני רוח, צלילת שנורקלים, צלילה, מגרש גולף, טניס שולחן, התעמלות, מגרשי כדורגל, כדורעף והדוסל וסיורים.

כמו כן אפשר למצוא במתחם הנופש בוטיק, מינימרקט, תצוגות תכשיטי כסף וניתן לקבל שירותים רפואיים והשכרת רכב. הנופשים המבקשים לברוח מהציוויליזציה לא יכולים, אם כן, לברוח כל כך רחוק.

לדברי פסטר, הצעיר יחסית (47) והדינמי, לישראל היכולת להיות שוק מרכזי של נופשונים. ראשי משרד התיירות מציבים יעד של מיליון נופשים, לא תיירים, לשנה בעתיד הקרוב. אך לשם כך יש צורך בכ־30 אלף חדרי בתי־מלון. על פי מנכ"ל הקונצרן, למרות שישראל מציעה תיירות בכתרות, רבים מהתיירים הפוטנציאליים שאינם יודעים כלל היכן היא נמצאת.

במסיבת כתבים, בעת כנס תיירות השלום, הציג פסטר עמדה מקדימה לגבי נושאי בטחון וטרור. לדבריו, נעשו מחקרים המורים כי תיירים רבים נרתעים להגיע למקומות רגישים לא בגלל הטרור המאיים, אלא משום מערכת הבדיקות המטרידה, הכוללת תחקור, פיקוח וחיפוש מרגיז בנמלי־התעופה. הדעה המקובלת כי בדיקות בטחוניות משרות בטחון אינה עומדת, אם כך, במבחן המציאות. אירופים הטועמים זה כמה שנים את הלוקסוס של מעבר ישיר ולא מוטרד מארץ לארץ, מעדיפים להתרחק מארצות בהן הבדיקות מקיפות.

עוד אומר פסטר כי מחירי השהות בבתי־המלון באילת הם גבוהים למדי. בתשובה לשאלה אמר המנכ"ל כי תיירים גרמנים אינם מתעניינים כלל בקזינו. בגרמניה נמצאים אמנם בתי־קזינו רבים, אך בחוץ לארץ מעדיפים הגרמנים לדלג על קטע זה.

אם אכן תצא העסקה אל הפועל – בניצנים, בנחשולים או בשני המקומות – יופיע בשמי התיירות מונח חדש: רובינזים, הבדרנים של המועדון. בחוברת פרסום של המועדון נכתב: "צוות הבידור, הרובינזים שלנו, הם חברים שתמיד נמצאים כשצריך אותם ויחד עם זאת הם אינם מטרידים. הם עוזרים לאורח להכיר אנשים חדשים בדרך בלתי פורמלית. האורחים מפתחים יכולות חדשות בזכותם של הרובינזים". אוי.

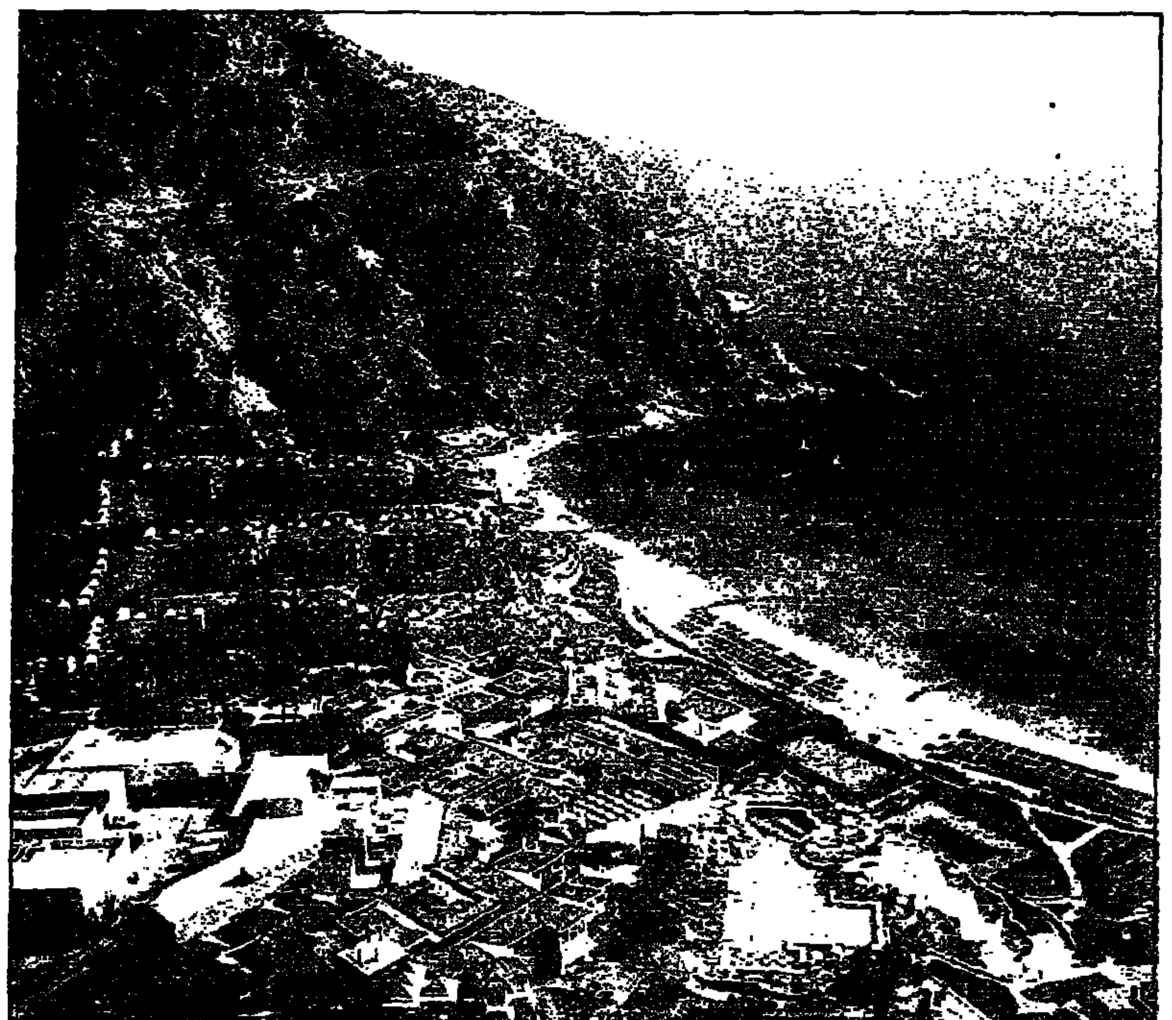
כפר הנופש "ליקיה וורלד פטייה" בטורכיה. בקרוב בניצנים ובנחשולים

100 חברות ישתתפו בתערוכת "ציוד מכני הנדסי"

כתב "דבר" לענייני תחבורה

כ־100 חברות מרחבי העולם, המתמחות במלגזות, שינוע הרמה וציוד מכני הנדסי (צמ"ה) ישתתפו בתערוכה בגני התערוכה בתל־אביב ב־20־19 בחודש זה. במגוון המוצגים: מנופים בעלי כושר הרמה עד 200 טון, כלים לעבודה בגבהים, משאיות מהמתקדמות ביותר, טרקטורי ענק וכן נושאי מצבות. מארגני התערוכה מצפים להשתתפות המונית, כאשר מעבר לקהל המקומי אמורים להגיע כ־500 קניינים מאירופה, מארצות־הברית וכן מירדן וממצרים.

החברה הגרמנית O&K, המיוצגת על ידי מנופי אבי, תציג ציוד למחצבות מחפרים מ־77 טון עד 475 טון, משאיות מ־25 טון עד 85 טון וכן ציוד לעבודות עפר כבישים, מיני־מחפרים ומחפרי זחל מ־15 טון עד 58 טון, הן על זחל והן על גלגלים. כמו כן תציג החברה מעמיס אופני, על מבנה מיוחד המאפשר ראיה של 360 מעלות מתוך תא הנהג.

חברת מגם, הנמנית עם קונצרן כלל, תציג מנוף מתוצרת האב השוודית, בעל מערכת בקרה חדשנית, יכולת עבודה משופרת בגבהים ומשקל עצמי נמוך. עוד תציג שלט רדיו חדש, תוצרת נורבגיה, המאפשר שליטה במנופים.

חברת וולבו הוותיקה תציג את הדור החדש של המעמיסים, המצוידים במנועים חדישים בנפחים 6־12 ליטר. המנועים מצוידים בממיר קטליטי מיוחד למניעת פליטת גזים רעילים, הבלמים טבולים בשמן "ירוק" ומזגן האוויר מכיל גז תקני. חברת קומסקו, המשווקת בארץ ציוד לבניין ועבודות עפר כבר קרוב ל־30 שנה, תציג מחפרים זחליים וגלגליים.

טלפונים חדשים למועדי טיסות

מתחילת השבוע הופעלה מערכת מענה קולי חדש בנתב"ג, המאפשרת קבלת מידע בארבע שפות ל־120 פונים, בעת ובעונה אחת על מועדי הטיסות, ההמראות והנחיתות. ואלה המספרים:

בעברית – 03־9723333
בערבית – 03־9723355
באנגלית – 03־9723344
ברוסית – 03־9723366

מספר הטלפון של לשכת המודיעין: 03־9710000.

מספר הטלפון של מרכזיית נתב"ג 03־9710111.

הקרקע היא הגבול

חזון "נלבישך שלמת בטון ומלט" קם והיה ועתה הוא מעורר חרדה, לפחות אצל תושבי מרכז המדינה. הפתרון, בנייה לגובה, מעורר פולמוס רב-היבטי, ובינתיים, בלא תוכנית כוללת, בונים מגדלים בשיטת ה"יחאפ"

אבנר הופשטיין

לאן מועדות פניה של תל-אביב לקראת האלף השלישי? האם לאור תוכניות הבנייה לגובה הקיימות, פרנסי העיר מתכננים את מנהטן הבאה, או שמא עדיף דגם לוס אנג'לס עתירת הקרקעות ונמוכת הגגות? ואולי בכלל הונג קונג, עם הרובעים דלי השטח המתנשאים לגבהים מרשימים ובדלת אמותיהם הכל מתרחש: בית הספר, הבריכה, ומרכז הקניות. כיצד יתגברו התוכניות והאופטימיות על האגורדלמוסיה השלטת בתחום הבנייה, ויבטיחו כי איכות החיים המועטה שעוד נותרה לא תיעלם בין קירותיו מורי האימה של "מגדל בבל" בן 25 קומות? ולא פחות חשוב: איך יושפעו מכך המיליונים באותה פריפריית "מחדרה ועד גדרה", העוברים מדי יום ביומו במטרופולין העתידי?

ביום שישי האחרון התקיים דיון פומבי פתוח לקהל, בשאלה "השמיים הם הגבול?", ביוזמה משותפת של מערכת המקומון "העיר" ועיריית תל-אביב ובהשתתפות אנשי ציבור, אדריכלים ואנשי רוח. הרקע: תוכניות הבנייה לגובה הנכנסות לשלבים מתקדמים, ואשר ככל הנראה, הינן כבר עובדה קיימת: תל-אביב תתחיל, בעידודו וביוזמתו של ראש העיר רוני מילוא, לבנות לגובה. השאלה הנותרת היא כיצד, כמה והאם זה טוב בשבילנו (או כמאמר השיר, "כמה זה עולה לנו"). הנה כמה דוגמאות, מתוך עשרות, בשביל לסבר את האוזן: 25 קומות מעל בית ציוני אמריקה, 24 עד 30 קומות בכיכר המדינה, 19 קומות מעל רמת אביב, מגדל מעל או מאחורי בית סוקולוב, והרשימה עוד ארוכה.

"את עמדותיי בנושא גיבשתי בתקופה שהייתי שר לאיכות הסביבה", אומר רוני מילוא. "כבר אז הבנתי שאם אתה רוצה לשמור יותר שטחים ירוקים, ומרווחים גדולים יותר בין הבתים, במציאות הקיימת היום של חוסר קרקע וקרקע יקרה מאוד, אתה צריך לבנות לגובה. אני זוכר שהייתי נוסע בראשון לציון, ורואה את הצפיפות של הבתים ושואל: מי אחראי לחוסר האחריות הזאת של הבנייה בית בתוך בית, מרפסת בתוך מרפסת, המעט איכות חיים שאתה רוצה, שיהיה לבן אדם קצת אוויר, שטח ירוק – אין. התשובה האורבנית היחידה לכך היא בנייה לגובה. אפשר לקחת דוגמה לשכונה מהדרנית הבנייה לגובה, רמת אביב ג'. אתה מסתובב שם וחש שאתה בשטח פתוח, עצים ירוקים והרבה אוויר, על אף שצפיפות השכונה היא גבוהה".

מילוא גם מקדם בברכה בניית בתי משרדים לגובה. לדבריו מדיניות הבנייה הנמוכה של משרדים גרמה לבריחה החוצה מן העיר, לכיוון רמת-גן והרצליה, שם נבנו מגדלי משרדים.

"עדיין אין כללים, אין תוכנית מיתאר מסודרת. עיר שנבנית ללא תוכנית" – אז רק רגע (צילום: ישראל סאן)

"בניין גבוה אינו חוסם אויר"

אברהם יסקי, חתן פרס ישראל לאדריכלות, מבקש להתייחס לשאלה באופן תיאורטי ומציג את ארבעת העקרונות המנחים של ג'יין ג'יקובס, "הגורו של האדריכלים", המוצגים בספרה משנת 76' "חייהן ומותן של ערים אמריקניות גדולות". "צפיפות, עירוב ישן בחדש, שימושים מעורבים (בילוי עם עבודה ועם כל שאר הפעולות היומיות במקום אחד), ויכולת ניזור טובה. ללא ארבעת אלה לא תוכל עיר גדולה להתקיים", מבהיר יסקי. "בעבר היתה נטייה לגרש משרדים מתל-אביב, אני שמח שהגענו היום לעידן חדש". יסקי אינו סבור כי בבנייה הגבוהה טמונה פגיעה באיכות החיים של התושבים כפי שחוששים רבים, ומבקש "לנפץ כמה מיתוסים הקשורים לבנייה לגובה. למשל המיתוס שבניינים גבוהים חוסמים זרימת אוויר. זהו שקר, בניין גבוה מגביר את זרימת האוויר. האוויר פוגע בו ומנסה לחלוף על פניו ותוך כדי כך מגביר את מהירותו והרוח מתגברת ולא נעצרת. ישנו מיתוס שאומר שבניינים גבוהים חוסמים את האור. שוב לא נכון: בניין גבוה מטיל צל בכיוון מסוים והיות שהשמש מסתובבת גם הצל מסתובב, ומוכח כי בכל עמדה הוא יכול להטיל מקסימום חצי שעה של צל. לעומת זאת כאשר אתה מציב בניין מול בניין לא תקבל לא אוויר, ולא אור. ראו פרדוקס: בניין גבוה – ככל שתטפס מעלה תקבל יותר טבע: כשאני עולה למעלה יש נוף, אוויר, לעומת 'עיר צפופה': ריחות, תתלים, בפחי אשפה ואין נוף". בשורה תחתונה, טוען יסקי, אם לא נבנה לגובה, תוך כמה שנים לא נוכל כלל לגור בארץ הזאת.

דן דרין, ממלא מקום ראש העיר וראש מינהל ההנדסה, ממובילי המהלך של בנייה גבוהה, סבור כי יש להתייחס לכלל המדינה כאשר באים לבחון את הסוגייה הזאת. "אם נתעלם לרגע מהנגב, הרי שמצפון לו מדינת ישראל היא המדינה הצפופה בעולם. היא צריכה להסתכל קדימה אל המאה-מאתיים שנים הבאות, במטרה לחסוך בקרקע. אנחנו נמצאים בתקופה שבה צריכת הקרקע בישראל מגיעה לממדים מפחידים. כל פרדס המירו בקוטג'ים. לאור העלייה הגדולה והגידול באוכלוסייה, האופציה שלנו היא לאבד את שארית הירוק בכלל המדינה, או לבנות לגובה בתל-אביב. צריך לזכור: לא ניתן להיות לוס אנג'לס, ללא השטחים שיש להן". ויסקי מוסיף: "מי שרוצה וילה יוכל לבנות בפריפריה, נאמר באלפי מנשה, להשאיר את מכוניתו שם, ולהגיע במסגרת מערכת ההסעה ההמונית שתוקם במקביל לרפורמה בבנייה". ולגבי לוס אנג'לס, יסקי מזכיר עובדה ידועה: בלוס אנג'לס אין כמעט בכלל תחבורה ציבורית, כולם שם על גלגלים.

"אין ויכוח עקרוני לגבי הצורך בבנייה גבוהה. השאלה המרכזית היא המינון וכיצד תיושם הבנייה", אומר עמרי איתן, אדריכל תל-אביבי. "האם מתאים לתל-אביב הדגם של הבלוק הניו-יורקי המהווה עיר בזעיר אנפין בניו-יורק, השונה מאוד מתל-אביב, התפתחו עקרונות במשך שנים וחוקים המסדירים את הבנייה לגובה. למשל יחס בין גובה הבניין לרוחב הכביש, מסיבה של חדירת אור ואוויר. נקודה שנייה מרכזית היא מערכת הסעת המונים. זה תנאי. בניו-יורק תקן החנייה של בנייני משרדים הוא מאה מקומות חנייה לכל בניין, בלי קשר לגובהו, או מספר המשרדים שבו. בתל-אביב אי אפשר לעשות את זה".

מילוא: "אם אנחנו היום מעודדים בשדרות רוטשילד בנייה של הקומות האחרונות כבנייני משרדים שישמשו גם למגורים, וזה יקרה כמו שקרה במנהטן ובמקומות אחרים, זה יתרום למצב שבו גם באיזורים שעכשיו בלילות הם שוממים מאדם, נוכל לראות בעתיד אנשים מסתובבים".

איתן: "אם אכן ייבנו מאה אלף מטרים של משרדים בשדרות רוטשילד, משמעותם תהיה 2,500 מכוניות נוספות. הנקודה המרכזית היא שאין כללים ואין תוכנית מיתאר מסודרת. עיר שנבנית ללא תוכנית, והבניינים מאושרים אחד לאחר, ללא קו מנחה".

"קפיטליזם משולל כל רסן"

גם הסופר יצחק לאור רואה צורך בירידת הדיון ממרומי האולימפוס האקדמי אל היום-יום, ובראיית התוצאות הקונקרטיות בשטח, בניגוד לתוכניות הכוונות הטובות של הדיונים המקדימים.

לאור מבחין בציניות המרומזת, ובלשון ביקורתית קלה המובעת בשאלת הנושא של הדיון ("השמיים הם הגבול?"), ובמיוחד בסימן השאלה המוצב בקצה. "הקונטקסט של הדיון הזה הוא הטבע של הקפיטליזם הישראלי. הוא משולל כל רסן. קחו את ערוץ שתיים, כתור דוגמה, ותראו איזה שפע הבטיחו לנו, ומה יצא. קח את הכבלים, מר מילוא, את הדיור האיזורי שכנראה יתברר כדבר נורא, שלא יהיה לאן לברוח בין התחנות – הכל דוגמאות לכך שאין כמעט דבר שבו לא עושים אידיאולוגיה מיזמות, כשבסוף מתברר שמדובר בכוח מאוד מצומצם ובקודים מאוד מצומצמים של העילית השלטת". ליצחק לאור גם שפע של דוגמאות כיצד ייפגע האזרח הקטן מהבנייה לגובה, ומדגים מהבנייה היום, מה קורה לתושבים "הנמוכים", הנדונים להיות במשך שנתיים בתנאים איומים של רעש, אי נוחות, לכלוך, ובסופו של דבר, ביתם שלהם לא מרויח דבר מהקידמה. "הם לא פוצו, הקבלן לא חייב לשכור להם דירה לתקופת הבנייה. תקנות הבנייה האוסרות עבודה בכלים כבדים בשעות הערב והלילה אינם נאכפים. בינתיים, בעוד אנו מתדיינים כאן, מתנהלת בנייה פרועה. מורידים עצים בכל אתר".

דבריו של לאור ממקדים את הדיון בנקודה הכואבת מכל, אך על פניה נראית כנכונה: הבנייה לגובה תהיה בנייה לעשירים, מחירי הדירות (ממש כמו מחירי הדירות ברמת אביב ג'), יהיו מעבר להישג ידו של מי שאינו משתייך לעשירון העליון, והקיטוב יגבר. עומרי איתן: "באנגליה של שנות ה-60 המאוחרות החוק האוסר בנייה לגובה מעל שש קומות. הסיבה לכך היתה, שכל בנייני המגורים לגובה נכשלו בתחום החברתי: רמת הבנייה היתה נמוכה מדי, סטנדרד השירותים היה נמוך מדי, והרובעים שבהם נהגה בנייה זו הידרדרו למרכזי פשע. הבנייה הגבוהה נמשכה, אך רק לעשירים, כי אצלם הסטנדרד גבוה, וזאת הבעייה בדיוק גם כאן – הבנייה הגבוהה מיועדת רק לפלח קטן מהאוכלוסייה".

"נוט אין מי בק יארד"

דן דרין עמד על בעייה אופיינית נוספת של החברה הישראלית המודרנית, אשר הופכת אוטומטית לבעייתו העיקרית של איש הציבור הרוצה להמשיך בתפקידו גם בקדנציה הבאה: "מבני המגורים מצטרפים לרשימת ה'נימבי'ס' שכבר קיימת, ראשי תיבות של 'נוט אין מיי בק יארד' (לא בחצר שלי). כמו שיד-אליהו נלחמה נגד בית אבות בשכונה, וכשם שתושבי רחוב בזל בתל-אביב התנגדו בזמנו למגדלי-אריה, כך היום כל אחד מבין שצריך מגדל, אך היה שמח אם זה לא היה נבנה לידו, אלא במקום אחר". מחיאות הכפיים להם זכה דרין אחרי דברים אלה, לראשונה בדיון זה, מוכיחות כי גם תושבי העיר מבינים שמישהו יצטרך לוותר בסופו של דבר.

בשורה התחתונה לא סיפק הדיון תשובה לשאלה היומרנית שהציב, ואף חלקי התשובות המוצגות כאן הם חלקי פאזל פזורים, שאינם מצטרפים לפתרון שלם של סוגיה המעבקת עוד היבטים מרובים. בכל זאת תרם הדיון לא מעט להבנה (לפחות של הנוכחים בו), כי לא תמיד נוכל לחבק הכל: גם קידמה ופיתוח, וגם איכות חיים וניחוח כפר; גם פתרונות דיור וגם אויר, שמיים, ונוף לא אורבני. נוסחת ה"זאב עם כבש" לא תעבוד הפעם, ככל שהדברים נוגעים לחומר וללבנים, ושוחרי הזולה וציוץ הציפורים יצטרכו, כנראה, לחפשם במחוזות אחרים. מה גם שהיום, בעידן של טרם בנייה לגובה, לא בדיוק מקבלים אותם כעיר. תקוות הקהל שיצא את האולם והוא ממשיך בוויכוחים לוהטים, צריכה להתמקד במימוש ההבטחות לבנייה מסודרת עם מחשבה אורבנית אדריכלית טוטאלית במובן של תכנון סביבתי, התחשבות בקרקע ובנוף, פתרונות לציבור מהשכבות הסוציו אקונומיות הנמוכות יותר, ושילוב של תחבורה המונים (רכבת התחתית והפרברים), או במילים אחרות: חייה ותן להיות.

ספר לילד / שרה לוין

ילדים שובבים וצנועים גם

"הספר הגדול" של ימימה אבידר-טשרנוביץ. איורים: אורה אייל, עיצוב העטיפה: דני קרמן, הוצאת "עם עובד", 120 עמ'

לסדרה "הספר הגדול" בהוצאת "עם עובד", בכריכה קשה, נוסף הספר הזה של ימימה אבידר-טשרנוביץ, הנמנית עם הסופרים הקלסיים לילדים, ובו אסופה של שבעה-עשר סיפורים לקטנים, מן העולם הילדי, מן החוויות והרגשיות והיומיומיות של הילד, ומן הדמיון הפורה שלו, המשמש עוד כגבול להתמודדות הקשה עם ההורים – עם הדודים, עם הסבתות, עם החברים.

הסופרת נעזרת, להמחשת סיטואציות שונות ולהעברת מסרים חינוכיים לילד, בצעצועיו ובחיות-המחמד שלו, הקרובים ללבו.

בסיפור "מוקי ברגז עם אמא" מתוארת סיטואציה מוכרת בכל בית ילדים. מוקי בן השלוש, השובב הגדול, הספריען, אך האהוב על כל הילדים, העונה לכל שאלה שמופנית אליו ב"לא רוצה", כעס יום אחד על אמו, שניתקה אותו מהבית הדרושה שיבוא הביתה:

"אני ברגז אתך, לא רוצה להשאר עם אמא כזאת, אני הולך לי דרך".
שאלה אמא:
"לאן אתה הולך, מוקי?"
אמר מוקי:
"אני הולך רחוק-רחוק מכאן, לחוץ לארץ".
צחקה אמא ואמרה:
"לא כדאי לך, מוקי, ללכת לחוץ לארץ, זה רחוק מאוד".
אמר מוקי:
"ואני לא מפחד ללכת רחוק אני גבור, אני חזק, אני הולך לי דרך".

תפש מוקי את הכובע הגדול של אבא, אחז בידית הדלת ואמר שנית:
"אמא, אני הולך" אמר זאת, כי רצה שאמא תבקש אותו להשאר. אבל אמא שותקת. פתח מוקי את הדלת וקרא בקול:
"אמא – לא תראי אותי עוד, אני הולך באמת!"
ואמא אינה שמה לב לדבריו...
"טוב אם לאמא לא אכפת שהילד שלה ילך לחוץ-לארץ, אני באמת אלך לשם, ואמא תבכה ותצטער. טוב לה כך שתצטער אני אעניש את אמא".

ומוקי הולך לו לחוץ-לארץ אל גבעת החול לא הרחק מביתו, השתרע לו על גב הרצף, הביט בעננים ה"עושים תרגילי סדר" ("כולם יחד כמו שמיכת צמר עבה. לא, הם דומים יותר לזקנו של סבא"), נרטב בגשם, וניצל מן ההרפתקה הזו, שיצא אליה בלי שהתכוון לכך, בידי הילד מחנות המכולת שלהם, "שמעיה".

בסיפור "מוקי מבקר אצל אבא במלואים" מתוארת הרפתקה אחרת שלו, געגועיו לאביו לא נתנו לו מנוח, והוא הסתפח אליו למילואים, בהיחבא, עבר על כל המכשולים בהצלחה, ואפילו המפקד נשבה בקסמו.

בסיפור "החביב באשר 'הצעצועים'" מואנשים הצעצועים ומיוחסים להם כל רגשות אנוש. ויש גם הסיפור על "ארון הפינוכיו", שהוא – לא תאמינו – ותחול וחרולא.

עוד ועוד סיפורים נאים, שגדלו עליהם שלושה דורות של ילדים, והם אקטואליים ומוגנים גם היום.

הסופרת קיבלה על מפעל חייה את פרס זאב בשנת תשמ"ג ואת פרס ישראל בשנת תשמ"ד.

האיורים בגוף הספר שובביים ועונים לנפש הילד ההרפתקנית.

כיין המשומר

"המובחרים של לוין קיפניס", חגים ועונות השנה. עיצוב ואיורים: מטוחיו חיים רזן, הוצאת ספרים "יבנה" בע"מ, 120 עמ'

הוצאת "יבנה" הצליחה להוציא ספר שירים, סיפורים, מחזות ופזמונים פרי עטו של לוין קיפניס על כל החגים כולם, ממש ערב ראש השנה החדשה. יצירות אלה לא רק שלא בס ליונן, אלא טעמן אף משתבח פעם בפעם. מה גם שהן מלוות את ילדי ישראל זה שבעים שנה.

ד"ר מירי ברוך כתבה בהקדמה לספר: "זמרי היצירות של קיפניס הם תומרים ישראליים, קשורים קשר הדוק לנוף, לארץ וללוח השנה בטבע הישראלי... לוין קיפניס הצליח באופן אינטואיטיבי להגיע אל הילדים בלשונו, בתוכניה, במבנה היצירות ובצליליות שלהן." לקובץ זה נבחרו מעט מזעיר מיצירתו, הכוללת יותר מ-800 סיפורים ו-600 שירים. חלק מן היצירות מוכר ומושר בפי ילדי ישראל, כמו: "שנה הלכה שנה באה", "המטרייה הגדולה של אבא", "הדקפת", "על גבע רם על ראש התל" ו"סלינו על כתפינו", וחלק מהן בלתי מוכר, יצירות שלא התפרסמו באסופות אחרות.

מה נפלאה הפנטזיה לשלושה פרפרים בשם "שלושת הפרפרים", על חברות עמוקה בין שלושה פרפרים, המסרבים לסבול בגשם הסוער, ובלבד שלא ייפרדו. הם לא נענו להצעת הצבעוני שיחסה בעליו האדומים-צהובים רק שניים מן הפרפרים – האדום והצהוב, והמשיכו לחפש מחסה אצל פרח אחר. הגיעו לחבצלת הלבנה, אך גם זו הציעה מחסה רק לפרפר הלבן, ושוב סירבו כולם.

"שמעה השמש את דברי הפרפרים לצבעוני ולחבצלת, גם ראתה את כנפיהם הרטבות, ואמרה:
'אך אלה הם חברים נאמנים' מיד גרשה את הרוח, קרעה את העבן, הפסיקה את הגשם ויצאה לזרח. עד מהרה יבשו כנפי הפרפרים, ושוב יצאו לעלז בקרני השמש הרחפו מפרח אל פרח.
ולא נפרדו זה מזה הפרפרים. והילדים שבאו לטיל בשדה ראו שלשה פרפרים מתעופפים יחד:
אחד – לבן, אחד – אדם, ואחד – צהב."

האיורים בספר נאים, והצלליות של הכריכה הקשה יפות.
מומלץ לקטנים ולהורים בגנים.

דוח מכוס קפה / איזי לונג

אספרסו משבעה זני קפה

כיון שעל כל נושא בעולם נחלקות הדעות לפחות בין שני סוגים של אנשים, כך זה גם לגבי האספרסו האיטלקי – מה שמוגש לך בצורת רטיבות שחומה על קרקעיתו של ספלון זעיר ונשתה באיטליה, מדי בוקר, לרוב בעמידה, במקומות שנועדו לכך.

ושני סוגי האנשים הם: האחד שלא מסוגל אפילו לנגוע בקפה הזה, כי זה מר נורא, החיים קשים גם ככה; והשני שכבר שנים מחפש בכל העולם משהו דומה למה שהוא שתה פעם ברומא או בפירנצה, ולא מצליח.

ומה לא מכרו לנו כבר בתור אספרסו איטלקי ואף פעם זה לא היה זה! ואיזה תירוצים תירצו לנו בגלל שזה לא היה זה!

אמרו שזה המים, אמרו שצריך לדעת לעשות את זה, אבל זה לא עזר: קפה כמו ששתינו באיטליה אף פעם לא הצלחנו לשתות בישראל.

אז את התשובה לבעיה החמורה הזו מנסה לתת לנו עכשיו הסניף הראשון בארץ של הרשת "סגפרדו זנטי אספרסו" – רשת שסניפיה פזורים ב-70 מקומות בכל העולם, מקומות המתמחים באספרסו האיטלקי ומגישים לתוכביו את המשקה שבלעדיו לא מתחילים האיטלקים את היום.

הסניף הישראלי שוכן בדיזנגוף כמעט פינת פרישמן, איפה שפעם היה "פיתה", והוא מבטיח להגיש שם סוגים שונים של קפה "סגפרדו", ביניהם אספרסו בהגשה המסורתית, כלומר בעמידה מחוץ לבית הקפה, אבל גם קפוצ'ינו, קפה לטה, שוקולטה, וגם קפה בשקיות לקחת הביתה.

ביחד עם סוגי הקפה השונים מציע המקום גם עוגיות ועוגות וסנדביצ'ים שלא מן העולם הזה, זה לפחות מה שהגישו לנו.

ואני מעיד על עצמי שהאספרסו ששתיתי שם היה הכי קרוב למה שמגישים באיטליה. ומה הפלא? הרי הם עושים אותו משבעה זנים שונים של קפה...

הגשה איטלקית מסורתית ברחוב דיזנגוף.

זכות הציבור לדעת

תצוגת לואי פרו למען "שמע"

מחרתיים, יום שישי, 15.9, בבוקר, תיערך במלון הילטון בתל-אביב, תצוגת אופנה של האופנאי הצרפתי "לואי פרו", שתכלול את שלוש הקולקציות של פרו: הקולקציה הצעירה; הקלאסית; והאופנה העילית. כל ההכנסות מהתצוגה, שתהיה בלעדית, יתורמו לאירגון "שמע" לצורך רכישת מאגר מכשירי שמיעה אישיים לתלמידים ממשפחות נזקקות. כרטיסים במחיר 130 ש"ח, ניתן לקנות ב"שמע", טלפון 03-5715656.

השקת "פרמייר" למען לב"י

יום הולדתו הראשון של הבושם החדש שמוציאה לאור האופנאית שושנה ברצור "פרמייר" – ישולב בחגיגות 15 שנה ללב"י (הקרן למען ביטחון ישראל). ביחד עם הקרן לעידוד ופיתוח ענף הבנייה שהקימה התאחדות הקבלנים והסתדרות עובדי הבניין תקיים ברצור אירוע חגיגי ורב משתתפים להשקת הבושם, שכל ההכנסות ממנו ייתרמו ללב"י. האירוע ייערך ביום רביעי בערב, 20.9, במלון דן פנורמה תל-אביב, בנוכחות רעיית נשיא המדינה, ראומה ויצמן; האלוף (מיל') דני מט, יו"ר קרן לב"י ואינג' דוד שטרן, נשיא כבוד של התאחדות הקבלנים והקרן לעידוד ופיתוח ענף הבנייה.

בתוכנית: קוקטייל קבלת פנים, מיצג אופנה של שושנה ברצור (עם מלכות יופי, דוגמניות, דוגמנים ועוד). אמנים אורחים: הזמר יזהר כהן, הצמד אפי ואסתי ועוד: מנחה: דן כנר.

כרטיסים במשרדי קרן לב"י – 03-6977697, 03-6975138.

איילה זמרוני

טלויזיה

חינוכית

08.00 מניתן של תרבויות. סדרת תעודה.
08.30 לראות חשבון. מושגים ומיומנויות. איך מחשבים בראש.
08.40 לראות חשבון. הפרוצדיה העשרונית. הבנת ערך המקום.
08.55 תולדות הישוב. ארץ מולדת. בין המצרים.
09.15 אנגלית.
09.25 הגיל הרך. רוסן אוויתון. דמוקרטיה (דובר ערבית)
09.50 הגיל הרך. כאן יא מבאק. סיפורי ג'וחא (דובר ערבית)
10.00 שיחות בוקר. "יונג". על הפסיכולוג הפסיכיאטר שפיתח את "האסכולה האנליטית" (ש.ח)
10.30 אקוואליה. חיים בעיניים (ש.ח)
11.00 מוסיקה. פולק, הצ'מבלו.
11.10 מוסיקה. משולשים מוסיקליים. רמו והצ'מבלו.
11.35 גיאוגרפיה. מיומנויות יסוד. קוי גובה (תרגום לערבית)
11.45 גיאוגרפיה. מיומנויות יסוד. קוי רוחב.
11.55 יהדות. קשת וענן. יום תרועה.
12.20 מדעי החיים. טבע ומדע. תאים (דובר ערבית)
12.40 צרפתית.
12.50 מדע וטכנולוגיה. פיסיקה בפעולה. אלקטרוסטטיקה (חלק כ')
13.10 סיפורים מהחיים. משאת נפשה של מריינה.
13.30 מתגלגלים. רצף של תוכניות לילדים בשילוב חידות, פרסים, שעשועונים ופינות הפעלה שונות.
17.00 ערב חדש.

כללית

06.30 חדשות.
06.45 שעת כושר.
07.00 בוקר טוב ישראל.
15.30 עלילות סיינישון. סדרה בהמשכים.
15.50 סיפורים בראש. קטעי דרמה מתוך ספרים.
16.00 תיכון הלבבות השבורים. סדרת דרמה אוסטרלית.
16.45 זאפ לראשון.
17.00 ערב חדש.
17.35 הכל נשבר במשפחה.
18.10 זאפ בא אליך.
18.15 חדשות באנגלית.
18.30 העיקר בריאות. מגזין לענייני בריאות.
19.00 חדשות.
19.30 חברי הטוב. סדרה קומית בריטית.
20.00 מבט ושבטבת.
21.00 שיחת ועידה. תוכנית אירוח.
21.35 חמסין. משירי דפנה אילת.
22.15 שכח הפקר. מגזין שבועי העוסק בתקשורת הכתובה והאלקטרונית.
23.00 כמו בסרטים. סדרה קומית.
23.30 מהיום למחר. יומן חדשות.
24.00 פסוק של יום.

ערוץ 2

12.45 שידורי היום בערוץ 2.
12.55 היום שיר.
13.00 הצרות בגן עדן. סדרת דרמה.
14.00 מסע בין כוכבים - הדור הבא.
15.00 סאאר ריינג'רס. סדרה לילדים.
15.30 חוף פרדייס. סדרה.
16.00 היפים והאמיצים. אופרת סבון.
17.00 5 עם רפי רשף.
17.30 ספורט'ד. מגזין הספורט לנוער.
18.00 סניורה. אופרת סבון.
19.00 הנסיכה דייזי. מיני סדרה בהמשכים.
20.00 חדשות.
20.30 גלגל המזל. שעשועון בהנחיית ארז טל וחוה נתולים.
21.05 שיקאגו הופ. סדרה.
22.02 גזית ויצגי. בידור האקטואליה בשידור חי.
23.20 המפצח. סדרה.
00.00 חדשות.
00.05 המפצח. המשך.
00.30 סרט קולנוע: "ענק". ג'ורדן בנדיקט, בעל חווה בטקסס שגודלה מגיע לחצי מליון אקרים, לוקח לאשה צעירה יפה מוושינגטון. סרטו האחרון של השחקן ג'יימס דין. עוד משתתפים: אליזבת טיילור ורוק הדסון. במאי: ג'ורג' סטיבנס.
03.45 היום שיר.

חינוכית 23

15:30 צער גידול בנות - סדרה משעשעת לכל המשפחה. שם הפרק: שלי, שלך ושלנו.
16:00 תולדות האנושות בראי הטלויזיה. רוחות העולם.
16:30 דמיון בשבי המציאות. השפעת האמנות על סביבתה (פרק אחרון) (ש.ח מיום ג').
18:00 שעת כושר.
18:15 חוות נערי הציאן - NEON RIDER - שם הפרק: הצעד ה־12.
19:00 מועדון הפיקוויקים - סדרה קומית בת 12 פרקים עפ"י ספרו של צ'ארלס דיקנס. פרק חמישי: ג'ינגל הנבל מגיח למיס רייצ'ל בתמורה לסכום כסף שהוא מקבל מאחיה.
19:30 במחשבה שנייה - קבוצות תמיכה. משתתפים: פרופ' בני בדרון, מרתה רמון וד"ר רות מלקינסון.
20:00 ערב חדש עם כתוביות ברוסית לעולים.
20:30 עשרת בני לאבוק - סדרה קומית. שם הפרק: ריאסה רצתנית.
21:00 צלילים מן ההיכל - סדרת קונצרטים מוסרטים. שם הפרק: עולמו של גריג.

ערוץ 33

17.00 סרטים מצויירים.
17.30 חבב הדוחות. סדרה ערבית מדובבת.
18.30 פנורמה. מגזין לענייני המזרח התיכון והפלסטינים.
19.00 חדשות בערבית.
19.30 שירים שאהבנו.
20.00 סדרת דרמה.
21.00 מבט לחדשות.
22.00 פורטרטים. תוכנית פורטרט על שחקנים ואמנים.
22.50 ג'אז.

המזרח תיכונית

15.00 מועדון 700. דת.
13.55 סרט: "הוא צעד בלילה". דרמה.
15.30 משפחת המומינים. מצוייר.
15.55 היתוקליף החתול. מצוייר.
16.20 תשחוש הכלש. מצוייר.
16.45 סופר בוק. מצוייר.
17.10 הארש האחרון. בלש.
18.10 מגנום. בלש פרטי.
19.00 חדשות בערבית.
19.30 סי.אנ.אן. מהדורה, 24 שעות.
20.00 כנפיים. סדרה.
20.30 מטלוק. סדרה בלשית.
21.20 רצח במשיכת קולמוס. בלש.
22.10 מועדון 700. דת.
23.00 תוכנית מסחרית.

כבלים

ערוץ 3

08:00 רוקסנה. אופרת סבון (ש.ח)
09:00 לחיות את החיים. אופרת סבון (ש.ח)
09:45 צעירים חסרי מנוח. אופרת סבון (ש.ח)
10:30 קרובים רחוקים מאד. קומדיה.
10:55 שנות הקסם. קומדיה.
11:25 סלסטה. טלנובלה (ש.ח)
12:10 שכנים שכנים. דרמה (ש.ח)
13:35 פרי מייסון. דרמה.
13:30 פתוחים באמת חצי. אירוח.
14:05 מקום אחר. דרמה.
14:55 רוקסנה. אופרת סבון.
15:40 מלרוז פליים. דרמה
16:30 שכנים שכנים. דרמה.
16:55 אנטונלה. טלנובלה.
17:45 הקופסה. מוסיקה.
18:00 לחיות את החיים. אופרת סבון.
18:45 צעירים חסרי מנוח. אופרת סבון.
19:30 שידור מקומי.
20:00 סלסטה. טלנובלה.
20:50 מלרוז פליים. דרמה.
21:40 אחיות. דרמה.
22:30 צוק מתוק. דרמה.
23:20 סיינפלד. קומדיה.
23:45 איאן ג'י. דרמה.
00:35 חוק וסדר. דרמה.
01:25 הישרים בסכנה. פעולה.

ערוץ הסרטים

10:30 אהבה מאוחרת (1991, אוסטרליה) (ש.ח)
11:50 חדש בקולנוע.
12:00 העריק (1966, גרמניה המערבית) (ש.ח)
13:40 ראשים מדברים.
14:30 פרלין ואני (1991, ארה"ב) (ש.ח)
16:05 אורחים מצחיקים (1991, צרפת) (ש.ח)
17:50 בלשית להשכרה (1983, ארה"ב) (ש.ח)
19:30 קטנטן עירוני (1991, ארה"ב) (ש.ח)
21:00 אהבנו את לורה (1991, צרפת). דרמה היסטורית שצולמה בארץ. שלושה פריבאים צעירים מגיעים לקיבוץ סתגו בנגב ערב מלחמת "ששת הימים", כדי לבקר את אהובת נעוריהם ואת מורם הנערץ שחיים יחד במקום. אך המלחמה שפורצת לאחר כמה ימים ומוד אפל מעברם, מתערבים ומסרים את הקלפים. במאי: אלכסנדר ארקדי. עם: סופי מרסו, יעל אבקסיס, רישאר ברי.
22:55 רב־מכר (1987, ארה"ב). מותחן פשע בבימויו של ג'ון פלין העוסק במערכת יחסים הרוסית הנרקמת בין רוצח שכיר לבין שוטר־סופר. השניים מתקשרים ע"י לכתוב רב־מכר מגוסטיוני העלילים להתנגשות עם הפשע המאורגן. עם: ג'יימס וודס וברייאן דנהי.
00:30 דיבוק בשידור חי (1990, ארה"ב). קומדיה. לינדה בלייר, כוכבת "מגרשת השדים", מככבת בפרודיה על המותחן המצמרר ההוא. בילדותה נכנס בה שד וגורש, ועתה היא עקרת־בית מיושבת, שחייה משתנים ללא הכר כשעב השד לשכון בגופה. לסלי נילסן הוא הכומר המסופקי על הגירוש. במאי: בוב לוגן.
01:55 במצמצת הפשע (1987, ארה"ב) (ש.ח)

דב מבורי, ערוץ הסרטים. 22.55

ערוץ הילדים

06:30 להתלבש עם שש.
08:00 גינת ההפתעות (ש.ח)
09:00 מפלצות קטנות (ש.ח)
09:20 המתכון של כאילו (ש.ח)
09:40 קספר והחברים (ש.ח)
10:00 מייטי מקס (ש.ח)
10:30 נפגשים ב־6 (ש.ח)
10:35 בחזרה לעתיד (ש.ח)
11:00 הצלצול הגואל. קומדיה (ש.ח)
11:30 לראיס ובלריק. דרמה (ש.ח)
12:30 גינת ההפתעות.
13:30 הכלבים מהעיר פאפבריג.
13:50 המתכון של כאילו.
14:10 חבורת פינג.
14:30 מייטי מקס.
15:00 נפגשים ב־6.
15:05 בחזרה לעתיד.
15:25 נפגשים ב־6.
15:30 להתבגר ולהתבגר. קומדיה.
15:55 נפגשים ב־6.
16:00 שולחן להמ'מה. דרמה.
16:55 נפגשים ב־6.
17:00 הסיית השחור. דרמה.
17:30 גינת ההפתעות (ש.ח)
18:30 מפלצות קטנות (ש.ח)
18:50 המתכון של כאילו (ש.ח)
19:00 קספר וחברים (ש.ח)

הצגה שנייה

22:00 המנגנים האחרונים (1991, סין). דרמה של הבמאי ז'אנג יימו ("זוז דו"). סטודנטית צעירה בשנות העשרים נאלצת מתוך מצוקה כספית להפוך לאשתו הרביעית של פטריארך זקן. יחסי קנאה ושנאה מתפתחים בין ארבע הנשים מובילים לסוף הטראגי. בתפקיד הראשי כוכבת הקבועה של יימו, גונג לי.
00:05 סנטור בלי כבוד (1947, ארה"ב). סאטירה. ויליאם פאוול הוא סנטור אמריקאי, המתעד ביומנו את שיטות העבודה של עמיתיו. כשהוא מאבד את יומנו הוא חש איום על שאיפתו לרוץ לנשיאות, אבל עיתונאית שנונה נחלצת לעזרתו. במאי: ג'ורג' ס. קאופמן. עם: פיטר לינד הייס ואדריאן וילאן.

שש פלוס

19:30 שלושה בדירה אחת. קומדיה.
20:00 נשואים פלוס. קומדיה.
20:25 קרובים רחוקים מאד. קומדיה.
20:55 אבא חורג אמא חורגת. קומדיה.
21:20 חופשי על הבר. קומדיה.
21:45 הקופסה. מוסיקה.

ערוץ 8

06:00 אוניברסיטה פתוחה. חברה וחינוך (פידוס ב־18:00)
12:00 דיסקברי. "המולשים" (ש.ח)
13:00 דיסקברי. כוחות מיוחדים (ש.ח)
13:30 דיסקברי. שדות הפריון (ש.ח)
14:00 אוניברסיטה פתוחה (פידוס ב־18:00)
16:00 דיסקברי. "המולשים" (ש.ח)
17:00 דיסקברי. כוחות מיוחדים (ש.ח)
17:30 דיסקברי. שדות הפריון (ש.ח)
18:00 אוניברסיטה פתוחה. התפתחות המין האנושי.
19:00 אוניברסיטה פתוחה. הגוף.
20:00 דיסקברי. בעקבות הרעתקאות.
21:00 דיסקברי. הישרדות.
21:30 דיסקברי. בדרך הטבע.
22:00 דיסקברי. הצעד הבא.
22:30 דיסקברי. מדריך שימושי ליקום.
23:00 דיסקברי. "ביהבום עלי אדמות" (ש.ח)
23:45 אוניברסיטה פתוחה (פידוס ב־18:00)

רדיו

קול המוסיקה

06.05 שחרית מוסיקלית. שעה ראשונה. ראמו: חמישה מחולות מתוך "הודו הגלנטית"; מוצרט: קונצ'רטו מס. 2 במי־במול לקרן ולתזמ, ק. 417; שוברט: רונדו בלה מז'ור לפסנתר ב־4 ידיים, ד. 951; קלרה שומאן: שלוש רומנסות לכינור ולפסנתר, אופ. 22; פונקיאלי: מחול השעות.
07.07 שחרית מוסיקלית. שעה שנייה. ביזה: "משחקי ילדים", אופ. 22; סן־סאנס: "קרנבל החיות"; מחול מקברי.
08.05 שחרית מוסיקלית. שעה שלישית. שוברט: אדאג'ו ורונדו קונצ'רטי בפה מז'ור, ד. 487; גריג: סימפוניה בדו מינור.
09.05 קונצרט בוקר. שופן: ברקרולה בפה מז'ור, אופ. 60; רבדואק: הפשייה פסנתר בלה מז'ור, אופ. 81; מוצרט: קונצ'רטו בדו מינור לפסנתר ולתזמ, ק. 491; בטהובן: הקונצ'רטו "המשולש" בדו מז'ור לפסנתר, כינור וצ'לו, אופ. 56; שומאן: סימפוניה מס. 3 במי־במול מז'ור, אופ. 97, "הריינית"; פרוקופייב: "לויטננט קיזה", סוויטה אופ. 60.
11.57 ביטת שיר. ערטיאל קסמן.
12.00 קלאסיקל. פרקים נבחרים מתוך קונצ'רטי כפולים.
13.00 אמן השבוע. יורי בשמט, ויולה. גלינקה: סונטה ברה מינור לויולה ולפסנתר; שוסטקוביץ': סונטה לויולה ולפסנתר, אופ. 147.
14.06 מפתחות. עוד "7 מלים אחרונות". סופיה גובאידולינה, בשני ביצועים: 1. דויד גרינגאס, אלסבת מוזר, מיתרי הוג. התזמורת הצעירה מנריכיה בנצח מריו גרגואנג. 2. ולדימיר טונקה, פרידריך ליפס, מיתרי הסי־בי־סי מתוקנד בנצח און אגדוהל. בייתו מקפילן עם התזמורת הקמרית הלונדונית בנצח המלחין, ועם מקהלת "פוליפוניה" בהדרכת סטיבן לייטון.
16.00 כבקשתך. שופן: נוקטורנים מס. 16 עד 21; ברהמס: 8 שירים לקול ולפסנתר; צ'ייקובסקי: "המלט", פנטזיה־פתיחה; ליסט: רפסודיה הונגרית מס. 2; פליה: "האהבה הקוסמת", מוסיקה לבלט.
18.00 צלילים בין ערביים. אנטוניו פסקולי: "מאודה לגליזה", ראאם לקרן אנגלית ונבל; סלסה דיאגראית בטבון קוויניג; בורודין: 4 קטעים לפסנתר מגולמן; חמישה שירי אביב; ברהמס: שלישייה סנובר בדו מז'ור, אופ. 87; פולנק: סונטה לחליל ולפסנתר; מוסורגסקי־רוול: "תמונות בתערוכה".
20.05 התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. קונצרט פתיחת העונה ה־58. מנצח: דוד שלון. סולן: גיל שחם, כינור. יבצעו ליזט "חורונות מעיר האגם"; ר. שטראוס: "דון ג'ואן"; בטהובן: קונצ'רטו לכינור ולתזמורת.
22.57 ביטת שיר. שירים שונים.
23.00 דור הזהב. קלאסיקה מוקזת. תוכנית שלישית. מיצירות הנדל, גלוק, רוסיני, שופן ועוד.

רשת א'

06.05 שירים עבריים.
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית.
07.30 שירים עבריים.
08.05 פתוחים באלף. מגזין בוקר.
08.10 עצות לבוגים.
08.30 א"כ באמנות.
08.45 מלה הערך.
09.05 מוסמים מייעצים.
09.30 תאריכון.
09.40 מדע לצרכן.
09.50 שמורת טבע.
10.05 מלודיה.
10.30 אצבע על הדופק.
11.05 גיל הזהב.
11.30 קודקוד. קונים מכריזים.
11.45 להסיר אבק מספר.
12.05 תעשייה.
13.05 פרקי חזנות.
14.05 יותר שירה.
14.55 ביטת שיר.
15.05 חופש אלף אלף.
16.05 אגנות באלף.
17.05 חגגה.
19.05 יומן מורשת.
19.50 פרקי היום בתנ"ך.
20.00 עוד סיפור אחד ודי.
20.15 תפילה בצבר.
20.30 שיעור בפרשת השבוע.
21.35 שירים ופיוטים.
22.05 סיפורי סבתא.
23.05 מלים שמבנות לגעת.

רשת ב'

06.05 הבוקר הזה. חדשות ומוסיקה.
08.05 עניין אחר. חדשות האורח.
10.05 הכל דיבורים.
12.05 בחצי היום.
14.05 רבעי קסם.
15.05 יומן חוץ.
15.45 עיתונות היום.
16.05 צבע הכסף.
17.05 יומנו, עידכוני תנועה ומוסיקה.
17.57 רגע של עברית.
18.05 היום הזה. חדשות ומוסיקה.
19.05 שעת ערבים.
20.00 מבט לחדשות.
20.30 שירים עבריים.
20.57 רגע של עברית.
21.05 הערכות מצב.
23.05 כל היום ומוסיקה.
00.05 יומן חצות.
00.15 מוסיקה.
01.05 לתוך הלילה.
05.05 אור ראשון.

רשת ג'

06.05 הכל פתוח.
07.05 אוקטן גימל.
09.05 מגישה במשע.
10.05 תכנית עשר.
11.05 נתיבי רובינזון.
12.05 אהבה.
13.05 להתם.
14.00 עגולה. חדשות טוב.
14.05 חדש הדיש ומחודש.
15.00 חולה רזה.
17.05 חמש חמש.
18.05 רוק בישראל.
21.05 מחול הפצרה.
22.05 שיר לאמתי.
23.05 לילות משי לבן.

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל.
06.00 פוקוס עין.
07.00 בוקר טוב ישראל.
08.05 מה בוער.
10.05 נבון לעכשיו.
12.50 בילוי היום.
13.00 בצהרי היום.
13.15 מוסיקה עם לימור רזון.
15.05 יש עם מי לדבר. עם גדעון רייכר.
16.05 ארבע אחה"צ. שירים עבריים.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.00 האמנות סגנה.
19.00 מעבר לאופק.
19.30 פסק זמן מוסיקלי.
20.00 חדשות ערוץ 2.
20.30 שידורי ההספבה של שדרין הגדול.
21.05 ריסה. אהבה גדולה.
00.00 יומן חצות.
00.10 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

גלגל"צ

07.05 מרינה בדרך.
09.05 אוטוסטרדה.
11.05 מיונז אודיו.
12.05 עיברי את הכביש.
13.05 משה לדרך.
14.05 אי שקט.
15.05 שתיים בשלוש עם יואב קוטנר.
16.05 חבם כבביש.
18.05 גלגלוה.
20.05 מנוחת לתמורה.
22.05 לילה טוב.

המנגנים האחרונים, הצגה שנייה. 22:00

בתי הקולנוע

תל-אביב

גורדון: האורח קיץ 18.00, 20.00
אהבת אמת 22.00
גן העיר: פריסילה - מלכת המדבר 14.30, 17.00, 19.30, 21.45
גת: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.45
דיזנגוף 1: אסירים 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.45, 22.00
דיזנגוף 2: כומר 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.45, 22.00
דיזנגוף 3: רצח מדרגה ראשונה 11.00, 15.00, 22.00
סמש בונבירנית 19.00
עץ הדומים תפוס 13.00
אנדריי 17.00
הוד 1: קרימסון 14.00, 17.00, 19.30, 22.00
הוד 2: קרימסון 22.00
קספר 14.00, 17.00, 19.30
הוד 3: חתונתה של מיוריאל 17.00, 19.30, 22.00
לשחרר את וילי 2 14.00, 17.00
הוד 4: המכונה האנושית 19.30, 22.00
באטמן לנצח 14.00, 17.00
הקולנוע: העלמה והמוות ג' 17.00, 19.30, 21.45
חן 1: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 3: בומן שישנת 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: השופט 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: ספרות זולה 11.30, 19.05, 21.55
פוקהונטס 17.00
חן 6: כנגנת מדינה 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.55
מילת 1: פורסט גאמפ 16.30, 19.15, 22.00
מילת 2: ההטרצות 17.00, 19.30, 22.00
מילת 3: גירסת בראונינג 17.00, 19.30, 22.00
לב 1: הגשרים של מחוז מדיסון 12.00, 14.20, 16.50, 19.20, 21.50
לב 2: סירופו של המלך ג'ורג' 12.15, 14.30, 17.00, 19.45, 22.00
ליאון 24.20
לב 3: חומות של תקוה 11.30, 14.00, 19.30, 22.00
עירום ה' 24.20
ליאון 17.00
לב 4: חברים לרצח 13.45, 17.50, 19.45, 22.00 ה' גם 24.20
סיפור חיים 11.30, 15.35
ליטה: תמונות קצרות 21.15
קליעים מעל ברודווי 19.30
הכוכב הנופל ה' 24.00
מוזיאון ת"א: חובבים 17.00, 20.00, 22.00
סינמטק: אוכל, שתיה, גבר, אשה 17.00, 19.30, 22.00
פאר 1: הגשרים של מחוז מדיסון 11.00, 13.45, 16.30, 19.15, 22.00
פאר 2: הגשרים של מחוז מדיסון 19.15, 22.00
קספר 17.00
פאר 3: קרימסון 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.10
פאר 4: נשיקה צרפתית 11.00, 13.30, 17.00, 19.45, 22.00
פאר 5: חתונתה של מיוריאל 17.00, 19.45, 22.00
רב אור 1: תשכחי את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 2: עישון 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 3: ארבע חתונות ולוויה אחת 17.00, 19.30, 21.30
רב אור 4: ספרות זולה 16.00, 19.05, 21.55
רב אור 5: לב אמיץ 18.15, 21.30
שחף 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
שחף 2: לא פראייר של אף אחד א', ב', ה' 17.00, 19.30, ב' 22.00, 17.00, 19.30
תלאביב 1: באטמן לנצח 17.00, 19.30, 22.00
תלאביב 2: קונגו א', ג', ד', ה' 17.00, 19.30, ב' 17.00, 22.00, 19.30
תלאביב 3: כפר הארורים 17.00, 19.30 22.00

ירושלים

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.15, 19.00, 21.45
גיל 2: קרימסון 19.15, 21.45
לשחרר את וילי 2 16.45
גיל 3: אסירים 16.45, 19.15, 21.45
גיל 4: קונגו 16.45, 19.15
חתונתה של מיוריאל 21.45
גיל 5: כפר הארורים א', ג'-ה' 16.45 19.15, 21.45, ב' 16.45, 19.15
גיל 6: סירופו של המלך ג'ורג' 19.15, 21.45
קספר 16.45
גיל 7: באטמן לנצח 16.45, 19.15
גיל 8: נשיקה צרפתית 16.45, 19.15, 21.45
חן 1: בחורים רעים 19.30, 21.50
מי כאן הגבר 17.00
חן 2: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 4: תשכחי את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: בומן שישנת 17.00, 19.30, 21.50
חן 6: גבורת פארקר השוק הנודשע 21.55
השופט 17.00, 19.30
חן 7: לב אמיץ 21.30
פוקהונטס 17.00, 19.30
תיאטרון ירושלים: אוכל, שתיה, גבר, אשה ב' 19.00 א', ב', ד' 19.00, 21.30 ה' 21.30
כומר ג' 21.30 א', ב', ד', ה' 19.00, 21.30
אל המערב הקסום ב', ד' 17.00

חיפה

אורלי: אוכל, שתיה, גבר, אשה 19.00, 21.30
סינמה קפה מוריה: סירופו של המלך ג'ורג' 19.30, 21.30
סינמה קפה עממי 1: חברים לרצח 19.15, 21.15
סינמה קפה עממי 2: רצח מדרגה ראשונה 19.15, 21.15
עצמון 1: נשיקה צרפתית 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2: הגשרים של מחוז מדיסון 16.15, 18.45, 21.20
עצמון 3: פריסילה מלכת המדבר 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 4: אסירים 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 5: כפר הארורים 16.30, 19.00, 21.20
פנורמה 1: קרימסון 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 2: כומר 19.00, 21.30
פנורמה 3: חתונתה של מיוריאל 19.00, 21.30
באטמן לנצח 16.30
רב אור 1: עישון 16.45, 19.00, 21.20
רב אור 2: תשכחי את פאריס 19.00, 21.20
פוקהונטס 17.00
רב אור 3: בומן שישנת 19.00, 21.20
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב גת 1: דון חואן דה מרקו 16.40, 19.00, 21.20
רב גת 2: בחורים רעים 16.40, 19.00, 21.20
רב מור 1: תשכחי את פאריס 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 2: מת לחיות 3 19.00, 21.30
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב מור 3: אוכל שתיה גבר אשה 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 4: בחורים רעים 19.00, 21.20
פוקהונטס 17.00
רב מור 5: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.15, 21.30
רב מור 6: בומן שישנת 17.00, 19.00, 21.20
רב מור 7: חשרות מהעבר 17.30, 21.00

אור-יהודה

גיל 1: לב אמיץ 18.15, 21.30
גיל 2: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: חתונתה של מיוריאל 19.30, 22.00
פוקהונטס 17.00
גיל 4: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00

אור עקיבא

רב חן 1: השופט 19.15, 21.30
רב חן 2: תשכחי את פאריס 19.15, 21.30
רב חן 3: בחורים רעים 19.15, 21.30

אשדוד

אדיר 1: השופט 17.00, 19.30, 22.00
אדיר 2: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
אדיר 3: עץ הדומים תפוס 17.00, 19.30, 22.00
גיל 1: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: חתונתה של מיוריאל 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: שמים כחולים 22.00
פוקהונטס 17.00, 19.30
גיל 4: לב אמיץ א', ב', ד', ה' 18.15, 21.30 ב' 21.30
גיל 5: בומן שישנת 19.30, 22.00
באטמן לנצח 17.00

אשקלון

גיל 1: בוקר של תהילה 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: חתונתה של מיוריאל 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: באטמן לנצח 17.00, 19.30
חברים לרצח 22.00
גיל 5: מכונה אנושית 17.00, 19.30, 22.00
חן 1: תשכחי את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 5: לב אמיץ 21.30
פוקהונטס 17.00, 19.30

באר-שבע

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2: כפר הארורים 19.30, 22.00
קספר 17.00
גיל 3: נשיקה צרפתית א', ג'-ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00, 19.30
גיל 4: סירופו של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00
באטמן לנצח 17.00
רב נגב 1: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 2: מת לחיות 3 19.25, 21.55
השופט 17.00
רב נגב 3: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4: תשכחי את פאריס 17.00, 19.30, 21.50

בת-ים

חן 1: לב אמיץ 21.30
מי כאן הגבר 17.00, 19.30
חן 2: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
חן 3: השופט 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: השופט 19.30, 21.50
באטמן לנצח 17.00
חן 6: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 7: תשכחי את פאריס 17.00, 19.30, 21.50

הוד השרון

מוריה: שמים כחולים ב', ג', ה' 20.30

הרצליה

מנדרין 1: תשכחי את פאריס 19.00, 21.15
מנדרין 2: שמים כחולים 19.30, 22.10

זכרון יעקב

סמאר 1: נשיקה צרפתית 19.30, 21.50
סמאר 2: קרימסון 19.30, 21.50
סמאר 3: הגשרים של מחוז מדיסון 19.20, 21.50
מוסיה: בומן שישנת ב', ה' 21.00

חדרה

לב 1: נשיקה צרפתית 19.40, 22.00
פוקהונטס 17.15
לב 2: לב אמיץ 19.00
אנדריי 17.15
חברים לרצח 22.10
לב 3: חומות של תקוה 21.45
באטמן לנצח 17.00, 19.20
לב 4: מת לחיות 3 19.35, 22.00
לשחרר את וילי 2 17.15

חולון

גל 1: תשכחי את פאריס 19.30, 22.00
מי כאן הגבר 17.00
גל 2: ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
בומן שישנת 19.30, 22.00
גל 3: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
גל 4: רצח מדרגה ראשונה 19.30, 22.00
אנדריי 17.00
גל 5: פוקהונטס 17.00
סירופו של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00

כפר-סבא

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2: באטמן לנצח 17.00, 19.30
גיל 3: קרימסון 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: דון חואן דה מרקו 19.30, 22.00
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
גיל 5: תשכחי את פאריס 19.30, 22.00
מי כאן הגבר 17.00
גיל 6: נשיקה צרפתית 19.30, 22.00
לשחרר את וילי 2 17.00
גיל 7: כפר הארורים 19.30, 22.00
פוקהונטס 17.00

כרמיאל

סינמה: לב אמיץ 17.30, 21.00
תשכחי את פאריס 19.00, 21.30
שמים כחולים 19.00, 21.30

לוד

סמאר 1: לב אמיץ 18.30, 21.45
סמאר ריינג'רס 16.45
סמאר 2: באטמן לנצח 17.00, 19.15
השופט 21.30
סמאר 3: אהובתך גיסתך (שחי) 18.00, 19.15

נהריה

היכל התרבות: חומות של תקוה 20.30

נס-ציונה

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: קרימסון 19.30, 22.00
באטמן לנצח 17.00
גיל 4: כפר הארורים א', ג'-ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00, 19.30

נצרת עילית

גיל 1: לב אמיץ 18.15, 21.15
גיל 2: פוקהונטס 16.30, 19.00
מכונה אנושית 21.30
גיל 3: נשיקה צרפתית 16.30, 19.00, 21.30
גיל 4: מת לחיות 3 16.30, 19.00, 21.30
גיל 5: השופט 16.30, 19.00, 21.30
גיל 6: באטמן לנצח 16.30, 19.00, 21.30
גיל 7: דיספאריה 16.30, 19.00, 21.30

נתניה

גיל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
גיל 2: סירופו של המלך ג'ורג' 19.30
באטמן לנצח 17.00
גיל 3: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: קרימסון 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
חן השרון 1: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן השרון 2: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
חן השרון 3: תשכחי את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן השרון 4: לב אמיץ 21.35
מת לחיות 3 16.45, 19.10

ערד

סמאר 1: לב אמיץ 18.15, 21.30
סמאר 2: בומן שישנת 19.00, 21.50
סמאר 3: בוקר של תהילה 19.00

פתח-תקוה

היכל 1: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
היכל 2: נשיקה צרפתית א', ב', ד', ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00, 22.00
היכל 3: בומן שישנת א', ב', ד', ה' 17.00, 19.30, ב' 22.00
רם 1: תשכחי את פאריס 17.00, 19.30, 22.00
רם 2: חברים לרצח 17.00, 19.30, 22.00
רם 3: סירופו של המלך ג'ורג' 17.00, 19.30, 22.00

קרית מלאכי

היכל התרבות: באטמן לנצח 17.30, 20.30

קרית שמונה

גיל 1: חתונתה של מיוריאל 16.30, 19.30, 22.00
גיל 2: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: רצח מדרגה ראשונה 19.30, 22.00
סמארג'יים 17.00

קריות

קריון 1: קספר 16.45
הגשרים של מחוז מדיסון 16.45, 19.00, 21.30
קריון 2: נשיקה צרפתית 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3: לשחרר את וילי 2 16.45
בומן שישנת 16.45, 19.00, 21.30
קריון 4: קרימסון 19.00, 21.30
לב אמיץ 16.45, 20.30
קריון 5: כפר הארורים 16.45, 19.00, 21.30
קריון 6: מת לחיות 3 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7: השופט 19.00, 21.30
קריון 8: באטמן לנצח 16.45, 19.00, 21.30

קרית-אונו

מתנ"ס: לב אמיץ ב', ד' 21.15 ב', ה' 20.00
קספר ב', ד' 19.00 ב' 17.00

ראשון-לציון

קניון הזהב 1: דון חואן דהמרקו 17.00, 19.30, 22.00
קניון הזהב 2: הגשרים של מחוז מדיסון 16.30, 19.15, 22.00
קניון הזהב 3: הגשרים של מחוז מדיסון א', ג'-ה' 22.00
באטמן לנצח 16.30, 19.15

בעריכת: ניסן פרידמן

באר שבע אפס

קבוצת הפאר הספרדית, ברצלונה, הביסה את הפועל באר־שבע במשחק הראשון ביניהן בגביע אופ"א ● הקבוצה הישראלית הסתפקה בקרנבל הגדול לפני המשחק ובשבירת שיא ההכנסות, שיא הצופים ושיא ההתעניינות, אבל הופעתה היתה מבישה ● הגומלין יהיה בעוד שבועיים ב"נואו קמפ" בברצלונה ואולי דווקא שם, ללא הגיגות מוקדמות, התוצאה תהיה טובה יותר

ג'ורדי קרויף לא מתקשה להליך את הכדור מטלסנקו (צילום: נדב נויהוז)

מהלך המשחק

מאת עמוס נוריג

לאחר שפרטו שבע פעמים ללא מענה את רשתו של שאול סמרג'ה, קירבתי את אפי לעבר באקרו וחבריו, אך שום ריח זיעה לא עלה מתלבושתם באפי. נראה היה שהם לא התאמצו במשך 90 דקות כמו שחקני באר־שבע וזו אות והוכחות לכך שברצלונה היא הקבוצה הטובה ביותר שביקרה אי פעם בישראל.

אבל יש הוכחות נוספות: למשל, רק כשער טוב של השוער הבאר־שבעי מנעה מבאר־שבע להכפיל את התוצאה ואולי יותר.

שלוש דקות לפני שריקת הפתיחה, ביקש צלם ספרדי לצלם את הניכין של יוהן קרויף לתמונה קבוצתית. שלוש שניות מרגע הבקשה וכבר אפשר היה לשלוח את סרטי הצילום לפיתוח. המשמעות הזו מאפיינת את ברצלונה גם במהלך המשחק, בניגוד לשחקני באר־שבע שנראו כהולכים לאיבוד על המגרש המוקף באלפי אוהדיהם.

הכל היה מוכן לקראת ההצגה הטובה ביותר בעיר, שאפילו הנשיא, עזר ויצמן, לא היה מוכן להחמיץ אותה. אבל גם האופטימיים ביותר איבדו את תקוותם, חמש דקות לאחר שריקת הפתיחה של השופט היווני, קיפאלס.

דקה 5: עונשין לברצלונה, 20 מ' משערו של סמרג'ה אלכסונית. דה לפניה, נער בן 19, סובב את הכדור בעוצמה לכיוון החיבורים וקבע – 0:1.

הפתיחה דווקא היתה שייכת לבאר־שבע, לאחר שבוסקטס הצליח לקטוף כדור מקומי מפריצה באגף ימין.

עד לדקה ה־45 לחצו הספרדים את שער באר־שבע, עד שנדמה היה שהשער, על השוער שבו, עומד להתמוטט. מנגד, התאמצו שחקני באר־שבע להעביר את כדור המשחק לשטח הספרדי, אפילו באמצעות שליחת כדורי עומק ללא כתובת.

שניות ספורות לפני השריקה למחצית, כאשר נדמה היה שבאר־שבע תרד עם פיגור בן שער אחד בלבד, נראה לואיס פיגו עוצר כדור בחזה, מוציא 'קטנה' לרוג'ר גראסיה שמיהר לשגר טיל מ־20 מ' לפינה השמאלית הגבוהה – 0:2.

בדקה ה־49 יכולה היתה ספרד לעלות ליתרון שלישי, אבל רק הקורה מנעה זאת. טלסנקו הכשיל את רוג'ר גראסיה בתוך רחבת באר־שבע. השופט הצביע את הנקודה הלבנה וקודרו ברגע של חוסר איפוס הדביק את הכדור לקורה הימנית של השער.

עד ליתרון השלישי של ברצלונה, רשמו שרון אביטן, שנדמה היה כי אינו בקי בסוגיית הנבדל וחבריו, אמיר אביגדור ושרון סגרון, מספר הוצאות מרגיזות.

בדקה ה־55 הימר המאמן הספרדי על חילוף כפול, כאשר אוסקר גראסיה תפס את מקומו של מריו באקרו ואילו מורנו החליף את ג'ורדי קרויף.

מרגע זה, התמוטטה הכנף הימנית של באר־שבע, לאחר שאותו מורנו פשוט חגג באגף זה והספיק להבריח כדורים, גם מעמדות שכמעט בלתי אפשרי להפיק מהן תועלת.

בדקה ה־64 כבר 0:3: עונשין לברצלונה, מרחק של 20 מ' משער באר־שבע, פיגו שיגר כדור מסובב, הגנת באר־שבע קפאה על מקומה ואוסקר גראסיה נגח בעוצמה לפינה הימנית של סמרג'ה.

רק דקותיים חלפו וכבר 0:4: לואיס פיגו קיבל כדור נוהד מרחק 25 מ' מהשער והבחין כי סמרג'ה מחוץ לשערו וממצב אידיאלי הצליח לשגר כדור מסובב לרשת העליונה – 0:4.

שוב חלפו דקותיים וכבר 0:5: בלם ברצלונה שלח כדור עומק לחצי המגרש של באר־שבע, שציפתה לשריקה לנבדל, אך רוג'ר גראסיה השתלט על הכדור, התקדם לעבר השער, השכיב את סמרג'ה, היתל באילון ומשלושה מטרים בעט בעוצמה לרשת הגבוהה – 0:5.

חילופי השחקנים שערך ויקו חדד, שעה שהכניס את אלון ריף במקומו של אילן ועקנין ואת רמי אליהו במקומו של אמיר אביגדור, כלל לא הועילו. לריף לא היה הרבה מה לעשות ואילו אליהו נראה יותר מסייע לעודף הבאר־שבעי.

לאחר 0:5 אפילו הנשיא ויצמן היה אומר שצריך לעצור את המשחק ולחשוב מה עושים הלאה.

התוצאה, כך נראה על המגרש לא סיפקה את ברצלונה. בדקה ה־78 כבר 0:6: מורנו היתל בחוות הולש, והוציא ברגל ימין סמוך מאוד לקו רחבת ה־16 מ' של באר־שבע ושם ניצב קודרו שהוריד אסיסט קצר לרוג'ר גראסיה, שבבעיטה מהאוויר בעט כדור נוהד לפינה השמאלית הרחוקה – 0:6.

חמש דקות לאחר־מכן, חתמו הספרדים את התוצאה. דקה 83: חילופי מסירות בין פיגו וגראסיה האחרון משחיל פנימה לפינה השמאלית – 0:7.

חמש דקות לפני השריקה לסיום רק פרותו של שלמה אילון מנעה מפיגו להבקיע את השער השמיני.

גביע אופ"א, סיבוב 1: הפועל באר־שבע – ברצלונה ספרד 7:0 (2:0)

ציון משחק: 7

שערים לברצלונה: חואן דה לפניה (5), רוג'ר גראסיה (45, 68, 78), אוסקר גראסיה (64), לואיס פיליפ פיגו (66, 83)

המצטיין: רוג'ר גראסיה. המאכזב: הרמן זייבלינץ

שפט תיאודורוס קפאלאס מיוון. 14,000 צופים באיצטדיון העירוני בבאר־שבע.

● הפועל באר שבע: שאול סמרג'ה 5; גדי חוות 4, אנדרי טלסנקו 5, שלמה אילון 4, שמעון ביטון 5; סתיו אלימלך 4, אמיר אביגדור 5 (רמי אליהו), ועקנין 4 (ריף 5), סגרון 4; זייבלינץ 3, אביטן 4 (אבקרי).

● ברצלונה ספרד: בוסקטס 6; סלאדס 6, נדאל 6, קודס 6, פופסקו 6, באקרו 7; אוסקר גראסיה 8, דה לפניה 6, רוג'ר גראסיה 8, פיגו 7; קודרו 7, קרויף 6 (מורנו 8).

הגנת באר־שבע נלחצת. מימין נראה הבלם, שלמה אילון (צילום: נדב נויהוז)

יורם חרוש התפטר מאימון מכבי י"ם

מאמן קבוצת הכדורסל של מכבי ירושלים, יורם חרוש, הודיע אמש על התפטרותו מהקבוצה.

הודעת ההתפטרות הדהימה את חברי הוועדה המקצועית של מכבי ירושלים, שהתכנסו לישיבה מיוחדת, בעקבות התבוסה הקשה במחזור הליגה הראשון מול הפועל גליל־עליון.

נודע, כי חרוש הדגיש בפני חברי הוועדה המקצועית שהחלטתו נובעת ממניעים אישיים בלבד. כזכור, לפני כמה חודשים התאבד אחיו ולפני שש שנים נפטרה אחותו.

חברי הוועדה המקצועית לא הסכימו לקבל את הודעת ההתפטרות והם פתחו במסע שכנועים במטרה להשאיר את חרוש בתפקידו.

אולם, במקביל כבר הועלו כמה מועמדים אפשריים להחליף את חרוש ובין היתר הוזכר גבי קידר.

במקביל, מתכוננים בירושלים לקיים שיחות אישיות עם שחקני החיזוק הזרים, שסבלו מתולשה רבה במשחק הליגה מול גליל־עליון.

חליפת החג השחורה של חדד הפכה בסיום לחליפת אבלים

שחקני הפועל באר־שבע ירדו בבושת פנים לחדר ההלבשה וגם הדיפלומטיות של מאמנם לא המתיקה את הגלולה המרה. יוהן קרויף, ששילב שחקנים צעירים, הודה שהוא לא ציפה למבול שערים

דעות ותגובות

מאת שמואל בכלי

שחקני הפועל באר־שבע ירדו בבושת פנים לחדרי ההלבשה, בעוד שהקהל מוחא כפיים בהתלהבות לשחקני ברצלונה.

הקהל הקנאי של באר־שבע ידע לקבל ברוח ספורטיבית קבוצה גדולה, שהביסה את אליליו. כבר בחדר ההלבשה שוחח המאמן, ויקו חדד עם חניכיו וכפי שהוא סיפר אחר־כך, הוא ניסה להוציא אותם מההלם של המשחק ולהחזיר אותם למציאות, כי כבר בסוף השבוע מחכה לבאר־שבעים משחק ליגה חולון.

"עודדתי אותם ואמרתי להם שימשיכו להציג בליגה את היכולת של המחצית הראשונה נגד ברצלונה", הוא הסביר.

חדד, לבוש בחליפה שחורה, שעד שריקת הפתיחה שימשה כחליפת החג, הפכה בתום המשחק לחליפת אבלים.

למרות זאת, הוא הוכיח את כשרונו הדיפלומטי, כאשר שמר על קור רוח ואף ניסה להציג (להמציא) את חצי הכוס המלאה ולמצוא מעט מתוק מן המר.

במסיבת העתונאים, אמר חדד: "התוצאה כמו אף פעם לא טובה. ספגנו שבעה שערים, כשהתוצאה משני שערים מדהימים ובלתי ניתנים לעצירה במחצית הראשונה. למרות ששיחקנו טוב נגד יריבה קשה, מסתבר שכל מה שעשינו לא הספיק נגדם. אחרי השער השלישי הם הלכו לשחק את הכדורגל המושלם שלהם. והצעירים שלהם רצו להוכיח את עצמם ולא היה לנו הרבה מה לעשות. למרות זאת, אני מרוצה מהמחצית הראשונה ונעבוד על שיפור הטעויות האחרות".

חדד נשאל, האם יש טעם למשחק הגומלין? "זה מה שאופ"א קבעה", הוא השיב בקצרה.

לגבי הצפוי לחניכיו בליגה, הוא ניסה להפגין בטחון: "לדעתי, יש לנו קבוצה טובה בליגה ואת יכולתנו בארץ תמדוד בהתאם לתוצאות כאן".

המנהל ההולנדי של ברצלונה, יוהן קרויף, נראה שופע חיוך במסיבת העתונאים והודה שהוא לא ציפה לנצחון כל־כך קל, למרות שהיה לו אמון מלא בשחקניו ועובדה שהוא הציב סגל צעיר חסר ניסיון.

"התוצאה טובה מאוד עבור ברצלונה, בעיקר כאשר מדובר בחבורה צעירה שהוכיחה את עצמה על המגרש. לארבעה שחקנים היה זה משחק בכורה. יכולתי להרשות להם לשחק במסגרת גביע אירופה והם צברו את הניסיון הדרוש", הוא ציין.

מכשולים סבירים לראשל"צ ולחולון

גביע קוראץ'

מאת משה וייזמן

הערב יתקיימו משחקי הגומלין של שתי הקבוצות הישראליות המשחקות בגביע קוראץ' – הפועל חולון ומכבי ראשון לציון. שתי הקבוצות הפסידו בסיבוב הראשון, אך הפערים אינם גדולים, וביכולת טובה, בהחלט ניתן יהיה להעפיל לשלב הבא.

מכבי ראשון לציון – אודסה

הקבוצה מעיר היין הפסידה במשחק הראשון 87:78. הקבוצה האוקראינית אינה נחשבת לבעלת יכולת טובה במיוחד, כך שלשחקני ראשון לציון יש סיבות טובות להיות אופטימיים.

ראשל"צ מגיעה למשחק לאחר שניצחה ביום ראשון את עמק־יזרעאל בליגה – 88:105.

הפועל חולון – ניקוסיה

החולונים הפסידו במשחק הראשון בהפרש קטן של שש נקודות בלבד – 82:76.

באיירן מינכן הופתעה בביתה

הפתעה מרעישה נפלה במינכן, שם הפסידה הקבוצה המקומית, באיירן מינכן, על שלל כוכביה, ללוקומוטיב מוסקבה 1:0, משער של צ'ארלצ'ב, בדקה ה־71.

ליארס (בלגיה) – בנפיקה ליסבון (פורטוגל) 1:3.

נוישטל קסאמקס (שוויץ) – רומא (איטליה) 1:1.

במשחק המרכזי של הערב, הביסה לידס, מאנגליה, את מונאקו מצרפת, בביתה, בתוצאה 0:3. טוני יבואה כבש שלושער ללידס.

מילאן (איטליה) – זאגלבי לובלין (שוויץ) 0:4.

בעקבות האלימות כלפי עתונאים

דני קסטן יוזם שינוי בתקנון איגוד הכדורסל

מאת משה כהן

יו"ר איגוד הכדורסל, דני קסטן הורה אמש להכניס לתקנון המשמעת של האיגוד סעיף מיוחד שיאפשר בעתיד להעמיד לדין משמעתי שחקנים, או ממלאי תפקידים בקבוצות, במקרים בהם הם יבצעו עבירות כלפי עתונאים ואנשי תקשורת.

דני קסטן הוציא אמש הודעת גינוי חריפה בעקבות תקיפתו של כתב 'הארץ' אלי סרוסי ע"י ולדסלב צ'ורצ'יק.

"תופעת אלימות ובפרט תקיפת עתונאי על רקע מילוי תפקידו, היא חמורה ביותר. איגוד הכדורסל מגנה את התנהגותו של צ'ורצ'יק ומשוכנע שאגודה מפוארת כמו מכבי ת"א תפעל במלוא חומרת הדין כנגד התופעה והשחקן כאחד", מציין קסטן בהודעתו.

במוקד: אייאקס מארחת הערב את ריאל מאדריד

ליגת האלופות האירופית יוצאת הערב לדרך, כאשר במוקד יעמוד המפגש בין שתי קבוצות שזכו בגביע זה. אייאקס אמסטרדם, שזכתה בגביע בעונה שחלפה, תארח את ריאל מאדריד שעדיין מחזיקה בשיא הזכיות (6).

באותו בית (ג') תארח גראסהופרס ציריך את פרנצוואראש בודאפשט.

בבית א' תארח נאנט מצרפת את פורטו ודינאמו קייב תארח את פנאתינאיקוס אתונה.

בבית ב' תארח לגיה וארשה את רוזנבורג מנורווגיה ובלקבורן האנגלית את ספרטק מוסקבה.

במסגרת בית ג' דורטמונד, האלופה הגרמנית, תשחק בבית מול יובנטוס וסטיאווה בוקרשט תארח את ריינג'רס הסקוטית.

רלף קליין: הליגה לא קטנה עלינו

לדברי מאמן מכבי, הקבוצה התגבשה במחנה האימונים בחו"ל וחשוב שרשמה שני נצחונות על יריבות פוטנציאליות בגביע האלופות ● הליגה תהיה קשה וצמודה ומכבי תזדקק למלוא יכולתה כדי לזכות בתואר ● הפציעה של אנדרסון ממרידה ● הערב משחק הפתיחה נגד מכבי ר"ג

מכבי ת"א בכדורסל

מאת משה וייזמן

לאחר שסיימה את כל הכנותיה לקראת העונה, פותחת הערב מכבי תל אביב רשמית את הופעותיה בליגה הישראלית. הערב, תשחק מכבי מול מכבי רמת גן, במשחק שינעל את המחזור הראשון בלאומית א' (20:30, 'דינמו' ר"ג).

מכבי חזרה ביום ראשון ממסע באירופה, בו השיגה שלושה נצחונות לעומת שני הפסדים. שניים מהנצחונות הושגו נגד קבוצות, שמולן עשויה לשחק מכבי העונה בבית הגמר של גביע אירופה לאלופות: אנטיב, אלופת צרפת, ולברקוזן, אלופת גרמניה.

במכבי הרבה יותר מרוצים מיכולת השחקנים במשחקים האחרונים, לאחר שהקבוצה לא הרשימה כלל במשחקי ההכנה שלה בארץ (טורניר ת"א וטורניר בנדל).

הקבוצה חזרה מאירופה מרוצה אך מודאגת מעט, בגלל פציעה שמטרידה את רון אנדרסון כבר זמן מה, ורק בימים הבאים יתברר מה תמורתה.

רלף קליין, מאמן הקבוצה, סיכם את הכנות הקבוצה ודיבר מעט על הליגה הנפתחת הערב:

"הקבוצה שחזרה מחו"ל שונה במקצת מהקבוצה שיצאה למחנה האימונים. כל אימון וכל משחק תרמו לגיבוש הקבוצה. השחקנים מכירים כעת זה את זה יותר והקבוצה נראית טוב יותר. העובדה ששיחקנו בחו"ל נגד שתי יריבות פוטנציאליות בגביע האלופות וניצחנו אותן במשחקים טובים, עזרה מאוד. אחרי הכל, כל נצחון במשחק אימון וכל הפסד במשחק אימון לא אומר שום דבר. מה שחשוב זה איך נתפקד מעכשיו.

זוהי רק התחלת הדרך, אנחנו זקוקים לזמן עד שנגיע למצב שנשחק בדיוק איך שאנו רוצים ויכולים לשחק.

היום מתחילה הליגה, והיא כלל וכלל לא קטנה עלינו. ישנן קבוצות חזקות ופחות חלשות, שאם לא נשחק טוב נגדן ולא ניתן 100 אחוזים, אנו עלולים למעוד. כבר המשחק הערב, הוא מול קבוצה עם ארבעה שחקנים אמריקנים שלא יעשו לנו את החיים קלים.

לגבי רון אנדרסון: הוא עבר בדיקות בימים שני ושלישי, ועדיין לא ברור מצבו, אני מקווה שמצבו ישתפר, כי הוא שחקן חיוני מאוד".

זוית חדה ניסן פרידמן

חצי הכוס המלאה

אומנם הפועל באר־שבע הגבסה ירדה מהמגרש בבושת פנים, אבל למרות התבוסה הקשה, מצאנו כמה נקודות אור.

לא, לא במשחקה החלש של הקבוצה מבירת הנגב. על כך נכתבו אלפי מילים ופרשנים ידושו עד בוש בתצוגה המביישה. גם לא במשחקה המעולה של ברצלונה, שביצוע הטלוויזיה בכבלים אנו רואים כמעט מדי יום.

נקודת העידוד נראתה באיצטדיון העירוני ששופץ לקראת המשחק, כך שבירת הנגב זכתה למגרש משופץ ואיכותי ואתם יכולים להאמין לי שאם ברצלונה לא היתה מגיעה, המגרש היה ממשיך להיות ברמה של הכדורגל הישראלי.

גם האווירה החגיגית בבירת הנגב, שלבשה חג, הוסיפה רבות לתושבים, שאינם מורגלים לאירועים מסוג זה.

כעת, נותר לקוות שבפעם הבאה ישלימו השחקנים את החגיגה.

ובקיצור יצחק שהיל

משביתי השמחה

את אשר יגורנו – בא לנו. ידענו, אבל פחדנו. חששנו לדבר, חששנו לכתוב. ברצלונה, לעומת באר־שבע, היא קבוצה מעולם אחר.

כעת אנו אומרים, חכמים אחרי הפסד, אבל ככה עושים לנו, אמיגוס לא קיבלנו אותכם יפה?

מאז התיקו הבלתי נשכח של באר־שבע מול הרטה ברלין (3:3) ציפו למשחק הזה מול ברצלונה בקוצר רוח. הרגע הגדול ביותר של הקבוצה מבירת הנגב.

אז ככה אתם עושים לנו?

ככה אתם משביתים לנו את השמחה?

הבאנו לכבודכם את נשיא המדינה שלנו. לא מגיע לו קצת כבוד? אתם חושבים שהבאנו אותו רק כדי לתת חגיגה לשחקנים אחרי המשחק? הענקנו לכם כבוד מלכים ואתם החזרתם לנו אינקביזיציה.

איפה הכבוד הספרדי הידוע?

משטרה ראינו בכל מקום ועל כל צעד ושעל. 500 שוטרים היו במגרש ואף אחד לא הצליח לעצור את ברצלונה.

אולי יקימו ועדת חקירה לבדוק איך זה יכול היה לקרות.

השדר הספרדי שישב בעמדת השידור סמוך אלינו, חגג ללא הפוגה והתבלבל במניין השערים.

כאשר אמרנו לו מה המשמעות של השבע בתוך השם באר־שבע, לקח לו זמן להבין, אבל לא היה לו סקופ לשידור.

אז תראו, אמיגוס, המשחק הזה הוא במוצאי ראש השנה שלנו. הרבה אני לא מבקש. רק מתנה קטנה לשנה החדשה.

מבט נוסף משה כהן

הכדורגל הישראלי ישלם מחיר כבד

בושה וחרפה. רק כך ניתן לסכם את ההופעה המבישה של הפועל באר־שבע מול קבוצת הפאר הספרדית, ברצלונה.

נכון, ברצלונה הרבה יותר טובה ואפילו קבוצת המילואים שלה היתה זוכה בנצחון קל, אבל בהחלט ניתן היה לצפות להרבה יותר מהקבוצה הישראלית.

האשם הראשון הוא, לדעתי, המאמן, ויקו חדד, שהגב בשלל הצהרות תקשורתיות ולא אחת נדמה היה לי שהוא עסוק יותר מדי בחגיגות סביב המשחק ולא במשחק עצמו.

וכאשר המאמן אינו מצליח להכין כראוי את חניכיו לקראת משחק מול קבוצת פאר כמו ברצלונה, מה כבר אפשר לדרוש משחקנים צעירים וחסרי ניסיון?

אולם, לא רק ויקו חדד אשם בתבוסה הגדולה. מההנהלה הבאר־שבעית ניתן היה לצפות לשפות חגיגות ההצהרות והמשחקים היותר ותיקים בהחלט ניתן היה לדרוש לתפוס מנהיגות ולעלות למגרש עם ראש נקי ממחשבות על חגיגות, או שמר כמה מהשם הספרדי ברצלונה, שהרי על המגרש שיחקו 11 מול 11.

הכדורגל הישראלי עלול לשלם מחיר כבד על התבוסה הבאר־שבעית. ראשית, סביר להניח שבעונה הבאה כבר לא תהיה לנו נציגה בגביע אירופה לאלופות ולא פחות חשוב חזרנו שנים ארוכות לאחור והבל.

ברצלונה משגעת את ב"ש

המשטרה נותרה ללא כלי רכב והעציר לא הגיע לבית המשפט

שוטרי בית המעצר בנגב לא הביאו אתמול עציר לבית משפט השלום בבאר־שבע, לדיון משפטי בעניינו, בגלל משחק הכדורגל של הפועל ב"ש מול ברצלונה.

מסתבר שכל כלי הרכב במשטרת מרחב הנגב נלקחו לטובת אבטחת משחק הכדורגל ושוטרי בית המעצר נותרו ללא רכב ליומי.

השוטרים היו אמורים להביא מבית המעצר, עציר בשם מאסם איגבר, שנאשם בהוצאת רופא. בבית המשפט, הסביר שוטר הליווי מדוע לא הובא העציר: "יש כאן בעיה. לא הודיעו לנו ממזכירות בית המשפט להביא אותו ויותר מזה אין לי כלי רכב להביא את העציר במיוחד מהכלא, בגלל משחק הכדורגל נגד ברצלונה".

השופט, יוסף אליעז, קיבל את הסברי השוטר ודחה את הדיון ליום ראשון הקרוב.

עת"א החלה בעיקול מכוניות של סרבני קנסות חנייה; מילוא: כדי להמריץ אחרים

מאת אלי ברנר

עיריית תל־אביב החלה אתמול לממש את איומה לעקל מכוניות של סרבני קנסות חנייה.

אברהם קרוטקין מרחוב ויצמן בתל־אביב לא מצא אתמול בבוקר את הסובארו סטיישן שלו במקום שהחנה אותה שלשום ליד הבית. בירור קצר הבהיר לו כי מכונית המנוף החדישה של העירייה העבירה בלילה את המכונית למגרש הרכב של העירייה בפינת הרחובות הסוללים ודרך השלום.

קרוטקין, שחובות החנייה שלו בתוספת כפל הקנס הגיעו לכ־9000 ש"ח, בא אתמול בצהרים למשרד מנכ"ל העירייה, מאיר רוזין, והתחייב לשלם את החוב. הוא הפקיד בידי רוזין המחאת ערבות וקיבל את מכוניתו. אם יסדיר את החוב עד תום מבצע קנס מופחת, המסתיים ביום שישי, ישלם רק 6000 ש"ח. עניין החוב יובא בפני ועדת הערר של העירייה שתחליט סופית כמה ישלם.

תושבת תל־אביב, שגם מכוניתה הועברה אור לאתמול למגרש העירייה בשל חובה, מיהרה אתמול בבוקר לשלם והמכונית הוחזרה לה.

דובר העירייה, משה מירז, מסר אתמול כי העיקול מופעל לאחר שהעירייה שולחת התראות ואחרי שאנשיה באים פעמים אחדות לבית החייב. אם הוא עומד בסירובו לשלם, מבוצע העיקול, המבוסס על פקודת מיסים וגבייה ואינו מחייב התערבות בית משפט.

לדבריו העירייה תמשיך בעיקולי מכוניות של סרבנים.

ראש העירייה, רוני מילוא, אמר אתמול, כי הליך העיקול חוקי וכי העירייה החליטה לעקל מספר קטן של מכוניות של סרבנים כדי להמריץ את האחרים לשלם את חובם.

המנכ"ל רוזין אמר כי בעלי חוב רבים הבהירו כי אין בכוונתם לשלם והעירייה החליטה להראות שגם היא מתכוונת לבצע את שהבטיחה.

אב נכשל בניסיון לחטוף את בתו – בלשים מחופשים לתיירים ולסבלים עצרוהו בנתב"ג

מאת ידיב בן־יהודה

גבר בן 35 מחבר המדינות נעצר אתמול בבוקר בנתב"ג בנסותו להבריח מהארץ את בתו בת ה־11 המתגוררת בישראל עם אימה (גרושתו). המידע המודיעיני על נסיון החטיפה הגיע לפני כן ליחידה המרכזית של משטרת תל אביב.

האיש בא לארץ לפני ימים אחדים ובמשך 48 השעות שקדמו לחטיפה עקבה אחריו המשטרה. בחקירה התחוור כי תכנן את החטיפה ונעזר באדם נוסף.

אתמול בבוקר הגיע לאזור מגוריה של גרושתו בגבעתיים לאחר שבדק היטב את השטח בימים שקדמו לאירוע וידע את כל נתיבי הגישה לבית הספר בו לומדת הילדה.

מעט לפני 8 יצאה הילדה לכיוון בית ספרה והאב הלך לקראתה. השניים שוחחו כשבמהלך השיחה הצליח האב להעלותה בעורמה למכונית, שהמתינה בקרבת מקום. משם המשיך לנמל התעופה.

הוא הכניס את הילדה לאולם הנוסעים והציג בדלפק כרטיסי טיסה. רק לאחר ביקורת הדרכונים נעצר, כשהבת עימו, על ידי הבלשים שארבו לו.

זמן קצר לאחר מכן נעצר גם בחור בן 22, שכנראה סייע לו: הוא בא כדי לקחת את המכונית.

החשוד בנסיון החטיפה עלה לארץ לפני יותר מארבע שנים, אך החליט כעבור זמן קצר לחזור לארצו. הוא התגרש מאשתו ועל פי הסכם הגירושין נטל עימו את בתו הבכורה בת ה־13. הבת הקטנה נשארה אצל אימה.

הבלשים שהמתינו לו בנמל התעופה, התחפשו לתיירים ולסבלים. כשניתן האות, קפצו שלושה מהם על האב, השכיבו אותו על הארץ ועצרוהו.

האונס הקבוצתי בבת 15 בקריית גת

שוחררו ששת הנערים: ארבעה להסתכלות במעון אך שניים נשארו במעצר מחוסר מוסד מתאים

מאת שמעון איפרגן

ששת הנערים מקריית גת, המואשמים באונס קבוצתי של נערה בת 15 ב־8 באוגוסט, שוחררו אתמול ממעצרם בהוראת בית המשפט המחוזי בבאר־שבע. ארבעת הקטינים נשלחו להסתכלות במעון נוער ושני הבוגרים יישארו במעצר מפני שלא נמצא מוסד מתאים שיקלוט אותם.

אחד הנערים (17) נאשם כי סטר לנערה ואיים להכותה אם לא תמלא אחר דרישות חבריו. מיד אחר כך ביצעו בה שני חבריו, בני 16 ו־17, מעשי סדום. כשסיימו, העבירו אותה למקום אחר, ושם ביקש אחר לבעול אותה. הוא התחזה לבלש ואמר לה שיכניס אותה לתא מעצר אם לא תיעתר לו. הקטינה ניסתה לברוח ופרצה בבכי, אך הנערים לא הניחו לה.

באותו הלילה נאנסה הנערה שש פעמים ולאחר מכן נעזבה לנפשה. על סמך עדותה עצרה המשטרה את הנערים. נגד השישה, בהם ארבעה קטינים, הוגשו כתבי אישום.

במשפט התגלו עדויות סותרות. עוה"ד יוסף לילוף וצבי אבנון, המייצגים שלושה, הדגישו כי הדברים לא נעשו באכזריות, כפי שנטען, והפנו את השופט לאותם הקטעים בתיק החקירה, שהטילו, כביכול, ספק בטיעוני התביעה. לטענתם, בשלב מסויים של האירוע התקרבה חברתה של המתלוננת למקום וזו ביקשה ממנה להסתלק משם.

בהחלטתו ציין סגן נשיא בית המשפט המחוזי, השופט אפרים לרון, כי אין להניח שהנערים יחזרו על מעשיהם, במיוחד לאחר ששהו במשך כחודש במעצר, ושיחרר אותם בתנאים מגבילים.

"ברור שהעבירות חמורות ועל הנאשמים יהיה לתת עליהן את הדין בבוא העת. עם זאת, אין להתעלם מכך שמדובר בקבוצה של ארבעה נערים ושני בוגרים ללא הרשעות קודמות. השיקול העיקרי לעניין המעצר צריך להיות מידת הסכנה להמשך סיכון הציבור, וניתן להניח שתקופת המעצר השפיעה עליהם ותגרום לכך שלא יחזרו על מעשיהם", קבע השופט לרון.

לגבי שני הבוגרים קבע השופט שאינם צריכים לסבול מכך שהמדינה לא העמידה מעונות מתאימים לנערים בגילם, וציווה לשחררם בערבות עצמית בסך 50 אלף שקל כל אחד, אך כאמור יישארו במעצר בגלל מחסור במוסד מתאים.

בתו של נעדר "מינרל דמפייר" מבקשת למנות כונס לנכסי אביה

מאת אודי שורון

בתו בת ה־9 של הימאי יצחק הרוש (39), מנעדרי האונייה "מינרל דמפייר", מבקשת מבית המשפט המחוזי בחיפה, באמצעות אמה, כי יצווה על מינוי כונס לנכסי אביה.

פרקליטה של הילדה, עו"ד דורון שרצקי, טען אתמול בפנייתו לבית המשפט, כי הוריה התגרשו ב־87', שנה לאחר שנישאו, אך המשיכו לשמור על קשרים טובים ביניהם.

לדבריו, מאז טביעת האונייה, ב־22 ביוני, אפסו הסיכויים למצוא ניצולים, והפעולות לאיתור הנעדרים נתקלו בקשיים רבים.

בהיעדר ראיה משפטית שאביה ניספה, לא יכולה בתו לקבל צו ירושה על רכושו. על פי חוק הצהרות מוות, עליה להמתין לפחות שנתיים עד שניתן יהיה להכריז על מות אביה.

עוד טוענת הבת, באמצעות אמה, כי לאביה היו פוליסות ביטוח שנות וזכויות כספיות בחברות שבהן עבד בעבר הבחרה, וכי ידוע לה שמשפחתו של האב כבר ביקשה פרטים על אחת הפוליסות.

מאחר שהיחסים שבין אמה לבין משפחת אביה אינם תקינים, ומאחר שהילדה היא, לדבריה, הזכאית היחידה לירושתו, לכשיוכרז כמת, מתבקש בית המשפט למנות כונס נכסים לנכסי האב.

טרם הוגשו תצהירי הגורמים שמנגד, בהם בני משפחת האב, חברות ספנות, בנקים והאיגוד הארצי של הימאים.

"עוה"ד בפ"ת לא ישכחו את אורן"; אזכרה ומחאה בת"א

מאת אלי ברנר

"מזה זמן ידעתי כי בעלי חי על זמן שאול", אמרה אתמול שרה אורן, אלמנתו של עו"ד אבי אורן, שנרצח לפני שבוע במשרדו בפתח־תקווה בירייה אקדח על ידי לקוחו האסיר אריה מכורש.

אתמול התכנסו, לאזכרה ולמחאה, באולם הכניסה לבתי המשפט בתל־אביב, שופטים, עורכי דין ובני משפחתו של עו"ד אורן.

יו"ר לשכת עורכי הדין בתל־אביב שארגנה את הטקס, עו"ד משה אלוני, קרא לממשלה ולמוסדות ציבור אחרים לדאוג להפסקת העליהום, כדבריו, על עורכי הדין, העושים מלאכתם למען לקוחותיהם ולמען מערכת המשפט.

סגן נשיא בית משפט השלום, השופטת שרה גדות, אמרה כי ברצח עו"ד אורן נשברו כללי המשחק והשאלה היא האם מדובר במקרה חריג. לדבריה עורכי הדין בפתח־תקווה לא ישכחו את המסירות, שארגן עו"ד אורן כל שנה בביתו, ואת פעלתנותו.

42 יהודים מבריטניה, בהם ילדים, באו אתמול. בתמונה: בנתב"ג (צילום: בני בדיק/זמאא)

מעקלים מכוניות של סרבני קנסות חנייה בתל אביב (צילום: חנוך גרייניצקי/ישראל סאן)

נעצרו חשודים בסחר חשבוניות פיקטיביות במיליונים; מעורבות גם חברות גדולות

מאת ידיב בן־יהודה

חוקרי המכס עצרו אתמול את משה יעקב ומאיר שטרן בחשד כי סחרו בחשבוניות מס פיקטיביות בכ־30 מיליון שקל. השניים עוסקים בענף התכשיטים והזהב.

שטרן, בעל חברת תכשיטים גדולה, העוסקת בסחר ובצורפות, חשוד כי מכר חשבוניות פיקטיביות בסכום הנזכר תמורת עמלה לחברות ולעוסקים שונים בענף התכשיטים. מדובר ככל הנראה בכ־150 חשבוניות.

משה יעקב, כך מתחוור מהחקירה, יצר קשר עם שטרן בשנה האחרונה וסיכם עימו על הפצת החשבוניות שיקבל ממנו בעשרות מיליוני שקלים. שטרן הודה במרבית העבירות המיוחסות לו.

החוקרים אורי קליף ויורם יאנקו מסרו כי בידיהם ראיות לכך שבכספי ניכוש "בשחור" מטילי זהב בחו"ל במשקל של כ־700 ק"ג. בבית משפט השלום בתל־אביב הם מסרו כי החקירה בעיצומה וכי מדובר בפרשה קשה ומסועפת בה מעורבים חברות גדולות ועוסקים רבים. "עלינו לבצע חקירות של אנשים נוספים ולאסוף מסמכים", אמרו.

אחד החוקרים מסר כי הראיה העיקרית נגד משה יעקב סופקה בעדותו של שטרן תוך כדי חקירה.

עו"ד בני נחרי, המייצג את יעקב, אמר בדיון כי "החשוד השני תפס קרבן שאינו מסוגל להתגונן כלל והטיל עליו את כל הרפש".

השופט, ד"ר עמירם בנימיני, האריך את מעצרם של השניים עד מחרתיים.

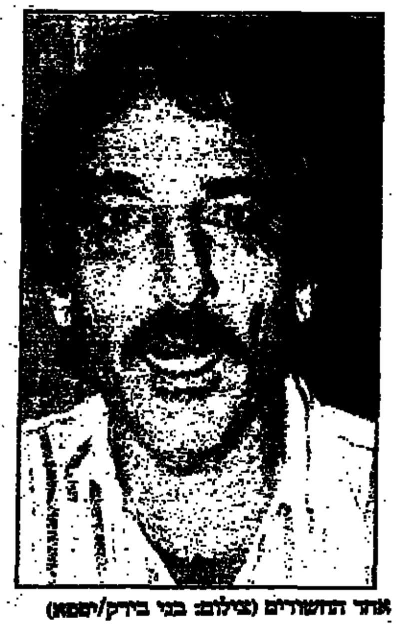

אחד החשודים (צילום: בני בדיק/זמאא)

● יהודי קמחיה (32) מחולון, נידון אתמול ל־15 חודשי מאסר בפועל אחרי שהורשע בבית המשפט לתעבורה בתל־אביב בנהיגה תחת השפעת משקאות משכרים. הוא נעצר לבדיקה שגרתית אור ליום אתמול בעת שנהג ברחוב הפלד באזור התעשייה של חולון. אז גם התברר לשוטרים שהוא נוהג ברכב על אף שרשיונו נשלל בדצמבר '94 לתקופה של שנה בפועל. (שוהם).

שלוש וחצי שנות מאסר למתעלל ברעייתו ובשתי בנותיו: היכה, שרט והסתובב עירום

מאת אודי שורון

"התופעה של אלימות כלפי אשה וילדות וניצול הילדות מעוררת שאט נפש ומהווה התעללות מתמשכת חמורה מצד הנאשם בבנותיו. תופעה זו רווחת לה הפכו לנגע שפשט בחברתנו ויש להוקיעו ולעקרו מן השורש" – ציין השופט המחוזי בחיפה, מלכיאל סלוצקי, וגזר שלוש וחצי שנות מאסר על תושב העיר.

התובעת, עו"ד ענת נשר, טענה בבית המשפט כי הבעל נהג להכות את אשתו ואת בנותיו בנות ה־10 וה־8, ואף לשרוט אותן בציפורניו. הוא גם הסתובב עירום בביתו לעיני בנותיו, וביקש מהן למרוח משחה באיזורים אינטימיים בגופו. "הנאשם הטיל מורא ופחד על אשתו ובנותיו ואיים עליה שירצח אותה או יהפכה לנכה. האשה והבנות עזבו את הבית והן שוהות במקלט לנשים מוכות", ציינה התובעת וביקשה מהשופט להחמיר בעונשו של האיש.

הסניגור, עו"ד חוי חרלף, ביקש להקל. "מדובר בנאשם שסבל מרורים רבים בחייו. חלק מהאלימות היה על רקע זה שהוא בא הביתה וניסה למצוא כמה שעות מנוחה כדי שיוכל להמשיך בעבודתו בשתי משרות", הסביר.

"אני מצטער על מה שקרה. שמונה חודשים לא ראיתי את הבנות שלי", פרץ הנאשם בבכי בטרם נגזר דינו.

במשפט אחר גזר השופט סלוצקי חמש שנות מאסר על אליהו ברזק (30) מאשדוד. הוא הורשע באונס צעירה שהתלוותה לנסיעתו צפונה.

התובעת, עו"ד אירית שטיין, טענה שבהגיע המכונית לכביש ואדי מילק, עצר את המכונית וביצע בצעירה את זממו. הוא אותר לאחר שהצליחה לשלוף את כרטיס האשראי של אשתו שבלט מארנקו.

כשהגיעה למחוז חפצה, ציינה התובעת, היא התביישה לספר למארחיה את הקורות אותה. את התלונה במשטרה הגישה רק כעבור ארבעה ימים והכחישה את טענתו של הנאשם כי גנבה את כספו ואת כרטיס האשראי, וכדי שלא תסתבך בפלילים, העלילה עליו.

השופט דחה את הכחשתו ואימץ את גירסת הצעירה, ורק כמה סתירות שנמצאו בה, שמקורן – ציין השופט – באירוע הטראומתי שעבר עליה.

חשוד במגונים בקטינים

בית משפט השלום ברמלה האריך אתמול בשבעה ימים את מעצרו של תושב לוד, החשוד במעשים מגונים בשני ילדיו הקטינים. הוא נעצר בעקבות תלונה של אחד מילדיו הבוגרים.

על פי עדות ילדיו נהג החשוד ללטף אותם באיזורים אינטימיים בגופם בניגוד לרצונם. בחקירתו הכחיש.

מדוברת משטרת לוד נמסר כי בשלב זה נעזרת המשטרה בחוקרת נוער לגביית עדויות.

צעיר תקף בסכין מלצרית בירושלים

מאת אורי רודריגז גרסיא

צעיר אילם, כנראה מעורער בנפשו, ניסה אמש לתקוף בסכין את גל חליפה (42), מלצרית בקפה "רונדו" במרכז ירושלים. היא לא נפגעה.

אתמול בבוקר שלח משה יפת, בעלי "רונדו" ברחוב המלך ג'ורג', את חליפה להפקיד כסף בבנק. כשחזרה ועברה דרך גינת הקפה, התקיף אותה הצעיר בסכין קפיצית וניסה לדוקרה. היא ברחה ממנו ויפת הכניסה למסעדה וקרא למשטרה. לדבריו הגיעה המשטרה "במהירות מפתיעה". עוד לפני שהחל לרדוף אחר התוקף, שנמלט רגלית לכיוון גן־העצמאות, הגיעו שוטרים רבים ועצרו את הצעיר.

לא נמצאו אצלו תעודות מזהות ורק לאחר כמה שעות, שבהן חששה המשטרה מאירוע לאומני, הוברר זהותו. מסתבר שהצעיר היהודי מוכר למשטרה מעבירות רכוש. הוא טען, בתנועות ידיים, כי פרץ ויכוח בינו לחליפה והוא ביקש ממנה לפנות את המקום, וכשלא נענתה, תקף אותה.

המלצרית ההמומה שוחררה לביתה כדי להירגע והתוקף יובא כנראה היום להארכת מעצרו.

קופ"ח תפצה אשה ב־82 אלף שקל

מאת אודי שורון

קופת חולים הכללית, שאחד מרופאיה התרשל באבחון שבר בירכה של מפי שרייר מחיפה, תפצה אותה ב־82 אלף שקל. מעבידה, שלא תיקן את דלת הארונית שבעטייה נפגעה, יפצה אותה ב־24 אלף.

כך פסק שלשום שופט השלום בחיפה, רפאל חרמונסקי. התובעת, שהיתה פקידה של יועץ המס עודד קובחירו, נדרשה, לדבריה, באפריל 90', למסור חומר דחוף למעבידה. כשהתרוממה ממקום מושבה, נתקלה, כאמור, בדלת הארונית הבלתי תקינה, נפלה ונחבלה ברגלה.

רופא קופת חולים במרפאת "ליך", שלא אבחן את השבר בירך, נתן לתובעת שלושה ימי חופשה מהעבודה, אך לא הורה לה להיות במנוחה מוחלטת ולא לדרוך על הרגל. משהחמיר מצבה, נותחה ופרק הירך הוחלף.

השופט קבע ששני הנתבעים "שותפים" לנזק, כשקופת החולים אחראית לו ב־70% והמעביד בשאר.

מחקר: מספר הנזקקים להשתלת כבד בישראל גדול פי ארבעה ממספר המושתלים

(ט). – מספר הנזקקים להשתלת כבד בארץ עולה פי ארבעה לפחות על מספר האנשים שעברו השתלה – כך מתברר ממחקר שכלל את כל בתי החולים בישראל.

השתלת כבד נחשבת להשתלה יקרה ומספר האיברים הזמינים להשתלה קטן בהשוואה לדרישה להם בעולם המערבי בכלל ובישראל בפרט.

מהמחקר מתברר, כי בישראל יש דרישה ל־50 השתלות בשנה. חישוב זה אינו כולל את החולים הזקוקים להשתלות כבד בשל מחלת כבד אלכוהולית. אם מוסיפים את החולים במחלות אלה, עולה האומדן ל־75 השתלות בשנה.

מספר התרומות להשתלת כבד עשוי להשתפר במידה מסוימת, עם מתן הרשות לביצוע השתלת כבד מתורמים חיים, אולם תולה זו תשפר את המצב רק עבור ילדים עד גיל 12.

מיהו שודד זה?

מאת ידיב בן־יהודה

תמונה זו צולמה במצלמת וידאו בעת שוד שהתרחש בלילה לפני כשבועיים בחנות "הפיצוציה" ברחוב אבן גבירול בתל־אביב.

למשטרה ברור כל מהלך השוד וכל הפרטים הנוגעים לו פרט לחשוב ביותר: לא ידוע לה מי האיש שבתמונה. החשוד איים באותו אירוע על המוכרת בסכין גילוח, לקח מהקופה 3000 שקל ונמלט.

בסרט הווידאו רואים כיצד נכנס לתוך החנות בלא שהבחין במצלמת הווידאו התלויה מעל ראשו.

שי קגלוביץ, מנהל רשת "הפיצוציה", אמר: "יש לנו עוד סניפים בתל־אביב ומשום מה כל מעשי השוד מתרחשים דווקא בחנות באבן־גבירול, במקום שנחשב הילדה הטובה שלנו.

"הצבנו את המצלמות באחרונה והן היו ממוקמות גם כשהתרחשו שני אירועי שוד אחרים, אך אז לצערנו המערכת לא פעלה ולא היו בידינו תמונות של השודדים".

השופטת תחליט היום אם לפסול עצמה

מאת אלי ברנר

שופטת בית משפט השלום בתל־אביב, עדנה בקנשטיין, שאמורה היתה אתמול להחליט אם להיענות לבקשת תת־ניצב רוני סביב לפסול עצמה מלדון בתיק שלו, דחתה אתמול את מתן החלטתה להיום מסיבות טכניות.

הפרוטוקול במשפטו של סביב מוקלט בדיון ומזכירת השופטת מדפיסה אותו לאחר מכן. השופטת בקנשטיין הבהירה כי תיתן היום את ההחלטה לאחר שתקרא את הפרוטוקול המודפס.

עוכבה כניסתה של להקה פיליפינית

(עשית). – משרד הפנים עיכב אתמול כניסתה לארץ של להקה פיליפינית לאחר שהתברר כי בין חבריה היו גם כאלה שאינם משתייכים לה ואשר, כנראה, ביקשו לנצל אותה לעבודה בלתי חוקית כאן ולאיחוד משפחות.

משרד הפנים אישר את הבקשה לכניסת הלהקה, אבל לאחר שהתבררה התרמית, החליט לעכב את מתן האישור עד לבדיקת הנושא. מבדיקה ראשונית התברר כי אורחים פיליפינים השוהים בארץ (כנראה באופן בלתי חוקי) הם המארגנים לנסיון ההונאה.